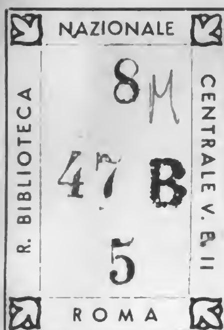
Jusp 1848

O. 1

SACROSANCTI CONCILII TRIDENTINI

Canones, & Decreta.

Cum citationibus ex vtroque testamento, & Iuris Pontificij Constitutionibus, alijsq; S.R.E. Concil.

AB HORATIO LVCIO CALLIENSI I. C. & Modoetiæ Archipresb. collectis.

His nouissimè præter Piorum IV. & V. Roman. Pont. Bullas; necnon Indicem Sess. Decr. Cap. postremò additum;

Accessit aurea Margarita materiarum, omnes gemmas in ipsius Concilij singulis contextibus abditas copiosè depromens.

Cum Hiacyntho omnium Conciliorum ex primo sub D. Petro, vsque ad Paulum Quintum, per Mag. Mauritium de Gregorio Siculum Ordinis Prædicatorum.

Quę omnia hac postrema editione accuratissimè recognita, emendatiora, & vberiora prodeunt.

Gio:

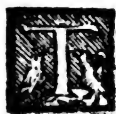

IN TARVISII M. DC. XLVIII.

Apud Simonis à Ponte.

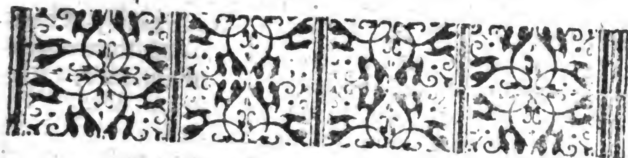
DESCRIPTIO TRIDENTINAE CIVITATIS.

RIDENTI Ciuitas in finibus Venetæ Prouinciæ, inter montes, in planicie posita est; muris vallata lapideis, quam ex Septemtrioni abluit Athesis fluuius ambitus, milliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus structas, domos vero ita honorificas cernas, vt nouam, non veterem Ciuitatem præseferat, Templi satis pulchra conspicias, sed in omnibus ijs parum structuræ. Arcem habet conspicuam, vt domum auream dicas potius, & quam possint, & Imperatores, & Reges per commodè inhabitare, à Bernardo Clesio Trident. Præside auctam, & illustratam non multos ante hac annos. Influit placidè in vrbem per muros ab Oriente aquæ riuus; super quo ædificia sericea, & molæ frumentariæ multæ sunt, vnde item plurimi riuuli deducuntur per medias vias in vsum, & publicam commoditatem. Super Athesim, ad portam quæ dicitur Sancti Laurentij, Pontem habet magnificum sed ligneum, 140. passuum longitudinis. Montes circum se habet niuibus continuè obsitos, scopulosos, inacessos, præcipites, & ita præaltos, vt dicas cœlorum limina montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad Septentrionem, altera vero ducit Veronam. Planiciem admodum paruam sed ridentem, & arboribus, & vitibus mirum in modum consitam, quam Athesis, circuit, & lambit vndequaque. Promiscua habitantibus, lingua, scilicet Theutonica, & Itala, sed Itali omnes etiam, cum placet, Theuto-

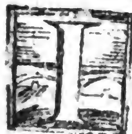
nicè loquuntur. Tridentum Germanorum sentina; Italorum verò refugium est, cum quid infortunij, illis occurrit. Parum frumenti, sed plurimum vini, ac persuaue habent album, & subrubeum. Per æstatem cælum temperatum est; diebus autem canicularibus, Sol apprimè feruens. Hyberno verò tempore propter niuium, & glacierum ingentes horrores, vix huiusmodi regio habitari potest; neque satis sunt hominibus hypocausta ad depellenda frigora, quæ eo tempore tam magna sunt, vt non sinant aquas descendere in terram, sed statim venientes, conuertant in niues. Et quod datur miraculo, vt putei ipsius Ciuitatis per tempus id aquis omnino careant. Boues, & vaccas pro mulis, asellis, & equis onerarijs habent, cum eorum plaustris, tam ad res conuehendas facilibus, vt ad montium cacumina sit properent, ac si essent in planicie. à viarumque publicarum curatoribus ita iuga aptata sunt, vt vsque ad culmen accessibile quorumcumque montium ab eisdem iri possit. Nunc demum Ciuitas ista, & opulenta, & clara effecta est propter Concilium, quod in ea fuit per plurimos annos, et nunc uiget maximè. Nam huc conuenere quinque primum Card. Præsidentes, et Legati Concilij pro S.D.N.D. Pio Quarto Pont. Optimo Maximo. Duo similiter Cardinales, Lotharingius, et Madrutius, Patriarchæ tres, Archiepiscopi 33. Episcopi 235. Abbates 7. Ordinum Generales 7. cũ Theologis 146. et ultra, sæculares, et regulares, Ferdinandique Cæsaris, Regiæ Galliæ Hispaniarum, Portugalliæ, Hungariæ, Bohemiæ, Poloniæ, Venetiarum, Septem Cantonum Heluetiorum, Bauariæ, Sabaudiæ, Florentiæ, et aliorum Principum Ecclesiasticorum Oratores.

BVL-

BVLLA
INDICTIONIS
Sacri œcumenici, & generalis Concilij Trident. sub Paulo III. Pont. Max.

Paulus Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

NITIO nostri huius Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed propter suam magnam bonitatem, Dei omnipotētis prouidentia nobis commisit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotq; incommoda rerum ferè omnium nostra Pastoralis sollicitudo & vigilantia esset vocata, cupiebamus, quidem mederi Christianæ Reip. malis, quibus illa iam dudum vexata, & prope modum oppressa est; sed etiam, vt homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus. Nam cum pace opus esse intelligeremus ad liberandam, & conseruandā à plurimis impendentibus periculis Remp. omnia inuenimus odijs, & dissentionibus plena, dissentientibus presertim Principibus ijs, inter se, quibus summa rerum penè omnis à Deo permissa est. Cum vnum Ouile, & vnum Pastorem Dominici esse gregis ad integritatem Christianæ religionis, & ad cælestium bonorum spem in nobis confirmandam, necessarium duceremus; schismatis dissidijs heresibus erat Christianis nominis diuulsa iam penè, & lacerata vnitas. Cum tutam,

atque munitam ab infidelium armis, atque insidijs Rempub. optaremus: nostris erratis, nostraque cũctorum culpa, Dei videlicet ira, peccatis nostris imminente, Rhodus fuerat amissa, Hungaria vexata, cõceptũ, & meditatum contra Italiam, contraq. Austriam, & Illyricum terra, marique bellum: cum impius, & immitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret, nostrorumq. inter se odia, & dissensionem suam bene gerendæ rei occasionem duceret. Igitur, vt dicebamus, in tanta hæresim, dissensionum, bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus cum essemus ad moderandam, & gubernandam Petri nauiculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus: primum coniecimus in Domino cogitatus nostros, vt ipse nos nutriret, animumque nostrum firmitate, & robore, mente, consilio, sapientiaq; instrueret; deinde animo repetentes maiores nostros sapientia admirabili, & sanctitate præditos, sępè in summis Christianę Reip. periculis remedium optimum, atque opportunissimam œcumenica Concilia, & Episcoporum generales Conuentus adhibuisse, ipsi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus exquisitisque Principum sententijs, quorum nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hanc rem esse consensio: cum eos tunc non alienos ab hoc tã sancto opere inuenissemus: œcumenicum Concilium, & generale eorum Episcoporum, aliorumq; Patrum, ad quos pertineret, Conuentum in ciuitate Mantuæ indiximus, anno Incarn. Domini; (sicut litteris, & monumentis nostris testatum est) 1573. Pontif. nostri III. ad X. Kal. Iun. inchoandum: spem prope certam habentes, fore, vt cum illic in nomine Domini essemus congregati, ipse sicuti promisit Dominus, Matth. 18. in medio nostrũ affuturus, & bonitate, ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris sui facilè depulsurus esset. Sed, vt semper insidiatur pijs actionibus humani generis hostis, primum contra omnem spem, & expectationem nostram denegata fuit nobis Mantuana Ciuitas, nisi aliquas conditiones subiremus ab institutis maiorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque ac huius Sancta Sedis, ac nomi-

nis

nis Eccles. dignitate, libertateque prorsus alienas, quas in alijs nostris litteris expressimus. Quà propter alium inuenire locum, aliamque deligere ciuitatem necesse habuimus, quę cum non statim nobis occurreret idonea, & apta ad sequentes kalend. Nouembr. prorogare Concilij celebrationem fuimus coacti; Interim saeuus, & perpetuus hostis noster Turca, ingenti classe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliae cępit, vastauit, diripuit, praedas hominum abegit. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis litoribus nostris, finitimisque auxilio iuuandis fuimus occupati: nec tamen interea destitimus consulere, & hortari Christianos Principes, vt, de idoneo habendi Concilium loco quid sentirent, nobis exponerent, quorum cum essent incertae, variæque sententię, tempusque diutius, quàm erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque vt arbitramur etiam consilio; Vincentiam elegimus, vrbem copiosam; & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, authoritate, potētia, cum aditum patentem; tum stationem omnibus liberam, atque tutam in primis se habentem: Sed cum iam tempus longius progressum esset; nouæque vrbis electionem omnibus significari conueniret; iamque kal. Nouembr. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent, hiemsque esset propinqua; rursus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum sequens Ver; Maijque futuras kal. compulsi fuimus. Quare firmiter constituta, atque decreta; cum, & nos ipsos, & cœtera omnia ad eum benè agendum Deo iuuante, celebrandumque conuentum pararemus, plurimum reputantes interesse cū celebrationis Cōcilij, tum vniuersae Christianæ Reip. Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire; charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imper. semper August. & Christianissimum Regem Franciscum, duo pręcipua Christiani nominis firmamenta, atque subsidia orare, atque obsecrare instituimus, vt ad colloquium inter se, & nobiscum vna conuenirent: quorum quidem apud vtrūque litteris, nuncijs, & à latere nostro missis, ex venerab. Fratrum nostrorū, numero Legatis, sępissimè egeramus

ex ſimultate, & diſſidijs ambo in vnum fœdus, & ipſam amicitiam vellent conuenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus quarum ſeruandarum cum eſſet illis poteſtas à Deo pręcipuè tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris, & ſeuera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando pręcibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere, quo nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus. Neque pręteꝛmiſimus intereà, cum tempus Concilij præſtitutum, Kal. videlicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis, ac authoritatis à latere noſtro de numero eorumdem, fratrum noſtrorum. Sanct. Rom. Eccleſ. Card. Vincentiam mittere, qui initium Concilij facerent; Prę latoſq; vndiq; venientes exciperent, & ea, quæ indicarent eſſe opus, agerent, & tractarent, quo ad nos ab itinere, & negotio pacis reuerſi, omnia accuratiùs dirigere poſſemus. Interim verò in illud ſanctum opus, maximeque neceſſarium tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus cuius freti clementia, noſmetipſos itineris, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpè, tamque amanter Nuncijs, litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraueramus, vt ſimultates deponerent, vt ſocietatem coirent, vt Chriſtianæ Reip. in maximum, & propinquum iam adductę diſcrimen, omnibus ſtudijs, & ſubſidijs opitularentur. Iam verò teſtes illa vigiliæ, atque curæ, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores graueſque ſollicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam, plurimas iam ſuſcepimus, nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt: quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum, niſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro

Paſto-

Pastorali officio debitum, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, qui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, sed tamen in dolore nostro, gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ nostræ suos voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Iesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur. Verùm in illo congressu, colloquioque nostro, quòd Nicææ habitum est, & si peccatis nostris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ sunt, quarum opportunitate nos sperantes, & sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij authoritate perfici posse pacem: apud Principes institimus, vt, & ipsi venirent ad Concilium, & Prçlatos suos præsentes ducerent, absentesque accerserent. Qui cum de vtroque se excusassent, quod & ipsis redire in Regna sua tum necesse esset, & Prælatos, quos secum habuissent, itinere, atque impendijs fessos, atque exhaustos recreari, & refici oporteret: nos hortati sunt, vt aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum essemus aliquantum difficiles, litteras interim à Legatis nostris, qui Vincentiæ erant, accepimus, transacto iam, & longius præterito Concilij ineundi die, vnum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam se contulisse. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, vt differretur tempus agendi Concilij vsque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ Resurrectionis. Cuius nostri præcepti expectationisque decretæ litteræ Genuæ anno Incarnationis Domini 1538. 4. Kal. Iul. factæ, publicatæque sunt, atque hanc dilationem eo propensius fecimus quod pollicitus est nobis vterque Princeps Legatos suos Romam ad nos se missurum, vt ea, quç ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romç commodius coram nobis agerentur, & tractarentur, & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petie-

petierunt, vt hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi præponeretur, cum ipsum concilium, pace facta, multo deinde vtilius, & salutarius Christianae Reip. futurum esset: semper enim hęc pacis spes nobis iniecta, Principum nos voluntatibus assentiri hortata est, quam spem vehementer auxit post discessum à Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se beneuola, amicaque congressio, quae maxima nostra cum lętitia, à nobis intellecta confirmauit nos in bona spe, vt tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cum, & expeteremus, & vrgeremus, nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam charifs. in Christo filio nostro Ferdinando Regi Rom. videretur, actionem Concilij, nisi pace facta, suscipi non oportere, cunctique à nobis, per litteras, suosque Oratores contenderent, vt alias rursus temporis prorogationes faceremus praecipuè autem instaret Serenifs. Caesar, promisisse se demõstrans ijs, qui à Catholica vnitate dissentiunt, operam suam apud nos interpositurum, vt aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante suam in Germania, profectionē apte non posset fieri. Nos, eadē semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum pręsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Prælatos Vincentiã conuenisse, prorogationis nomē iam fugientes quod tam saepè frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij, ad nostrum, & Sedis Apost. beneplacitum suspendere maluimus, itaque fecimus, & de suspensione huiusmodi litteras ad singulos supradictorum Principum 10. die Iun. 1539. dedimus, sicut ex illis perspicuè potest intelligi. Ea itaque suspensio necessario per nos facta, dum tēpus illud magis idoneum à nobis, pacisque aliqua conclusio expectaretur, quae & dignitatem posteà, frequentiamque Concilio, & Christianae Reip. praesentiorem salutem erat allatura; Christianae interea res in deterius quotidie prolapsę sũt Hungaris, Rege ipsorem mortuo, Turcam vacantibus Ferdinando Rege bellum in eo mouente: Belgis ad defectionem à Caesare ex parte quadam incitatis, cu-

ius

ius defectionis comprimendę causam per Galliam amicissimè,& cum Rege Christianiss. concordissimè, magno beneuolæ intereos volũtatis iudicio, transiens in Belgas Serenis. Cæsar ; & illic deinde in Germaniam profectus, Conuentus Germaniæ Principum;& ciuitatum,tractandę eius , quam dixerat ; concordię causa habere cœpit . Sed cum spe pacis iam deficiente,ille quoque modus curandæ in Conuentibus, tractandæque concordię ad maiores potius discordias concitandas aptus esse videretur inducti fuimus ad pristinum Concilij generalis remedium reuerti , idq; per Legatos nostros Sanct. Romanę Eccles. Cardin. ipsi Cæsari obtulimus,quod etiam postremò,& præcipuè in Ratisponensi conuentu egimus ; cum illic dilectus fil. noster Gaspar , tit. S. Praxedis Card. Contarenus , summa doctrina ; & integritate Legatum nostrũ ageret. Nam cum id, quod ne accideret,antea veriti eramus,ex eius conuentus,sententia pateretur à nobis , vt ab Ecclesia diffidentium quosdam articulos tolerandos declaremus ; quo ad per œcumenicum Concilium illi excuterentur,& deciderentur, idque nobis , vt concederemus, neque Christiana; & Catholica veritas,neq; nostra,& Sedis Apost. dignitas permitteret,palam potius Concilium, vt quamprimum fieret,proponi mandamus. Neque verò in alia vnquam sententia, & voluntate fuimus , quam vt primo quoque tempore Concilium œcumenicum,& generale congregaretur : sperabamus enim ex eo ; & pacem populo Christiano , & Christianæ religionis integritatem posse recuperari: verũtamen id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus . Quam voluntatem dum expectamus ; dum obseruamus tempus absconditum,tempus beneplaciti tui , ò Deus ; aliquando tandem decernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo , cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur . Quapropter videntes ; maximo quidem animi nostri cum dolore , rem Christianam quotidie in peius ruere,Vngaria à Turcis oppressa , Germanis periclitantibus, cœteris omnibus metu , mæroreque afflictis , nullius iam Principi consensum expectare ; sed

tan-

tantum Dei omnipotentis voluntatum, & Christianę Reipublicæ vtilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus, cuperemusque cum vniuersæ Christianorum saluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos noui Concilij habendi loco consulere, aliquotq; locis propositis, ipsam Tridentinam Ciuitatem ab ipsis desiderari videremus, nos & si in citeriore Italia cõmodiùs omnia tractari posse iudicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate deflexímus. Itaque Tridentinam Ciuitatem elegimus, qua in Ciuitate œcumenicum Concilium ad proximè venturas Kalend. Nouemb. haberetur, idoneum locum illum statuentes, quo ex Germania quidem, alijsq; Germanię finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispania, cœterisq. Prouincijs remotioribus non difficiliter Episcopi, & Prelati conuenire possent. Dies autem Concilij ea à nobis spectata est, quę spatium in se haberet, & publicandi per Christianas nationes nostri huius Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilij loco sicut quibusdam constitutionib. aliàs præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longiùs extrahi spem sanãdæ aliqua in parte Christianę Reipublic. quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta est, noluimus: & tamen videmus tempora, agnoscimus difficultates: quid sperari possit ex consilijs nostris, incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est: Reuela Domino viam tuam, & ipse faciet: magis Dei clementię, & misericordiæ confidere, quàm nostræ imbecillitati diffidere, constituimus. Sępè enim fit in bonis operibus incipiendis, vt, quod humana consilia nõ valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ac Beatorum eius Apostolorum Petri, & Pauli authoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum Sanc. Roman. Eccles. Cardinalium consilio, & assensu, sublata, amotaque suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentes tollimus, & amouemus,

mus; sacrum œcumenicum, & generale Concilium in Ciuitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibusque rationibus opportuno ad Kalendas proximas Nouembris, anni præsentis ab Incarnatione Domini M.D. XLII. incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adiuuante, ad ipsius gloriam, atque laudem, & Christiani totius populi salutem absoluendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, conuocamus, statuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis, tam venerabiles Fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoscunque quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi iurisiurandi, quod nobis, & huic S. Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, alijsque sub pœnis, iure, aut consuetudine in celebrationis Conciliorum aduersus non accedentes ferri, & proponi solitis, mandantes, arcteque præcipientes, vt ipsimet (nisi forte iusto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certè per suos legitimos Procuratores, & Nuncios sacro huic Concilio omninò adesse, & interesse debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Christianissimum, necnon cœteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si alias vmquam, hoc quidem tempore maximè Sanctissimę Christi fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris, rogantes, atque obsecrantes per viscera misericordię Dei, & Domini nostri Iesu Christi, cuius fidei veritas, & religio & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, vt si saluam volunt Christianam esse Rempublicam, si se Domino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficijs intelligunt; ne deserant ipsius Dei causam, & negotium, ipsimet ad sacri Concilij celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas atque virtus communi vtilitati, salutisque suę, ac cœterorum, & temporali, & ęternę plurimum est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt; ac graues saltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui per-

sonam

ſonam Principis ſui quiſque & cum prudentia,& cum dignitate poſſint in Concilio referre. In primis verò vt idcurent,quod ipſis facillimum eſt, vt ex ſuis cuiuſque Regnis,ac Prouincijs Epiſcopi,& Prælati ſine tergiuerſatione,& mora ad Concilium proficiſcantur, quod maximè quidem à Prçlatis, Principibuſq. Germaniç Deum ipſum atque nos impetrare çquum eſt,vt cum eorum præcipuè cauſa,ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit,& in ea Ciuitate indictum,quç ab eis eſt deſiderata, non grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare,quo melius,atque commodius quç ad integritatem & veritatem Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorũ morum reductionem,emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorũ inter ſe tam Principum, quam populorum pacem,vnitatem,concordiamque pertineant; & quç ad repellendos impetus Barbarorũm, & infidelium, quibus illi vniuerſam Chriſtianitatẽ obruere moliuntur,ſint neceſſaria,Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumẽ ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate,conſuli,tractari,confici, ad optatoſq; exitus deduci quamprimũ,& quam optimè poſſint. Atq; vt noſtræ hæ litteræ; & quæ in eis continentur,ad notitiam cunctorum,quorum oportet,perueniant,neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos quib. nominatim illi eſſent intimandç,tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum;& in Eccleſia Lateranenſi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per Curiæ noſtræ Curſores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæq; in valuis dictarũ Eccleſiarum,itemque Cancellariæ Apoſtolicç portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur,vbi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu expoſitæ pendeant,cũque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem,affixionemque huiuſmodi, omnes, & quoſcumque quos ante dictç noſtrae litterae compre-

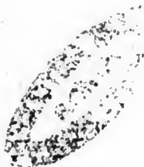
pre-

prehendunt, post spatium duorum mensium à die litterarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos esse, atque astrictos, ac si ipsimet illæ lectæ, & intimatae essent, transumptis quidem earum, quae manu publici Notarij scripta, aut subscripta, & sigillo personae alicuius Ecclesiasticae in dignitate constitutae, munita fuerint, vt fides certa, & indubitata habeatur, mādamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrę indictionis, annunciationis, conuocationis, statuti, decreti, mandati, praecepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1542. xj. kal. Iun. anno VIII.

Blosius.

Hier. Dand.

SESSIO PRIMA SACROSANCTI Oecumenici, & Generalis CONCILII TRIDENTINI.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

Celebrata die 13. Mens. Decemb. Anno Dom. 1545.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACETNE vobis, ad laudem, & gloriam Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, et Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianę, ad extirpationem hæresum, ad pacem, & vnionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri, & populi Christiani, ad depressionem, & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & inceptum esse? Responderunt, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Et cum proxima sit celebritas Natiuitatis D.N.I.C. & subsequãtur aliæ festiuitates labentis, & incipiẽtis anni: placetne vobis primam futuram Sessionem habendam esse in die Iouis post Epiphaniã, quæ erit septima mensis Ian. ann. Dom. 1546. Responderunt, Placet.

SESSIO II.

Celebrata die VII. Mensis Ianuarij. 1546.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio seruandis.

SACROSANCTA Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata in ea Præsidentibus eisdem trib. Apostolicæ Sedis Legatis: agnoscens cum B. Iacobo Apostolo, quòd omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre luminum, qui ijs, qui postulant à se sapientiam, dat omnibus affluenter, & nō improperat eis; & simul sciēs, quòd initium sapientiæ est timor Domini; statuit, & decreuit, omnes, & singulos Christi fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortādos esse prout exhortatur, vt se à malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & desideria carnis nō perficere, orationib. instare, sæpiùs confiteri, Eucharistiæ Sacramentū sumere, ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principū Christianorū, & vnitate ecclesiæ priuatim orare velint: Episcopos verò, & quoscumque alios in Ordine sacerdotali constitutos, oecumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes, vt assiduè in Dei laudib. incūbere, hostias, laudes, & præces offerre, sacrificiū Missæ quolibet saltē die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis resurrexit, ac Spiritū sanctū in Discipulis infudit, peragere satagant, faciētes, sicut idē Spiritus sanctus per Apostolū præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarū actiones pro SS. D. N. Papa,

Iacob. 1. c. quamdiu. 1. q. 2.

Psal. 110. Eccl. 11. Prou. 1. & 9 Cathech. car. 11. in fin.

Act. 2. cap. quo die dis. d. 75.

1. Tim. 2.

pa, pro Imperatore, pro Regibus, & cęteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: vt quietam, & tranquillã vitam agamus, pace fruamur, et fidei incremẽtũ videamus. Prætereà hortatur, vt ieiunẽt saltem singulis sextis ferijs in memoriã Passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent: in ecclesia autem Cathedrali singulis quintis ferijs celebretur Missa de Spiritu sancto cũ Litanijs, & alijs orationibus ad hoc institutis: in alijs verò ecclesijs eadẽ die dicantur ad minus Litanię, & orationes; tẽpore aũt, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; sed ore, & animo celebranti assistatur. Et quoniã oportet Episcopos esse imprehensibiles, sobrios, castos, domui suę benè prępositos, hortatur ẽt, vt ante omnia quilibet in mẽsa seruet sobrietatẽ, moderationẽq; ciborum: deinde, cũ in eo loco sępè otiosi sermones oriri soleant, vt in ipsorum Episcoporũ mensis, diuinarũ Scripturarũ lectio admisceatur: familiares verò suos vnusquisq; instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores: vitia demũ fugiãt, & virtutes amplectãtur, & in vestitu, & cultu, & omnibus actionibus honestatẽ pręseferãt, sicut decet ministros ministrorũ Dei. Ad hæc, cũ huius sacrosancti Concilij præcipua cura, sollicitudo, & intẽtio sit, vt propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, catholicę veritatis lux, Iesu Christo, qui vera lux est, annuẽte cãdor, puritasq; refulgeat, & ea, quæ reformatione egẽt, reformẽtur; ipsa Synodus hortatur omnes catholicos hic cõgregatos, et cõgregandos, atq; eos præsertim, qui sacrarum litterarũ peritiam habent, vt sedula meditatione diligẽter secũ ipsi cogitent, quib. potissimum vijs, & modis ipsis Sy-

Cõc. Tol. 3. c. 1. c. iei. de cõsuet. d. 3. c. de illis 11. q. 1. Inf. sess. 22. in decr. de obseruãdis in cel. Miss. 1. Tim. 3. c. si. 2. q. 7. cũ sim. Cõc. Tol. 3. c. 7. Cõc. Rhemense. c. 17. Euse. in 4. decre. & inf. sess. 22. ca. 1. de ref. c. ĩ omnib. de cõs. d. 5. c. preue. 44. d. 1. Timo. 3.

Io. 1. c. cũ ex inuicto. ext. de hę.

nodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quò maturiùs, & consultiùs damnari damnanda, & probanda probari queant: vt per totum orbem omnes vno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, Patrem Domini Nostri Iesu Christi.

Conc.Tol. 11.c.1. Cõc.Cõst. Sessio.1.in princ. c.in loco.1.q.4.

In sententijs verò dicendis, iuxta Toletani Concilij statutum, in loco benedictionis confidentib. Domini sacerdotibus, nullus debeat, aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbari, nullis etiam falsis vanisve, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicetur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, vt nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa S. Synodus statuit, ac decernit, quòd, si fortè contigerit, aliquos debito in loco non sedere, & sententiam etiam sub verbo, Placet, proferre, congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere Concilio durante: nulli propterea præiudicium generetur, nullique nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iouis qnartam mensis Feb. proximè venturi.

SESSIO III.

Celebrata die IV. mensis Februarij proximè venturi. 1546.

Decretum de Symbolo fidei.

IN nomine Sanctę, & indiuiduę Trinitatis, Patris, & Filj, & Spiritus sancti.

Hęc sacrosancta oecumenica, & generalis Tridētina Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata, in ea presidentib. eisdem tribus Apostol. Sedis Legatis, magnitu-

gnitudinem rerũ tractandarum considerans, præsertim earũ, quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæresibus, & moribus reformandis continentur, quorũ causa præcipuè est congregata, agnoscens autẽ cum Apostolo non esse sibi colluctationem aduersus carnẽ, & sanguinem, sed aduersus spirituales nequitias in cœlestibus, cũ eodem omnes, & singulos in primis hortatur, vt cõfortẽtur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omnib. sumentes scutũ fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atq; galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est verbum Dei. Itaq; vt hæc pia eius sollicitudo principium, & progressum suũ per Dei gratiam habeat: ante omnia statuit, & decernit, præmittendam esse Confessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Cõcilijs hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere consueuere: quo solo aliquando, & infideles ad fidem traxerunt, & hereticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, tamquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessariò conueniunt, ac fundamentum firmum, & vnicum, contra quod portæ inferi numquam præualebunt totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesijs legitur exprimendum esse censuit, quod quidem eiusmodi est.

Ephes. 6. c. qui resistit. 11. q. 3. Au. ser. de Ver. Dom. Cõc. Nicenum Cõc. Romã. sub Innocẽ. I. Cõc. Hip. in princ. Cõc. Cõst. 6. actione 17. cum si. Cõc. Magun. ca. 1. Clem. epis. 1. ver. ergo cũctis c. 1. d. 15. c. baptizandos cũ seq. de conse. d. 4. c. 1 de sum. Trinita. & Cõc. Cõst. 6. Act. 17. Matt. 16. c. In nouo 21 d. c. Saluator. 2. q. 3.

Credo in vnum Deũ, Patrẽ omnipotentem, factorem cœli, & terræ, visibilium omnium, & inuisibiliũ: & in vnum Dominum Iesum Christum, Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia secula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero: genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter

Conc. Nic. in fin. & Cõc. Cart. 6. c. 10.

Cõc. Brac. 3. cap. 6. in princ.

Conc. Cō-stant. ca. 7. Ep. 1 prin. Cōc. Chal. in med. Sy. Ro. sub Iu-li. I. in prin.

nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est, Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas: & ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius regni non erit finis; & in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas, & vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Indictio futurę Sessionis.

EAdem sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, in ea pręsidentibus eisdem tribus Apost. Sedis Legatis, intelligens multos Prçlatos ex diuersis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in via esse, quo huc veniant, cogitansque omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda, eò maioris apud omnes existimationis, & honoris videri posse, quo maiori fuerint, & pleniori Patrum consilio, & pręsentia sancita, & corroborata: Statuit, & decreuit, futuram sessionem post præsentem celebrandam esse die Iouis, quæ subsequetur Dominicam, Lætare, proximè futuram: interim tamen non differri discussionem, & examinationem eorum, quę ipsi Synodo discutienda, & examinanda videbuntur.

SES-

SESSIO IV.

Celebrata die VIII. mensis Aprilis. 1546.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcrosancta, Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime cōgregata, Præsidentib. in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, hoc sibi perpetuò ante oculos proponens, vt sublatis erroribus, puritas ipsa Euangelij in Ecclesia conseruetur: quod promissum ante per Prophetas in Scripturis sanctis, Dominus noster Iesus Christus, Dei filius, proprio ore primum promulgauit, deinde per suos Apostolos, tāquam fontem omnis, & salutaris veritatis, & morū disciplinæ omni creaturæ prædicari iussit, perspiciensq; hanc veritatem, & disciplinā cōtineri in libris scriptis & sine scripto traditionibus, quæ ab ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos vsque peruenerunt, orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros, tam veteris, quàm noui Testamenti, cum vtriusque vnus Deus sit auctor, necnon traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tamquam vel ore tenus a Christo, uel à Spiritu sancto dictatas & continua successione in Ecclesia Catholica cōseruatas, pari pietatis affectu, ac reuerētia suscipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum Indicem huic decreto adscribendum censuit, ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. Sunt verò infrascripti Testamenti veteris, quinque Moysi, idest, Genesis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium: Iosue, Iudicum, Ruth; quatuor Regum; duo Paralipomenon;

Hier. 31. Psal. 109. vt itelligit Aug. l. 16. de Ciu. Dei c. 17. To. 5. Mar. vlt. Matth. 28. c. in nouo. dist. 1.

2. Thes. 2. 1. Cor. 11. 2. Timo. 1. c. 1. ecclesiasticarū. 11 dist. ca. illa autem 12. dist. c. cum Marthę, de cel. Miss.

In can. Apost. c. 84. Inno. I. ep. 3. c. 7. Gel. 1. in fi. epi.

Cōc. Lao. 1. c. 59. Cōc. Cart. 3. c. 47 & c. Sancta Romana. d. 15 Cōc. Flor. ad fi.

menon: Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Hester, Iob, Psalterium Dauidicū centum quinquaginta Psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes; Canticum Canticorum, Sapientiæ Ecclesiasticus, Isaias, Ieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, idest, Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Nahum, Habacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorū, primus, & secundus, Testamenti noui, quatuor Euāgelia, secūdum Matthæum, Marcū, Lucā, & Ioānem: Actus Apostolorum à Luca Euangelista conscripti: quattuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, scilicet ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippēses, ad Collossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hæbreos. Petri Apostoli duæ; Ioānis Apostoli tres; Iacobi Apostoli vna: Iudę Apostoli vna; & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Cath. legi consueuerunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro Sacris, & Canonicis non susceperit, & traditiones prædictas sciens, & prudens contempserit: anathema sit. Omnes itaque intelligant quo ordine, & via, ipsa Synodus, post iactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimonijs, ac præsidijs in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit vsura.

Decretum de editione, & vsu sacrorum librorum.

INsuper eadem sacrosancta Synodus considerans, non parum vtilitatis accedere posse ecclesiæ Dei, si ex omnib. Latinis editionib. quæ circumferuntur, sacrorum libro-

brorum, quænam pro authentica habẽda sit, innotescat statuit, & declarat, vt hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot sæculorũ vsu in ipsa Ecclesia probata est in publicis lectionib. disputationib. prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur: & vt nemo illã reijcere quouis prętextu audeat, vel præsumat.

Prætereà, ad coercẽda petulantia ingenia, decernit, vt nemo suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morũ ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentiũ, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eũ sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sẽsu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam contra vnanimem cõsensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat, etiam si huiusmodi interpretationes nullo vmquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per ordinarios declarentur, & pœnis à iure statutis puniantur.

c. hæresis, & c. Adam in fi. 24. q. 3 & inf. ses. 13 ca. 1. de Euch. Sac. Leo Papa, ep. ad Syn. Tol. ca. 6. c. exiit. circa fin. de ver. signif. in 9. c. palã. 11. dict. c. de libellis 10. d. c. omnes. 24. d. c. relatũ 37. d. c. heresis, & tot. tit. de hæret.

Sed & impressorib. modum in hac parte, vt par est, imponere volens, qui iam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorũ ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter sæpè tacito, sæpè etiam emẽtito prælo: & quod grauius est, sine nomine auctoris, imprimunt; alibi etiam impressos libros huiusmodi temerè venales habent, decernit, & statuit, vt post hac sacra Scriptura, potissimũ verò hæc ipsa vetus, & vulgata editio quam emẽdatissimè imprimatur; nulliq; liceat imprimere, vel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primùm examinati, probatique fuerint

Sess. 10. de impressione lib.

ab

ab ordinario: sub pęna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilij nouissimi Lateranensis apposita. Et, si regulares fuerint, vltra examinationē, & probationem huiusmodi, licentiam quoque à suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel euulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipsa verò huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideò in fronte libri, vel scripti, vel impressi authenticè appareat, idque tutum, hoc est, & probatio, & examē gratis fiat, vt probanda probentur, & reprobentur improbanda. Post hæc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæq. conuertuntur, & torquentur verba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos etiam famosos, mandat, & præcipit, ad tollendam huiusmodi irreuerentiam, & contemptum, ne de cętero quisquam quomodolibet verba Scripturæ Sacræ ad hæc, & similia audeat vsurpare, vt omnes huius generis homines temeratores, & violatores verbi Dei, iuris, & arbitrij pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum proximum pentecostes.

SES-

SESSIO V.

Celebrata die 17. Mensis Junij. M. D. XLVI.

Decretum de peccato originali.

VT fides nostra Catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis errorib. in sua sinceritate integra, & illibata permaneat: & ne populus Christianus omni vento doctrinæ circumferatur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiusq; remedio nō solùm noua, sed vetera etiam dissidia excitauerit: sacrosancta, oecumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentib. in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, sacrarum Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ iudicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Hebr. 11. Conc. Magun. can. 1

Gen. 3. ca. visis. 16. q. 2.

Cęlestinus II. epist. 1. c. 4.

Si quis nō confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatē, & iustitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam præuaricationis huiusmodi, iram, & indignationem Dei, atque ideò mortem, quam anteà illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem sub eius potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est Diaboli, totumq; Adam per illam præuaricationis offensam, secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

Genes. 3.

Cōc. Arausic. cap. 1.

Si quis Adæ præuaricationem sibi soli, & non eius

pro-

Rom. 5. 1. Cor. 15. & Cõc. Arausic. c. 5. c. quomodo, de pœ. dis. 2. c. placuit il 1. de cõsec. d. 4. inf. ses. 6. c. 1. & 7. de iust. Rom. 5. d. c. placuit, c. regenerãte. & ca. quęris. in fi. de consec dist. 4. Cõc. Mileuit. c. 2. 1. Tim. 2. cap. multiplex de pęn. d. 1. & inf. ses. 21. de inuoca. Sãcto. post pr. Act. 4.

propagini asserit nocuisse, & acceptam à Deo sanctitatem, & iustitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem, & peccatum, quod mors est animæ: anathema sit: cùm contradicat Apostolo dicenti; Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccauerunt.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, idest vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quam per meritum vnius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, qui nos Deo reconciliauit in sanguine suo, factus nobis iustitia, sanctificatio, & redemptio: aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi Sacramentum in forma ecclesiæ ritè collatum, tam adultis, quàm paruulis applicari: anathema sit: quia non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Vnde illa vox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

Io. 1. c. nemo, de cõsecr. dist. 4 Gal. 3. Cõc. Mileuit. c. 2. Cõc. Aph. c. 77 & d. c. placuit, de consecr. d. 4. Clc. vnic. de sũ. Tri. cap. 2. in fi. eo tit. ext. c. 3. vers. cũ ergo de bapt. inf. sess.

Si quis paruulus recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adã trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitã æternam consequendam: vnde fit consequens, vt in eis forma Baptismalis in remissionem peccatorum non vera sed falsa intelligatur: anathema sit: quoniam non

aliter

aliter intelligendum est id, quod dixit Apostolus: Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertrãsijt, in quo omnes peccauerunt: nisi quemadmodum Ecclesia Catholica, vbiq; diffusa semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, ex traditione Apostolorum, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideò in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

7.ca 13.de Bapt. Rom.5.ca. placuit.ca. quæris, in fi.& c.regenerãte. de cõs. c.d.4. Io.3.c.filiꝰ & c.nõ dubito de cõsecr.d.4.c. debitum. cum sequ. de Bapt.

Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat: aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet, sed illud dicit tantum radi, aut non imputari: anathema sit. In renatis enim nihil odit Deus: quia nihil est damnationis ijs, qui verè consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem, qui non secundùm carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & nouum, qui secundùm Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; ita vt nihil prorsus eos ab ingressu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hac sancta Synodus fatetur, & sentit: quæ cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter per Christi Iesu gratiam repugnantibus non valet: quinimò, qui legitimè certauerit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat S. Synodus declarat, Ecclesiam catholicam num

Inf.ses.7. c.6.cũ seq. deSacram. Ro.6. & c. propriè, de cõsec. d.4. d.c.regenerante. Rom.8. Coloss. 3. Ephes. 4. c. quomodo renouati. de pœn. dist.2. Rom.8. Galat. 3. c.non omnis.22.q.2 Aug.l.6 cõtra Iul. Pelag.cap.6. Ro.7.& c. 2 de cons. d.4.2.Ti.2

Coloss. 3. Rom. 7. c. nā concu. pi scentiā. extr. de consueto.

quam intellexisse peccatum appellari, quod verè, & propriè in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium sen̄serit: anathema sit.

In extrau. com. li. de reliq. & vener. Sanct. cap. 3.

Declarat tamen hæc ipsa S. Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, Beatam, & immaculatam Virg. Mariam, Dei genitricem; sed obseruandas esse constitut. fel. rec. Xysti Papę IV. sub pœnis in eis Constitut. contentis, quas innouat.

Decretum de reformatione. Caput I.

EAdem sacrosancta Synodus, pijs summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhærens, easq; amplectens, & illis adijciens: ne Cœlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat: statuit, & decreuit, quòd in illis ecclesijs, in quibus præbendæ, aut præstimonium, seu aliud quouis nomine nuncupatum stipendium, pro Lectoribus sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos, qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per seipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant: De cętero verò præbenda, præstimonium, aut stipendium huiusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsas id munus explicare possint: conferantur, et aliter facta prouisio nulla sit, & inualida. In Ecclesijs autem Metropolitanis, vel cathedrali-

bus,

bus, si ciuitas insignis, vel populosa fuerit, ac etiam in collegiatis, existentibus, in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis si ibi clerus numerosus fuerit, vbi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendiū huiusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocumq; prę̨terquam ex causa resignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctū non sit, ad eū vsum ipso facto perpetuò cōstituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis ecclesijs nulla, vel non sufficiens præbenda foret. Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuū alicuius simplicis beneficij, eiusdem tamen debitis supportatis onerib. vel per contributionem beneficiatorum suæ ciuitatis, & diœcesis, vel aliàs prout commodiùs fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, vt ipsa sacra Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, vt quæcumq; aliæ electiones, vel consuetudines, vel quauis alia ratione institutæ propter id minimè pr̨etermittantur; Ecclesiæ verò, quarum annui prouentus tenues fuerint, & vbi tam exigua est clerici, & populi multitudo, vt Theologię̨ lectio in eis commodè haberi non possit: saltē magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui clericos, aliosq; scholares pauperes, Grammaticam gratis doceat; vt deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint. Ideòq. illi magistro Grammatices, vel alicuius simplicis beneficij, fructus, quos tādiu percipiat, quādiu in docendo perstiterit: assignentur: dum tamen beneficiū ipsum suo debito non fraudetur obsequio, vel ex Capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persoluatur: vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ, & diœcesi accōmodam: ne pia hæc, vtilis, atque fructuosa prouisio quouis

c. quis, & cap. fin. de mag. & inf. Sess. 23. de ref. c. 18.

Inf. ses. 24. c. 15. de ref.

Cōc. Cōst. 6. c. 7. cum alleg. a me in tract. de priuil. sch. pri. 88. c. 1. & c. quia, de Mag. Cōnc. Lat. sub Alexā. III. c. 18. & sub Innoc. inf. ses. 23. c. 18 de ref. Clem. 1 de magt. de sta. tu Mon. c. 2. de mag.

quæ-

Abbatis officium i lectore eligendo.

quæsito colore negligatur. In Monasterijs quoque Monachorum, vbi commodè fieri queat, etiã lectio sacræ Scripturæ habeatur. Qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc, vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs cõpellãt.

cap. 2. de Mag.

In conuentibus verò aliorum Regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur; quæ lectio à Capitulis generalibus, vel prouincialibus assignetur dignioribus magistris; in Gymnasijs etiam publicis, vbi tam honorifica & cæterorum omnium maximè necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerũ publicarum pietate, & charitate ad catholicæ fidei defensionem, & incrementum, sanæq; doctrinæ conseruationem, & propagationẽ instituatur: & vbi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur, statuit eadem S. Synodus neminem ad huiusmodi lectionis officium, tam publicè, quàm priuatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de Lectoribus in claustris Monachorum non intelligatur. Docentes verò ipsam sacram Scripturam, dum publicè in scholis docuerunt, et scholares, qui in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia, a iure communi concessis, plenè gaudeant, & fruantur.

c. fi. de magum alleg. ĩ meo tra. de priuile. sch. pr. 98. inf. sess. 24. c. 4. de ref.

Caput II.

Cõc. Cart. capit. 20. Cõc. Magun. c. 25. Cõc. Rhemẽ. c. 14 &

QVia verò Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est prædicatio Euangelij, quã lectio, & hoc est præcipuum Episcoporum munus; statuit, & decreuit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archie-

chiepiscopos, Primates, & omnes alios ecclesiarum Prælatos teneri per seipsos; si legitimè impediti nō fuerint, ad prædicandum sancti Iesu Christi Euangeliū. Si verò contigerit Episcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimēto, iuxta formam generalis Concilij, viros idoneos assumere teneantur ad huiusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autē hoc adimplere cōtempserit, districtè subiaceat vltioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicūque Parochiales; vel aliàs curam animarum habentes, ecclesias quocumque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitimè impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis, docendo ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; annunciandoq; eis cum breuitate, & facilitate sermonis vitia quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, vt pœnā æternam euadere, & cœlestem gloriam consequi valeant. Id verò si quis eorum præstare negligat, etiam si ab Episcopi iurisdictione quauis ratione exemptum se esse prætenderet, etiam si ecclesiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiam extra diœcesim existenti forsan annexæ, vel vnitæ, modo reipsa diœcesis sint prouida pastoralis Episcoporum solicitudo non desit, ne illud impleatur. Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque vbi ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita vt etiā, si ei sic expedire visum fuerit ex beneficiorum fructib. alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persoluatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

15. c. Epist. il 3.88. di. inf. ses. 24. c. 4. de ref. Cōc. Lat. sub Inno. III. c. 10. c. inter cetera, de offi. ord.

Conc. Cōstā. 6. ca. 8. c. ext. §. habetur etiā de vera sign. Conci. Later. vlt. Sess. 15.

Ier. Tri. 4.

Si quæ vero parochiales Ecclesiæ reperiantur subiectæ Monasterijs in nulla diœcesi existentibus, si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum prouincijs diœceses ipsæ sitæ sunt, tāquam, quo ad hoc Sedis Apostolicę delegatis, compellantur. Neque huius decreti executionē, consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recursus impedire valeat, quousque desuper à competenti iudice: qui summariè, & sola facti veritate inspecta, procedat, cognitum, & decisum fuerit. Regulares verò cuiuscumq; Ordinis, nisi à suis Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum prędicare non possint, cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In ecclesiis verò, quæ suorum Ordinum non sunt, vltra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint: ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Cōc. Lat. vlt. ses. 11. de modo præ.

Si verò (quod absit) Prædicator errores, aut scandala disseminauerit in populum, etiam si in monasterio sui, vel alterius Ordinis prędicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quòd si hæreses prædicauerit, contra eum secundum iuris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat, etiam si prædicator ipse generali, vel speciali priuilegio exemptum se esse prætenderet: quo casu Episcopus authoritate Apostolica, & tamquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel alias calumniosè vexetur; iustamve

c. excomunicamus, §. quia vero de her. inf. ses. 24. c. 4. de ref. & c. nō liceat 92. distinct. ad Rom. 10.

de

de eis conquerendi occasionem habeat.

Caueant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares extra claustra tamen, & obedientiam religionum suarũ viuunt, vel Præsbyterorum secularium nisi ipsi noti sint, & moribus atq; doctrina probati etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, in sua ciuitate, vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur: à quo priuilegia huiusmodi nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est.

Quæstores verò eleemosynarij, qui etiam questuarij vulgò dicuntur, cuiusque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicari præsumant, & contra facientes ab Episcopis & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuscumque non obstantibus, opportunis remedijs omninò arceantur. Cõc. Lat. sub Inno. III. c. 62 c. cũ ex eod. de pœnitẽt. & remiss. Clem. abusionib. cõtit. in f. sess. 21. de ref. c. 9. c. vt officiũ 5. cõpescẽdi, de hære. in 6.

Indictio futuræ Sessionis.

I*Tem hæc sacrosancta Synodus, statuit, & decernit primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse Die Iouis, feria quinta post festum beati Iacobi Apostoli.*

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem 13. mensis Ianuar. 1547.

SESSIO VI.

Celebrata die 13. Mensis Ianuar. 1547.

Decretum de iustificatione. Procemium.

C*Vm hoc tempore non sine multarum animarum iactura, et graui Ecclesiasticæ vnitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de iustificatione*

doctrina ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei ecclesiæ tranquillitatem, & animarũ salutem, sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ III. Reuerendissimis Dominis, Dominis Ioan. Maria Episcopo Prænestino de Monte, & Marcello titul. S. Crucis in Hierusalem Præsbytero, sanctæ Romanæ Eccl. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis: Exponere intendit omnibus Christi fidelibus veram, sanamque doctrinam ipsius iustificationis, quam Sol iustitiæ Christus Iesus, fidei nostræ auctor, & consummator docuit, Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia, Spiritu sancto suggerente, perpetuò retinuit: districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quàm præsenti decreto statuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad iustificandos homines imbecillitate. Cap. I.

Aug. Tol. 1 li. 5. Confess. c. 9. 1. Cor. 15. Rom. 5. Eph. 3. sup. Sess. 5. in pr. Rom. 8. & 9.

PRimum declarat S. Synodus, ad iustificationis doctrinam probè, et sincerè intelligendam, oportere, vt vnusquisque agnoscat, & fateatur, quod cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiã perdidissent, facti immũdi, & vt Apostolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, vsque adeò serui erant peccati, & sub potestate Diabolis, ac mortis, vt non modo Gentes per viam naturæ, sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam litteram legis Moysi inde liberari, aut surgere possent: tametsi in eis liberum arbitrium minimè extinctum esset, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

De

De dispensatione, & mysterio aduentus Christi. Cap. II.

QVo factum est, vt cœlestis Pater, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christũ Iesum filium suum, & ante legem, & legis tempore multis Sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cũ venit beata illa plenitudo tẽporis, ad homines miserit: vt & Iudęos, qui sub lege erant redimeret, & Gentes, quæ non sectabantur iustitiam, iustitiam apprehenderent, atq; omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solùm autem pro nostris, sed etiam pro totius Mundi.

2. Cor. 1. Gen. 49. cũ sim. Gal. 4. Psal. 2. 88. & 109. Isa. 7. 11. & 45. Ier. 23. Abacuch. 3. Oseæ. 6. Baruch. 3. 1. Reg. 2. Dan. 9. Aug. lib. 7. de Ciuita. Dei ca. 32. Tom. 5.

Qui per Christum iustificantur. Cap. III.

VErùm, & si ille pro omnibus mortuus est, nõ omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt, sed ij dumtaxat, quibus meritum passionis eius communicatur. Nã sicut re vera homines nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerẽtur iniusti, cum ea propagatione per ipsum dum concipiuntur, propriam iniustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur, numquam iustificarentur: cum ea renascentia per meritũ passionis eius, gratia, qua iusti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partes sortis Sãctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitq; in Regnum filij dilectionis suæ; in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

Eph. 1. Rom. 3. Coloss. 1. 1. Tim. 2 & 2 Tim. 1. c. multiplex de pœn. d. 1 1. Ioan. 2. Eccl. 17. & ca. fi. enim de pœ. d. 2. Psal. 102 & 129. 2 Cor. 5. & 1. & Io. 2. inf. can. 1. Coloss. 1.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ. Cap. IV.

QVibus verbis iustificationis impij descriptio insinuatur, vt sit trãslatio ab eo statu, in quo homo

Gal. 4.

Tit. 3. Cle. de sũ. Trin. 1. Cor. 15. Ioan. 3. C. filius, & c. non dubito, de cõ secr. disp. 4 c. debitum cũ seq. extra de Bap.

nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum Saluatorem nostrũ; quæ quidem translatio post Euang. promulgatum, sine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri non potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & vnde sit. Cap. V.

DEclarat prætereà ipsius iustificationis exordiũ in adultis à Deo per Christum Iesum præueniente gratia, sumendum esse, hoc est, ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis, vocantur; vt, qui per peccata à Deo auersi erant, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum, se ad suam ipsorum iustificationem, eidem gratiæ liberè aßentiendo, & cooperando disponantur: ita vt, tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omninò agat, inspirationem illam recipiens, quippe qui illam, & abijcere potest: neque tamen sine gratia Dei mouere se ad iustitiam coram illo libera sua voluntate possit. Vnde in sacris litteris cum dicitur; Conuertimini ad me, & ego conuertam ad vos; libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur: Dei nos gratia præueniri confitemur.

Inf. can. 8.

Zach. 1. Ioel. 2. c. cõuertimini. de pœnit. dist. 1. Ier. in fin. orationis.

Modus præparationis. Cap. VI.

DIsponuntur autem ad ipsam iustitiã, dum excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu cõcipientes, liberè mouentur in Deum, credentes vera esse, quæ diuinitus reuelata, & promissa sunt: atque illud in primis, à Deo iustificari impium per gratiam eius, per

redem-

redemptionem, quæ est in Christo Iesu, & dum peccatores se esse intelligentes, à diuinæ iustitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se conuertendo, in spem eriguntur: fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore: illumq; tanquam omnis iustitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduersus peccata, per odium aliquod, & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare nouam vitam, & seruare diuina mandata. De hac dispositione scriptum est: Accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & quòd inquirentibus se remunerator sit. Et confide fili, remittuntur tibi peccata tua Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus sancti. Et, euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, docentes eos seruare quæcumque mandaui vobis. Denique, Præparate corda vestra Domino.

Inf.c.14 & sess. 4.c.4. de contritione.

Heb. 11. Mar. 2. Matth.9. Eccl. 1. Act.1.c.agunt.&ca. propriè de cons. di.4. Matth.vlt. Luc.24.c. prima. cap.si qua, & ca. propriè, de conse.d.4. 1.Reg.7.

Quid sit iustificatio impij, & quæ eius causæ. Caput VII.

HAnc dispositionem, seu præparationem, iustificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed et sanctificatio, & renouatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorũ. Vnde homo ex iniusto fit iustus, & ex inimico amicus, vt sit hæres secundùm spem vitæ æternæ. Huius iustificationis causæ sunt, finalis quidem gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens verò, misericors Deus, qui gratuitò abluit, & sãctificat, signãs, & vngẽs Spi- Tit.3. Eph.2. Eph.2.

ritu promissionis sancto: qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus vnigenitus suus, Dominus noster Iesus Christus, qui cum essemus inimici, propter nimiã charitatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis iustificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit: instrumentalis item, Sacramentum Baptismi, quod est Sacramentũ fidei, sine qua nulli vnquam contigit iustificatio: demũ vnica formalis causa est, iustitia Dei; nõ qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit: qua videlicet ab eo donati, renouamur spiritu mentis nostræ, & non modo reputamur, sed verè iusti nominamur, & sumus, iustitiã in nobis recipientes, vnusquisque suam secundum mensurã, quam Spiritus Sanctus partitur singulis, prout vult, secundùm propriam cuiusq; dispositionem, & cooperationem. Quamquam enim nemo possit esse iustus, nisi cui merita passionis D.N. Iesu Christi communicantur, id tamen in hac impij iustificatione fit, dum eiusdẽ sanctissimæ passionis meritò per Spiritum Sanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iustificantur, atq; ipsis inhæret. Vnde in ipsa iustificatione, cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum, cui inseritur; fidem, spem, et charitatem. Nã fides, nisi ad eam spes accedat, & charitas, neque vnit perfectè cum Christo, neque corporis eius viuum membrum efficit; qua ratione verissimè dicitur: Fidem sine operibus mortuam, & otiosam esse. Et in Christo Iesu, neque circumcisionem aliquid valere, neq; præputium; sed fidem, quæ per charitatẽ operatur. Hanc fidem ante Baptismi Sacramentum ex Apostolorum traditione Cathecumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem vitam æternam præstantem: qua sine spe,

c.nihil est, de cons.d. 4.c.hoc est de consec. dist.2.

cap.multiplex. de pœn.di.1.c. nec quemquam post princip.de consec.di. 14. Phil.3.

Roman.5. Inf.can.10 Conc. Magun. c.1.c. sicut vngẽti, 1.q.1.& Iac.2.in fi. Gal.5.c.circũcisio, & can. firmũ de pœ.d.2 c.1.§. quia vero de Sacr.Vnct.

&

& charitate fides præstare non potest. Vnde & statim Matth. 19.
verbum Christi audiunt; Si vis ad vitam ingredi, serua Luc. 15.
mandata. Itaq; veram, & christianam iustitiam acci- c. quo reno uari, de di-
pientes, eam, ceu primam stolam pro illa, quam Adam len. 2 Cel. l. episc. 1. c.
sua inobedientia sibi, & nobis perdidit, per Christũ Ie- 4. Rom. 5.
sum illis donatã, candidam, & immaculatam iubentur Cat. car 18 26. sup. ses.
statim renati conseruare, vt eã perferant ante tribunal 5 de pecc. orig. post
Domini nostri Iesu Christi, & habeãt vitam æternam. princ.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iustificari. Cap. VIII.

C*Vm verò Apostolus dicit, iustificari hominẽ per* Rom. 5.
fidem, & gratis; ea verba in eo sensu intelligenda
sunt, quem perpetuus Ecclesiæ Cath. consensus tenuit, Heb. 11.
& expressit, vt scilicet per fidem ideò iustificari dica-
mur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamen- Inf. can. 9.
tum, & radix omnis iustificationis; sine qua impossi-
bile est placere Deo, & ad filiorum eius consortiũ per- Rom. 10. Eph. 2.
uenire; gratis autem iustificari ideò dicamur, quia ni- Tit. 3.
hil eorum, quæ iustificationem pręcedunt, siue fides, si-
ue opera, ipsam iustificationis gratiam promeretur: si
enim gratia est, iam non ex operibus: alioquin, vt idem
Apostolus inquit, gratia iam, non est gratia.

Contra inanem hęreticorum fiduciam. Caput IX.

Q*Vamvis autem necessarium sit credere, neq; re-*
mitti, neq; remissa vnquam fuisse peccata, nisi
gratis, diuina misericordia propter Christũ: nemini ta-
men fiduciam, & certitudinem remissionis peccatorum Inf. can. 12
suorũ iactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, & 13.
vel dimissa esse; dicendum est, cum apud hæreticos, &
schismaticos possit esse, imò nostra tẽpestate sit, & ma-
gna contra Ecclesiam Catholicam contentione prædi-

cetur

Inf. ca. 1. Psal. 83 cetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui verè iuſtificati ſunt, abſque vlla omninò dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe iuſtificatos, neminemque à peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum, qui certo credat ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe; atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici, quaſi, qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet. Nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamq; propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare, & timere poteſt: cum nullus ſcire valeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.

De acceptæ iuſtificationis incremento. Caput X.

Pſalm. 88. Inf. ca. 24. 2 Cor. 4. in fin. Coloſ. 1. c. cum ſãcta de pœ. diſtin. 2. Sic ergo iuſtificati, & amici Dei, ac domeſtici facti, euntes de virtute in virtutem, renouãtur, vt Apoſtolus inquit, de die in diem, hoc eſt, mortificando membra carnis ſuæ, & exhibendo eam arma iuſtitiæ in ſanctificationem per obſeruationem mandatorum Dei, & Eccleſiæ in ipſa iuſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: qui iuſtus eſt, iuſtificetur adhuc. Apoc. vlt. Eccl. 18. Et iterum; Ne verearis vſque ad mortem iuſtificari. Et rurſus: videtis, quoniam ex operibus iuſtificatur homo, & non ex fide tantum. Iacob. 3. Hoc verò iuſtitiæ incrementum petit ſancta Eccleſia, cùm orat: Da nobis Domine fidei, ſpei, & charitatis augmentum.

De

De obseruatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate. Cap. XI.

Nemo autem, quantumuis iustificatus, liberum se esse ab obseruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patrib. sub anathemate pro- 1. Ioann. 5.
hibita, voce vti; Dei præcepta homini iustificato ad ob- inf. c. 18.
seruandũ esse impossibilia. Nam Deus impossibilia non
iubet, sed iubẽdo monet, & facere ꝙ possis, & petere ꝙ Matth. 11.
nõ possis, & adiuuat, vt possis. Cuius mãdata grauia nõ in fin.
sunt, cuius iugum suaue est, & onus leue. Qui .n. sunt Ioan. 14.
filij Dei, Christum diligunt; qui autem diligunt eum, vt
ipsemet testatur, seruant sermones eius, quod vtique Cõc. Aph.
cum diuino auxilio præstare possunt. Licet enim in hac c. 81. 82. 88. Cõc Mile-
mortali vita, quantumuis sancti, & iusti in leuia saltem, c. 7. 8. & 9.
& quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata, quandoque cadant non propterea desinunt esse iusti. Nam iustorum illa vox est, & humilis, & verax: Dimitte nobis debita nostra. Quo fit, vt iusti ipsi eò magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debent, quò liberati iam à peccato; serui autem fa- Matth. 6.
cti Deo, sobriè, iustè, & piè viuentes proficere possunt Luc. 11. ca- vnum. 15. d
per Christum Iesum, per quem accessum habuerunt in c. adhuc &
gratiam istam. Deus namque sua gratia semel iustifica- c. de quoti dianis.
tos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Itaque nemo de pœn. d.
sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se hære- 3. Tit. 2.
dem esse cõstitutum, hereditatemq; consecuturum, etiã Inf c. 10.
si Christo non compatiatur, vt & conglorificetur. Nam
& Christus ipse, vt inquit Apostolus: cum esset filius Philip. 2.
Dei, didicit ex ijs, quæ passus est, obedientiam, & con- Heb. 5.
summatus factus est omnibus obtẽperantibus sibi causa salutis æternę. Propterea Apost. ipse monet iustifi- 1. Cor. 7.
catos, dicẽs. Nescitis, quòd ij qui in stadio currunt, om-

nes

nes quidem currunt, sed vnus accipit brauiũ? sic curri-te, vt comprehendatis. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum, sic pugno non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: ne fortè cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar. Itẽ princeps Apostolorum Petrus: *Satagite, vt per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando.* Vnde constat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduersari, qui dicunt, iustum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut (quod intollerabilius est) pęnas æternas mereri, atq; etiam eos, qui statuunt, in omnibus operibus iustos peccare, si in illis suam ipsorũ socordiã excitando, & sese ad currendum in stadio cohortando, cum hoc, vt in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam; cum scriptum sit: *Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem*, & de Moyse dicat Apostolus, quod *respiciebat in remunerationem*.

Ibidem. 2. Petr. 1. Inf. can. 15. Inf. ca. 31. Psalm. 128 Heb. 11.

Prædestinationis temerariam pręsumptionem cauendam esse. Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ pręde stinationis mysterio vsque adeo præsumere debet, vt certò statuat, se omninò esse in numero pręde stinatorum, quasi verum esset, quod iustificatus, aut amplius peccare non possit, aut si peccauerit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat. Nam, nisi ex speciali reuelatione sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

Inf. can. 15 & 16. c. corripiãtur. in fi. 24. q. 3. Prou. 29. Ezech. 18. Galat. 3.

De perseuerantiæ munere. Cap. XIII.

SImiliter de perseuerantiæ munere, de quo scriptum est: *Qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit;*

Mat. 16. 24 c. suggestũ 7. q. 4. & c.

erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est eum, qui stat, statuere, vt perseueranter stet; et eum, qui cadit, restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur: tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debẽt. Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet operans velle, & perficere: Verumtamen, qui se existimant stare, videãt ne cadant; & cũ timore, ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemosynis, in orationibus, & oblationib. in ieiunijs, & castitate. Formidare enim debẽt, scientes, quod in spem gloriæ: & nondum in gloriam renati sunt, de pugna, quæ superest, cum carne, cum mundo, cum diabolo, in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperent, dicenti: Debitores sumus non carni, vt secundum carnem viuamus: si enim secũdum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

S. nõ reuertebitur de pe. d. 1. [illegible] can. 10. & 22. Eze. 3 [illegible]

Philip. 2. 1. Cor. 10

Roman. 6.

De lapsis, & eorum reparationis. Cap. XIV.

QVi verò ab accepta iustificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus iustificari poterunt, cũ excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi, amißam gratiam recuperare procurauerint. Hic enim iustificationis modus est lapsis reparatio, quã secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro ijs, qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis retenta sunt. Vnde docendum est, Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multo aliam esse à baptismali, eamq; continere

Inf. ca. 23. & 29. c. firmiter. in fi. extr. de sũ. T. [illegible]

Ioann. [illegible]

non

non modo cessationem à peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum; verum etiam eorumdem sacramentalem Confessionem, saltem in voto, & suo tempore faciẽdam, & sacerdotalem Absolutionem: itemq; satisfactionẽ per ieiunia, eleemosynas, orationes, et alia pia spiritualis vitæ exercitia, nõ quidem pro pœna æterna, quæ vel sacramento, vel Sacramenti voto vna cum culpa remittitur, sed pro pœna tẽporali, quæ, vt sacræ litteræ docent, non tota semper, vt in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum sanctum contristauerunt, & templum Dei violare non sunt veriti. De qua pœnitentia scriptum est: Memor esto vnde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ secundum Deum tristitia est, pęnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: Pęnitentiam agite, & facite fructus dignos Pœnitentiæ.

Psalm. 50. c. sacrifici. de pę. d. 1. Eph. 4. 1. Cor. 3. Apoc. 2. c. quia sancti tus 50. dis. & c. miro. de pœn. d. 1. 2. Cor. 7 Matt. 3. & 4. Luc. 3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Cap. XX.

Inf. c. 25. Rom. 16.

ADuersus etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium, asserendum est, non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti, diuinę legis doctrinam defendendo, quæ à regno Dei nõ solum infideles excludit, sed, & fideles quoque fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, auaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes, qui lethalia committunt peccata, à quibus cum diuinæ gratiæ adiumento abstinere, possunt, & pro quibus à Christi gratia separantur.

2. Tim. 1.

De

De fructu iustificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iustificatis hominibus, siue acceptā gratiā perpetuò conseruauerint, siue amissam recuperauerint, proponenda sunt Apostoli verba: Abundate in omni opere bono: scientes, quòd labor vester non est inanis in Dño. Non enim iniustus est Deus, vt obliuiscatur operibus vestris, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, nolite amittere confidentiā vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operātibus vsque in finem, & in Deo sperātibus proponenda est vita æterna, & tāquā gratia filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa: & tamquam merces, ex ipsius Dei promissione bonis ipsorū operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc est enim illa corona iustitiæ, quam post suum certamen, & cursum, repositam sibi esse, aiebat Apostolus, à iusto iudice sibi reddēdam: nōn solum autē sibi, sed & omnibus, qui diligūt aduētum eius, Cum enim ille ipse Christus Iesus, tamquam caput in mēbra, & tamquā vitis in palmites, in ipsos iustificatos iugiter virtutē influat: quę virtus bona eorū opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, & sine quâ nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent; nihil ipsis iustificatis amplius deesse credēdum, quo minus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, & diuinæ legi pro huius vitæ statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tēpore (si tamen in gratia decesserint) consequendā, verè promeruisse censeantur: cum Christus Saluator noster dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum: sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam

Heb. 6. canō est tam iniustus de pœn. d. 2.

Heb. 10. in fi. inf. can. 26.

2. Tim. 4.

Ioann. 15. 1 Cor. 11. & August. super Ho. Ioan. 15.

Ioann. 4.

tam æternam. Ita neq; propria nostra iustitia, tamquã ex nobis propria statuitur, neque ignoratur, aut repudiatur iustitia Dei: quæ enim iustitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentẽ iustificamur, illa eadem Dei est, qua Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque verò illud omittendum est, quòd licet bonis operibus in sacris litteris vsque adeo tribuatur, vt etiam qui vni ex minimis suis potum acquæ frigidæ dederit, promittat Christus, eum non esse sua mercede cariturum; & Apostolus testetur, id quod in præsenti est momentaneum, & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen, vt Christianus homo in seipso vel confidat, vel glorietur, & non in Domino, cuius tanta est erga omnes homines bonitas, vt eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona. Et quia in multis offendimus omnes, vnusquisque sicut misericordiam, & bonitatem, ita seueritatem, & iudicium ante oculos habere debet, neque seipsum aliquis, etiamsi nihil sibi conscius fuerit, iudicare; quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda, & iudicanda est, sed Dei: qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium, & tunc laus erit vnicuique à Deo: qui, vt scriptum est, reddet vnicuique secundum opera sua. Post hanc catholicam de iustificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter, firmiterque receperit, iustificari non poterit, placuit sanctæ Synodo hos Canones subiungere, vt omnes sciant, non solùm quid tenere, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeant.

Mat. 10. in fi. & Mar. 9. circa fi. 2. Cor. 4. 2 Cor. 4. in fin. Galat. 7. Ier. 9.

Iac. 2.

2. Cor. 4.

Matt. 16.

DE

DE IVSTIFICATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinam fiãt absque diuina per Iesum Christum gratia posse iustificari coram Deo: anathema sit.

Sup.c.1.& 3.Rom.3. 1.Cor.15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum diuinam gratiam per Christum Iesum dari, vt facilius homo iustè viuere, ac vitam æternam promereri possit, quasi per liberum arbitrium sine gratia vtrumque, sed ægrè tamen, & difficulter possit; anathema sit.

Cõc.Mileuit.c.5.cõ. Aph.c.80. & c.vlt.de consecr.d. 4.inf.ca.4.

CANON III.

Si quis dixerit, sine præueniente Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio hominem credere, sperare, diligere, aut pænitere posse, sicut oportet, vt ei iustificationis gratia conferatur: anathema sit.

Sup. ca. 5. Rom.5.

CANON IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium, à Deo motum, & excitatum nihil cooperari, aßentiendo Deo excitanti, atque vocanti; quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omninò agere, mereq. passiue se habere: anathema sit.

Sup. ca. 5 & c.5.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adę peccatum amissam, & extinctum eße dixerit, aut rem eße de solo titulo, imò titulum sine re: figmentum denique à Satana inuectum in Ecclesiam: anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera, ita vt bona Deum

Ioann.1. Cõc.Arausic.circa fi.

operari, non permissiuè solum, sed etiam propriè & per se, adeò vt sit proprium eius opus non minus proditio Iudæ: quam vocatio Pauli: anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iustificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, verè esse peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tantò eum grauius peccare: anathema sit.

CANON VIII.

Psalm.17. Luc.12.& Mar.9.in fin.

Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus peccatum esse, aut peccatores peiores facere: anathema sit.

CANON IX.

Sup.c.7.& 8.

Si quis dixerit, sola fide impium iustificari, ita vt intelligat, nihil aliud requiri, quod ad iustificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse, eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi: anathema sit.

CANON X.

Gal.2.& 3 Eph.1.& 4

Si quis dixerit, homines sine Christi iustitia, per quam nobis meruit, iustificari, aut per eam ipsam formaliter iustos esse: anathema sit.

CANON XI.

Sup.c.8.

Si quis dixerit, homines iustificari, vel sola imputatione iustitiæ Christi, vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia, & charitate, quę in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atq; illis inhæreat: aut etiam gratiam, qua iustificamur, eße tantum fauorem Dei: anathema sit.

CA-

CANON XII.

Si quis dixerit, fidē iustificantem nihil aliud esse, quàm fiduciam diuinæ misericordiæ peccata remittentis propter Christum, vel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur: anathema sit. Sup.c.9.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, vt credat certò, & absque vlla hæsitatione propriæ infirmitatis, & dispositionis peccata sibi esse remissa: anathema sit. Sup. c. 10.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hominem à peccatis absolui ac iustificari ex eo, quod se absolui, ac iustificari certò credat, aut neminem verè esse iustificatum, nisi qui credat se esse iustificatum, & hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici: anathema sit. Sup. c.9.

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum: anathema sit. Sup.c

CANON XVI.

Si quis magnum illud vsque in finem perseuerantiæ donum se certò habiturum absoluta, & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali reuelatione didicerit: anathema sit. Sup. c.11. & 13. Galat.5. Ezech. 18. Prou.26.

CANON XVII.

Si quis iustificationis gratiam, nō nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos verò omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, vtpotè diuina potestate prædestinatos ad malum: anathema sit. Sup.c. 21. 1. Ioan.3. Rom.11.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini, etiam iustifi-

cato, & sub gratia constituto, esse ad obseruandum impossibilia; anathema sit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum esse in Euangelio præter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos: anathema sit.

CANON XX.

Sup. c. 11. Si quis hominem iustificatum, & quãtumlibet perfectum dixerit non teneri ad obseruantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantum ad credendum, quasi verò Euangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ sine conditione obseruationis mandatorum: anathema sit.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datum fuiße, vt redemptorem, cui fidant, non etiam vt Legislatorem, cui obediant: anathema sit.

CANON XXII.

Sup. c. 15. Si quis dixerit, iustificatum, vel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseuerare posse, vel cum eo non posse: anathema sit.

CANON XXIII.

Sup. c. 14. Si quis hominem semel iustificatum dixerit, amplius peccare non posse, neque gratiam amittere; atque ideò eum, qui labitur, & peccat, numquam verè fuiße iustificatum: aut contra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare; nisi ex speciali Dei priuilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia: anathema sit.

CANON XXIV.

Sup. c. 10. Si quis dixerit, iustitiam acceptam non conseruari, atque

atque etiam non augeri coram Deo per bona opera, sed opera ipsa fructus solummodò, & signa esse iustificationis adeptæ: non autem ipsius augendæ causam: anathema sit.

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere iustum saltem venialiter peccare dixerit, aut (quod intollerabilius est) mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri: tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem: anathema sit. Sup. 11. in fin.

CANON XXVI.

Si quis dixerit, iustos non debere pro bonis operibus quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternam retributionem à Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum, si bene agendo, & diuina mãdata custodiendo vsque in finem perseuerauerit: anathema sit. Sup. c. 16. Matth. 19. 24.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis: aut nullo alio, quantumuis graui, & enormi, præterquam infidelitatis peccato, semel acceptam gratiam amitti: anathema sit. Sup. c. 15.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia simul & fidem semper amitti, aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viua; aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse christianum: anathema sit. Sup. c. 14.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere: aut posse quidem, sed sola fide amissam iustitiam recuperare sine Sacramẽto Pœnitentiæ, prout sancta Romana, & vniuersalis ecclesia, à Christo Domino, & eius Apostolis edocta, Inf. sess. 14 can. 15. de pœn.

hucusque professa est seruauit, & docuit: anathema sit.

CANON XXX.

Inf. sess. 25. in princ. *Si quis post acceptam iustificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus* Sup. c. 11. in fin. *pœnæ temporalis exsoluendæ, vel in hoc sæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere possit: anathema sit.*

CANON XXXI.

Si quis dixerit, iustificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis benè operatur: anathema sit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis iustificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius iustificati merita, aut ipsum iustificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Iesu Christi meritum, cuius viuum membrum est, fiunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ (si tamen in gratia decesserit) consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum: anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam catholicam de iustificatione à S. Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Iesu Christi D.N. derogari, & non potius, veritatem fidei nostræ, Dei denique, ac Christi Iesus gloriam illustrari: anathema sit.

Decretum de reformatione. Cap. I.

E*Adem sacrosancta Synodus, eisdem Præsidentibus & Apostolicæ sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodnm ecclesiasticam disciplinam, deprauatosque in Clero, & populo Christiano mores emen-*

dan-

dandos se accingere volens, ab ijs, qui maioribus ecclesijs præsunt, initium censuit esse sumendum. Integritas enim præsidentium salus est subditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei nostri misericordiam, prouidamque ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omninò futurum, vt ad ecclesiarum regimen (onus quippè angelicis humeris formidandum) qui maximè digni fuerint, quorumq; prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs vsque ad perfectiores annos per disciplinę stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta testimonium prębeat, secundum venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur: omnes Patriarchalib. Primitialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesiis, quibuscumque quouis nomine, ac titulo prefectos monet, ac monitos esse vult, vt attēdentes sibi, & vniuerso gregi, & in quo Spiritus sanctus posuit eos regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent sicut Apostolus pręcipit in omnibus laborent, & ministeriū suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi cōmissos mercenariorum more deserant, atq; ouium suarum quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Iudice requirendus, custodiæ minimè incumbant: cum certissimum sit non admitti pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum est) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiā salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac diuinis humana pręferētes, in diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili derelicto, atque ouium sibi commißarum cura neglecta, se detinent occupatos; placuit sacrosanctæ Synodo, antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniu-

c. Inter corporalia. extr. de trāsl. Episc.

c. i sacerdotib. & c. Episcopor. 61. d. c. fin. 59. d. & inf. sess. 24. de ref. c. I.

Act. 20. 2. Tim. 4. Io. 10. cap. sit rect. 43. di. c. aduersitas. 7. q. I. nisi de renunc.

Ezech. 3. Act. 10. ca. Ephesijs 43. dist. c. 1 13. q. 1. & inf. ses. 24. c. 1. in fin. de ref.

c.peruenit cū multis seq.c.79.1 de cler.nō resi.per totum.& ca. cum ex eo de elect.in 6.

riam penè in desuetudinem abierunt, aduersus non residentes promulgatos innouare: quemadmodum virtute præsentis decreti innouat, ac vlterius pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in ecclesia morib. in hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. Si quis à Patriarchali, Primitiali, Metropolitana, seu cathedrali ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacumque illa dignitate, gradu, & preeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam diœcesim morando abfuerit: quartæ partis fructuum vnius anni, fabricæ ecclesiæ, & pauperibus loci per superiorem ecclesiasticum applicandorum: pœnam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit, aliam quartam partem fructuum, similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori sacrorum canonum censuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub pena interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per litteras, seu nuncium Romnno Pontifici denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ sedis auctoritate animaduertere, & Ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

c.ex tua de cle.non resi.c.quoniā §. porrò, vt lit. non cont.

Inf.ses.23. de ref c.1 & 2.ses.24 c.12 de ref. & ses.22.c. 3 de refor. c.ex parte de cle.non resid.

Caput II.

c. fi.de re. in 6.

EPiscopi inferiores, quauis beneficia Ecclesiastica, personalē residētiam de iure, siue consuetudine exigentia, in titulum, siue commendam obtinentes, ab

eorum

eorum ordinariis, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens videbitur opportunis iuris remediis residere cogantur, nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residēdo, aut de fructibus in absentia percipiendis, suffragentur. Indulgentiis verò, & dispensationibus temporalib. ex veris, & rationabilibus causis tantum concessis, & corā ordinario legitimè probandis, in suo robore permansuris; quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte à sede Apostolica delegatorum prouidere, vt per deputationem idoneorum vicariorum & congruæ portionis fructuum assignationem cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hæc, priuilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

c.cū ex eo. de elect. in 6. c. beneficiū de regul. co. lib. & inf. ses. 7 c. 5. & 7. de ref. c. 1.

Caput III.

Ecclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendāt, & nemo secularis clericus, cuiusuis personalis, vel regularis, extra monasterium degens, etiam sui ordinis priuilegiis prætextu, tutus censeatur, quominus, si deliquerit, ab ordinario loci tamquam super hoc à sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

c. qualit et & quando i l 2. de ac.

Inf. ses. 14. de ref. c. 1. & 4. & sess. fi. ca. 14. de regul.

Caput IV.

Capitula cathedralium, & aliarum maiorū ecclēsiarum, illorumq; personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, iuramentis, concordiis quæ tantùm suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus à suis Episcopis, & aliis maiorib. Prælatis per seipsos solos, vel illis, quib. sibi videbitur, adiunctis iuxta canonicas sanctiones, toties, quoties

Inf. se. ses. de ref. c. 6.

ties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari etiam auctoritate Apostolica possint, & valeant.

Caput V.

Inf. sess. 14. c. 2. de ref. cap. omnia vtriusque de poen & remiss. c. sacerdos, de poe. dist. 6. ca. placuit. cum seq. 7 q. 1. Cõc. Cart. in 3. ca. 20. Cõc. Aur. 3. cap. 5. & inf. sess. 14. de ref. c. 2 & 3.

NVlli Episcopo liceat, cuiusuis priuilegij prætextu, Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum; si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione ordinum, sint ipso iure suspensi.

Indictio futuræ Sessionis.

PLacetne vobis, proximam futuram sessionem celebrari die Iouis feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimę, quæ erit die tertia mensis Martij? Responderunt, Placet.

SESSIO VII.

Celebrata die III. mensis Martij. 1547.

Decretum de Sacramentis. Proęmium.

AD consummationem salutaris de iustificatione doctrinæ, quę in pręcedenti proxima sessione vno omnium Patrum consensu promulgata fuit, consentaneum visum est de sanctissimis ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera iustitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur, propterea sacrosancta, oecumenica, & generalis Triden. Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata, pręsidentib. in ea eisdẽ Apostol. Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses: quę circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate, tũ de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitatæ, tum etiam de nouo ad-

inuentæ sunt, quæ Catholicæ ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnoperè officiunt: sanctarum scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atque aliorum conciliorum, & Patrum consensu inherendo hos præsentes canones statuendos, & decernendos censuit: reliquos, qui supersunt ad cępti operis perfectionem, deinceps, diuino spiritu adiuuante editura.

DE SACRAMENTIS. CANON I.

SI quis dixerit, Sacramenta nouæ legis nõ fuisse omnia à Iesu Christo Domino Nostro instituta, vt esse plura, vel pauciora quam septem, videlicet Baptismum Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum septem non esse verè, & propriè Sacramentum: anathema sit. ca.ad abolendam de hær.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipsa nouæ legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, nisi quia cerimoniæ sunt aliæ, & alij ritus externi: anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, hæc septem Sacramenta ita esse inter se paria, vt nulla ratione aliud sit alio dignius: anathema sit. c. nihil de consec di. 2 cum sim.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non esse ad salutem necessaria, sed superflua, & sine eis, aut eorum voto, per solam fidem homines à Deo gratiam iustificationis adipisci, licet omnia singulis necessaria non sint: anathema sit. Sup. ses. de iust. c & can. 5.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse: anathema sit.

CA-

Cōc. Flor. sub Eug. IV. ver hoc docet eccl.

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam significant, aut gratiam ipsam, nō ponentibus obicem, non conferre, quasi signa tantum externa sint accepta per finem gratiæ, vel iustitiæ, & notæ quædam christianæ professionis, quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus: anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiusmodi Sacramenta semper, & omnibus, quantum est ex parte Dei etiamsi ritè ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus: anathema sit.

CANON IIX.

Sup. sess. 5. de pec. ori.

Si quis dixerit, per ipsa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem diuinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere: anathema sit.

CANON IX.

c. consultationi de tēpor. ord. & c. displicet 23 q. 4 & c. licitè. 32 q. 7 c. quo āte med. de consec. d. 4

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptismo, scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale, & indelebile, vnde ea iterari non possint: anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, christianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem: anathema sit.

CANON XI.

Inf. ses. 14. de pœ. c. 6. c. multæ. c. remissione c. Christus cum plur. seq. 1. q. 1. & vlt. 15. q. vlt. c. adabo

Si quis dixerit, in ministris dum Sacramenta conficiunt, & conferunt: non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia: anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, ministrū in peccato mortali existentem,

tem. modo omnia essentialia, quæ ad Sacramentum cõficiendum, aut conferendum pertinent, seruauerit, non conficere, aut conferre Sacramentum: anathema sit.

lẽdam de hę. inf. ses 22. de obs. in cel. mis. c. omnes d. 22. ca. quis nesciat 11. d. cũ præc. & c. nõ decce. cũ mul. seq. d. 10. c. alienus, & c. quia, 24. q. 1.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse: anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

SI quis dixerit, Baptismum Ioannis habuisse eãdem vim cum Baptismo Christi: anathema sit.

c. aliud, & c. nõ regenerabãtur de cons. d. 4. c. pœ. de baptis. Io. 3. c. filiꝰ & cap. non dubito de consecrat. disp. 4.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non esse de necessitate Baptismi: atque ideo verba illa Domini nostri Iesu Christi; Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Rom. quæ omnium ecclesiarum mater est, & magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam: anathema sit.

c. nõ decet 22. d. c. ad abolẽdam de hę. c. 1. de sũ. Tri. c. 1. eo. tit. in 6. Conc. Flo. de vn. Amen. c. 5. c. dictũ, §. quod vero eum 2. ca. seq. 1. q. 1. ca Romanus cũ seq. & ca. siue hæreti. de cons.

CANON IV.

Si quis dixerit, Baptismum qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum Baptismum: anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est non necessarium, ad salutem: anathema sit.

CA-

CANON VI.

d.4.c.nulla præter, de conf.d. 4.Io.3.ca. maiores, de bapt.

Si quis dixerit, baptizatum non posse, etiam si velit, gratiam amitterere, quantumcumque paccet, nisi nolit credere: anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Baptizatos per Baptismum ipsum, solius tantùm fidei debitores fieri, non autem vniuersæ legis Christi seruandæ: anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sanctæ Ecclesiæ preceptis, quæ vel scripta, vel tradita sunt, ita vt ea obseruare non teneantur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint: anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos esse homines ad Baptismi suscepti memoriam, vt vota omnia, quæ post Baptismum fiunt, vt promissionis in Baptismo ipso iam factæ, irrita esse intelligant, quasi per ea, et fidei, quam professi sũt detrahatur, et ipsi Baptismo: anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide suscepti Baptismi, vel dimitti, vel venialia fieri: anathema sit.

CANON XI.

cap. quod quidam, 1. q. 1. & c. fi. ext. de Sac. nõ iterã. c. hi. de quib. c. rebaptizare. & cacum ita de conf. dist. 4. & c. dictũ ex, de cõs.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptismum iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negauerit, cum ad pœnitentiam cõuertitur: anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

CA-

CANON XIII.

Si quis dixerit paruulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto baptismo inter fideles computandos non esse, ac propterea, cum ad annos discretionis peruenerint, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum Baptisma, quàm eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ: anathema sit.

d.5.c.si. de bap. & tot. tit. de Sac. nō iterā c. 2. ad fi. de sum. Tr. & Cle. vni. §. si. eo. tit. c. maiores de hære. sup. Seff. 5. de pec. ori. in me.

CANON XIV.

Si quis dixerit, huiusmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint, interrogādos esse, an ratum habere velint quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt, & vbi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi vt ab Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum præceptione arceantur, donec resipiscant: anathema sit.

DE CONFIRMATIONE

CANON I.

SI quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otiosam cerimoniam esse, et non potius verum, & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuisse, quàm Cathechesim quandam, qua adolescentiæ proximi fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant: anathema sit.

c. null⁹ ministrorum de consec. dis. 4. Cat. car. 128. c. 1. cū sequ. de consec. dist. 5. c. man⁹, de conf. dis. 5. Cōc. Tol. 1. c. 30. cō. Car. 2. c. 3. Cōc. Brac. 37. c. omni tēpore, de conf. di. 4. c. si iubet. 26. q. 6. ca. quanto de consuetu. Cat. c. 120 36. īs. 1. le.

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro confirmationis crismati virtutem aliquam tribuunt: anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, sanctæ confirmationis Ordinarium ministrum non eße solum Episcopum, sed quemuis simplicem sacerdotem; anathema sit.

De-

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus, & legatis, inceptum residentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & christianæ religionis incrementum, prosequi intendens, vt sequitur, statuendum censuit, salua semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate.

24.c.4. de sac.ord. Inf.ses.24. c.4.de sac. or.sup.ses. 6.ca.2. de ref. & inf. ses.23.c.1. Inf.ses.vl. de ref.c.21 Inf.ses.22 c.2.& sess. 24.ca.1.de ref.c. cum in cunctis de elect.

Caput I.

AD Cathedralium ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, et ætate matura, grauitate morum, litterarumque scientia, iuxta constitutionem Alexandri III. quæ incipit; cum in cunctis, in concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur.

d.c.cumin cunctis,§. cū vero, c. sicut de ex cess.prælat. Cōc.Chal ced.c.10.c. 1i&2.&22 quæst.1.c. Sāctorum 70.dist.c. vnio 10.q. 3 c.quia ī quātum.c. ad hæc, & c.de multa de præbe. quia nonnulli. de mag.c cū singul. de præb.in 6. Cle.gratię de ref ca. execrabilis.§. qui vero,in ex trauag.cō. de prebēd. & inf. ses. 24. ca.17.

Caput II.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, seu cathedrales ecclesias, in titulum, siue commendam, aut alio quouis nomine, contra sacrorum canonum instituta recipere, et simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui vnam Ecclesiam benè ac fructuosè, & cum animarum sibi commissarum salute, regere contigerit. Qui autem plures ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin ecclesiæ ipsæ vltima obtenta duntaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

Caput III.

INferiora beneficia ecclesiastica, præsertim curā animarū habētia, personis dignis, & habilibus, & quæ

in loco

in loco residere, ac per se ipsos curam ipsam exercere valeant, iuxta constitutionem Alexan. III. in Lateranensi, quæ incip. Quia nonnulli, & aliam Gregorii X. in generali Lugdunensi Concilio quæ incip. Licet canon, editam: conferantur; aliter autem facta collatio, siue prouisio, omninò irritetur: & Ordinarius collator pœnas constitutionis Concilii generalis, quæ incipit, Graue nimis, se nouerit incursurum.

de ref. Cl. quia regularis, de suppl.neg. prælat. ca. quia nonnulli de cl. non resi. c. licet ca. de ele in 6. c. graue nimis de præbend.

Caput IV.

QVicumque de cętero, plura curata, aut aliàs incōpatibilia beneficia ecclesiastica siue per viam vnionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumq; nomine, & titulo, contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis Innocentii III. quæ incipit, De multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit: beneficijs ipsis, iuxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso iure, etiam præsentis canonis vigore, priuatus existat.

Sup. c. 2. & de missa præben.

Caput V.

ORdinarij locorum quoscumque plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districtè compellant, & aliàs procedant, iuxta constitutionem Greg. X. in Generali Lugdunense Concilio editam, quæ incipit, Ordinarij, quam eadem S. Synodus innouandam censet & innouat: addens insuper, quod ipsi Ordinarii, etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum assignationem omninò prouideant; vt animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequiis minimè defraudentur; appellationibus, priuilegijs, exemptionibus quibuscumque, etiam cum iudicum specialium deputatione, & illorum inhi-

Inf. sess. 24. c. 17. c. ordinarij. de off. or. in 6.

Inf. c. 7. & sup. Sess. 6 de refo. c. 2. in fin.

inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

Caput VI.

Inf.sess.24. de ref.c.13 & Sess.25 de ref.c.9. & inf. Sess. 24.c.9.

VNiones perpetuæ, à xl.annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apostolica delegatis, possint: & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citra concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusuis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus causis coram loci Ordinario, vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit: per subreptionem obtenta præsumantur: ac propterea, nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omninò careant.

Caput VII.

Inf.Sess.14 de ref.c.9.

Sup.can.5 Inf.Sess.vl. de ref.c.16 Pius V. in Bulla, quę incipit. Ad exequẽdũ.

BEneficia ecclesiastica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, seu alijs ecclesiis, vel monasterijs, beneficijs, seu collegijs, aut pijs locis quibuscumque perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis singulis visitentur, qui sollicitè prouidere, procurent, vt per idoneos Vicarios etiam perpetuos, nisi ipsis ordinarijs, pro bono ecclesiarum regimine, aliter expedire videbitur, ab eis cum tertia partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum portione, etiam super certa re assignãda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuscumque in præmissis minimè suffragantibus.

Caput VIII.

Inf.sess.24. de ref.c.9. & Sess.21. ca.8.

LOcorum ordinarij ecclesias quascumque, quomodolibet exemptas, authoritate Apostolica singulis annis

annis visitare teneantur, & opportunis iuris remedijs prouidere, vt quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, si qua illis immineat, alijsque debitis obsequijs, minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

Conc. Tol. 4. c. 351. Cōc. Brac. 1. c. 1. Cōc. Arel. c. 17. decernimus. ca. Episc. & c. placuit. 12 q. 1.

Caput IX.

AD maiores ecclesias promoti, munus cōsecrationis infra tempus à iure statutum suscipiant, & prorogationes, vltra sex menses concessæ, nulli suffragentur.

ca. quoniā quidam, d. 100. & inf. sess. 23. de ref. c. 3.

Caput X.

NOn liceat capitulis ecclesiarum, Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quàm etiam cuiusuis priuilegij, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficij Ecclesiastici recepti, siue recipiendi occasione arctatus non fuerit; concedere: si secus fiat, Capitulum contraueniens Ecclesiastico subiaceat interdicto: & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in maioribus verò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso iure suspensi.

ca. cū nullus de tempo. ordin. in 6.

Inf. sess. de ref. c. 10.

Caput XI.

FAcultates de promouendo à quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à proprijs Episcopis ordinari non possint, in litteris exprimendam: & tunc non ordinentur, nisi ab Episcopo in sua diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

Caput XII.

c. licet cã. & ca. cum ex eo. de elect. in 6.

FAcultates de non promouendo, præterquam in casibus à iure expressis, concessæ, ad annum tantùm suffragentur.

Caput XII.

Inf. sess. 14 c. 13 de ref. & sess. 24. c. 18. de ref. & sess. 15. c. 9.

PRæsentati, seu electi, vel nominati à quibusuis ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nunciјs, ad quæuis ecclesiastica beneficia non instituantur nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiusuis priuilegiј, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius à locorum Ordinariјs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quominus examen subire teneatur. Præsentatis tamen electis, seu nominatis ab vniuersitatibus, seu collegiјs generalium Studiorum exceptis.

Caput XIII.

c. 2. de priu. in 6.

IN exemptorum causis Constitutio Innocen. III. quæ incipit: Volentes, in generali Concilio Lugdunensi edita, seruetur: quam eadem sacrosancta Synodus innouandam censuit, & innouat: addendo insuper, quòd in ciuilibus causis mercedum, & miserabilium personarum

Inf. sess. 14. de ref. c. 6. in fin.

Clerici sæculares, aut regulares, extra monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiam si certum Iudicem à Sede Apostolica deputatum, in partib. habeant: in aliјs verò, si ipsum Iudicem non habuerint, coram locorum Ordinariјs, tamquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad soluendum debitum cogi, & compelli possint: priuilegiјs, exemptionibus, conseruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduersus præmissa nequaquam valituris.

Ca-

Caput XV.

CUrent Ordinarij, vt hoſpitalia quęcumque à ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis fideliter, & diligenter gubernentur; conſtitutionis conc. Viennenſis, quæ incipit; Quia contingit forma ſeruata: quam quidem conſtitutionem eadem ſanct. Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futurę Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decreuit proximam futuram ſeſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Iouis, fer. v. poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit xxi. menſis Aprilis pręſentis, anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilij.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabili F. Io. Marię Epiſcop. Prænestino, & dilectis filijs Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Pręsbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedim Diacono, Cardin. noſtris, & Apoſt. Sedis Legat. de latere, ſalutem, & Apoſt. benedict. Regimini vniuerſalis eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officij partes eſſe putamus, vt ſi quid grauius cauſa Reipublic. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cùm itaq; nos, nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri oecumenici, & vniuerſalis concilij, aliàs per nos in ciuitate Trident. ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium Fr. noſtrorũ S.R.E. Card. conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis alijs ętiam tunc expreſſis cauſis, vſq; ad aliud opportunius,

& commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio, & assensu factū. audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imper. semper August. & Francisc. Francorum Regem Christianiß. conciliata, pari consilio, & assensu sustuleramus, & amoueramus, nequeuntes ipsi, tunc legitimè impediti, ad dictam ciuitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse: vos nostros, & Apost. Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de simili consilio constituerimus, & deputauerimus, vosq; ad eandem ciuitatem tamquam pacis Angelos destinauerimus, provt in diuersis nostris desuper confectis litteris plenius cōtinetur: Nos, ne tam sanctum celebrationis Concilij huiusmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quouis modo impediatur; aut plus debito differatur, opportunè prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, parique consilio, & aßensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, seu inde fortè absente, quandocumque vobis videbitur Concil. prædictum de eadē ciuit. Trid. ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, seu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipsa ciuitate Tridētina supprimendi, & dissoluendi, necnon Pręlatis, & alijs personis Concilij huiusmodi, ne in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam sub censuris, & pęnis ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Conc. Trid. huiusmodi etiam sub periurij, & alijs in litteris indictionis Cō-

cilij

cilij huiusmodi expressis pœnis euocandi, eidemque sic translato, & mutato Concilio, nomine & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, cęteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna, alias iuxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorē faciendi, statuendi, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem, & facultatem, ratum, & gratū habituri quidquid per vos in pręmissis factum, statutum, ordinatum, executumve fuerit, idq; facturi, Auctore Domino inuiolabiliter obseruari: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cęterisque cōtrarijs quibuscumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Dominicæ, 1544. 8. Kalend. Mart. Pontificatus nostri anno vndecimo.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die XI. Mensis Martij 1547.

Decretum de Translatione Concilij.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de huiusmodi morbo ex præmissis, & alijs allegatis ita manifeste, & notoriè cōstare, vt Prælati in hac ciuitate sine vitæ discrimine commorari; & in ea idcirco inuiti

minimè retineri possint, et debeant? itemq; attēto recessu multorum Prælatorum post proximè præteritā Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prelatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omninò timore ipsius morbi abire volentium, qui iustè detineri non poßunt, & ex quorū discesßu Concilium, vel dißolueretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus eius progressus impediretur: & attento etiā imminēti periculo vitæ, & alijs causis per aliquos ex Patribus in ipsis congregationibus allegatis; vtpotè notoriè veris, & legitimis: placetne vobis similiter decernere, & declarare, pro conseruatione, & prosecutione Ipsius Concilij, & securitate vitæ ipsorum Prælatorū, Concilium ipsum ad ciuitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem, & idoneum, pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, et ibidem Sessionem iam indictam statuta die 21. Aprilis celebrandam esse, & celebrari, & successiuè ad vlteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro, & Sacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Inuictissimo Cesare, Christianissimo Rege, & alijs Regibus ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? Responderunt Placet.

SESSIO IX.

BONONIÆ CELEBRATA DIE XXI. Mensis Aprilis M. D. XLVII.

Decretum de prorogatione Sessionis.

HÆc sacrosancta, oecumenica, et generalis Synodus, quæ dudū in ciuitate Tridentina congrega-

ta erat,

ta erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea nomine sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli, diuina Prouidentia Papæ III. Eisdem Reuerendiss. Dominis, D. Io: Maria de Monte, Episcopo Prænestino, & Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hierusalem Præsbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere legatis, considerans, quòd die 11. mensis Martij, præsentis anni, in generali publica Sessione, in eadem ciuitate Tridenti, et in loco consueto celebrata, omnibusq; agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ, eisdem Reuerendissimis Præsidentibus, etiam specialiter concessa decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum esse, sicuti transtulit; itemque Sessionem pro præsenti die 21. Aprilis illic indictam, vt de Sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum proposuerat, canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa ciuitate Bononiæ celebrari debere, considiransque nonnullos ex Patribus, qui in hoc concilio interesse consueuerunt, his superioribus maioris hebdomadæ, & solemnitatis Paschalis diebus, in proprijs ecclesiis occupatos, aliquos etiam alijs impedimentis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen breui affuturos sperandum est; ac propterea factum esse, vt non ea, quam sancta Synodus desiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti; vt omnia maturo consilio cum dignitate, & grauitate debita, fiant bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, vt prefertur, celebranda

erat,

erat ad diem Iouis, infra Octauam Pentecostes proximi futuram, quo ad ipsas materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem, & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus, præsertim absentibus, percommodam iudicauit, & iudicat; hoc tamen adiecto, quod terminum ipsum, ipsa sancta Synodus, pro eius arbitrio, & voluntate, sicut rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione restringere, & imminuere possit, & valeat.

SESSIO X.

BONONIÆ CELEBRATA
Die 2. Mensis Iunij 1547.

Decretum prorogationis Sessionis.

QVamuis hæc sacrosancta, oecumenica, & generalis Synodus, Sessionē, quæ die 21. mēsis Aprilis, proximè præteriti, super sacramentorum, & reformationis materijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ, ex decreto, in vrbe Tridentina, in publica Sessione, die vndecima mensis Martij promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam, et prorogandam esse decreuerit, volens tamen cum iis, qui non venerint etiam adhuc benigne agere, eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem S.R.E. Cardinalibus, & Apostolicæ sedis Legatis, statuit & decernit, Sessionē ipsam, quam hac die secunda mensis Iunij, præsentis anni millesimi

quin-

quingentesimi quadragesimi septimi celebrare decreuerat, ad diem Iouis post festum Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis quæ erit decimaquinta mensis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam esse: quemadmodum differt, & prorogat: ita tamen, quod prosecutio discussionis, & examinationis, tam eorum, quæ ad dogmata, quàm quæ ad reformationem pertinent: interim non omittatur, & terminum ipsum ipsa sancta Synodus pro eius libito, & voluntate, etiam in priuata Congregatione abbreuiare, & prorogare liberè possit, & valeat.

Die xiiij. Septemb. M.D.XLVII. in Congregatione generali Bononię prorogata fuit Sessio, quę futura erat die sequenti, ad beneplacitum Sacri Concilij.

BVLLA RESVMPTIONIS Concilij Tridentini.

SVB IVLIO TERTIO PONT. MAX.

IVlius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum ad tollenda religionis nostræ dissidia, quæ in Germania longo tempore non sine totius Christiani Orbis perturbatione, & scandalo viguerunt; bonum, opportunum, & expediens esse videatur, sicuti etiam carissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, nobis per suas litteras, & Nuncios, significari fecit, vt sacrũ

occu-

œcumenicum, generale concilium, per fel. rec. Paulum III. prædecessorem nostrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris nomine, vna cum duobus alijs Sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus ipsi concilio præsidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & solemnes habitæ fuerunt sessiones, pluraque, tam in causa fidei, quàm reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad vtramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectant generalia concilia indicere, & dirigere, vt ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei, atque ortodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sanè prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac sacrorum conciliorum, & Sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicarijs, debita obedientia, & reuerentia, nulli Christianorum prouinciæ fuit vnquam secunda, paternè consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, vt Reges omnes, ac Principes Christiani, iustis, pijsque nostris in hac re votis annuant faueant, atq; assistant: venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesq; alios & singulos, qui de iure, vel consuetudine, vel priuilegio concilijs generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster in suis indictionibus, & alijs quibuscumque desuper confectis, & publicatis litteris, concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini Nostri

Iesu

Iesu Christi, hortamur, requirimus, & monemus, vt proximis futuris Kalend. Maij, quem diem ad ipsum concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum, & prosequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabiliũ Fratrũ nostrorum, eiusdem sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa ciuitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, conuenire, & se congregare, ac ipsius concilij continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, vt eodem tempore, in eadem ciuitate nostri omninò adsint Legati, per quos si per ætatem nostram, valetudinemq; & Sedis Apostolicæ necessitates personaliter adesse nequiuerimus, Spiritu sancto duce, ipsi concilio præsidebimus quacumque ipsius concilij translatione, & suspensione, cæterisque contrarijs, non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idẽ prædecessor noster in suis litteris prædictis, quas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus sit, innouamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. XLVIII. Kal. Decembr. Pontificatus nostri anno primo.

M. Cardinalis Crescen.

Rom. Amasæus.

SESSIO XI.

Quę est j. sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maij. 1551.

Decretum de resumendo Concilio.

Placetne vobis ad laudem, & gloriam sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, sacrum oecumenicum, & generale Concil. Tridentinum, iuxta formam, & tenorem litterarum sanctissimi Domini Nostri, & resumi debere, & procedendum esse ad vlteriora? Responderunt; PLACET.

Indictio futurę Sessionis.

Placetne vobis proximam futuram sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris Kalen. Septembris? Responderunt, PLACET.

SESSIO XII.

Quæ est ij. sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die prima Septemb. 1551.

De-

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, Præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostol. Legato & Nuncijs, quæ in proxima præterita Sessione sequentem hanc hodie habendam, & ad vlteriora procedendum esse, decreuerat, cum ob inclitæ Germanicæ nationis, cuius precipuè causa agitur, absentiam, ac non magnã cæterorum Patrum frequẽtiam procedere hactenus distulerit: de venerabilium in Christo fratrum, & filiorũ suorum Maguntini, & Treuerensis Archiepiscoporũ, ac sacri Romani Imperij Principum Electorũ, & complurium ipsius, aliarumq. prouinciarum Episcoporum, sub hanc ipsam diem aduentu in Domino exultans, & dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias; firmamque spem concipiens, quàm plurimos alios tam ipsius Germanicæ, quàm aliarum nationũ Prælatos, & sui officij debito, & hoc exemplo commotos, propediem esse venturos, futuram Sessionem ad quadragesimam diem, quę erit vndecima mensis Octobris, proximè sequentis, indicit: & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur, prosequendo, cum in præteritis Sessionibus de septem Sacramẽtis nouæ legis in genere, & in specie de Baptismate, & Confirmatione definitum fuerit, statuit, & decreuit de Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, necnon quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum residentiam pertinẽt, agi, & tractari debere: ac monet, & hortatur omnes Patres, vt interim, Domini nostri Iesu Christi exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, ieiuniis, & orationibus vacent: vt tandẽ placatus, qui in secula sit benedictus Deus, corda hominum ad vera

suæ

suæ fidei agnitionem, & Sanctæ Matris Ecclesiæ unitatem, ac rectè viuendi normam reducere degnetur.

SESSIO XIII.

Quæ est iij. sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die 11. Mensis Octob. 1551.

Decretum de Sanctiss. Eucharistiæ Sacramento.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè cōgregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, etsi in eum finem, non absque peculiari Spiritu sancti ductu, & gubernatione conuenerit, vt veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & vt hæresibus omnibus & alijs grauissimis incommodis, quibus Dei ecclesia miserè nunc exagitatur: et in multas, ac varias partes scinditur, remedium afferret, hoc præsertim iam inde à principio in votis habuit vt stirpitus cōuelleret zizania execrabilium errorum, & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, vsu, et cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superseminauit: quam alioqui Saluator noster in ecclesia sua, tamquam Symbolum reliquit eius vnitatis; & charitatis, qua Christianos omnes inter se coniunctos, & copulatos esse voluit. Itaque eadem sacrosancta Synodus sanam, & sincerā illam de venerabili, hoc & diuino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica ecclesia, ab ipso Iesu Christo Domino nostro, & eius Apostolis erudita, atque à Spiritu sancto illi omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad

Matt. 13. cap. 1. de sum. Trin.

Eph. 4. Luc. 22. c. 1. ver. Ego pro te. 21. q. & Inf. sess. 22. c. 1. & sap. sess.

ad finem vsque sęculi conseruabit; omnibus Christi fidelibus interdicit, ne posthac de Sãctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam vt est hoc præsenti decreto explicatum, atque definitum.

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento. Cap. I.

PRincipio docet Sancta Synodus, & apertè, ac simpliciter profitetur, in almo Sanctæ Eucharistiæ Sacramento post panis, & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum, atque hominem, verè, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri. Nec enim hæc inter se pugnant, vt ipse Saluator noster semper ad dexteram Patris in cœlis assideat iuxta modum existendi naturalem, & vt multis nihilominus alijs in locis sacramẽtaliter præsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam et si verbis exprimere vix possumus, possibilem tamen esse Deo cogitatione per fidem illustrata, assequi possumus, & constantissimè credere debemus. Ita enim maiores nostri omnes, quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de SS. hoc Sacramento disseruerunt, apertissimè professi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum in vltima cœna Redemptorem nostrum instituisse, cum post panis, vinique benedictionem, se suum ipsius corpus illis præberet, ac suum sanguinem, disertis, ac perspicuis verbis testatus est: quæ verba à sanctis Euangelistis commemorata, & à D. Paulo postea repetita, cum propriam illam, & apertissimam significationem præseferant, secũdum quàm à Patribus intellecta sunt, indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdam contentiosis, & prauis hominibus ad fictios,

Ioan. 1.
c. 1. de sũ. Trin. sup. S. ss. 3. in Symb.
Eph. 1.
Ps. 5. & 109
Matt. 22.
Mar. 12. & 16. in fin.
Heb. 10.
Actor. 7.
Col. 3.
Matth. 9.
Luc. 1.
Cle. vn. de rel. & ven. Sanct.
Matt. 26.
Marc. 14.
Luc. 22.
c. cũ Marthe, de cel. Miss.
1. Cor. 11.
Sup. ses. d ed. 1. lib.

ctitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra vniuersum Ecclesiæ sensum detorqueri; quæ, tamquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus excogitata commenta, velut Satanica, detestata est, grato semper & memori animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

1.Tim.3. Ben.Pa.in suis decre. ver.cetera. Aug.supr. illud Pau. ad Heb.1. Portansq; omnia.

De ratione institutionis Sanctissimi huius Sacramenti. Cap. II.

Ergo Saluator noster discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo diuitias diuini sui erga homines amoris, voluit effundi, memoriam faciens mirabilium suorum: & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit suamque annunciare mortem, donec ipse ad iudicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc tamquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viuentes vita illius, qui dixit: Qui mãducat me, & ipse viuet propter me: & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruemur. Pignus prætereà id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis: adeoque Symbolum vnius illius corporis, cuius ipse caput extitit, cuiq; nos tamquam membra arctissima fidei, spei, & charitatis connexione astrictos esse voluit, vt idipsum omnes diceremus; Nec essent in nobis schismata.

Psal.10. Luc.22.c. ireratur.de consl.d.1. 1.Cor.11. Ioan.6. Ephes.2. 1.Cor.11. Ephes.5. Rom.12. 1.Cor.5.

De excellentia SS. Eucharistiæ super reliqua Sacramenta. Cap. III.

Commune hoc quidem est SS. Eucharistiæ cum cæteris Sacramentis, Symbolũ esse rei sacræ, & inuisibilis gratiæ formã visibilem: verum illud in ea excellens, & singulare reperitur, quod reliqua Sacramẽta

c.sacrificiũ de consec. d.2.

ta

ta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur; at in Eucharistia ipse sanctitatis author ante vsum est: nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperant, cùm verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat, & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem verum Domini nostri corpus, verumque eius sanguinem sub panis, & vini specie vna cum ipsius anima, & diuinitate existere; sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie ex vi verborũ: ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub vtraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur; diuinitatem porrò propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypostaticam vnionem. Quapropter, verissimum est, tantundem sub alterutra specie, atque sub vtraque contineri; totus enim, & integer Christus sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sua eius partibus existit.

c. multi. 8. q. 1. Luc. 22. Matt. 26. Mar. 14. 1. Cor. 11. inf. c. 1. Rom 6. cap. semel Christus. c. 1. iterat. ca. singuli & ca. qui mãducant de cõse. d. 2. inf. ca. 3. inf. sess. 25. ca. 4. Luc. 22. Ioan. 6. 2. Cor. 13.

De Transubstantiatione. Cap. IV.

QVoniam autem Christus redemptor noster corpus suũ id, quod sub specie panis offerebat, verè esse dixit: ideò persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idq. nunc denuò sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini conuersionem fieri totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantia vini in substantiã sanguinis eius, quæ conuersio conuenienter, & propriè à Sancta Catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata.

c. panis, de cõs. d. 2. c. cũ Matth. de ce. Miss. c firmiter. §. 1. de sũ. Trin & fi. cat. & ĩfra ca. 1. in ca. corpus, & c. sicut est. verus, de conse. d. 1.

De cultu, & veneratione huic Sanctissimo Sacramento exhibenda. Caput V.

Inf.can.6. venerabilia de consec.dist. 2.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Neque enim ideò minus est adorandum, quòd fuerit à Christo Domino, vt sumatur institutum; nam illum eumdem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit? Et adorent eum omnes Angeli Dei: quem Magi procidentes adorauerunt; quèm denique in Galilæa ab Apostoli adoratum fuisse Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus piè, & religiosè admodum in Dei ecclesiam inductum fuisse hunc morem, vt singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc, & venerabile Sacramctum singulari veneratione, ac solemnitate celebraretur, vtque in processionibus reuerenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur. Æquissimum est enim, sacros aliquos statutos eße dies cum Christiani omnes singulari, ac rara quadam significatione gratos, & memores testentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & plenè diuino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus repræsentatur, atque sic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæresi triumphum agere, vt eius aduersarij conspectu tanti splendoris, & in tanta vniuersæ Ecclesiæ letitia positi, vel debilitati, & fracti tabescant vel pudore affecti & confusi aliquando resipiscant.

Heb.1. Psalm.96.

Matt.8.& 14.Inf.ca. 6.Cl.vnic. de reliq.& ven. Sāct.

1.Cor.15. Hebr.1.

De

De asseruando sacræ Eucharistię Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Consuetudo asseruãdi in sacrario sanctum Eucharistiam adeò antiqua est, vt eam sęculum etiam Nicęni Concilij agnouerit. Porrò deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & hunc vsum diligenter in ecclesiis conseruari, præterquam quòd cum summa æquitate, & ratione coniunctum est, tum multis in Cõcilijs præceptum inuenitur, & vetustissimo catholicæ ecclesiæ more est obseruatum. Quare sancta hæc Synodus retinendum omninò salutarem hunc, & necessarium morem statuit.

Inf. c. 7. c. sanè. de cons. c. 1. de cust. Euch. c. presb. de consc. dist. 2. Cõcilio Rhem. c. 2. Cõc. Late. sub Inno. III. c. 26. c. presẽte, d. 92. ca. peruenit de consecr. d. 2.

De præparatione, quæ adhibenda est, vt dignè quis sacram Eucharistiam percipiat. Caput VII.

*Si non decet ad sacras vllas functiones quempiam accedere, nisi sanctè; certè quò magis sanctitas, & diuinitas cęlestis huius Sacramẽti inviro Christiano cõperta est, eò diligentius cauere ille debet, ne absq; magna reuerentia, & sanctitate ad id percipiendum accedat praesertim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus. Qui manducat, & bibit indignè, iudicium sibi manducat, & bibit, non dijudicãs corpus Domini. Quare communicare volenti reuocandum est in memoriam eius præceptum: Probet * se ipsum homo: Ecclesiastica autem consuetudo declarat eam probationem necessariam esse, vt nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumuis sibi contritus videatur, absq; præmissa sacramentali confessione, ad sacram Eucharistiam accedere debeat, quod à christianis omnibus etiam ab ijs sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus, perpetuò seruandum esse de-*

1. Cor. 11. c. quid est. c. & sancta c. sicut Iudas & c. timorẽ. d. cons. dist. 1. * 1. Cor. 11. ca. qui scelerate de cons. d. 2. c. quotidie. et ca. panem de cos. d. 1. c. com.

nis,quis cũ seq. de pę. dist.1. inf. c.11.

se decreuit, modò non desit illis copia Confessoris; quod si, necessitate vrgente, sacerdos absq; præuia confessione celebrauerit, quam primum confiteatur.

De vsu admirabilis huius Sacramenti. Caput VIII.

c. quid est eum seq. c. dupliciter. & c. in illo de cõsecr. distin.2.& inf. ses.22. c.6. de cel. Miss. Gal.4. Inf. can.8. Mat.22.c. relatũ de consecr. d. 2. inf. c.10. Heb.5 & 7. Io.6. c. prima de cõs. dist.2. Psal.77. c. reuera, & c. omni de consec. d.2

QVoad vsũ autẽ, rectè, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctũ Sacramentum accipiendi distinxerunt. Quosdam .n. docuerunt sacramentaliter dũtaxat id sumere, vt peccatores: alios tantũ spiritualiter, illos nimirum, qui toto propositum illum cęlestem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & vtilitatem sentiunt; Tertios porrò sacramentaliter simul, & spiritualiter; hi autem sunt, qui ita se prius probant, & instituunt, vt vestem nuptialem induti, ad diuinam hanc mensam accedant. In sacramentali autem sumptione semper in ecclesia Dei mos fuit, vt laici à sacerdotibus communionem acciperent: sacerdotes autem celebrantes se ipsos communicarent, qui mos, tamquam ex traditione Apostolica descendens, iure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet S. Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat, per viscera misericordiæ Dei nostri, vt omnes, & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc vnitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc cõcordiæ symbolo iam tandem aliquando conueniant, & concordent, memoresq; tantæ maiestatis, & tam eximij amoris Iesu Christi Domini Nostri, qui dilectam animã suam in nostræ salutis pretium, & carnem suã nobis dedit ad manducandum, hæc sacra Mysteria corporis, & sanguinis eius, ea fidei constãtia, & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, vt panẽ illũ super substantialẽ frequenter suscipere

pere possint, & is verè is sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis; cuius vigore cõfortati, ex huius miseræ peregrinationis itinere ad cęlestem patriam peruenire valeant, eundẽ panem Angelorũ, quẽ modò sub sacris velaminibus edunt, absq; vllo velamine mãducaturi. Aug. super Ps. 31. Cle. vni. de reliq. & vener. Sanct.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur, & refellantur errores: placuit sanctæ Synodo hos Canones subiungere, vt omnes iam agnita catholica doctrina intelligant quoq; quæ ab illis hæreses caueri, vitarique debeant. Sup. c. 8.

De sacrosancto Eucharistiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis negauerit, in sanctissimæ Eucharistiæ Sacramẽto contineri verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinẽ, vnà cum anima, & diuinitate Domini Nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum: sed dixerit, tantummodò esse in eo, vt in signo, vel figura, aut virtute: anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, In sacrosãcto Eucharistiæ Sacramẽto remanere substantiã panis, & vini, vnà cũ corpore, & sanguine Dñi nostri Iesu Christi, negaueritq; mirabilem illam, & singularem conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, manentibus dumtaxat speciebus panis, & vini, quam quidem conuersionem Catholica Ecclesia aptissimè Transubstantiationem appellat: anathema sit. Su. c. 4. firmiter. §. Vna, de sũ. Trinit.

CANON III.

Si quis negauerit, in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub vnaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit. Sup. c. 3. & inf. sess. 22. c. 1. de co. & c. singu. cũ seq. de cõsec. d. 2.

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta consecratione in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Dñi nostri Iesu Christi, sed tantùm in vsu, dum sumitur non autẽ ante, vel post: & in hostijs, seu particulis cõse- Sup. c.3. *cratis, quæ post cõmunionem reseruãtur, vel supersunt, non remanere verum corpus Domini: anathema sit.*

CANON V.

Sup. c.2. *Si quis dixerit, vel præcipuum fructuum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire: anathema sit.*

CANON VI.

Sup. c.5. *Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum vnigenitum Dei filium non esse cultu latriæ, etiam externo, adorandum, atq; ideò nec festiua peculiari celebritate venerandum: neq; in processionibus secundum laudabilem, & vniuersalem ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem solemniter circum gestandum, vel non publicè, vt adoretur, populo proponendum, & eius adoratores, esse idolatras: anathema sit.*

CANON VII.

Sup. c.6. & ca. sanè, de cel. Miss. *Si quis dixerit, non licere sacram Eucharistiam in sacrario reseruari, sed statim post consecrationem astãtibus necessariò distribuendam: aut non licere, vt illa ad infirmos honorificè deferatur: anathema sit.*

CANON VIII.

Sup. c.8. *Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhibitum spiritualiter tantùm manducari, & non etiam sacramentaliter, & realiter; anathema sit.*

CANON IX.

cap. omnis vtriusque, de pœn. & *Si quis negauerit, omnes, & singulos Christi fideles vtriusque sexus, cùm ad annos discretionis peruenerint,*

rint, teneri singulis annis saltem in Paschate, ad communicandum, iuxta præceptum sanctæ Matris ecclesiæ: anathema sit.

remiss. Cōc. Late. sub Inno. III. c. 2; & inf. sess. 14. c. 8 de pe. Cle. 2 verf. licet, de re. l. & ven. sup. c. 8.

CANON X.

Si quis dixerit, non licere sacerdoti celebranti seipsum communicare: anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, solam fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum: anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem sumatur: statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis grauat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessariò præmittendam esse confessionem sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

Sup. c. 17.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, præsidentib. in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nonnulla statuere, quę ad iurisdictionem pertinent Episcoporum, vt iuxta proximæ sessionis decretum, illi in commissis sibi ecclesiis eò libentius resideant, quò faciliùs, & cōmodiùs sibi subiectos regere, & in vitæ, ac morum honestate continere potuerint: illud primum eos admonendos censet, vt si pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse subditis oportere, vt non in eis dominentur, sed illos, tamquam filios, & fratres diligant, elaborentque, vt hortando, & monendo ab illicitis deterreant: ne,

Tit. 1. 1. Ti. 3. 1. Petr. 5. di. 45. in prin. d. 94. c. vlt. d. 95. c. esto subiectus

vbi

vbi deliquerit, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis secunda præceptio, 1. Tim. 4. *vt illos arguant, obsecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia: cum sæpè plus erga corrigendos agat beneuolentia, quam austeritas: plus exhortatio, quam comminatio: plus charitas, quam potestas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit: tunc cum mansuetudine rigor: cum misericordia iudicium: cum lenitate seueritas adhibenda est: vt sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conseruetur, & qui correpti fuerint, emendentur, aut si resipiscere noluerint, cæteri salubri in eos animaduersionis exemplo, à vitijs deterreantur: cum sit diligentis, & pij simul pastoris officium, morbis ouium leuia primùm adhibere fomenta, post vbi morbi grauitas ita postulet, ad acriora, & grauiora remedia descendere: sin autem ne ea quidem proficiant, illis submouendis, cæteras saltem oues à contagionis periculo liberare.*

c. resecandæ & c. corripiantur. 24. q. 3. c. cum speciali. §. porro de app.

Cum igitur rei criminum plerumque ad euitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda iudicia, querelas, & grauamina simulent, & appellationis diffugio iudicis processum impediant, ne remedio ad innocentiæ præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque vt huiusmodi eorum calliditati, & tergiuersationi occurratur, ita statuit, & decreuit: in causis visitationis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis, necnon in criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali ante definitiuam sententiam ab interlocutoria, vel alio quocumque grauamine non appelletur: nec Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi, tamquam friuolæ, deferre teneatur, sed ea, ac quacum-

Inf. ses. 22. c. 1. & 29. c. 20. de ref. c. licet de off. ord. c. a. vt debitus. de app. cum sim.

cumque inhibitione ab appellationis iudice emanata nec non omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad vlteriora valeat procedere, nisi grauamen huiusmodi per diffinitiuam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiua appellari non possit quibus casibus sacrorum, & antiquorum Canonum statuta illibata persistant.

Caput II.

A *Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, vbi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partib. eam committi contigerit; Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali: aut si ille aliqua de causa suspectus foret, vel vltra duas legales dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus committatur.*

c. statutū de ref. in 6

Caput III.

R *Eus ab Episcopo, aut eius Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram iudice, ad quem appellauit, acta primæ instantiæ omninò producat: & iudex, nisi illis visis, ad eius absolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra xxx. dies, acta ipsa postulanti gratis exhibeat: alioquin absq; illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia suaserit, terminetur.*

Caput IV.

C *Vm verò tā grauia nonnumquam sint delicta, ab Ecclesiasticis commissa personis, vt ob eorum atrocitatem è sacris ordinibus deponendæ, & Curiæ sint tradendæ sæculari, in quo secundum sacros Canones certus Episcoporum numerus reperitur, quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio differetur;*

Degradatio actualis, quomodo faciēda. c. si quis cū leq. 15. q. 7 c. degradatio de pœn. in 6.

retur: si quando autē interuenire possent, eorū residentia intermitteretur, propterea statuit, & decreuit, Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus ordinibus constitutū, etiam ad illius condemnationem, necnon verbalem depositionem. & per seipsum etiam ad actualem, atq; solemnem degradationem ab ipsis ordinibus, & gradibus ecclesiasticis in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia in numero, à Canonibus definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatib. vsum mitræ, & baculi ex priuilegio Apostolico habentibus, si in ciuitate, aut Diœcesi reperiri, & commodè interesse possint: alioquin alijs personis in ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graues, ac iuris scientia commendabiles existant.

Cōc. Aga. 1.c.si quis, c.felix, & c.si autem 25.q.7d.c. degradatio de pœn.in 6.

Caput V.

ET quoniam per fictas causas, quę tamen satis probabiles videtur interdū accidit, vt nonnulli eiusmodi gratias extorqueant, per quas pœnę, illis Episcoporum iusta seueritate inflictę, aut remittūtur omninò, aut minuuntur, cum non ferendum sit, vt mendacium, quod tantoperè Deo displicet, non modò ipsum impunitum sit, verùm etiam alterius delicti veniā impetret mentienti: Idcircò vt sequitur, statuit, & decreuit; Episcopus apud ecclesiam suam residens, de surreptione, & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicuius publici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere cęperat, aut remissione pœnę, ad quam criminosus per eum condēnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per seipsum tamquam Sedis Apostolicæ Delegatus, etiam summariè cognoscat: ipsamque gratiam, postquam per falsi

Exod.23. Leu.19. Prou.6.8. 10.12.e 15 c.si quis dixerit cum seq.et c.nemo perito rū.11.q.3. c. sup.litteris,& c. cū dile.de rescript.

nar-

narrationem, aut veri taciturnitatem, obtentam esse, legitimè constiterit, non admittat.

Caput VI.

QVoniam verò subditi Episcopo, tametsi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse, & tamquam iniuria affecti sint, falsa illi crimina obijcere solent; vt quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant; cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcirco ne is magno suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur: ita statuit, & decreuit: Episcopus, nisi ob causam, ex quo deponendus, siue priuandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, vel accusationem, siue alio quouis modo procedatur, vt personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moueatur.

c. sunt nõnulli. 2. q. 7. inf. Sess. 24. c. 1. de ref. c. qualiter, & quãdo il 2. de accus.

Caput VII.

TEstes in causa criminali ad informationem, vel iudicia, seu alias in causa principali contra Episcopum, nisi contestes, & bonæ conuersationis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur, & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, grauibus pœnis mulctentur.

Caput VIII.

CAusæ Episcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Maximo referantur, ac per ipsum terminentur.

c. accusati. quoque c. accus. Episcoporum, c. test. 2. q. 7. et c. vlt. 2. q. 5. cõc. Rom. sub. Siluest. l. c. 1. & 2. de translat. c. vt debitus ext. de appella c. maiores, de bap. c. quãuis, et c. dudũ. 3. q. 6.

De

Decretum prorogationis definitionis, quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & Salui conductus, Protestantibus dandi.

EAdem Sancta Synodus errores omnes, qui super hoc Sanctissimo Sacramento repullularunt, tamquam vepres ex agro Domini euellere, ac omnium fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentissima veritatis Catholicæ inquisitione tractatos, plurimis, accuratissimisque pro rerum grauitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententijs, hos etiam tractabat: An necessarium sit ad salutem, et diuino iure præceptũ, vt singuli Christi fideles sub vtraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant; Et: Num minus sumat, qui sub altera quàm qui sub vtraque communicat. Et. An errauerit Sancta Mater ecclesia, laicos, & non celebrantes Sacerdotes, sub panis specie dumtaxat cõmunicando? Et; An paruuli etiam communicandi sint? Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ prouincia ij, qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri à S. Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, vt ipsis tutò huc venire, & in han vrbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere quæ senserint, & posteà cum libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio eorum aduentum, multos antea menses expectari: tamen, vt pia mater, quæ ingemiscit, & parturit: summopere id desiderans ac laborans, vt in ijs, qui Christiano nomine censentur, nulla sint

Inf. ses. 21. c. 1. cũ seq. & ca. 1. & Cath. cart. 155. 31. Inf. ses. 22. in dec. super peti. conced.

Inf. ses. 22. c. 4. & can. fin.

la sint

la sint schismata, sed quemadmodum eumdem omnes Deum, & redemptorē agnoscūt, ita idem dicant, idem credant, idem sapiant, confidens Dei misericordiæ, & sperans fore, vt illi in sanctissimam, & salutarē vnius fidei spei, charitatisq; cōcordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, securitatem; & fidem, vt petierunt publicam, quam saluum conductum vocant, quod ad se pertinet, eius, qui infrascriptis, erit tenoris, dedit, atque concessit; & eorum causa definitionem illorum articulorum ad secundam Sessionem distulit; quam, vt illi commodè ei interesse possint, in diem festum Conuersionis D. Pauli, quæ erit vigesimaquinta die mensis Ianuarij anni sequentis, indixit. Illudque præterea statuit, vt in eadē Sessione de Sacrificio Missę agatur propter magnam vtriusque rei connexionem: intereà Sessione proxima de pœnitentiæ, & Extremæ vnctionis Sacramentis tractādum, illam autem die festo D. Catharinæ Virginis, et Martyris, qui erit vigesima quinta Nouembris, habendam esse decreuit, simulque vt in vtraq; materiā reformationis prosequatur.

SALVVS CONDVCTVS datus Protestantibus.

SACROSANCTA, *Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem S. Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, omnibus, & singulis, siue Ecclesiasticis, siue sęcularibus personis vniuersæ Germaniæ, cuiuscumque gradus, status, conditionis, & qualitatis sint, quæ ad oecumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus, quæ in ipsa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipsum oecumenicum Concilium liberè, & tu-*

tò

tò venire, & in eo manere, et commorari, ac articulos, quod illis videbitur, tam scripto, quam verbo offerre, & proponere, & cum Patribus, siue ijs, qui ab ipsa S. Synodo delecti fuerint conferre, & absque vllis conuicijs, & contumelijs disputare, necnon & quando illis placuerit, recedere possint, & valeant, publicam fidem, & plenam securitatem, quam Saluumconductum appellant, cum omnibus & singulis clausulis, decretis necessarijs, & opportunis, etiam si specialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expressis haberi voluit, quantum ad ipsam S. Synodum spectat, concedit. Placuit præterea S. Synodo, vt, si pro maiori libertate, ac securitate eorum, certos tam pro commissis, quam pro committendis per eos delictis, Iudices eis deputari cupiant, illos sibi beneuolos nominent, etiam si delicta ipsa quantumcumque enormia, ac hæresim sapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ est iiij sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die XXV. Nouembris. M.D.LI.

Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, quamuis in decreto de Iustificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, necessaria quadam ratione ser-

Sup. Sel. 6.

mo

mo interpositus; tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diuersorum errorem est multitudo, vt non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorem, et pleniorem definitionem tradidisse: in qua demonstratis, & conuulsis, Spiritus sancti præsidio, vniuersis erroribus, catholica veritas perspicua, & illustris fieret; quam nunc Sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuò seruandam proponit.

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, vt iustitiam in Baptismo, ipsius beneficio, et gratia susceptam, constanter tuerentur: non fuisset opus aliud ab ipso Baptismo Sacramentum, ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, diues, in misericordia, cognouit figmentum nostrum: illis etiam vitę remedium contulit, qui sese postea in peccati seruitutem, & Dęmonis potestatem tradidissent. Sacramentum videlicet Pęnitentiæ; quo lapsis post Baptismum beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pęnitētia vniuersis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam, & iustitiam asseruandam necessaria, illis etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petiuissent, vt, peruersitate abiecta, & emendata, tantum Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pęnitentiã ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiã dixit. Nisi pęnitentiã egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorũ Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pęnitentiam commendans, dicebat Pęnitentiam agite, & ba-

Inf.can.1. Psalm.102 Ephes.2. Sup.Ses 6. 11.de iust. Cõc.Cab. cap.8.

Ezech.18. & 72. & Ioel.c.2.

Luc.13.

Act.2.c.agunt.& c. propriè de cons.d.

ptizetur vnusquisque vestrum. Porrò nec ante aduentum Christi Pœnitentia erat Sacramentum, nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cum à mortuis excitatus, insuflauit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum Sanctum quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorũ retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto; & verbis tam perspicuis, potestatem remittẽdi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. Et Nouatianos, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccles. Catholica tamquam hæreticos, expulsit, atque condemnauit; Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hec Synodus probans, & recipiẽs, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Euangelium annunciandi, contra huiusmodi Sacramenti institutionem falsò detorquent.

Ioann. 10. Mat. 13. & 18. ca. vt constitueretur 50 d. & inf. c. 8. in fi. & c. 3. c. audiuimus. cũ seq. 14. q. 1. Cat. car. 94. & 165 19. Conc. Nic. ca. 8. Cõc. Arel. 2. c. 9. ca. si quis voluerint. 1. q. 7. c. quidam. 24 q. 3. c. fi. vers. certe & pe. d 3. Sess. 6 de iust. ca. 11. & infra ca. 1.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi. Cap. II.

CÆterũ hoc Sacramentũ multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur. Nam, præter quam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissimè dissidet; constat certè, Baptismi ministrum iudicem esse non oportere: cum Ecclesia in neminem iudicium exerceat, qui nõ prius in ipsam per Baptismi aquam fuerit ingressus. Quid enim mihi (inquid Apostolus) de ijs, qui foris sunt, iudicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lauacro

1. Co. 5. in fi. c mult i 2. q. 1. cap. gaudemus.

uacro Baptismi sui corporis membra semel effecit. Nam hos, si se postea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia Catholica nulla ratione liceat, sed ante hoc tribunal, tamquã reos sisti voluit: vt per sacerdotum sententiam, non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerent, possent liberari. Alius est prætereà Baptismi, & alius pœnitentiæ fructus: per Baptismum enim Christum induentes, noua prorsus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remissionem consequentes: ad quam tamen nouitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentię sine magnis nostris fletibus, & laborib. diuina id exigente iustitia, peruenire nequaquam possumus, vt meritò Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus à sanctis Patribus dictus fuerit. Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, vt nondum regeneratis ipse Baptismus.

de diu.ca. verbũ, de pœn.di.2.

Gal.3. in fin.2.Cor. 5.in fin.

De Partibus, & fructu huius Sacramenti. Caput III.

D*Ocet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ, formã, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positã esse; Ego te absoluo, & c. quibus quidem, de Ecclesiæ sanctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur; ad ipsius tamen formę essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessarię. Sunt autem quasi materia huius Sacramẽti ipsius pœnitentis actus nempè, Contritio, Confessio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitẽte ad integritatem Sacramenti, ad plenam que, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requirũtur, hac ratione Pœnitentiæ partes*

Conc.Flo. sub Euge. Quarto Sup.Ses.6. de iustifi. c.14.& is. ca.5.Cath. car.164.6.

F 2 dicun-

dicuntur. Sanè verò res, & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdum in viris pijs, & cũ deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conscientiæ pax, ac serenitas cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramenti, sancta Synodus tradens, simul eorum sententias damnat, qui pœnitentiæ partes incußos consciẽtiæ terrores, & fidem eße contendunt.

De Contritione. Cap. IV.

Sup.sess.6. de iust.ca. 6.& 14. Tho.Aqu. 4.sent.dis. 18.q.3.ar. 1.c.2.in fi. c.peniten-tiam.c.ille penitẽtiã, & c.irriso. de pęn.di. 3.cath.car. 167.26.in fr.can.5. Ezech.18.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pœnitẽtis actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus necessarius; & in homine post Baptismum lapso ita demum præparat ad remissionem peccatorum, si cũ fiducia diuinę misericordiæ: et voto præstãdi reliqua cõiunctus sit quæ ad ritè suscipiendum hoc Sacramentũ requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hanc contritionem nõ solũ cessationem à peccato, & vitæ nouæ propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium continere, iuxta illud. Proijcite à vobis omnes iniquitates vestras, in quibus præuaricati estis, & facite vobis cor nouum, & spiritũ nouum. Et certè, qui illos sanctorum clamores considerauit: Tibi soli peccaui, et malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animę meę, et alios huiusmodi generis: facile intelliget eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet, præterea, & si Contritionem hanc aliquando charitatem

Psalm. 50. ca.& venit de pęn.di. 1.& c.totã de pę.d 3. Psal.6.c.si quis,d.50. Isa. 38. in Cãt.incip. Ego dixi.

per-

perfectam esse contingat, hominemq; Deo reconciliare, prius quàm hoc Sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam verò contritionem imperfectã, quæ attritio dicitur, quoniam, vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pęnarũ metu cõmuniter concipitur; si voluntatem peccandi excludat, cũ spe veniæ: declarat non solùm non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantes, sed tantum mouentis, quo pęnitens adiutus viã sibi ad iustitiam parat. Et quamuis sine Sacramento Pęnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pęnitentiæ impetrandam disponit. Hoc.n. timore vtiliter concussi Niniuitæ, ad Ionæ prædicationem plenam terroribus pęnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur Catholicos scriptores, quasi tradiderint, Sacramentum Pœnitentiæ, absq; bono motu suscipientiũ, gratiã conferre; quod numquam Ecclesia Dei docuit, neq; sensit: sed, & falsò docent, contritionem esse extortam, & coactam non liberam, & voluntariam.

Ionæ. 3. Matt. 12. Luc. 12. c. quamobrem. de pęn. dist. 1.

De Confessione. Cap. V.

EX institutione Sacramẽti Pęnitentiæ iam explicata vniuersa ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis, iure diuino necessarium existere: quia Dominus noster Iesus Christus à terris ascensurus ad cęlos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tamquam præsides, & iudices, ad

Lucæ. 5. & 17. Iac. 5. 1. Ioan. 1. inf. can. 6. Ioan. 10. Matth. 16. c. verbum. de pœ. d. 3 et c. adhuc & ca. inter hæc. lib. 1. de pœ. d. 1

quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint: qui pro potestate clauium remissionis, aut retentionis peccatorum, sententiam pronuncient. Constat enim sacerdotes iudicium hoc, incognita causa: exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis seruare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potiùs in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantum aduersus duo vltima Decalogi præcepta commissa, quę nonnumquam animum grauius sauciāt, & periculosiora sunt ijs, quæ in manifesto admittuntur. Nam venialia, quibus à gratia Dei nō excludimur, & in quæ frequentiùs labimur, quāquam rectè, & vtiliter, citraq; omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominū vsus demōstrat, taceri tamen citra culpā, multisq; alijs remedijs expiari possunt. Verū, cum vniuersa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant: necessum est omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda confessione, à Deo quærere. Itaq; dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia diuinæ misericordiæ agnoscenda exponunt: qui verò secus faciūt, & sciēter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotē remittendū proponunt. Si.n. erubescat ęgrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur prætereà, etiā eas circumstantias in Confessione explicandas esse, quę speciem peccati mutant, quod sine illis peccata ipsa, nec à pęnitētibus integrè exponātur,

Inf. can. 6. Deut. 5. Exod. 10.

Sup. sess. 6 de iustif. c. 11. c. ad huc & cap. de quotidianis. de poe. dist. 3. Eph. 2.

c. considerat. de pen. dis. 5. & c. omnis vtriusque de pœn. & re-

nec

nec iudicibus innotescant, & fieri nequeat, vt de grauitate criminum rectè censere possint, & pęnā, quā oportet pro illis pęnitentibus imponere. Vnde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse; aut vnam tantùm circumstantiā confitendam esse, nempè peccasse in fratrem. Sed, & impium est, Confessionē, quæ hac ratione fieri pręcipitur, impossibilē dicere, aut carnificinā illam conscientiarum appellare. Constat .n. nihil aliud in ecclesia à Pœnitentibus exigi, quam, vt postquam quisq; diligentius se excusserit, & cōsciētię suę sinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteantur, quibus se Dominum, et Deum suū mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrant in vniuersum eadem confessione inclusa esse intelliguntur pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa verò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, grauis quidem videri posset, nisi tot, tantisq; cōmodis, et consolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per Absolutionem certissimè conferuntur. Cęterum, quo ad modum confitendi secretò apud solum sacerdotem, & si Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerū, et sui humiliationem cùm ob aliorum exemplum, tùm ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publicè confiteri possit; non est tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec satis consultè humana aliqua lege præciperetur, vt delicta, præsertim secreta, publica esse confessione aperienda. Vnde cum à sanctissimis, & antiquissimis Patribus magno, vnanimiq; consensu secreta Confessio sacramentalis, qua, ab initio, ecclesia sancta vsa est, &

[mis.ca.aut facta de pœn.dis.1. Cath. car. 17c. 15. & 177. 22.]

[Psalm. 18.]

[Conc. Cabil. c. 8. & 33. Cle. 1. epist. 1. ad Iac.]

modò etiam vtitur, fuerit semper cõmendata, manifestè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum esse, atq; à Patribus in Concilio Lateranensi congregatis initium habuisse docere non verentur. Neq; .n. per Lateranense Concilium ecclesia statuit, vt Christi fideles confiterentur; quod iure diuino necessarium, & institntum esse intellexerat; sed vt præceptum confessionis saltem semel in anno, ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis peruenissent, impleretur. Vnde tã in vniuersa ecclesia cum ingenti animarum fidelium fructu, obseruatur mos ille salutaris confitendi sacro illo, & maximè acceptabili tempore. Quadragesimæ: quem morem hæc S. Synodus maximè probat, & amplectitur, tamquam pium, & meritò retinendum.

Inf.can.8. & 9. Conc. Lat. sub Inno. IV. c. 21. c. omnis vtriusq; de pę. & remiss.

De ministro huius Sacramenti, & Absolutione. Cap. VI.

Inf.can.10

Circa ministrum autem huius Sacramẽti, declarat S. Synodus falsas esse, & à veritate Euangelij penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosuis homines præter Episcopos, & sacerdotes, clauiũ ministerium perniciosè extẽdunt: putantes verba illa Domini: Quæcumq; alligaueritis super terrã, erunt alligata, & in cęlo: & quæcumq; solueritis super terrã erunt soluta, & in cęlo; & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorũ retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi fideles indifferenter, & promiscuè, contra institutionem huius Sacramẽti, ita fuisse dicta, vt quiuis potestatẽ habeat remittendi peccata: publica quidem per correptionẽ, si correptus acquieuerit: secreta verò per spontaneã confessionem, cuicumq; factam. Docet quòque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spi-

Matth. 16. Ioan. 20. Sup. sess. 7. de Sacr. ca. 10.

Spiritus sancti in ordinatione collatam, tamquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosq; prauè sentire, qui in malis Sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quamuis autem absolutio sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio, tamen non est solum nudum ministeriũ, vel annunciandi Euangeliũ, vel declarandi remissa esse peccata: sed ad instar actus iudicialis, quo ab ipso, velut à iudice sententia pronunciatur: atq; ideò non debet pęnitens adeò sibi de sua ipsius fide blandiri, vt, etiam si nulla illi adsit contritio aut sacerdoti animus seriò agẽdi, & verè absoluẽdi desit, putet tamen se propter suam solam fidẽ, verè, & coram Deo esse absolutum: nec. n. fides sine Pęnitentia remissionẽ, vllã peccatorũ præstaret: nec is esset, nisi salutis suæ negligẽtissimus, qui sacerdotẽ iocosè absoluentẽ cognosceret, & non aliũ serio agentẽ, sedulò requireret.

c. secundũ ecclesię 19. d. & c. non nocet. 1. q. 2.
Inf. can. 9.

De casuum reseruatione. Cap. VII.

QVoniã igitur natura, & ratio iudicij illud exposcit, vt sententia in subditos dumtaxat feratur: persuasũ semper in ecclesia Dei fuit, & verissimũ esse Synodus hæc confirmat nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionẽ magnoperè verò ad Christiani populi disciplinam pertinere, sãctissimis Patribus nostris visũ est, vt atrociora quædam, & grauiora crimina non à quibusuis, sed, à summis dũtaxat sacerdotibus absoluerẽtur. Vnde meritò Pontifices Maximi pro suprema potestate, sibi in ecclesia vniuersa tradita causas aliquas criminũ grauiores suo potuerunt peculiari iudicio reseruare. Neque dubitãdũ est, quãdo omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sũt quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique Diœcesi, in

c. omnis. §. si quis de pęna, et remis. c. si Episcopus de pœn. in 6.

cap. si quis suadẽte. 17 q. 1. ca. ita quorũdã de iud. ca. conquesti. de sent. ex com. quicumq; eo. tit. in 6. & ca. eo. tit. I Cle. & c. si domi. de

pęn.et re. in extrau. com. cum sim. Ro.13 c.felicis.de pęni.& remiss.i 6.& c.si episco. de pęnit.et remis.in 6. d.c. felicis de pęni.in 6. c.pastoralis.de of. ord.Clem eupientes, de pœn.in Clem.c in ter cũctas. §. duos.de pœn.in extrau.com.

si in ędificationẽ tamen, nõ in destructionẽ, liceat pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, pręsertim quo ad illa, quib. excõmunicationis censura annexa est. Hanc autẽ delictorũ reseruationẽ, consonum est diuinæ auctoritati, nõ tantùm in externa politia, sed etiam corã Deo vim habere. Verũ tamen piè admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem ecclesia Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in articulo mortis: atq; ideo omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusuis peccatis, & censuris absoluere possunt, extra quem articulum sacerdotes, cum nihil possint in casibus reseruatis, id vnum pœnitentibus persuadere nitantur, vt ad superiores, & legitimos iudices pro beneficio absolutionis accedant.

De satisfactionis necessitate, & fructu.
Caput VIII.

De pęn. di spu.2.circa prin.

Infr. c.22.

Gen. 3. 2.Reg.12. Nu. 11.& 20.

D*Emum quo ad satisfactionem, quæ ex omnib. Pęnitentię partibus: quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita vna maximè nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab ijs, qui speciem pietatis habent: virtutem autem eius abnegarunt, & sancta Synodus declarat, falsũ omninò esse, & à verbo Dei alienũ, culpam à Domino nunquam remitti, quin vniuersa etiam pęna condonetur: perspicua enim, & illustria in sacris litteris exempla reperiuntur, quibus pręter diuinam traditionem, hic error quam manifestissimè reuincitur. Sanè, & diuinæ iustitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint: aliter verò qui semel à peccati, & Dęmonis seruitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono scienter, templum Dei violare,*

lare,

lare, & Spiritum sanctum contristare non formidaue-rint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis absq; vlla satisfactione peccata dimittãtur, vt occasione, accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij, & contumeliosi Spiritui sancto, in grauiora labamur, thesaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio .n. magnopere à peccato reuocant, & quasi freno quodã coercẽt hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt, medentur quoque peccatorum reliquijs, & vitiosos habitus malè viuendo comparatos, contrarijs virtutem actionibus tollunt. Neque verò securior vlla via in ecclesia Dei vnquam existimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœnam, quàm vt hæc pœnitentiæ opera homines cum verò animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quòd dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Iesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur, certissimam quoque inde arrham habentes, quòd, si compatimur, & conglorificabimur. Neque verò ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exsoluimus, vt non sit per Christum Iesum: nam qui ex nobis, tamquam ex nobis, nihil possumus: eo autem cooperante, qui nos confortat, omnia possumus: ita non habet homo, vnde glorietur, sed omnis gloriatio nostra in Christo est, in quo viuimus, in quo meremur, in quo satisfacimus: facientes fructus dignos pœnitentiæ: qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri: & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentia suggesserit pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate salutares, & conuenientes satisfactiones iniungere: ne, si fortè pec-

1. Cor. 3. Eph. 4.
Rom. 2. & Iac. 5.
Ezech. 13.
Ionæ. 3.
Ier. 3. 18. & 25.
Isa. 10.
Ezech. 17.
Marc 3. 4. 11. & 18. cũ fim.
Eph. 3.
Act. 3.
Rom. 5.
2. Ioã. 2. in princ.
2. Cor. 3.
Rom. 8.
2. Cor. 3.
Philipp. 4.
1. Cor. 1. in 2. Cor. 10. in fin.
Galat. 6.
Act. 17.
Mat. 3. & 4
Luc. 3. 4. & 17.
c. tempora cũ multis seq. 26. q. 7.
c. de pę. de cons di. 4.
Conc. Car. 3. c. 21. & Conc. Carth. 4. c. 74.
Con. Cab. c. 31. & 38.

catis

Cōc.Aph. c.9. Cōc.Lao-dic.c.2. Mat.16.& Io 20.sup. c.1.in fi.& infr.can.3. & vlt.de poen.

catis conniueant, & indulgentiùs cum pœnitentibus agant, leuissima quædam opera pro grauissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, vt satisfactio, quam imponunt, non sit tantùm ad nouæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem. Nam claues sacerdotib. non ad soluendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres, & credunt, & docent: nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum; & sicut nemo vmquam Catholicus sensit ex huiusmodi nostris satisfactionibus vim meriti, & satisfactionis Domini Nostri Iesu Christi, vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Nouatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam nouam vitam esse docent, vt omnem satisfactionis vim, & vsum tollant.

De operibus satisfactionis. Cap. IX.

c.sunt plures.in fi.de poen.di.3. Act.14.in fi. Rom.5.

Docet præterea, tantam esse diuinæ munificentiæ largitatem, vt non solùm pœnis, spontè à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis: sed etiam, (quod maximum amoris argumentum est) temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis apud Deũ Patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

Inf.can.1. de Sac.ext. Vnct.

Visum est autẽ Sanctæ Synodo præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adiungere ea, quæ sequuntur de Sacramento Extremæ Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ sed totius Christianæ vitæ; quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummatiuum existimatum est à

Patri-

Patribus. Primum itaque circa illius institutionẽ declarat, & docet, quod clementissimus Redemptor noster, qui seruis suis quouis tempore voluit de salutarib. remedijs aduersus omnia omniũ hostium tela esse prospectum, quemadmodũ auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Christiani conseruare se integros dum viuerent, ab omni grauiore spiritus incommodo possint: ita extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmissimo quodam præsidio muniuit. Nam & si aduersarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet, vt deuorare animas nostras quoquo modo possit: nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suæ versutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit diuinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

1.Petr.5. c.nulli dubium.3.q.1.ca.visis, 16.q.2.ca.sciendum.cũ seq. 26.q.4.c. nec mirũ. 20.q 5.ĩ med. c.sunt plurimi 6.q.1. Gen. 3. & inf.c.2. in fin.

De institutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Cap. I.

INstituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tamquam verè, & propriè Sacramentum noui testamenti, à Christo Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum; per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur (inquit) quis in vobis? inducat Presbyteros ecclesiæ, & orent super eum, vngentes cũ oleo in nomine Domini; & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, vt ex Apostolica traditione per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam formam, propriũ ministrum, & effectum huius salutaris Sacramenti. Intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum, ab Episcopo benedictum. Nam Vn-

Matth 6. Iac.5. cap. Presby.95 di.c.1.§.1. de sa. Vnc. Cõc Cab. ca.18. Innoc.I.epist.1.c.8.

ctio aptissimè Spiritus sancti gratiam, qua inuisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat. formam deinde esse illa verba, Per istam vnctionem, & c.

De effectu huius Sacramenti. Cap II.

Iac.5. Inf.can.2. de sac.Extre. Vnct.

R*Es porrò, & effectus huius Sacramēti, illis verbis explicatur; Et oratio fidei saluabit infirmū, & alleuiabit eum Dominus: & si in peccatis sit, dimittentur ei: res etenim hæc, gratia est Spiritus sancti: cuius Vnctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias obstergit, & egroti anima alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciā excitando: qua infirmus subleuatur, & morbi incōmoda, ac labores leuius fert: & tentationib. dæmonis, calcaneo insidiantis faciliùs resistit, & sanitatem corporis interdum, vbi saluti animæ expedierit, consequitur.*

Genes.3.

De ministro huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. Cap. III.

I*Am verò, quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, et ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscurè fuit illud etiam in verbis prędictis traditum; nam & ostenditur illic, proprios huius Sacramenti ministros eße ecclesiæ Præsbyteros, quo nomine, eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut sacerdotes, ab ipsis ritè ordinati, per impositionem manuum Præsbyteri. Declaratur etiam, esse hāc Vnctionem infirmis adhibendam, illis verò præsertim, qui tam periculosè decumbunt, vt in exitu vitæ cōstituti videātur: vnde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio iuuari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare*

c. illud superfluum 95. dist. & inf.c.vlt.

1. Tim.4.

nulla

nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam docent, hanc vnctionem, vel figmentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem, & qui illam iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiua Ecclesia referenda esset, & qui dicunt, ritum, & vsum, quem S.R.E. in huius Sacramēti administrationem obseruat, Iacobi Apostoli sententiæ repugnare, atque ideò in alium commutandum esse, & denique, qui hanc extremam Vnctionem à fidelibus sine peccato contemni posse affirmant; hæc enim omnia manifestissimè pugnant, cum perspicuis tanti Apostoli verbis. Nec profectò ecclesia Romana, aliarum omnium mater, & magistra, aliud in hac administranda Vnctione, quantum ad ea, quæ huius Sacramenti substantiam perficiunt, obseruat, quam quod Beatus Iacobus præscripsit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus Sancti iniuria esse posset.

Iacob. 5. Inf. can. 3. de sacram. extr. Vnct. c. nō licet. 12. dis. c. 3 in fi. de sū. Trin. & c. fin. de for compet. Sup. ses. 7. c. 1. de ba. c. presbyteros 95. d i. c. 1. §. 1. de sacr. Vnct. Iacob. 5.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentiæ, & extremę Vnctionis Sacramentis hæc sancta oecumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inuiolabiliter seruandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

SI quis dixerit, in Catholica Ecclesia Pœnitentiam non esse verè, & propriè Sacramentum pro fidelibus; quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis: à Christo Domino nostro

Sup. c. 1. de pen. c. 2. in fi. de sum. Trinit. Ioann. 20. Matth. 6.

Lucę.18. Cōc Cab. c.2.su.c. . cap.*.post naufrag.ū de pęn.d.1 Sup. sess.6. c.14.de iustific.

stro institutum: anathema sit.

C A N O N II.

Si quis sacramenta confundens, ipsum Baptismum Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit; quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiā non rectè secundam post naufragium tabulam appellari: anathema sit.

C A N O N III.

Ioann.20. Matth.16. Sup.c.1.& Se.6.deiu. c..4.c.audiu.m⁹,cū seq.24 q.1 c.vt cōstitueretur. dist.50.

Si quis dixerit, verba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: et quorum retinueritis, retenta sunt; non esse intelligenda de potestate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit, detorserit autem contra institutionem huius Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Euangelium: anathema sit.

C A N O N IV.

Su.c.3. de pœnit.

Si quis negauerit ad integram, et perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramēti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres pęnitentiæ partes dicuntur: aut dixerit, duas tantum esse pęnitentiæ partes, terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata: anathema sit.

C A N O N V.

Su. c.4.de pœnit.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ ponderando peccatorum suorum grauitatem, multitudinem, fęditatem, amissionem æternæ bea-

beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum, & vtilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorum; demum illum esse dolorem coactum, et non liberum, ac voluntarium: anathema sit.

CANON VI.

Si quis negauerit, Confessionem sacramentalem, vel institutam, vel ad salutem necessariam esse iure diuino; aut dixerit, modum secretè confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper obseruauit, & obseruat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inuentum esse humanum: anathema sit.

Isa.28. Su. c.5. de pœn. Clem.1.in Epist.1.ad Iac. Cōc. Cab. c.8.& 34.

CANON VII.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse iure diuino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo vltima Decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant, sed eam confessionem tantum esse vtilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim obseruatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle diuinę misericordiæ ignoscendum: aut demum non licere confiteri peccata venialia: anathema sit.

Sup. c.5. Deut.5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem ecclesia seruat: esse impossibilem, & traditionem humanam, à piis abolendam, aut ad eam non te-

Sup.c.5.& Ses.13.ca. 9.de Sacr. Euchar.

Con. Lat. sub Inno. III.ca.21. & c.oĩs.v- triusque, de pen. & remis. *neri omnes, & singulos vtriusque sexus Christi fideles, iuxta magni concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadragesimæ: anathema sit.*

CANON IX.

Sup.c.6.in fi.de iusti. & ca. 4.in prin c. *Si quis dixerit, Absolutionem sacramentalem Sacerdotis non esse actum iudicialem; sed nudum ministerium pronunciandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti, modò tantùm credat se esse absolutum, aut sacerdos non seriò; sed ioco absoluat: aut dixerit non requiri confessionem pœnitentis, vt sacerdos eum absoluere possit: anathema sit.*

CANON X.

Sup.c.1.& c.6. de pæ. *Si quis dixerit, sacerdotes qui in peccato mortali sunt potestatem ligandi, & soluendi non habere, aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus, & singulis Christi fidelibus, esse dictum: Quæcumque ligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo: &* Matth.16. Ioann.20. *quæcumque solueritis super terram, erunt soluta & in cœlo: & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum virtute, quilibet absoluere possit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, si correptus acquieuerit; secreta verò per spontaneam confessionem: anathema sit.*

CANON XI.

Su.c.7.c.si Episco. de pœ.in 6.c. de cętero. et c.de monialib. de sent.exco. cum simi. Su. c.8.de pœn. *Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reseruandi sibi casus, nisi quo ad externam politiam; atque ideò casuum reseruationem non prohibere, quo minus sacerdos à reseruatis verè absoluat: anathema sit.*

CA-

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum culpa remitti semper à Deo, satisfactionemque pœnitentium non esse aliam, quàm fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfecisse: anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnam temporalem minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis ab eo inflictis, et patienter toleratis, vel à sacerdote iniunctis sed neque sponte susceptis, vt ieiunijs, orationibus, elemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atq; ideò optimam pœnitentiam esse tantum nouam vitam: anathema sit. Sup. ca. 8. & 9.

CANON XIV.

Si quis dixerit, satisfactiones, quibus pœnitentes per Christum Iesum peccata rediment; non esse cultus Dei sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atq; ipsum beneficium mortis Christi obscurantes: anathema sit. Sup. c. 5.

CANON XV.

Si quis dixerit, claues ecclesiæ esse datas tantùm ad soluendum, non etiam ad ligandum; & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem clauium, et contra institutionem Christi; & fictionem esse, quod virtute clauium sublata pęna æterna, pęna temporalis plerumque exsoluenda remaneat: anathema sit. Sup. c. 1. & c. 8. in fin. de pœn. Sup. ses. 6. can. 30. de iust.

De Sacramento extremæ Vnctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem non esse verè & propriè Sacramentum à Christo Domino nostro institutum, et à Beato Iacobo Apostolo promulgatum, Su. de hoc sacramēto in prin. & c. 1. Matth. 16.

Iacob.5. Inn.Papæ epi.ad decem Episc. Eugub. 8. Su.c.2.de hoc sac. c. presby.95 dist.

sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum: anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos: sed iam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum: anathema sit.

CANON III.

Sup.c.vlt. Côc.Cab. cap.48. ca.5.supra can.1.

Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum, et vsum, quem obseruat S. Romana Ecclesia, repugnare sententiæ Beati Iacobi Apostoli: ideoque eum mutandum, posseque à Christianis absque peccato contemni: anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Presbyteros Ecclesiæ, quos Beatus Iacobus adducendos esse ad infirmum inungẽdum hortatur, non esse sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quauis communitate; ob idque proprium extremæ Vnctionis ministrum non esse solum sacerdotem, anathema sit.

Decretum de reformatione. Procemium.

Sup.sess.6. de ref.c.3. c. qualiter & quando il 1. de accu.

CVm propriè Episcoporum munus sit, subditorum omniũ vitia redarguere, hoc illis præcipuè cauẽdum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitam, ipsis conniuentibus, ducant: nam si eos prauis & corruptis moribus esse permittant; quo pacto laicos de ipsorum vitijs redarguent; qui vno ab eis sermone conuinci possent, quod Clericos ipsis, patiantur esse deteriores: qua etiam libertate laicos corripere poterunt sacerdotes; cum tacita sibi ipsi respondeãt, eadem se admisisse, quæ corripiunt. Monebunt propterea Episcopi suos Clericos,

1.Co.9.c. quid autẽ 8.q.1.c.vl. 25.d.c.vna tantũ 26. di.c. sicut ijs. ca.necesse, 47. dist. can. nã sacer-

cos, in quocumque ordine fuerint; vt conuersatione, sermone, & scientia commisso sibi Dei populo praeeant; memores eius, quod scriptum est; Sancti estote, quia & Ego sanctus sum. Et iuxta Apostoli vocem: Nemini dēt vllam offensionem, vt non vituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhibeant se, sicut ministros Dei, ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis; Sacerdotes Dei contaminant sancta, & probant legem. Vt autem ipsi Episcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri nequeant; eadem sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus præsidentib. in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nuncijs, hos, qui sequuntur, Canones statuendos, & decernendos duxit.

dotib. 61. dist. Leu. 11. 19. & 20. 2. Petr. 1. & c. proposui sti 82. d. 2. Cor. 6. in princ. Sophon. Ezech. 12.

Caput I.

CVm honestius, ac tutius sit subiecto, debitā Prę positis obedientiā impedendo, in inferiori ministerio deseruire, quam cum Præpositorū scandalo graduum altiorum appetere dignitatem, ei, cui ascensus ad sacros ordines, à suo Prælato, ex quacumq; causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet etiam extraiudicialiter, fuerit interdictus: aut qui à suis ordinib. seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus: nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licētia de se promoueri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, & dignitates, siue honores restitutio suffragetur.

c. ad aures ext. de tēp. ord.

Caput II.

ET, quoniam nonnulli Episcopi ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, clero carentes, & populo Christiano, cum ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Iesu Christi, sed alienas oues inscio proprio Pastore quærentes, dū per

Inf. c. 8. su. sess. 6. c. 5. de ref.

hanc S. Synodum se Pōtificalia officia in alterius Diœcesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantū, exercere prohibitos vident in legis fraudē, & contemptū, quasi Episcopalē cathedram in loco nullius Diœcesis sua temeritate eligunt, & quoscumq; ad se venientes, etiam si suorum Episcoporū, seu Prælatorū litteras cōmendatitias non habeant clericali charactere insignire, & ad sacros etiam Præsbyteratus ordine promouere præsumunt: quo plerumque fit, vt minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo, tamquam inhabiles, et indigni reiecti fuerint ordinati, nec diuina officia peragere, nec ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare: nemo Episcoporum, qui titulares vocantur, etiam si in loco nullius Diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cuiusuis Ordinis resederint, aut morā traxerint, vigore cuiusuis priuilegij, sibi de promouendo quoscumq; ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absq; sui proprij Prælati expresso consensu, aut litteris dimissorijs ad aliquos sacros, aut minores ordines, vel primam Tonsuram promouere, seu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter verò promoti ab executione ordinum sic susceptorum donec suo Prælato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

Conc. Nic. c. 7. Con. Aur. 3. c. 15. Cō. Magū. c. 4. can. 1. 21. q. 19. q. 2. per tot. c. 1. cū seq. de temp. ord. in 6. & inf. sess. 23. de ref. c. 3. & 8. & 10. cant. Apos. 16.

Caput III.

Sup. c. proxi. & infr. Sess. 13. de ref. c. 8.

EPiscopus quoscumque suo Clericos, præsertim in sacris constitutos, absq; suo præcedenti examine & commendatitijs litteris quacumq; authoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda,

da, seu ecclesiastica Sacramentum ministranda minus idoneos, & capaces repererit, à susceptorum ordinum exercitio ad tempus: de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine ministrent, interdicere possit.

Caput IV.

OMnes ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere debẽt, & à quibus nullus clericus per huius S. Synodi statuta cuiusuis priuilegij prætextu, tutus censetur, quò minùs iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit; si in ecclesijs suis resederint, quoscumq; sæculares clericos, qualitercumq; exemptos, qui aliàs suæ iurisdictionis subessent, de eorum excessibus criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra uisitationem, tamquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatem habeant quibuscumq; exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantùm suos obligent auctores, ipsis clericis, ac eorum consanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu minimè suffragantibus.

Sup.c.1.& sess.6. de re for.c.2.c.ir refragabili in prin. de off.ord.ca. qualiter,& quando, il c. de acc. Sup.sess.6. c.4.& inf. sess.25 c.6. &9. de ref. Inf.sess.24. de ref.c.5. c.1.& c.vl. de off.del.

Caput V.

INsuper cum nonnulli, qui sub prętextu, quòd super bonis, & rebus, ac iuribus suis diuersæ eis iniuriæ, ac molestiæ inferãtur, certos iudices per litteras cõseruatorias deputari obtinẽt, qui illos à molestijs, & iniurijs huiusmodi tueantur, ac defendant, & in possessione seu quasi bonorum, rerum, ac iurium suorum manu teneant, & conseruent, neq; super illis eos molestari permittant; eiusmodi litteras in plerisq; contra conceden-

tis mentem in reprobum sensum detorqueant: idcircò nemini omninò cuiuscumque dignitatis, conditionis sit, etiam si capitulum fuerit, Conseruatoriæ litteræ cum quibuscumque clausulis, aut decretis, quorumcumque iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu aut colore concessæ, suffragetur ad hoc, vt coram suo Episcopo, siue alio superiore Ordinario in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit: aut quo minus, si qua iura ei excessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicem Ordinarium conueniri: in ciuilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Conseruatores iudices in iudicium trahere minimè liceat. Quod si in his causis, in quibus ipse reus fuerit contigerit, aut electus ab eo conseruator ab actore suspectus esse dicatur: aut, si qua inter ipsos iudices, cõseruatorem, & ordinarium, controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, super suspicione aut iurisdictionis competentia, fuerit iudicatum. Familiaribus verò eius, qui huiusmodi litteris conseruatorijs tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquam duobus dũtaxat, si tamen illi proprijs eius sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio vltra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoq; conseruatorib. iudicib. vllum habere tribunal erectum. In causis verò mercedũ, aut miserabiliũ personarũ, huius S. Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Vniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu Scholarium, & regularia loca, nec non hospitalia actu hospitalitatem seruantia, ac Vniuersitatum, Collegiorum, locorũ, & hospitalium huiusmodi personæ in præsenti

c. cum speciali. ext. de appel.

Sup. sess. 7. c. 14.

senti

senti Canone minimè comprehensæ, sed exemptæ omninò sint, & esse intelligantur.

Caput VI.

QVia verò, etsi habitus nõ facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, vt per decedētiā habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant: tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisq; contemptus, vt propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendentes, vestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis alterum in carnalibus: propterea omnes ecclesiasticæ personæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacumque ecclesiastica obtinuerint, si, postquam ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum moniti fuerint, honestum habitum clericalem illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinib. ac officio, & beneficio, ac fructib. redditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum, nec non si semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiusmodi coerceri possint, & debeant, secundum Constitutionem Clementis V. in Concilio Viennensi editam, quæ incipit: Quoniam innouando, & ampliando.

c. porrectū et c. ex parte de re. ci vit. 41. d.

11. q. 4 pro Cōc. Matisco. 1. cap. 5 Con. Constant. sess. 14 de vi. & hon. cler.

Clem. quoniam. de vi. & hon. cle. Exo. 21 ext. c. 1. de hom. c. miror. d. 50. c. inquisi. de acc. et c. est nō ab homine, de iud.

Caput VII.

CVm etiam, qui per industriam occiderit proximū suum, & per insidias, ab altari auelli debeat, qui sua voluntate homicidium perpetrauerit, etiā si crimen id nec ordine iudiciario probatū, nec alia ratione publicū, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines

pro-

prouomeri possit, nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curã non habeant animarũ, conferri liceat, sed omni ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico perpetuo careat: si verò homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, vt quis se à morte defenderet fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam, ad sacrorum ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quęcumq; ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter dispensare possit.

c. studeat. 50. d. & c. significasti il 2. de homicid.

Caput VIII.

Sup. c. 2. et sess. 6. c. vlt.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus pręesse quærunt, & ita alienis subditis quandocumq; intendunt, vt suorum curam negligant: quicũq; etiã Episcopali pręditus dignitate, qui alienos subditos puniendi priuilegium habuerit, contra clericos sibi non subditos præsertim in sacris constitutos, quorumcumq; etiam atrociorum criminum reos, nisi cum proprij ipsorum Clericorum Episcopi, si apud ecclesiam resederit, aut personę ab Episcopo deputandæ interuentu, nequaquam procedere debeat: aliàs processus, & inde secuta quæcumque, viribus omninò careant.

Con. Mag. c. 14. & 15.

Caput IX.

c. ecclesias 37. q. 1. ca. pastoralis. de his quę fiunt a Pręlat. & infr. sess. 24. de ref. c. 13. in fin. & c. 7.

ET quia iure optimo distinctæ fuerunt Diœceses, & Parochiæ, ac vnicuiq; gregi proprij attributi Pastores, & inferiorum ecclesiarum Rectores: qui suarum quisq; ouium curam habeant, vt ordo ecclesiasticus nõ confundatur, aut vna, & eadem ecclesia duarum quodammodo diœcesum fiat, non sine graui eorum incommodo,

modo, qui illi subditi fuerint: beneficia vnius Diœcesis etiam si parochiales ecclesiæ, Vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius Diœcesis beneficio, aut Monasterio, seu Collegio vel loco, etiam pio perpetuo non vniatur; decretum huius S. Synodi super huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

Sup. ses. 7. c. 6. & 7. & inf. ses. 14. de ref. c. 13 & 15.

Caput X.

R*Egularia beneficia, in titulum Regularibus professis prouideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel alias illa in titulum obtinentis, vacare contigerit, religiosis tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum omninò suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, ne vestem lino, lanaq; contextam induant, conferantur.*

c. cũ de beneficatio, de præp. in 6. & if. ses. vl. c. 11. circa med. de reg. & mo. Deut. 22. c. cum causam de elect. & c. quidam. de aposta.

Caput XI.

Q*Via verò Regulares, de vno ad alium Ordinem translati, facilè à suo superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, et apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscumque Ordinis Prælatus, vel superior vigore cuiusuis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi vt in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui superioris obedientia, in claustro perpetuò maneat, ac taliter translatus, etiam si Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiam curata, omninò incapax existat.*

Caput XII.

N*Emo etiam cuiusuis dignitatis ecclesiasticæ, vel sæcularis, quacumq; ratione, nisi ecclesiam, bene-*

ficium,

c.piè mētis cū se.16.q.7.& c.nobis de iure patr.&inf. sess.vl. c. 9. in prin.

ficium, aut capellam de nouo fundauerit, & construxerit, seu iam erectam, quæ tamen sine sufficiente dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit, ius patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut dotationis, huiusmodi institutio, Episcopo, & non alteri inferiori reseruetur.

Caput XIII.

c.illud, & c.relatū, de iur. patro. Cōc.Mag. tempore Arnulphi. c.4.Cō.Saleguſtā. c.12.& infr. sess.14.c.18 de refor.& sess.25.c.9. de ref.

NOn liceat præterea patrono cuiusuis priuilegij pretextu, aliquem ad beneficia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci Ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficij, cessante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præsentare; alias præsentatio, ac institutio, forsan secutæ, nullæ sint, & esse intelligantur.

Caput XIV.

DEclarat preterea sancta Synodus, in futura Sessione, quā ad 25. diē Ian. subsequētis anni 1552. habendam esse iam decreuit, unà cum sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & prosequendam esse materiam reformationis

---

SESSIO XV.

Quæ est V. sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die 25. Ianuarij. 1552.

Decretum prorogationis Sessionis.

CVm ex eo, quod proximis sessionibus decretum fuit, sancta hec, & uniuersalis Synodus per hos dies accuratissimè, diligētissimèq; tractauerit ea, quæ ad san-

sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, vt hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quattuor prætereà articulos ad sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentũ pertinentes, in hanc tandem Sessionem dilatos publicaret; atque interim affuturos esse putauerit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui se Protestantes vocant, quorum causa eorum publicationem articulorum distulerat, & vt liberè, ac sine cũctatione vlla huc venirent; fidem eis publicam, siue Saluumconductum concesserat; tamen, cum illi nondum venerint, & eorum nomine supplicatum huic sãctæ Synodo fuerit, vt publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omninò multo ante illam Sessionem saluoconductu amplioris formæ interim accepto: eadem S. Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, iisdem Legato, & Nunciis præsidentibus, nihil magis optans, quam ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, & schismata tollere, ac eius quieti, paci, otioq; consulere; parata ipsos si venerint, & humaniter excipere, et benignè audire, confidensque eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos; &, vt Euangelicæ veritatis studiosos decet, Sanctæ Matris ecclesiæ decretis, ac disciplinæ, ad extremum esse acquieturos: sequentem Sessionem ad edenda, & publicanda ea, quæ supra commemorata sunt, in diem festum S. Iosephi, qui erit die 19. mensis Martij, distulit, vt illi satis tẽporis, & spatij habeant, non solum ad veniendum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda.

Qui-

Quibus, vt omnem diutiùs cunctandi causam adimat, fidem publicam, siue Saluum conductum eius, qui recitabitur tenoris, & sententiæ libenter dat, & concedit.Intereà verò de Matrimonij Sacramento agendum, & de eo præter superiorum decretorum publicationem definiendum esse, eadem Sessione statuit, & decernit, & prosequendam esse materiam reformationis.

SALVVS CONDVCTVS datus Protestantibus.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synod. in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem S.Sedis Apost.Legato, et Nuncijs inhærendo Saluoconductui in pen. Sess dato, & illum iuxta tenorem infrascr.ampliando; Vniuersis fidē facit, quod omnibus & singulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, & Baronibus nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuscumque viris, cuiuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ Prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, & alijs locis eiusdem, & omnibus alijs Ecclesiasticis, & sæcularibus præsertim Augustanæ confessionis, personis, qui, aut quæ vna cum ipsis adhoc generale Tridentin. Concil. venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam Saluumconductum appellant, liberè ad hanc Ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, vnà cum ipsa Synodo de quibuscumque negotijs, tractandi, examidi,

nandi, discutiendi, & omnia quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & BB. Patrum verbis, sententijs, & rationibus declarandi, astruẽdi, & persuadendi, et si opus fuerit, etiã ad obiecta concilij generalis respondendi, & cũ ijs, qui à concilio delecti fuerint, disputandi Christianè, ac charitatiuè, absque omni impedimento conferendi, opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus semotis, & signanter, quòd causæ cõtrouersæ secundùm Sacram Scripturam, & Apostol. traditiones, probata Concilia, & Cath. Eccl. consensum, & SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur, illo etiam addito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorũ, aut committend. minimè puniãtur, impartitur, ac omninò concedit sic etiam vt propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Trid. à diuinis officijs quouis modo cessetur. Et vt his peractis, vel nõ paractis, quandocumque ipsis libuerit, aut maiorum suorum mandato, & assensu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absquè vlla renitentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa, possint iuxta beneplacitum liberè, & securè redire, de scientia tamen ab eadem Synod. deputan. vt tunc opportunè eorum securitati, absque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam S. Synod. in hac publ fide, saluove conductu, omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo necessariæ, et opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem

secu-

securitatem, & pacis, ac cõciliationis bonũ, exprimẽs, quod si quispiã, aut illorũ aliqui siue in itinere, Tridentum venientem; siue ibidẽ morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei pub & assecurationis beneficium eis concessum, annullari, aut cassari: vult, & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensis: ab ipsis dumtaxat, & non ab alijs condigna animaduersione, cum emenda sufficienti. per partem ipsius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aßecurationis forma, conditionibus: & modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt si quisquã, vel aliquis ex ipsa Synodo, siue in itinere; aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dũtaxat, & non ab alijs condigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partem DD. Germanorum Augustanæ Confessionis, tunc hic præsentium meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur, præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus, & singulis, toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de Ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nuncium, vel nuncios suos ad quæcumque loca pro suis necessarijs negotijs ordinariis liberè mittere, seu destinare; ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere, toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii

socien-

socientur, qui eorum securitati prouideant, vel prouideat, qui quidem Saluus conductus & securitas, stare, ac durare debent à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi cõtigerit, & vsque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, rursum post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum præmisso, cum ipsi petierint, aut Concilium habita huiusmodi audientia ipsi recessum indixerit, à Tridento, vsque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo fauente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis.

Quæ quidem omnia pro vniuersis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus quibuscumque atque omnibus alijs ecclesiasticis, & sæcularibus personis, cuiuscumque status, et conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodũ nullam, vel manifestè, vel occulte occasionem quæsituram; aut aliqua auctoritate potentia, iure, vel statuto, priuilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim Constantien. & Senen. quacumque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ aßecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudicium quouis modo vsuram, aut quemquam vti permissuram, quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si Sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, vel status, aut præminentiæ existens, præscripta assecurationis, & Saluiconductus formam, & mo- Cõc.Constã.Seff.10 in c. quod non obst. saluuscõd.

dum in quocumque puncto, vel clausula violauerit (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi Saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI.

Quæ est sexta, & vltima.

Sub Iulio III. Pont. Max. Celebrata die 28. Aprilis. M. D. LII.

Decretum suspensionis Concilij.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodos, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibns in ea Reuerendiss. DD. Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuncijs, tam eorum proprio, quàm Reuerendissimi, & Illustrissimi D. Marcelli, tit. S. Marcelli S. R. E. Cardinalis; crescentij Legati, ob aduersam eius grauissimam valetudinem absentis nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc concilium oecumenicum Tridentinum primo à Paulo felic. record. conuocatum, & collectum fuisse, deinde à Sanctissimo Domino nostro Iulio III. efflagitante Carolo Quinto, Augustimo Imperatore, ea præcipuè de causa fuiße restitutum, vt religionem in multis Orbis partibus, &

præ-

præsertim in Germania, in diuersas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum reuocaret, abusus, & mores Christianorũ corruptissimos emendaret: cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habita ratione, e diuersis regionibus alacriter confluxissent, resque strenuè, magno fidelium concursu, feliciterque procederet, ac spes esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarunt, in Concilium venturos, sic animatos, vt veris ecclesiæ rationibus vnanimiter acquiescerẽt, lux denique quædam rebus affulsisse videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, et afflicta Resp publ. Christiana, ij repente tumultus, ea bella hostis generis humani versutia exarserunt, vt Conciliũ velut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommodè cogeretur, spesque omnis vlterioris progressus hoc in tempore tolleretur, tantumq; aberat; vt sancta Synodus Christianorum malis, & incommodis mederetur, vt multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus, omnia, & præcipuè Germaniam armis ardere, & discordijs, videret, omnes ferè Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum ecclesiis è Concilio abijsse, decreuit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere, vt Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ouibus prospectum ad suas ecclesias regredi valerent, nè diutiùs vtrobiq; inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, huius oecumenici Concil. Trid. progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, vt si citiùs pacata res sit, ac tranquillitas prestina re-

uertatur, quòd ſperat Dei Opt. Max. beneficio non longo forſan ſpatio futuram, ipſius Concilij progreſſus eodemmet tempore ſuam vim, firmitatem, vigoremque habere cenſeatur. Sin autem (quod Deus auertat) peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota; cum primum ceßauerint: talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus vigor, et robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur, ſine alia noua Concilij conuocatione, accedente ad hoc decretum conſenſu, & auctoritate ſanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Intereà tamen eadẽ ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, vt obſeruent, & reſpectiuè, quatenus ad eos ſpectat, obſeruare faciant in ſuis Regnis, Dominiis, & eccleſiis, omnia, et ſingula, quæ per hoc ſacrum oecumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BVLLA CELEBRATIONIS Conc. Trid. ſub Pio IV. Pont. Max.

PIus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Ad eccleſiæ regimen, licèt tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos, per omnes Reipublicæ Chriſtianè partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longè, latèque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mòres correctione indigerent: in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodũ ipſas hæreſes extirpare, tãtumque, et tam pernicioſum ſchiſma tollere, moreſq; adeò corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus,

mus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere cõsueuisset, oecumenici, generalisq; Concilij eius congregandi, & Deo iuuante celebrandi Concilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. rec. Paulo Tertio, & eius successore Iulio prædecessoribus nostris: sed varijs de causis sæpius impeditum, & interpellatũ perfici non potuit. Siquidem Paulus, cum id primò in Vrbem Mãtuam, deinde Vincẽtiam indixisset; quasdam ob causas in litteris eius expressas, id primò suspendit, postea Tridentum transtulit: deinde cnm quibusdam de causis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuisset: tãdem suspensione sublata in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit, verum sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipsum se posteà concil. aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, Bononiam transtulit. Iulius autem, qui ei successit, in eamdem ciuitatem Tridentinam id reuocauit: quo quidem tẽpore facta alia quædam decreta sunt. Sed cum non in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia grauissimum exarsisset: rursus Conciliũ suspensum, & dilatum fuit, admittente nimirum humani generis hoste, aliasque ex alijs difficultates, & impedimẽta obijciẽte, vt tantum ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quam diutissimè retardaret. Quãtopere verò interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hereses: Quantopere schisma creuerit, sine maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec referre: Sed tandem pius, & misericors Dominus, qui nunquã ita irascitur, vt misericordiæ obliuiscatur, Regibus, et Principibus Christianis pacem, & vnanimitatem donare

dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore, vt his tātis quoq; ecclesiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad schisma, hæresesque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Christianos principes conseruandā, celebrationem eius non esse duximus diutius differendā. Habita igitur cū venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Card. deliberatione matura, factis etiā consilij nostri certioribus, charissimis in Christo filijs nostris Ferdinand Rom. Impe. electo, & alijs Regibus, atq; Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Cōcilij celebrationem adiuuandam inuenimus, ad Dei omnipotentis laudem honorem, & gloriam, atq; vniuersalis Ecclesiæ vtilitatem, de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assēsu, sacrum oecumenicum, & generale Concilium, ex authoritate eiusdem Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur; freti, & subnixi, in ciuitate Trident. ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proximè futurum indicimus, & ibi celebrandum sublata suspensione quacumque statuimus, atq; decernimus. Quo circa venerabiles fratres nostros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, cęterosque quibus in Conc. Generali sedere, & sententiam dicere, iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam districtè percipiendo mandamus, in virtute sanctæ obedientiæ, in vim quoque iuramenti, quod pręstiterunt, & sub pœnis, quas in eis, qui ad Concilia generalia cōuenire neglexerint, sa-

Matth. 16 ca. quanto de transl. episc. cap. vnic. vt eccl. benef. c. ad apostolicę. §. pen. de re iud. ī 6. cap. 1. de homi. eod. lib. Pela. 2. in 1. Episc. circ. princ.

cris

cris sciunt esse Canonibus constitutas, vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem; nisi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus pręterea omnes, & singulos, quorum interest, interesseue poterit, vt in Cõcilio adesse ne negligãt. Charissimos verò in Christo filios nostros, Rom. Imp. electum, cęterosq; Reges, & Principes, quos optandum sanè esset Conc. interesse posse hortamur, & rogamus, vt si ipsi interesse Concil. non potuerint, at Oratores suos prudentes, graues, & pios viros, vtique mittant, qui ipsorũ nomine illi intersint, curentque diligenter pro sua pietate, vt ex eorum regnis, atque dominijs Prælati sine recusatione, ac mora tam necessario tempore, Deo, & ecclesiæ officium suum præstent, eosdem etiam curatores esse minime dubitantes, vt per ipsorum regna, dominia, tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad Conc. euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benignèque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus; qui nihil omninò prætermittere decreuimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficiendũ à nobis, in hoc loco constitutis præstari possit; nihil, vt Deus scit, quærentes aliud: nihil propositũ habentes in hoc Conc. celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ouium reductionem, ac salutẽ, & perpetuam Christianæ Reipub. tranquilitatem, ac quietem. Vt verò hę litterę, & quę in eis continentur, ad omnium, quorum oportet notitiam perueniant; nec quisquam ea excusatione vti possit, quod illa ignorauerit, præsertim cum non ad omnes, quos de his litteris

Con. Car. 3. c. 43. inf. ses. 24. c. 2. in fi. de reform.

certiores fieri opporteret, tutus forsitan pateat aditus; volumus, & mandamus, vt in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in eccl. Later. tunc, cum in eis populus, vt Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam clara voce à Curiæ nostræ cursoribus, seu notarijs aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum eccl. itemque Cancel. Apost. & in loco solito campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur, cum autem inde amouebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post duos menses à die publ. & affixionis earum, volumus perinde astrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illæ coram editæ, & lectæ fuissent. Transumptis quoque earum, quæ manu publi. alicuius notarij scriptæ, subscriptaue, & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ in dignitate eccles. constitutæ, munita fuerint, vt sine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romę apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1563. Kal. Decemb. Pont. nostri anno primo. Anton. Florebellus Barengus.

SES-

SESSIO XVII.

Quæ est prima sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 17. Mensis Ian. M. D. L. XII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriã sanctę, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianę sacrum oecumenicum, & generale Concil. Trid. in Spiritu sancto legitimè congregatum ab hodierno die, qui est 18. Mense Ian. ann. à Natiu. Dom. 1562. Cathedræ Ro. B. Petri Apost. Principis consecrato sublata quacumq; suspensione iuxta formam, & tenorem litterarum SS. D. N. Pij IV. Pont. Max. celebrari, & in eo ea, debito seruato ordine, tractari, quæ, proponentibus Legatis, ac Pręsidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controuersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigendos, ecclesiæ veram, atque Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi S. Synodo videbuntur? Responderunt, Placet. Inf. ses. 24 c. 21. de reform.

Indictio futuris Sessionis.

PLacetne vobis, proximam futuram sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die 26. Mensis Februarij? Responderunt, Placet.

SESSIO XVIII.

Quę est II. sua Pio IX. Pont. Max.

Celebrata die 26. Februarij. 1562.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SAcrosancta, oecumenica, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed Domini Nostri Iesu Christi, qui os, & sapientiam ecclesiæ suæ daturum se promisit, ope, & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, vt Catholicæ Fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obscuratam, in suam puritatem, & splendorem aliquando restituat, & mores, qui à veteri instituto deflexerunt, ad meliorẽ vitæ rationẽ reuocet, corq; patrũ ad filios, & cor filiorum ad patres, conuertat. Cum itaque omnium primum animaduertit, hoc tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum, quib. doctrina impura continetur, & longè, latèq; diffunditur, numerũ nimis excreuisse: quod quidẽ in causa fuit, vt multæ censuræ in varijs Prouincijs, & presertim in alma Vrbe Roma, pio quodã zelo editæ fuerint: neq; tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem vllam profuisse medicinam: cẽsuit, vt delecti ad hanc disquisitionem Patres, de cẽsuris, librisq; quid facto opus esset, diligenter considerarent, atq; etiam ad eandem S. Synodus suo tempore referrent, quò faciliùs ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas tamquã zi-

(Mal. 111.)

zania,

zania, à Christianæ veritatis tritico separare: neq; his commodius deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum: & tollendas multarũ querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult, prout etiã in præsenti decreto deducit: vt si quis ad se pertinere aliquo modo putauerit, quę vel de hoc librorum, et censurarum negotio, vel de alijs, quę in hoc generali Concil. tractanda prædixit: non dubitet à sancta Synodo se benignè auditum iri.

Quoniam verò eadem S. Synodus ex corde optat, Deumq; enixè rogat, quæ ad pacem sunt ecclesiæ, vt vniuersi communem matrem in terris agnoscentes, quę quos peperit, obliuisci non potest, vnanimes, vno ore glorificemus Deum, & Patrem D. N. Iesu Christi; per viscera misericordiæ eiusdem Dei, & Domini Nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationẽ, & vt ad hanc S. Synodum veniant, inuitat, atq; hortatur, vtque charitatem: quod est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemq; Christi, exultantem in cordibus suis, præseferant, in quam vocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti uocem audientes, ne obdurent corda sua, sed in suo sensu ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam, & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & conuertantur. Omnibus enim charitatis officijs S. Synodus eos, ut inuitat, ita complectetur.

Isa. cap. 43. Rom. 15. Colos. Rom. 15.

Insuper eadem S. Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eandem uim habituram, eiusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica sessione data, & decreta fuisset.

Indi-

Indictio futuræ Sessionis.

EAdem sacrosancta Synodus Tridentina, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apost. Sedis Legatis statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam essent feria quinta, post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die 14. Mensis Maij.

SALVVS CONDVCTVS
Concessus Germanicæ Nationi, in Congregatione Generali.

Die iv. Martij 1562.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sãcto legitimè cõgregata, Præsidentib. in ea eisdem S. Sedis Apostolicæ Legatis, Vniuersis fidem facit, quod omnibus, & singulis sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus militaribus, popularibus, & alijs quibuscumq; viris cuiuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicę Prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, & alijs locis eiusdem, & omnibus alijs ecclesiasticis, & sæcularibus, præsertim Augustanæ Confessionis, personis, qui, aut quæ, vna cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittētur, ac profecturi sunt, aut huc vsque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam saluum conductum appellant, liberè ad hanc Tridentinam ciuitatem veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, vna cum ipsa Synodo de quibuscumque negotijs tractandi,

exa-

examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eosq; Scripturis sacris, & Beatorum Patrũ verbis sententijs, & rationibus declarandi, astruendi et persuadẽdi, et si opus fuerit etiam ad obiecta Concilij generalis, respondendi, et cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi Christianè, aut charitatiuè, absque omni impedimento conferendi, opprobrijs conuicijs, ac contumelijs penitus semotis: & signanter, quòd causæ controuersiæ secundùm sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & Sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, vel religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minimè puniantur; impartitur, ac omnino concedit; sic etiam, vt propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa Ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo cessetur. Et vt, his peractis, vel non peractis, quandocumq; ipsis libuerit, aut maiorum suorũ mandato, et assensu, ad propria reuerti optabunt; aut aliquis eorum optabit, mox absque vlla renitẽtia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorũ, & suorum pariter honore, & personis, vice versa, possint iuxta beneplacitum liberè, & securè redire; de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportunè eorum securitati, absque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, saluoque conductu, omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eun-

do,

do, stando, & redeundo, necessariæ, & oportunæ fuerint. Illud etiam ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, si quisquam, aut illorum aliqui, siue in itinere, Tridentum veniendo, siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari; vult, & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab alijs condigna animaduersione cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assicuratione forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt, si quisquam, vel aliquis ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli, in huiusmodi facinorè deprehensi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab alijs condigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum, Augustanæ Confessionis, tunc hic præsentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præsentis assecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult preterea ipsa Synodus: quod liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus, & singulis toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de Ciuitate Tridentina, & reuerti ad eamdem, necnon nuncium, vel nuncios suos ad quæcumque loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis liberè mittere,

seu

ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſucipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideant, vel prouideat: Qui quidem ſaluus conductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeant à tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit: & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit: à Tridento vſque in quem quiſque elegerit, ſibi locum tutum, Deo fauente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis.

Quæ quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam eccleſiaſticis, quàm Sæcularibus quibuſcumque; atque omnibus alijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis cuiuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumq; nomine cenſeantur inuiolabiliter obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper, omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſte, vel occultè occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoriate, potentia, iure, vel ſtatuto priuilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcũque Conciliorum præſertim Conſtantienſis, & Senenſis quacumque forma verborum expreſſa in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, preiudicium quouis modo vſuram, aut quemquam vti permiſſuram: quibus

Cõc. Conſtãtiæ. ſeſs. 19 in cap. quod non obſtãtibus ſaluis conductis.

bus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, vel status, aut præeminentiæ existens præscripta aßecurationis, & Salui conductus formam & modum in quocumque puncto, vel clausula violauerit: (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidiße in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine huiusmodi Saluorum conductuum violatores incurrere poßunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

EXTENSIO AD ALIAS Nationes.

EAdem Sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregrata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis alijs, qui nobiscum in ijs, quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque, Regnis, Nationibus Prouincijs, Ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, siue creditnr contrarium eius, quod S. Romana sentit ecclesia, dat fidem publicam, siue Saluum conductuum sub eadem forma, & eisdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

Quæ est iij. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 14. Maij. 1562.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, Decreta ea quę hodie in pręsenti Sessione statuenda, ac sancienda erant, iustis nonnullis, ac honestis causis in feriam quintam, post proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie Nonas Junij prorogand a esse censuit, ac prorogat: dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam, omnibus indicit. Intereà rogandus est Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, auctor pacis, vt sanctificet corda omnium: quo adiuuante, sancta Synodus, & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

Quæ est iiij. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 4. Iunij. 1562.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata pręsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, pro-

pter varias difficultates, ex diuersis causis exortas, atque etiam, vt congruentius, maioriq; cum deliberatione omnia procedant, nempè vt dogmata cum ijs, quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur ea, quæ statuenda videbuntur, tam de reformatione, quam de Dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit, in diem sextamdecimam subsequentis mensis Iulij, definienda esse decreuit: Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum ipsa S. Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, prorogare liberè possit, & valeat.

SESSIO XXI.

Quæ est v. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 16. Iulij. 1562.

Doctrina de Communione sub vtraque specie & paruulorum.

Sacrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apost. Sedis Legatis, cũ de tremendo, & Sanctiss. Eucharistiæ Sacramento, varia diuersis in locis errorum monstra nequissimi Dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Prouincijs multi à Catholicæ ecclesiæ fide, atque obedientia videantur discessisse; censuit ea, quæ ad Communionem sub vtraque specie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne post hac de ijs aliter vel credere vel docere,

cere, vel predicare audeant, quam est his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos, & clericos non conficientes, non astringi iure diuino ad communionem sub vtraque specie. Cap. I.

ITaque S. ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est sapientię, & intellectus spiritu consilij, & pietatis edocta, atque ipsius ecclesiæ iudicium, & consuetudinem secuta, declarat ac docet, nullo diuino pręcepto Laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistię Sacramentũ sub vtraq; specie sumendum; neque vllo pacto, salua fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat, nam, etsi Christus Dominus in vltima cœna venerabile hoc Sacramentum, in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio, et traditio eò tendunt, vt omnes Christi fideles statuto Domini ad vtramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo apud Ioannem sexto, rectè colligitor, vtriusque specie communionem à Domino pręceptam esse, vtcumque iuxta varias sanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit: Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberit eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in ęternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam: dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Et denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo, dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, viuet in æternum.

Isa. 11. Infr. ca. 2. Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. 1. Cor. 11. Ioann. 6. Ibidem.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ. Cap. II.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuò in ecclesia fuisse, vt in Sacramentorum dispensatione, salua illarum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium vtilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum 1.Cor.4.
2.Cor.6. *varietate, magis expedire iudicaret; id autem Apostolus non obscurè visus est innuisse, cum ait: Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei, atque ipsum quidem hac potestate vsum esse satis constat, tum in multis alijs, tum in hoc ipso Sacramento: cum ordinatis nonnullis circa eius vsum: Cętera, inquit, cum venero disponam. Quare agnoscens Sancta Mater ecclesia, hanc suam in administratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianæ religionis non infrequens vtriusque speciei vsus fuisset: tamen progressu temporis, latissimè iam mutata illa consuetudine, grauibus, & iustis causis adducta; hanc consuetudinem sub altera specie communicandi approbauit, & pro lege habendam decreuit, quam reprobare, aut sine ipsius ecclesiæ auctoritate pro libito mutare non licet.*

1.Cor.1. c.ex catholica. 1.qu.1.ca. quia ex sola 24.q.1. Conc.Cóstã.Sess.13 Cóc. Basi. Sess.30. c. cósuetudo 2.dist.

Totum, & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi. Cap. III.

Matth.26. Marc.14. sup.c.1. 1.Co.11.c. qui mãducant, c.inuitat c.fin gul.de cõ. di. 2. sup.

INsuper declarat, quamuis Redemptor noster, vt anteà dictum est, in suprema illa cęna hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit, tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi, ac propterea quod ad fructum attinet,

uet nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui vnam speciem solam accipiunt. Sess.13.c.5 & c.3 de sacr.Euchar. Côc.Consl. sess. 13.

Paruulos non obligari ad communionem Sacramentalem. Cap. IV.

DEnique eadẽ S. Synodus docet, paruulos vsu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad Sacramentalem Eucharistiæ communionem: si quidem per Baptismi lauacrum regenerati, & Christo incorporati; adeptam iam filiorum Dei, gratiã, illa ætate amittere non possunt. Neque ideò tamen damnanda est antiquitatis, si eum morem in quibusdam locis aliquando seruauit; vt enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt ita certè eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controuersia credendum est. Inf.can.14 Tit. 3.

DE COMMVNIONE sub vtraque specie, & paruulorum.

CANON I.

SI quis dixerit, ex Dei præcepto, vel necessitate salutis, omnes, & singulos Christi fideles vtramque speciem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti sumere debere: anathema sit. Con.Constãt.sess.13

CANON II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam Catholicam non iustis causis, et rationibus adductam fuisse, vt laicos, atque etiam clericos non conficientes; sub panis tantummodo specie communicaret, aut in eo errasse; anathema sit. Sup.c.1.& Con.Constã.d.loco.

CANON III.

Si quis negauerit, totum, & integrum Christum omnium gratiarum fontem, & authorem, sub vna panis specie sumi, quia, ut quidam falsò asserunt, non secun- Sup.c.3 & Sess.13.c.3 & can.2. Con.Constã.sess.13.

dum ipsius Christi constitutionem, sub vtraque specie sumatur: anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, paruulis antequam ad annos discretionis peruenerint, necessariam esse eucharistiæ communionem: anathema sit.

Sup. in pr. & c. 4. inf. Sess. 13. can. 1. c. omnis vtriusque de pœnit. & remiss.

Duos verò articulos, alias propositos, nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus S. Catholica ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atq; etiam non celebrantes sacerdotes sub vna tantùm panis specie, ita sint retinendæ, vt nulla ratione calicis vsus cuiquam sit permittendus: & an, si honestis, & Christiane charitati consentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis vsus videatur sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam sint illæ: eadem S. Synodus in aliud tempus, oblata sibi quamprimum occasione, examinandas, atque definiendas reseruat.

Inf. sess. 22. In fine.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, Presidentibus in ea eisdem Apostolicę Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsenti statuenda eße censuit.

Caput I.

Con. Calc. act. 13. c. 3. Con. Brac. 3. c. 2. Con. Aut. 2. c. 3. Con. Tol. 1. Can. 1. c.

QVoniam ab Ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet nihil pro collatione quorumcumque ordinum: etiam clericalis tonsuræ, nec pro litteris dimißorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, etiam spontè oblatum, Episcopi, & alij ordinum collatores, aut eorum ministri

quouis

quouis prætextu accipiant. Notarij uerò in ijs tantùm locis, in quibus non uiget laudabilis consuetudo nihil accipiẽdi, pro singulis litteris dimissorijs, aut testimonialibus decimam tãtum unius aurei partem accipere possint dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo, nec Episcopi ex Notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem ordinum collationibus directè, uel indirectè prouenire possit: tunc enim gratis operam suam eos præstare omninò teneri decernit, contrarias, taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ prauitati fauentes, nuncupari poßunt, penitus, cassando, & interdicendo: & qui secus fecerint, tam dantes, quàm accipientes, ultra diuinam ultionem, pœnas à iure inflictas ipso facto incurrant.

fi. cui episcopum. 1. q. 2. & c. 2. de simon. Con. Tol. 6. c. 6.

Inf. ses. 24 c. 18. de re.

Caput II.

CVm non deceat eos, qui diuino ministerio ascripti sunt, cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere: compertumq; sit, complures, plerisq; in locis ad sacros ordines nullo ferè delectu admitti, qui uarijs artibus, ac fallacijs cõfingunt, se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere, statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quãuis alias sit idoneus moribus scientia, & ætate ad sacros ordines promoueatur, nisi prius legitimè constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad uictum honestè sufficiat pacificè possidere. Id uerò beneficium resignare non possit, nisi facta mentione quod ad illius beneficij titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde uiuere commodè possit, & aliter facta, resignatio nulla

c. diaconi sunt circ. med. 93. d. Vide infr. extẽsionẽ. S.D.N. Pij V. hui⁹ de cle. de cle. reg. pag. 378.

ca. Episcopus, & ca. tuis ext. de preb. & dignit. c. neminem. cũ seq. 70. d. a

ext. de preb.c.sanctorũ.70. d.c.cum secũdũ sum. de preben. in 6.& c.si Episcopus de preben. in6.c.fi.de resc.in 6.

sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes, ordinari posthac non possint, nisi illi quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, vel commoditate ecclesiarum suarum, eo quoq; prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri, taliaq; esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint, atq; illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, uel remitti, nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant vnde viuere possint, antiquorum Canonum pœnas super his innouando.

Caput III

Inf.ses.22. c.1. de ref. c.3.

Inf.ses.23. c.1. de ref. & sess.24. c.2.de ref.

CVm beneficia ad diuinum cultum, atq; ecclesiastica munia obeũda sint cõstituta, ne qua in parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur: statuit S. Synodus in ecclesijs, tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumq; prouentuũ, & obuentionum, tam dignitatum, quàm Canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorũ separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis intereßentes proportionabiliter, iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tamquam Apostol. Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione facienda diuidantur: saluis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non seruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus etiã immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque non seruientium contuma-

cia,

cia, liceat, contra eos procedere iuxta iuris, ac sacrorum canonum dispositionem.

Caput IV.

EPiscopi etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus ecclesijs Parochialibus, vel Baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, vt vnus rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui diuino peragẽdo: cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere: quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs verò, in quibus ob locorum distantiam, siue difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non possunt, nouas Parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam Constit. Alexand. III. quæ incipit: Ad audientiam, constituere possint. Illis autem sacerdotibus, qui de nouo erunt ecclesijs nouiter erectis præficiendi, competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructib. ad ecclesiam matricem quomodocumq; pertinentibus, & si necesse fuerit compellere possit populum, ea subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorum sacerdotum sustentandam: quacumq; reseruatione generali, vel speciali, vel affectione, super dictis ecclesijs non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes, & erectiones, possint tolli, nec impediri, ex quibuscumque prouisionib. etiam vigore resignationis, aut quibusuis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

c. & tempo ris, 10. q. 1. & c. fin. de eccl. ed.

c. ad audiẽtiã, de eccl. ædific.

Caput V.

VT etiam ecclesiarum status, vbi sacra Deo Officia ministrantur, ex dignitate conseruentur: possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis Delegati, iuxta

c. sicut vnire. de excess. præl. Con. Lat.

lib Leo X. Sess. 1. de ... c. 11. et ... sess. 24. c. 3.

iuxta formam iuris, sine tamen praeiudicio obtinentiũ, facere uniones perpetuas quarumcumque ecclesiarum Parochialium, & Baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum, cum curatis propter earum paupertatem, & in ceteris casibus à iure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reseruata, aut qualitercumque affecta. Quę uniones etiam non possint reuocari, nec quoquomodo infringi vigore cuiuscumque prouisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

c. vnio ĩ fi. 10. q. 1. c. et tẽporis, cũ seq. 16. q. 1 c. 1. de rerũ perm. in 6.

Caput VI.

ca illiteratos. 9. d. c. nisi ... pri dem, de re. c. 1. 38. d. c. cum ex eo de el in 6. Conc. To. 8. can. 8.

QVia illiterati, & imperiti Parochialium Ecclesiarum Rectores, sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt quam ędificant; Episcopi etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis si alias honestæ uitæ sint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemq; fructuum eisdem pro sufficienti uictu assignare, uel aliter prouidere possint quacumque appellatione, & exemptione remota. Eos uerò, qui turpiter, & scandalosè uiuunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant, ac castigent; & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent, eos beneficijs, iuxta Sacrorum Canonum Constitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, priuandi facultatem habeant.

ca. quis fra ter, 7. q. 1.

Caput VII.

c. inuetum 16. q. 7. c. fe licis. de pe nis. & Cle. multorũ. de pœnis.

CVm illud quoq; ualde curandum sit, ne ea, quæ sacris ministerijs dedicata sunt, temporũ iniuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant: Episcopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, trãsfe-

fe re

ferre possent beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex Ecclesijs, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis ijs, quorum interest in matrices, aut alias Ecclesias locorũ eorumdem, seu viciniorum, arbitrio suo, atque in eisdem Ecclesiis erigant altaria, vel capella sub eisdem inuocationibus, vel iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus Prioribus Ecclesiis impositis; Parochiales verò ecclesias, etiam si iurispatronatus sint, ita collapsas, refici, et instaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuscumque, ad easdem Ecclesias quomodocumque pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesijs prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant; quacumq; appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quàm alias ecclesias dirutas in profanos usus; non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

c.1. & c. pe. de eccl. edi. vel reper. inf. c. 8 & su. ses 7. c. 8. de ref.

Caput VIII.

QVęcumque in Diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligẽter curari, atq; ijs, ubi oportet, prouideri æquum est: propterea commendata Monasteria, etiã Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ nũcupatæ, in quibus non uiget regularis obseruantia, necnon beneficia, tam curata, quàm non curata sæcularia, & regularia, qualitercumq; commendata, etiã exempta, ab Episcopis, etiam tamquam Apost. Sedis delegatis, annis singulis uisitentur; curentque ijdem Episcopi con-

Sup. Ses. 7. de ref. c. 8. & inf. ses. 7 24. ca. 9. & Sess. ult. de reg. c. 19.

Cō.Tarracon.c.8.& Con.Brac.2.c.1.c.decernimus.10.q.1.c.de his.ext.de eccl.edific. Inf.Ses.22 c.8.de ref.

congruentibus remedijs, etiam per sequestrationē fructuum, ut quæ renouatione indigent, aut restauratione reficiantur, et cura animarum, si qua illis, uel eorū annexis immineat, aliaq; debita obsequia rectè exerceantur appellationibus quibuscumque, priuilegijs, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatorijs iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus: & si in eis uigeret obseruantia regularis, prouideant Episcopi paternis admonitionibus: ut eorum regularium superiores, iuxta eorum regularia instituta, debitam uiuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti intra sex menses eos non uisitauerint, uel correxerint, tunc ijdem Episcopi, etiam ut Delegati Sedis Apostolicæ, eos uisitare possint, & corrigere, prout ipsi superiores possent, iuxta eorum instituta, quibuscumque appellationibus priuilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Caput IX.

Cō. Tarra. c.62 sub Innoc.III. c. cum ex co. de pœn.& remis.Clē. abusionib. eod. tit.

CUm multa è diuersis antea Concilijs, tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quam Viennensi; aduersus prauos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita posterioribus temporibus; reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela excrescere, deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta uideatur: statuit, ut posthac in quibuscumque Christianæ religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur, nec ad officium huiusmodi exercendum nullatenus admittātur: non obstantibus priuilegijs, Ecclesijs, Monasterijs, Hospitali-

Inf.ses.ult. in decr. de indulg.

bus,

bus, pijs locis, & quibusuis cuiuscumque gradus, status, & dignitatis personis concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit, quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tandem cœlestes hos ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta, occumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, Præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decreuit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post octauam festi Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit 17. Mensis Septembris proximè futuri. Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum, ac vnicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa S. Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti in rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

SES-

SESSIO XXII.

Quæ est vj. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 17. Mensis Septembris. 1562.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

SAcrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitimè cõgregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut vetus absoluta, atque omni ex parte perfecta, de magno Eucharistiæ mysterio in Sancta Catholica ecclesia fides, atque doctrina retineatur, et in sua puritate propulsatis erroribus, atque hæresibus conseruetur: de ea, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quę sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Ioa. 10. 15 16. & 20. sup. sess. 13 de sacr. Euch. in pri. ad Heb. 7. Psal. 19. ad Heb. 7. c. 5 & c. sacerdos, de cõ. di. 3. Gen. 14. Eph. 5. & c. seq. c. semel Christus, cũ se. de cons. d. 1. & in c. 2 Leo. Papa Epi. 24. in princ. Ber. super Can. Apo. 11. Cle. 1. iuxta prin ci. de sum. Tri. & fid. Cath. c. oĩ b. c. loqui 24. q. 1. & c. nuptiar. circa fi. 17 q 1. Mat. ca. 18.

Cap. I.

QVoniam sub priori testamento, teste Apostolo Paulo, propter Leuitici sacerdotij imbecillitatẽ consummatio non erat: oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundùm ordinem Melchisedech surgere, D. N. Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, et Dominus noster, et si semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut ęternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat, in cęna nouissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsę suę ecclesię visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud semel in Cruce peragen-

peragendum repræsentaretur: eiusq; memoria in finem vsq; sęculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committũtur peccatorum applicaretur, sacerdotem secundum ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans; corpus, & sanguinem suum, sub speciebus panis, et vini Deo Patri obtulit, ac sub earumdem rerum Symbolis Apostolis, quos tunc noui Testamentis sacerdotes constituebat, vt sumerent, tradidit: & eisdem, eorumq; in sacerdotio successoribus, vt offerrent, præcepit, per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem: *vti semper Catholica ecclesia intellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Ægypto multitudo filiorum Israel immolabat, nouum instituit Pascha, seipsum ab ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eripuitq; de potestate tenebrarũ, & in regnum suum transtulit. Et hæc quidem illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest: quam Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: quam non obscurè innuit Apostolus Paulus, Corinthijs scribens, cum dicit: Non posse eos, qui participatione mensæ Dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri: per mensam Altare vtrobique intelligens. Hæc denique illa est: quæ per varias sacrificiorum, naturæ, & legis tempore similitudines figurabatur; vtpotè, quæ bona omnia per illa significata, velut illorum omnium consummatio, et perfectio complectitur.*

Clem. 1. ve. alia neque de rel. & ve. sãct. & sup. ses. 13 de Sanctis. Euch. Sanc. in princ. ca. 1 calicẽ, & c. accipite, de cõnsec. dist. 2.
Luc. 22.
1. Cor. 11. c. iteratur, de consec. d. 1. ius. c. 2
Exo. 12. in 1. 1. Cor. 5.
Ioann. 13.
Colos. 2.
Malac. 1.
1. Cor. 10.

Cap.

Caput II.

Ad Tit. 2. Psalm. 53. Heb. 6. sup. p. 21.

ET quoniam in diuino hoc officio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, et incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum cruentè obtulit, docet S. Synodus sacrificium istud verè propritiatorium esse, per ipsumq; fieri, vt, si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiā inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, et donum pœnitentię concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia dimittit: vna enim, eademq; est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diuersa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc incruentam vberrimè percipiuntur: tantum abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, satisfactionibus & alijs necessitatibus, sed pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, ritè, iuxta Apostolorum traditionem, offertur.

Heb. 4.

Inf. sess. 15 in pri. c. 1. de cel. Mi. inf. c. 4.

Cap. III.

Inf. can. 4. & Sess. 15. de Inuoc. Sanct.

ET quamuis in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas ecclesia celebrare consueuerit, non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronauit: vnde nec sacerdos dicere solet, Offero tibi sacrificium, Petre, vel Paule: sed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat; vt ipsi pro nobis intercedere dignentur in cęlis, quorum memoriam facimus in terris.

Ca-

Caput IV.

ET cum Sancta sanctè * administrari conueniat, sitq; hoc omnium sanctissimum sacrificium: Ecclesia Catholica, vt dignè, reuerenterq; offerretur, ac perciperetur, sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesq; offerentium in Deum erigat: is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum pijs institutionibus.

* Inf. Ses. 24. c. fi. de Sacr. Mat. inf. can. 6.

Matt. 26. Mar 14. Luc. 11. 1. Cor. 12. c. cum Marthę, ext. de cel. Miss.

Caput V.

CVmque natura hominum ea sit, vt non facilè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem sustolli; propterea pia Mater ecclesia ritus quosdam, vt scilicet quędam submissa voce, alia verò elatoriè, in Missa pronunciarentur, instituit. Cerimonias item adhibuit, vt mysticas benedictiones, lumina, chymiamata, vestes, aliaq; id genus multa, ex Apostolica disciplina, & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Inf. can. 7.

Caput VI.

OPtaret quidē sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solū spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior proueniret: nec tamen, si id non semper fiat, propterea Mißas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter cōmunicat, vt priuatas, & illicitas dā

Sup. ses. 13 c. 8 de sac. Euchar.

nat, sed probat, atque adeo commendat; si quidem illæ quoque Missæ verè communes censeri debent: partim, quòd in eis populus spiritualiter communicet, partim verò, quod à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Christi pertinent, celebrentur.

Inf.cã.8& c.in calicẽ c.nõ oportet,& c.cũ omne,de cõ.d.1.Cõ. Brac.3.c.1 Con.Cart. 3.ca.23.S. Cyp.epist. 3.lib.1. Apoca.17. Inf.can.9. ca.omnes, cũ seq 22. d.1.ĩ fi.de sum.Trin. c.fi de su. Trini.c.fi. de tor.cõs. pet. su.ses. 4.cap.3.de Sacr. Extr. Vnct.

Cap. VII.

MOnet deinde S. Synodus, præceptum esse ab Ecclesia sacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miscerent: tamen quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia elatere eius aqua simul cum sanguine exierit: quod Sacramentum hac mixtione recolitur, & cum aquæ in Apocalypsi B. Ioan. populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo vnio repræsentatur.

Caput VIII.

ETsi missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, vt vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem, retento vbique cuiusque Ecclesia antiquo, & à S. Rom. ecclesia omnium ecclesiarum matre, & magistra, probato ritu, ne oues Christi esuriant, neve paruuli panem petant, & non sit qui frangat eis; mandat S. Synodus Pastoribus, & singulis, curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Missarum celebrationem, vel per se, vel per alios ex ijs, quæ in Missa leguntur, aliquid exponat, atque inter cetera sanctissimi huius sacrificij mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

Inf.ses.24. c.8.de ref.

Cap. IX.

QVia verò aduersus veterem hanc in sacrosanct Euangelio, Apostolorum traditionibus, sancto rum-

rumq; Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore, multi disseminati sunt errores, multaq; à multis docentur, atque disputantur; sacrosancta Synodus, post multos, grauesque his de rebus maturè habitos tractatos, vnanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ aduersantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare per subiectos hos Canones, constituit.

De Sacrificio Missæ.

CANON I.

SI quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum, & proprium sacrificium, aut quod offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari: anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam cõmemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, vt ipsi, alijq; sacerdotes offerent corpus, & sanguinem suum: anathema sit.

1. Cor. 11. Sup. cap. 1. Clem. vni. de reliq. & ven. Sanct. Matth. 26. Luc. 22.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tãtum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, non autem propitiatorium, vel soli prodesse sumenti, neq; pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere: anathema sit.

Sup. cap. 2. ca. 1. extr. de cel. Mis. inf. Ses. 25. in prin. su. c. 2.

CANON IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari: anathema sit.

CANON V.

Si qvis dixerit, imposturam esse, Missas celebrare in hono-

Sup. ca. 3

honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut ecclesia intendit: anathema sit.

CANON VI.

Sup. c. 4. *Si quis dixerit, Canonem Missæ errores continere, ideòque abrogandum esse: anathema sit.*

CANON VII.

Sup. c. 5. *Si quis dixerit, cærimonias, vestes, & externa signa quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica vtitur, irritabula impietatis esse magis, quam officia pietatis: anathema sit.*

CANON VIII.

Sup. c. 6. *Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideòque abrogandas: anathema sit.*

CANON IX.

Si quis dixerit: Ecclesiæ Roman. ritum, quo submissa voce pars Canonis, & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem: anathema sit.

Decretum de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

QVanta cura adhibenda sit, vt sacrosanctũ Missæ sacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facilè existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in Sacris Litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessariò fatemur,
Ier. 18. *nullum aliud opus adeò sanctum, ac diuinum à Christi fidelibus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium, quo viuifica illa Hostia, qua Deo Patri re-*

con-

conciliati sumus in altari per sacerdotes quotidiè immolatur; satis etiam apparet, omnem, operam, & diligentiam in eo ponendam esse, vt quanta maxima fieri potest interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis specie peragatur. Cum igitur multa iam siue temporum vitio, siue hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quæ à tanti sacrificij dignitate aliena sunt: vt ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur: decernit S. Synodus, vt Ordinarij locorum Episcopi ea omnia probibere atque è medio tollere sedulò curent, ac teneantur, quæ vel auaritia, idolorum seruitus, vel irreuerentia, quæ ab impietate vix seiuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit. Atque, vt multa paucis comprehendantur; in primis, quod ad auaritiã pertinet cuiusuis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis nouis celebrandis datur; necnon importunas, atque liberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque huiusmodi, quæ à simoniaca labe, vel certè à turpi quæstu non longè absunt, omninò prohibeant. Deinde, vt irreuerentia vitetur singuli in suis Diœcesibus interdicant, ne cui vago, & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notorie criminosus sit; aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; neque patiantur priuatis in domibus, atque omninò extra ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratorie, ab eisdem Ordinarijs designanda, et visitanda, sanctum hoc sacrificium à sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi, ac nisi prius qui intersint, decenter composito

Ephes. 5. Colos. 3. c. cũ omnis c. sicut vrgeri 1. q. 1. c. idololatria 28. q. 1 & c. auaritię de pręb. & dig. Greg. op. lib. 9. c. 53. c. ad apostolicã. ex. de simon. Cõc. Lao. c. 58. Conc. Ca. can. 9. c. sicut nõ alijs cum seq. c. hic ergo ca. nullus pręsbiteri & c. clericos, de cõd. 1. & ca. ex. catholica, & ca. manus, ve. cũ ergo. 1. q. 1. Cõc. Gab. c. 40. Conc. Magun. ca. 9. c. missur,

& c.concedimus, de conse.d.1. Conc.Bas. Sess. 21.c. vlt. Matt. 21. & Isa. 56.& Ie.7.

corporis habitu declarauerint se mente etiam, ac deuoto cordis affectu non solum corpore, adesse. Ab ecclesiis verò musicas eas, vbi siue organo, siue cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, arceant, vt domus Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremo, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caueant, ne sacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent, ne veritus alios, aut alias cerimonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili vsu receptæ fuerint. Quarumdam verò Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à vera religione, inuentus est, omninò ab ecclesia remoueant: doceantq; populum, quis sit, & à quo potissimum proueniat sanctissimi huius sacrificij tam pretiosus, ac cælestis fructus. Moneat etiam eumdem populum, vt frequenter ad suas Paroechias saltem diebus Dominicis, et maioribus festis accedant. Hæc igitur omnia, quę summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinarijs ita proponuntur, vt non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam vt delegati Sedis Apostolicæ prohibeant, mandent, corrigant, statuant; atque ad ea inuiolatè seruanda, censuris ecclesiasticis aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidem populum, compellant: non obstantibus priuilegijs, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque:

Sup sess.6. c.3.

c.2.de pa. Cōc. Aga. c.47. Conc.Tri. ver.doctri. vera.

De

Decretum de reformatione.

Caput I.

EAdem sacrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt reformationis negotium prosequatur, hęc in presenti Sessione statuenda censuit.

Inf.ses.vl. de ref.c.1.

Nihil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assiduè instruat, quam eorum vita, & exemplum, qui se diuino ministerio dedicarunt, cum enim à rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciatur: in eos, tamquam speculum reliqui oculus conijciunt, ex ijsque sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omninò Clericos in sortem Domini vocatos, vitam moresq. suos omnes componere, vt habitu, gestu, incessu, sermone, alijsque omnibus rebus, nil, nisi graue, moderatum, ac religione plenum, præseferant: leuia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant; vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur quo maiore in ecclesia Dei, & vtilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentius sint obseruanda, statuit Sancta Synodus, vt quæ alias à summis Pontificibus, et à sacris Concilijs de Clericorum vita, honestate, cultu doctrinaq; retinenda, ac simul de luxu, commessationibus, choreis, aleis lusibus, ac quibuscumque criminibus necnon sæcularibus negotijs fugiendis copiosè, ac salubriter sancita fuerint, eadem in posterum ijsdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obseruentur: nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet suspendat. Si qua verò ex his in desuetudinem abijsse compererint, ea quamprimum in vsum reuocari, & ab omnibus accu-

Mar.5. Tit.1. c.qua.il 2. de accus.

c.clericos. 11.dist-

Sup.ses.14 c.6.de ref.

De vit. & ho.can.Apo.c.7.& 46.cũ seq. de vit. & ho.cle.extra iu 6.& in cl.1.nõ oportet.in 3.de cons. di.5.c. canonum 34 q.3.c.credo 21.q.3 c. Epm.cũ seq.& cap. presbiteri. d.12.Cõc. Car. 1.c.6. & Cart. 3. c.15.

ratè custodiri studeant: non obstantibus consuetudinibus quibuscumque: ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignans, Deo, vindice, pœnas persoluant.

Côc.Chal. can.3. Côc.Arel. 1.c.14. cũ sim.Conc. Agat.c.39 Côc.Tarr. c.2.& inf. Seff.14 de ref.c.12.c. cũ in cunctis,et c.cũ nobis, de cl. c.graue nimis, de prę.& inf. ses.24.c.1. de refor. Côc. Sardi c.3. Conc.Ro. ub Nic. 1. ve.vt nullus Laic⁹, Conc. Br. in c.18. c. de Syrac. 18. d. & Sy. per totã,c.licet, can.de ele. in 6. sup. ses.7. ca.1 de ref.

Caput II.

QVicumque post hac ad Ecclesias Cachedrales erit assumendus is non solum natalibus ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ à sacris canonibus requirũtur, plenè sit præditus, verum etiã in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio constitutus, quarum rerum instructio, si eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuncijs prouinciarum, aut eius Ordinario, eoq. deficiente, à vicinioribus Ordinarijs sumatur scientia verò præter hęc eiusmodi polleat, vt muneris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere, ideoq. antea in vniuersitate studiorum Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in Sacra Theologia, vel iure Canonico meritò sit promotus: aut publico alicuius Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, à superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, vnde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter, et gratis referre teneãtur: alioquin eorum conscientias grauiter oneratas esse scient; ac Deum, & Superiores suos habebunt vltores.

Caput III.

sup.se.21. de re.c.3.

EPiscopi, etiam tamquam delegati Apostolici, ex fructibus, & prouentibus quibuscũque omniũ dignitatum, personatuum, & officiorum Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis existentium, tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, diuidere possint; vt scilicet, qui eas obtinent, si personaliter

liter competens ibi seruitium iuxta formam, ab eisdem Episcopis prescribendum, quolibet die statuto non impleuerint illius diei distributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat; aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur. Crescente verò contumacia, contra eos iuxta Sacrorum Canonum Constitutiones procedãt. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in ecclesiis Cathedralibus vel Collegiatis, de iure seu consuetudine iurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra Ciuitatem, in Diœcesi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit: tunc pro tempore, quo in curata ecclesia resederit, aut ministrauerit, tamquam præsens sit, ac diuinis intersit, in ecclesiis Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hęc in ijs tantum ecclesiis constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, vt dictæ dignitates non seruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & Constitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

ca. cum ex eo de ele. in 6. & de cl. nõ resi. per to. inf. Se. 14. c. 12 de ref.

Caput VI.

QVicumque in Cathedrali, vel Collegiata, sæculari, vel Regulari ecclesia diuinis mancipatus officijs in Subdiaconatus ordine saltem constitutus non sit; vocem in huiusmodi ecclesiis, in Capitulo non habeat, etiam si hoc sibi ab alijs liberè fuerit concessum. Ii vero, qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quęlibet alia beneficia in dictis ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onora-

varia

varia sunt annexa, videlicet: vt alii Missas, alij Euang. alij epistolas dicant, seu cantent, quocumque priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant, iuxta Constitutionem Conc. Viennensis, quæ incipit: Vt ii, qui: quam præsenti decreto innouat; cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos ordines per seipsos exercere, ac cetera omnia officia, quæ debent in cultu diuino prestare, sub eisdem, & alijs, etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in posterum fiat prouisio, nisi ijs, qui iam ætatem, & ceteras habilitates integre habere dignoscantur: aliter irrita sit prouisio.

... jdē, de ... & qua... ... Cle.

Caput V.

Dispensationes, quacumque authoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint. eæ verò quæ gratiosè concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdem, tamquam delegatis Apostolicis summariè tantum, & extra iudicialiter cognoscatur, expressas preces subreptionis, obreptionis vitio non subiacere.

Caput VI.

Inf. sess. vi. de ref. c. 4.

IN commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non nisi ex iusta, & necessaria causa fieri debent, Episcopi, tamquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie & extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratum, prius quam commutationes prædictæ executioni demandetur.

Ca-

Caput VII.

Legati, & Nuncij Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani appellationibus at eos interpositis, in quibusuis causis: tam in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus post appellationem seruare teneantur formam, & tenorem sacrarum Constitutionum, & præsertim Innoc. IV: quę incipit; Romana: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel priuilegio, in contrarium non obstantibus; aliter inhibitiones, & processus, et inde secuta quæcumque sint ipso iure nulla.

c. Romana de appe. in 6.

Caput VIII.

Episcopi, etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati in casibus à iure concessis, omnium piarum dispositionū tam in ultima volūtate, quā inter viuos sint executores: habeāt ius visitādi hospitalia, Collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiā quas scolas siue quocumque alio nomine vocant; non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia: eleemosynas Montis Pietatis siue charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam si prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atq; eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo, juxta Sacrorum Canonum statuta cognoscant, & exequantur: non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto.

c. eos quidē c. si heredes, cap. tua nobis, & c. Io. de testam. cl. quie cōtingit de rel. domib.

Sup. ses. 11 d. 8. de ref.

c. tua. & c. Ioānes, de testam.

Caput IX.

Administratores tam ecclesiastici quā laici fabricę cuiusuis ecclesiæ etiam cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, elemosynę Montis Pietatis, & quo-

ca. 10 q. 1 int. se. 2. d. ca. 2. in fi. de refor.

clem. quia contingit. § vt autem præmissa, de reli. do. Su. ses. 7. c. vlt. & ini. Ses. 15. c. 8 de ref. Ses. 27. c. 16. de reform.

quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneãtur reddere ratione in administrationis Ordinario: consuetudinibus, & priuilegijs quibuscumque in contrarium sublatis; nisi secus fortè in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex Constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda eßet; tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, et aliter factæ liberationes dictis administrationis minimè suffragentur.

Caput X.

CVm ex Notariorum imperitia plurima damna, et multarum occasio litium oriatur, possit Episcopus quoscumque Notarios, etiamsi Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam de legatus Sedis Apost. examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari, illisque non idoneis, repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officij eius in negotijs, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi vsum perpetuò; aut ad tempus prohibere, neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

Caput XI.

Cõc. Trid. c. 7. Conc. Au. 3. c. 1. Cõc. Paris. 1. c. 1. Cõc. Tu 2. c. 15 Cõc. Aur. 5. c. 15. Cõc. Mag. c. 6. & 11. Cõc. Vuor. 11. c. 75.

SI quidem cleritorum, vel laicorum quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, vt alicuius ecclesiæ, seu cuiusuis sæcularis, vel regularis beneficij, Montium Pietatis aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona census, ac iura etiam feudalia, & embyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se,

se, vel alios vt vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore, in proprios vsus conuertere, illosque vsurpare præsumpserit; seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint, ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato, integrè restituerit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdem ecclesiæ patronus fuerit, etiam iure patronatus vltra prædictas pœnas, eo ipso priuatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, et vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat, necnon quibuscumq; beneficijs priuatus sit, & ad quæcumq; alia beneficia inhabilis efficiatur, & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Conc. Aquisgr. ca. 88. Conc. Lat. sub Leo X. ses. 9. & 10. c. seq. 12 q. 2 prædia. cũ c. attẽdendũ est, 17. q. 4. ex Vr. epi. ad vniuersos Episcopos.

Decretum super petitione concessionis Calicis.

INsuper cum eadem sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos alias propositos, & tunc nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes sub vna panis specie, ita sint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vsus cuiquam sit permittendus: & an, si honestis, & christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno calicis vsus videa-

Sup. sess. 13. in decr. prorogat. defi. quar art. & sess. 12. c. 4.

videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam illę sint: in aliud tempus, oblata sibi occasione examinandas, atque definiendas reseruauerit; nunc, eorum, pro quibus petitur, saluti optimè consultum volens, decreuit integrum negotium ad Sanctissimum Dominum nostrum esse referendum, prout præsenti decreto refert, qui pro sua singulari prouidentia id efficiat, quod vtile Reip. Christianæ, & salutare petentibus vsum Calicis fore iudicauerit.

Indictio futuræ Sessionis.

Inf. ses. 24. c. 1. de ref.

INsuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus diē futuræ Sessionis ad feriam quintam post octauam festiuitatis Omnium Sanctorum, que erit die 12. mensis Nouemb. indicat, & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij. &c.

Prorogata fuit Sessio vsque ad diem 15. Iulij 1563.

SESSIO XXIII.

Quæ est vij. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 15. Mensis Iulij M. D. LXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores nostri temporis, à Sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima.

Caput I.

SAcrificium, & sacerdotiū ita Dei ordinatione coniuncta sunt, vt vtrumq; in omni lege extiterit. Cū igitur in nouo Testamēto S. Euch. sacrificiū visibile ex Domini institutione Catholica Eccles. acceperit: fateri etiam

etiam oportet, in ea nouum esse uisibile, & externum sacerdotium, in quod uetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Saluatore nostro institutum esse: atque Apostoli, eorumq; successoribus in sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem eius; necnon, & peccata dimittendi, & retinendi sacræ litteræ ostendunt; & Catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

Matt. 1… Mar. 4. Luc… Cle… alia, … de reliq… ven. Sanct…

Caput II.

CVm autẽ diuina res sit tam sancti Sacerdotij ministeriũ, consentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum ueneratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissima dispositione, plures, & diuersi essent ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deseruirent: ita distributi, ut, qui iam clericali tonsura insigniti essent minores ad maiores ascenderent. Nam non solùm de sacerdotibus, sed & de Diaconis sacræ litteræ apertam mentionem faciunt, & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt, grauissimis uerbis docent, & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium ordinum nomina, atque uniuscuiusq; eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet; Acolyti, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarij in usu fuisse cognoscuntur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & sacris Concilijs refertur, in quibus, & de alijs inferioribus frequentissimè legimus.

Sup. sess. … c. 1. de sacr… missæ. Co… 11. ad He… ca. transl… tor de cõ… infr. can. … e. multis … de ætat. & qualit. inf… can. 2. & c. 17. de ref…

1. Tim. … Act. … a Subdia… sio 9… d… Syriac… epist. … mersim… 9. Cõ. Ca… 4. c. 2 cu… seq. c. sub… diaco…

Caput III.

CVm scripturæ testimonio, Apostolica traditione et Patruum vnanimi consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri: & dubitare nemo debet ordinem esse, verè, et propriè vnum ex septem Sancta

ẞ q.23.d.c. nullus il 2 66. dist c. si quis eorum, capit. erubescat, & c. nemo 32. dist. 2. Timot. 4 Sup. ses. 7. cano. 9. de sacr. & inf. ca. 2. & ca displicet, cir. me. 23. quęst. 4. c. quo ante mod. de cō secr. di 4. Inf. can 6 1. Corin. 13 Ier. 3. Eph. 4. c. cum ea iniūcto, & ca. sicut in vno. de hær. ca. in nouo. 11. dist. extr Anac epis. 2. ca. eccle siç. 15. d. c. quorum vices. 68. d. Vrban. 1 epistol. ad vniuers. Episc. Hier. ep. 85. Act. 20. Supra ses. 6. ca 1. de refor. c. diacon. 94 d. Ana. ep. 3. su. ses. 7. can. 3. de const. cap. quāto, ext. de consua tud.

cta Ecclesiæ Sacramentis: inquit enim Apostolus: Admoneo te: vt resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum: non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

Caput IV.

QVoniam verò in Sacramento Ordinis; sicut et in Baptismo, & Confirmatione; character imprimatur; qui nec deleri, nec auferri potest: meritò S. Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt noui Testamenti sacerdotes temporariam tātummodo potestatem habere, & semel ritè Ordinatos iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant. Quod si quis omnes Christianos promiscuè noui Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet: nihil aliud facere videtur, quam Ecclesiasticam Hierarchiam, quę est castrorum acies ordinata confundere: perinde ac si contra B. Pauli doctrinam omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter cæteros ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicū ordinem præcipuè pertinere, & positos sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto regere Ecclesiam Dei, eosq; Presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre ministros Ecclesia ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliquis inferioris Ordinis nullam habent. Docet insuper sacrosancta Synodus in Ordinatione Episcoporum, sacerdotum, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cuiusuis sæcularis potestatis, & magistratus consensum

siue

siue vocationem, siue authoritatē ita requiri, vt sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut sęculari potestate, ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non ecclesię ministros, sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt, quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & proprijs Canonibus in hunc, qui sequitur, modum damnare constituit, vt omnes, adiuuante Christo, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoscere, & tenere possint.

Ioann.10. ca.ordinationes. 1. q.1.& cap. tres,23.q. 4. c.relatū ext.de iur. part.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, non esse in nouo Testamento sacerdotium visibile, et externum: vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; sed officium tantùm, & nudum ministerium prædicandi Euangelium, vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse sacerdotes: anathema sit.

Sup. c.1. Matth.10. Ioan.10.c. audiuim⁹ cū seq. 14. q.1.

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium, non esse in Ecclesia Catholica alios ordines, & maiores, & minores, per quos, velut per gradus quosdam, in sacerdotium tendatur: anathema sit.

Sup.c.8.in singulis, cū seq. di.77. sup.se.6.c. 1. de ref.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem, siue sacram ordinationem non esse verè, & propriè Sacramentum à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanum excogitatum à viris rerum ecclesiasticarū ir-

Supr. ca.1. Matth.16. Ioann.20. c.vt constitueretur. d.

50.c.audiuimus. ca. seq.4.q.1. c.displicet 23.q.4.su. c.4. & ca. consultationis.extr.de tempor.ord.

ritis, aut esse tantum ritum quemdam eligendi ministros verbi Dei, & Sacramentorum: anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit per sacram ordinationem non dari Spiritum Sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere: Accipite Spiritum Sanctum, aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse: anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, qua Ecclesia in Sancta ordinatione vtitur, non tantnm non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse; similiter, & alias Ordinis cerimonias: anathema sit.

CANON VI.

Anacl. Pap. episc. 3. sup. c. 4.

Si quis dixerit in ecclesia Catholica non esse Hierarchiam diuina ordinatione institutam, quæ constat, ex Episcopis, Presbyteris, & ministris: anathema sit.

CANON VII.

Anacl. c. 4. & c. diaco. septem. 93 dist. ex Cōcilio Neoc. c. 4. su. c. 4.

Si quis dixerit Episcopos non esse Presbyteris superiores; vel non habere potestatem confirmandi, et ordinandi; vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel ordines ab ipsis collatos, sine populi, vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione irritos esse; aut eos, qui nec ab ecclesiastica, & canonica potestate rite ordinati nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi, & Sacramentorum ministros: anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopus, qui authoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.

De-

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus reformationis materiam prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

Caput I.

CVm præcepto diuino mandatum sit omnib. quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere: pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cętera munia pastoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab ijs præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt, sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, vt diuinorum præceptorum memores, factaque forma gregis, in iudicio, & veritate pascant, & tegant. Nè verò ea, quam de residentia sanctè, & vtiliter iam ante sub felic. recor. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus; à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat: illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus; Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus ecclesiis quibuscumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam si Sanct. Rom. Eccles. Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia, vel Diœcesi residentiam, vbi iniuncto sibi officio defungi teneatur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nam cum christiana charitas, vrgens necessitas, debita obedientia, ac euidens ecclesiæ, vel Reip. vtilitas aliquos nonnumquam abesse postulent, & exigant; de-

Ioann. 21. Act. 20. ca. Ephes. 43. d. c. sicut 8 q. 1. qui Episcopatum, 1. q. 3. c. pręcipuè 1. q. 3 c. gloria Episcopi. 12. q. 1.

1. Pet. 5.

Sup. sess. 6. de ref. ca. 1 infr. in Bul. S. D. N. Pij III. super de resi. pa. 375. c. de cętero c. iter quattuor, c. tuę & c. relatu de cler. nõ resid. ca ad

supplicatio nem, de re nũc.c.quo niũdam,74. dist.

cernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas à Beatiss. Rom. Pontifi. aut à Metropolitano, vel eo absente, Suffraganeo, Episcopo antiquiori residente, quidem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium Episcopatibus adiunctum, cuius, quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eumdem tamen cum Concilio prouinciali spectabit iudicare de licentijs à se, vel à Suffraganeo datis: & videre, ne quis eo iure abutatur: & vt pœnis Canonicis errantes puniantur; Intereà meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, vt quantum fieri poterit, ex ipsorũ absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia, non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt sacrosancta Synodus vult, illud absentię spatium singulis annis siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere, & habere rationem, vt id ęqua ex causa fiat, & absq; vllo gregis detrimento, quod an ita sit, abscedentium conscientiæ reliquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant: cuius opus non fraudulenter agere suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, nè per illius temporis spatium Dominici aduentus, Quadragesimæ, Natiuit. Resurrectionis Domini, Pẽtecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab ecclesia sua Cethedr. vllo pacto absint, nisi episcopalia munia in sua Diœcesi eos alio vocent.

ca.cum ex eo.de elec. ĩ 6.c.beneficium, de reg.eo.leg. & c.2.in fi. su.sess.5.c. presentiũ 7.q.1.&if. Sess.24.de ref.

4.Re.16.e 3.Re.8.Ba ru.3.Bo.in Cã.de quo 1.Reg.3.

c.si quis in cler.7.q.2. Cõc. Aga. c. 64. Cõc.Lu.2.

Si quis

Si quis autem(quod vtinam numquam eueniat)contra huius decreti dispositionẽ abfuerit,statuit sacrosancta Synodus , præter alias pœnas aduersus non residentes sub Paulo III impositas, & innouatas,ac mortalis,peccati reatum,quem incurrit,eũ pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiã declaratione non secuta illos sibi detineri posse: sed teneri,aut ipso cessante per Superiorem ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum aut pauperibus loci erogare; probibita quacumque conuentione, vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur:non obstantibus quibuscumque priuilegijs cuicumque Collegio,aut fabricæ concessis.

Sup.ses. 6. de ref.c.1. & infr. in BullaS.D. N. Pij IV. super residentia,c.2 conreque- rente,& se rè per.tot. de cle.non resid.

Eadem omninò, etiam quo ad culpam, amissionem fructuũ & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscumque, qui beneficium aliquod ecclesiasticum curam animarum habens,obtinent, sacrosancta Synodus declarat,& decernit,ita tamen,vt quãdocumque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicariũ idoneum ab ipso Ordinario approbandum,cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis ,gratisq. cõcedendam vltra bimestre tempus,nisi ex graui causa non obtineant. Quod si per edictum citati etiã non personaliter,contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs per cẽsuras ecclesiasticas,& sequestrationẽ,et subtractionem fructuum aliaq. iuris remedia, etiã vsque ad priuationem, compellere: nec executionem hanc quolibet priuilegio,licẽtia,familiaritate,exẽptione, etiam ratione,cuiuscumque beneficij,pactione, statuto, etiam iuramento,vel quacumque auctoritate cõfirmato ,con-

Sup.ses.6. c.2.de ref.

rabilis, & c. si de cõs. extra cum Diuina de prine. Sup. Seff. 6. de ref. c. 3.

suetudine, etiam immemorabili; quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiã in Rom. Curia, vel vigore Eugenianæ Constitutionis suspendi posse. Postremo tã decretum illud sub Paulo III. quẽ hoc ipsum in Concil. Prouincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeò ex posterum munere animarumq; salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusq; infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

Caput II.

Cõc. Chal. action. 17. c. 25. Cõc. Vvor. ca. 76. cap. quoniam. 75. d cap. quoniam 100. dis. & sup. Seff. 7 c. 9.

E Cclesiis Cathedralibus, seu superioribus, quæcumque nomine, ac titulo præfecti, etiamsi S. R. Eccles. Cardinales sint, si munus cõsecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur; si intra totidem menses postea id facere neglexerint, ecclesiis ipso iure sint priuati. Consecratio verò, si extra Curiam Romanam fiat, in ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in Prouincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

Caput III.

Inf. c. 8. & 10. sup. se. 14. ca. 3. de ref. Conc. Carth. 3. c. 22.

E Piscopi per semetipsos ordines conferant, quod si ægritudine fuerunt impediti, subditos suos non aliter, quam iam probatos, & examinatos ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

Caput IV.

c. 1. de tẽp. or. in 6. & c. cum cõtingat. ex. de ętat. & qual.

P Rima tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint quique legere, & scribere nesciat; et de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sęcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelem cultum, præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ca-

Caput V.

AD minores ordines promouendi, bonum à Parocho, & à magistro scolę, in qua educantur testimoniũ habeant. Hi verò, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publicè in ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, et vita à fide dignis diligenter inquirat: & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

c. quando, 2. dist.

Caput VI.

NVllus prima tonsura initiatus, aut etiã in minoribus ordinibus constitutus, ante decimũ quartũ annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, nisi beneficium ecclesiasticum habeat; aut clericalem habitum, & tonsuram deferens, alicui ecclesiæ ex mandato Episcopi inseruiat, vel in Seminario Clericorum aut in aliqua Schola, vel vniuersitate de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores ordines suscipendos versetur. In clericis verò coniugatis seruetur Constitutio Bonifacij VIII. quæ incipit: Clerici, qui cum vnicis, modo hi clerici alicuius ecclesiæ seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesiæ seruiant, vel ministrent, & clericali habitu, & tonsura vtantur, nemini quoad hoc priuilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

c. indecorũ ext. de rei. & qual. in. c. 18. c. cũ in cũctis, § inferior. de elect.

c. 1. de ele. coniug. in 6. c. 10. ext. de elect. coniug.

Caput VII.

SAncta Synodus, antiquorum Canonum vestigijs inhærendo, decernit, vt quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum mini-

ca. quando 24. dist.

c. quando et c. nullus ordinetur, 14. dist. ex Cōc. Cart. 3. c. 12. c. fi. dist. 14.

sterium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autem sacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinā, & fidem, diligenter inuestiget, & examinet.

Caput VIII.

Leo Pap. ep. 79. cap. quod partib. 75. dist. Gela. 1. ep. 1. c. 13. c. vl. 75. d. c. 1. cū seq. de tēp. ord. c. ordinat, & ca. quand. 75. di. Conc. Ca. 4. c. 22 Sup. sess. 14 de ref. 2. & 3. inf. c. 10. Conc. Au. 3. c. 21. Cō c. Aur. 3. c. 15. c. 1. 23. q. 29. q. 2. per totam c. 1. cū seq. de temp. ord. in 6.

ORdinationes sacrorum ordinum statutis à iure temporibus, ac in Cathedrali ecclesia, vocatis, præsentibusq; ad id ecclesiæ canonicis, publicè celebrētur; si autem in alio diæcesis loco præsente Clero, loci dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur, vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusuis generalis, aut specialis Rescripti, vel Priuilegij prætextu, etiam statutis temporibus permittatur; nisi eius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur, si secus fiat: ordinans à collatione ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Caput IX.

EPiscopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude cessante, statim, re ipsa, illi conferat, consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

Caput X.

Abbates quos ordines cōferre possint.

ABbatibus, ac alijs quibuscumq; quantumuis exēptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius Diæcesis consistentibus, etiam si nullius Diæcesis, vel exem-

exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alij exempti, aut Collegia, vel capitula quæcumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium, litteras dimissorias aliquibus clericis secularibus, vt ab alijs ordinentur, concedant: sed horum omnium ordinatio, seruatis omnibus, quæ in huius sacrosanctæ Synodi, decretis continentur, ad Episcopos intra quorum Diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibuscumque priuilegijs, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam ijs, qui contra huius S. Synodi sub Paulo III. decretum à capitulo Episcopali Sede vacante, litteras dimissorias impetrant; ad illos, qui easdem litteras non à capitulo, sed ab alijs quibusuis, in iurisdictione Episcopi loco capituli: sede vac succedentibus, obtinerent, mandat extendi: Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum sint ipso iure suspensi.

ca. quoniã d. 60. c. cũ contingat: ex. de ætate, & qual.

Su. c. 5. cũ seq. & inf. c. 22. cum seq.

Sup. ses. 7. de. re. c. 3.

Caput XI.

MInores ordines ijs, qui saltem Latinam linguam intelligãt, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur: vt eo accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possit edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idque in ea, cui adscripti erunt ecclesia; nisi fortè ex causa studiorum absint: atque ita de gradu in gradũ ascendant: vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accrescat: quod & bonorum maiorum exemplum, & assiduũ in ecclesia ministeriũ, atque maior erga Presbyteros, & superiores ordines riuerentia, & crebior, quã antea, Corporis Christi

ca. in sing. cũ seq. 77. d. Syr. Pap. ep. ad Hy. c. 9. ordin. maior. 1. quando, & quibus cõferendi in c. 17. & c. 1 15. d. Cõc. Tol. 8. c. 8. & c. qui ecclesiastici d. 59.

stu communio maximè comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo ijs initietur, quem non scientia spe; maioribus ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum ordinum ad sacros ordines promoueantur, nisi necessitas, aut Ecclesię vtilitas iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Caput XII.

c. in singulis cũ multis seq. dis. 77. c. subdiaconat⁹ cum seq. 57 d. & c. generalẽ. de ęta. & qual. in cl.

NUllus in posterum, ad Subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoueatur. Sciant tamen Episcopi non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos ordines aßumi, sed dignos duntaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examini ordinentur: priuilegijs quibuscumque, quo ad hoc, penitus exclusis.

Caput XIII.

ca. quicũq; 87. d. Syrila. Pap. d. epist. ad Gy. c. 9.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonũ testimoniũ, & in minoribus ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs, quæ ad ordinem, exercẽdum pertinent instructi. Qui sperent Deo authore, se continere posse; Ecclesijs, quibus ascribentur, inseruiant: sciantq. maximè decere, si saltẽ diebus Dominicis, & solemnibus, cum altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorẽ gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur: priuilegijs, ac indultis quibusuis concessis, non obstantibus quibuscumque.

Sup. c. 11.

c. litteras. & c. dilectus, de, temp. ord.

Ca-

Cap. XIV.

QVi piè, et fideliter in ministerijs ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus ordinē assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annū integrum, nisi ob ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea: quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, et vitæ monita ab eis possint expectari: curet Episcopus, vt ij saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus; si autem curam habuerint animarum tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebrent: cum promotis per saltum, si non ministrauerint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

Conc. To. 4. c. 19. in fi. c quicū- q; 77. d. Su. c. 11. & 13.

Sup. ses. 22 de obse. & euit. in ce. mil. & c. 2. sac. Mis.

Caput XV.

QVamuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluendi potestatem accipiant: decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam sacerdotum, audire: nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium; aut alias idoneus iudicetur: & approbationem, quæ gratis detur, obtineat; priuilegijs, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili non obstantibus.

Cle. dudū §. ac deinde de sepult.

Caput XVI.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit vtilius, aut necessarius suis ecclesiis sancta Synodus vestigiis sexti Canonis Concilij Chalcedo-

c. neminē 7. dist. Coc. Chal. c. 6. c. non.

cedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur qui illi ecclesiæ aut pio loco, pro cuius necessitate, aut vtilitate assumitur, non adscribatur, vbi suis fungantur muneribus; nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum inconsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus sine commendatitijs sui Ordinarij litteris, ab vllo Episcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

Caput XVII.

VT sanctorum ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones ab Apostolorum temporibus in ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in vsum iuxta sacros Canones reuocentur; nec ab hæreticis, tamquam otiosæ traducantur: illius pristini moris restituendi desiderio flagrans Sancta Synodus, decernit, vt in posterum huiusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis ordinibus exerceantur: omnesque, & singulos Prelatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt quantum fieri commodè poterit, in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, & in Parochialib. suę Diæcesis, si populus frequens, & ecclesiæ prouentus id ferre queāt, huiusmodi functiones curēt restituēdas, & ex aliqua parte redditu aliquorū simpliciū beneficiorū, vel fabricæ ecclesiæ, si prouentus suppetāt, aut vtriusq; illorum, eas functiones exercētibus stipendia assignent, quibus si negligentes fuerint Ordinarij iudicio, aut ex parte mulctari aut in totū priuari possint. Quod si ministeriis quattuor minorum ordinum exercendis Clerici cælibes præsto nō erunt: suffici possint etiam coniugati, vitæ probatæ, dūmodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui

Ton-

oportet, & ca. si quis vero. 7. q. 1 ex Conci. Nic. 7. c. 15 & 16. sanctorū 70. d. c. tuę, de cler. pereg. Conc. An. c. 7. Cōc. Calc. c. 13. Concil. Aquisг. c. 59. & 61. Cōc. Epa. c. 9. Cōc. Aur. 3. c. 15. ca. quoniam 21. q. 2. ca. nullū. 71. d. c. duob. praeced. c. 2. 25. d. c. accolyt⁹ exorcista. c. ostiarius & c. psal. missa, 23. d. sup. c. 11 Cōc. Cart. 4. c. 2. cum seq. ca. in singulis, cum seq. di. 77. Syr. Pap. ad. Hym. c. 9. c. 1. de eta. & qual.

c. 1. cū seq. ext. de big. non ord.

Tonsuram, & habitum clericalem in ecclesia gestent.
Caput XVIII.

CVm adolescentiũ ætas, nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas, & nisi à teneris annis ad pietatem, et religionẽ informẽtur, antequam vitiorum habitus totum hominem possideat, numquã perfectè, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina ecclesiastica perseueret: S. Synodus statuit, vt singulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores ecclesiæ, pro modo facultatum, & Diœcesis amplitudine, certũ puerorum ipsius ciuitatis, & Diœcesis, vel eius Prouinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipsas ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiosè educare, & ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc verò collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competenter nouerint, & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministerijs perpetuò inseruituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi vult, nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium præseferant Deo, & Ecclesiæ inseruiendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, diuisos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina ecclesiastica progressum, partim, cum ei opportunum videbitur, ecclesiarum ministerio addicet: partim collegio erudiendos retinebit, aliosque in locum eauctorum sufficiet, ita vt hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Vt verò in eadẽ disciplina ecclesiastica commodius instituatur; Tonsura statim, atque habitu clericali semper vtentur: Grammati-

Gen. 8. Concil Aquilgr. ca. 135. Conc. Lat. sub Leo X. Sess. 9. de ref. curiæ & aliorum & Cõ. Tol. 4. c. 13. c. 1. 12. q. 1. Augu. de Ciu. Dei. 11. 17 c. 10. 10. 5. Conc. Cõstã. ses. 41.

matices cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent: sacram Scripturam libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum maximè, quæ ad Confessiones audiendas videbuntur opportuna, & ritum, ac cęrimoniarum formas edíscent. Curet Episcopus, vt singulis diebus missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta Confessoris iudicium sumant corpus Domini nostri Iesu Christi; Cathedrali, & aliis loci Ecclesiis diebus festis inseruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & necessaria? Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & grauiorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus Sanctus suggesserit, constituent: eaque vt semper obseruentur, sæpius visitando operam dabunt. Discolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter puniet, eos etiam, si opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conseruandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus, & ministris, soluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarij, vltra ea, quæ ad instituendos, vel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesiis, & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeatur, ijdem Episcopi cum consilio duorum de capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso capitulo eligatur; itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius verò ad Clerum pertineat: ex fructibus integris mensæ

Epi-

Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cuiuscumque Ordinis etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, iuxta Constitut. Concil. Viennensis, quæ incipit: Quia contingit, & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiam si Iurispatronatus cuiuscumque fuerint, etiã si exempta, etiam si nullius Diœcesis, vel alijs ecclesiis, Monasterijs, & Hospitalibus, & alijs quibusuis locis pijs, etiã exemptis, annexa, & fabricis ecclesiarũ, & aliorũ locorum, etiam ex quibuscumque alijs ecclesiasticis redditibus, seu prouentibus, etiam aliorũ Collegiorum, in quib. tamen Seminaria discentium, vel docentiũ ad cõmune ecclesię bonum promouendum actu non habentur: hæc n. exempta esse voluit: præter quã ratione redditũ, qui superflui essent vltra conuenientẽ ipsorũ Seminariorum substentationẽ seu corporũ, vel confraternitatũ, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omniũ Monasteriorũ, non tamẽ mendicantiũ, etiã decimis quacumq; ratione ad laicos, ex quibus subsidia ecclesiastica solui solent, & milites cuiuscumque Militiæ, aut Ordinis pertinentibus (fratribus S. Ioannis Hierosolymitani dũtaxat exceptis) partem aliquã, vel portionem detrahẽt. & eã portionẽ sic detractã, necnon beneficia aliquot simplicia cuiuscũq; qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiã præstimonia, vel præstimoniales portiones nuncupatas, etiã ante vacationẽ, sine cultus diuini, et illa obtinentiũ præiudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt. Quod locum habeat, etiam si beneficia reseruata, vel affecta: nec per resignationem impiorum beneficiorum, vniones

c. quia cõtingit de rel. do. in Cle.

c. fi. de magi. & c. cũ ex eod. de elect. ĩ 6. c. de quibusdam 3. d.

nes

nes, & applicationes suspendi, vel ullo modo impediri possint, sed omninò quacumque vocatione, etiam si in Curia effectum suum sortiantur, quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem soluendam, beneficiorum, dignitatum, personatuum, & omnium, et singulorum supra commemoratorum possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas alijs forsan ex dictis fructibus soluerent, retinendo tamen pro rata quidquid pro dictis pensionibus illis erit soluendum, ab Episcopo loci per censuras ecclesiasticas, ac alia iuris remedia compellantur, etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij secularis, quibusuis, quoad omnia, & singula supradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam si specialem derogationem requirerent, consuetudine etiam immemorabili, & quauis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente verò casu, quo per uniones effectum suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex singulis beneficijs, ut supra detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quòd si cathedralium, & aliarum maiorum Ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusque conseruatione negligentes fuerint, ac suam portionem soluere detrectauerint: Episcopum Archiepiscopus, & Superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat, & ut quamprimum hoc sanctum, & pium opus, vbicumque fieri poterit promoueatur, studiosè curabit. Rationes autem redituum huius Seminarij, episcopus annis singulis accipiat, præsenti

sentibus duobus à capitulo, & totidem à clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cum maiori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur, statuit S. Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipsis scholis instituendos, per seipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scolasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per subtractionem fructuum cogant, & compellant. Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint; alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota. Quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti quę videbuntur Episcopo expedire. De cętero verò officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut licentiatis in sacra pagina, aut iure Canonico, & alijs personis idoneis, & qui per seipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida, non obstantibus quibusuis priuilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua prouincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, vt Collegium in aliquibus erigi non possit; Synodus Prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Ecclesia Metropolitana, vel alia prouinciæ Ecclesia commodiori, vnũ, aut plura Collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Ecclesiarum, in quib. singulis Collegium commodè institui non potest, erigenda curabit, vbi pueri illarum ecclesiarum educentur.

In ecclesiis autem, amplas Diœceses habẽtibus, pos-

sit Episcopus vnum, vel plura in Diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quę tamen ab illo, quod in ciuitate erectum, & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, si vel pro vnionibus, seu proportionum taxatione, vel assignatione, et incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij institutio, vel conseruatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus prouincialis pro regionis more, pro Ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam suprascripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & singula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum necessaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus, proximam futuram Sessionem in diem decimam sextam mensis Septembr. indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonij, et de alijs, si quæ erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de prouisionibus Episcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, ac de diuersis reformationis articulis.

Prorogata fuit sessio vsque ad diem 11. Decemb. 1563.

SES-

SESSIO XXIV.

Quæ est viij. sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 11. Decembris. 1563.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matrimonij perpetuum indissolubilemque nexum primus humani generis parens diuini Spiritus instinctu pronunciauit, cum dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quamobrem relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna.

Hoc autem vinculo duos tantummodò copulari, & coniungi, Christus Dominus apertiùs docuit, cum postrema illa verba, tamquam à Deo prolata, referens, dixit. Itaque iam non sunt duo, sed vna caro, statimque eiusdem nexus firmitatem ab Adamo, tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit. Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.

Gratiam verò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem vnitatem confirmaret, coniugesque sanctificaret, ipse Christus venerabilium Sacramentorum institutor, atq; perfector, sua nobis passione promeruit; quod Paulus Apost. innuit, dicens: Viri diligite vxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiã, & seipsum tradidit pro ea; mox subiungẽs, Sacramentum hoc magnum est; ego autem dico in Christo, & in Ecclesia. Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica veteribus cõnubiis per Christum gratiam præstet, meritò inter nouæ legis Sacramenta annumerãdum sancti Patres nostri, Concilia, & vniuersalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt, aduersus quam impij homines

Gen. 2. 3. Esdr. 4. Eph. 3. 1. Cor. 6. c. fraternitatis, 15. q. 10. c. debitum. de bi. c. 1. in pri. de coniug. leg. Matth. 10 Marc. 10. 1. Cor. 6. Eph. 5. c. sunt qui. 27. q. 2. c. si. 22. q. 1. c. de consang. & affin. c. Mar. de co. spirit. c deinde 26. d. c. an quod, & c. Deus, 33. q. 1. ca. puto. 12. q. 5. inter corporalis. de transf ep. c. nemo. in fi. 11. q. 4. Eph. 5. in fi. c. debitũ de big. Eph. 5. Conc. Flo. sub Eu. IV ca. ad abolendam de hær.

huius seculi insanientes non solum perperam de hoc venerabili Sacramēto senserūt, sed de more suo, prætextu Euãgelij libertatē carnis introducētes; multa ab ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporib probata consuetudine aliena, scripto, & verbo asseruerūt, non sine magna Christi fidelium iactura: quorum temeritati sancta, & vniuersalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, & errores: ne plures ad se trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hęreticos, eorumque errores decernentes anathematismos.

De Sacramento Matrimonij.

CANON I.

Matt.10. Mar.8. Ephes.5. c. ad abolendam de hęret.

SI quis dixerit, Matrimonium non esse verè, & propriè vnum ex septem legis Euangelicæ Sacramētis à Christo Domino institutum sed ab hominibus in ecclesia inuentum, neque gratiã conferre: anathema sit.

CANON II.

Matt.19.c. si quis 32 d.1.tot.tit. de spons. duorum, c. gaudemus de diuort. Cõc.Cõst. 6.ca.88. Leuit. 18. cap.pietas omnium. 30.quæ.3. Cõcil.Tol. 2.c.5.35.q. 2.& 3. per totã, c. nõ det, de cõsang.& af. int. c.1.& 3. de refo. matr.

Si quis dixerit: licere Christianis plures simul habere vxores, & hoc nulla lege diuina esse prohibitum: anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui in Leuitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec posse ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, vt plures impediant, & dirimant; anathema sit.

CANON IV.

Si qui dixerit, ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in ijs constituendis errasse: anathema sit.

CA-

CANON V.

Si quis dixerit propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à coniuge dissolui posse matrimonij vinculum: anathema sit.

c.de illa, cũ seq. de diu c.1. de ĩfidelib. de cõsang. & aff. inf. c.6 c.commissum, de sponſ.

CANON VI.

Si quis dixerit matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem Religionis professionem alterius coniugum non dirimi: anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, ecclesiam errare, cum docuit, & docet, iuxta Euangelicam, & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non posse dissolui, & vtrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge viuente, aliud matrimonium contrahere, mœcharique eum, qui, dimissa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ dimisso adultero, alij nupserit: anathema sit.

Matt. 10. Luc. 36. 1.Cor.7. c. placuit, cũ multis seq. 33. q. 7 c. de diuo. Conc. Mil. c. 17. Cõc. Aph. c.6. c.aliter. 41 d. c. presb. 17. d. & per totũ 7. q. 1. per totã extr. q cle. vel vouen. per totum. Conc. Car. 4. c. 104.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter coniuges, quo ad torum, seu quo ad cohabitationem, ad certum, incertumue tempus fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in sacris ordinibus constitutos, vel Regulares, castitatem solemniter professos posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege ecclesiastica, vel voto, & oppositum nil aliud esse, quam damnare matrimonium; posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis, etiam si eam vouerint, habere donum; anathema sit. Cum Deus id rectè petentibus non

Cõc. Matiscon. ca. 4. cum sim.

1.Cor.10.c. 1.5.iur.gē. 40.d.c. inter hęc sciēdum. de pœn. d.2. Matt. 19. 1.Cor.7. ī fi.c.nuptię. 3.q.1.cap. qui si tit. 33.q.9.ca. cōmissum de spōs. c. nuptiarū 27.q.1.ca. fi. c. .n. 5. q dat. 28. q.1.Apoc. 14.insi. ī c. 10.diffuse Cōc. Lao. c.55 multorum.35.q. 6.c.1.in fi. de consan. &affin.ca. accedentibus de excess prælat. ca.auditis, de pręscri. Matrimonium, fiat libero cōsensu.consensus parentū non requiritur. c.non omnis.c.honoratur,& c. fi.32.q.1.c. aliter,& c. nostrates, 10.q.5.ca. videtur, qui matr. accus.poss. Conc.Tol.

deneget, nec patiatur nos supra id, quod possimus, tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, statum coniugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cælibatus, & non esse melius, ac beatius manere in virginitate, aut cælibatu, quam iungi matrimonio; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitatis nuptiarum certis annis temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab ethnicorum superstitione profectam, aut benedictiones, & alias cærimonias, quibus Ecclesia in illis vtitur, damnauerit; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad iudices ecclesiasticos: anathema sit.

Decretum de reformat. Matrimonij.

Caput I.

TAmetsi dubitandū non est, clandestina matrimonia libero contrahentium consensu facta, rata, & vera esse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit, et proinde iure dānandi sint illi, ut eos S. Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant; quique falsò affirmant, matrimonia à filijs familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parētes ea rata, vel irrita facere posse: nihilominus S. Dei Ecclesia ex iustissimis causis illas sēper detestata est, atq; probibuit. Verum, cum S. Synodus animaduertat prohibitiones illa propter hominum inobedientiam iam non prodesse, & grauia peccata perpendat, qua ex eisdem

dem clandestinis coniugijs ortum habent, præsertim verò eorum, qui in statu damnationis permanent, dum priore vxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuunt; cui malo cum ab ecclesia, quæ de occultis non iudicat succurri non possit; nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: idcircò sacri Lateranensis Concilii sub Innocentio III. celebrati, vestigijs inhærendo, precipit, vt in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus festiuis in ecclesia inter missarum solemnia publicè denuncietur, inter quos matrimoniũ sit contrahẽdũ, quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie ecclesiæ procedatur: vbi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium, coniungo, in nomine Patris & Filij, & Spiritus Sãcti: vel alijs vtatur verbis, iuxta receptum vniuscuiusq; prouinciæ ritum. Quod si aliquãdo probabilis fuerit suspicio; matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denunciationes: tunc vel vna tantum denunciatio fiat, vel saltẽ Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimoniũ celebretur; deinde ante illius consummationem denunciationes in ecclesia fiant; vt si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes remittantur; quod illius prudentiæ, & iudicio Sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam Præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licentia, et duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos

2.c. 10. cap. erubescat. 32. d.

In ca. 5. & in ca. cum inhibitio de claud, desp.

31. q. 2.

Matrimonium presente parocho, & testibus contrahendum.

S. Synodus ad sic contrahendum omninò inhabiles reddit; & huiusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, vel aliũ sacerdotẽ, qui cum minore testiũ numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, necnon ipsos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Preterea, eadem sancta Synodus hortatur, vt coniuges ante benedictionem sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent: statimq; benedictionem à proprio Parocho fieri; neq; à quoquam, nisi a Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij sacerdoti concedi posse; quacumq; consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel priuilegio non obstante.

ca. videtur 15. q. c. Coniuges à parocho benedict. accipiant. c. aliter 30. q. 6. Conc. Cart. 4. c. 13. c. sponsus. d. 23. & c. aliter. & ca. sponsus. 30. q. 5 Calist. Pa. ep. 1. vel cõdition. & c. 1. cũ multis seq. 30. q. 5. q. de coniugali. 27. q. 2.

Quod si Parochus, vel alius sacerdos, siue regularis, siue sæcularis sit, etiã si id sibi ex priuilegio, vel immemorabili cõsuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit: ipso iure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & testiũ nomina, diẽq; & locum contracti matrimonij describat, quem diligẽter apud se custodiat. Postremò S. Synodus coniuges hortatur, vt antequã contrahant, vel saltẽ triduo ante matrimonij consummationem sua peccata diligenter confiteantur. & ad sanctissimũ Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas laudabilibus consuetudinibus, & ceremonijs hac in re

In lib. matrimonia. describantur. Coniuges ante consumm. matrim. confiteantur, & Euchar. accipiant.

in re vtuntur, eas omninò retineri S. Synodus vehemẽter optat Ne verò hęc tam salubria praecepta quẽquam lateant Ordinarijs omnibus praecipit, vt cum primum potuerint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in singulis suarum Dięcesum Parochialibus ecclesijs, idq; in primo anno quam sæpissimè fiat, deinde verò quoties expedire viderint. Decernit insuper, vt huiusmodi decretum in vnaquaq; Parochia suum robur post triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ numerando.

Caput II.

Cognatio spiritualis quæ, & inter quos in baptismo contrahatur, c. sciscitatur, cum seq. 30. q. 4 c. nõ plures de consecr. d. 4. & c. quamuis de cognat. spir. in 6. I Catachis. de consec. d. 4. c. sup. quibus, c. pystaciũ, et c. fin. 30. q. 3. c. 8. sup. eod. & fere per tot. de cogn. spir. c. 1. eo. in 6 Vide inf. qu. S. D. N. Pij V. super declar. huius decret. pag. 268. et eiusdẽ declar. p. 272 c. quamuis de cognat. spir. in 6.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionũ, multoties in casib. prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus, vel non sine magno peccato perseueratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaq; S. Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis spiritualis impedimẽto incipiẽs, statuit, vt vnus tantũ, siue vir, siue mulier iuxta sacrorum Canonũ instituta, uel ad summũ unus, & una baptizatum de baptismo suscipiãt, inter quos, ac baptizatũ ipsũ, & illius patrẽ, & matrẽ, necnõ inter baptizãtẽ, & baptizatũ, baptizatiq; patrẽ, ac matrẽ tãtum spiritualis cognatio cõtrahatur. Parochus antequã ad baptismũ conferendũ accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, uel quos elegerint, ut baptizatũ de sacro fonte suscipiãt, & eũ, uel eos tantũ ad illũ suscipiẽdũ admittat, & in libro eorũ nomina describat, doceatq; eos, quã cognationẽ, cõtraxerint, nè ignorantia ulla excusari ualeant. Quod si alij, ultra designatos, baptizatũ tetigerint, cognationẽ spiritualẽ nullo pacto contrahant, constitutionib. in contrarium facientib. non obstantib. Si Parochi culpa, uel negligentia

secus

secus factum fuerit ; arbitrio Ordinarij puniatur.

Ea quoque cognatio, quæ ex confirmatione contrahitur confirmantem, et confirmatum, illiusque patrẽ, et matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omninò sublatis.

Cognatio, quę cõtrahatur ĩ cõfirmatione. c. ad audiẽtiam, & ca. sponsam, cum ib. nõ despons. S. Th. ĩ q. additis ad 3. q. 55. art. 3. & Sot. li. 4. sẽt. d. 41. n qu. vni. ar. 2. & 3. ĩ fi. Vide etiã inf. bul. D. N. Pij. V. su. decl. huius decr. p. 274. cognatio, quę ꝑueniat ex fornicatione. c. q̃dam cũ multis seq. 32. q. 7 & toto tit. de eo q̄ cognο. consang. vxo. suæ vide infr. bul. S. D. Pij V. su: decl. huius decr. p. 270 & eiusdem declarationem. pag. 272. c. fi. §. pẽ. de clã. desp. Clem vni. de cõsan., & affi. Matr. quãdo, & quomodo separetur, c. fi. de immũ.

Caput III.

IVstitię publicę honestatis impedimentum, vbi sponsalia quacumq; ratione valida non erunt, S. Synodus prorsus tollit: vbi autem valida fuerint, primũ gradum non excedant; quoniam vlterioribus gradib. iam non potest huiusmodi prohibitio absq; dispendio obseruari.

Caput IV.

PRæterea S. Synodus, eisdem, & alijs grauissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractum inducitur, & matrimonium postea factum dirimit ad eos tantùm, qui primo, & secundo gradu, coniunguntur, restringit, in vlterioribus verò gradibus statuit, huiusmodi affinitatẽ matrimonium postea contractum non dirimere.

Caput V.

SI quis intra gradus prohibitos sciẽter matrimoniũ cõtrahere pręsumpserit: separetur, & spe dispẽsationis consequendæ careat, idq; in eo multò magis locũ habeat, qui non tantùm matrimonium contrahere, sed etiam consumare ausus fuerit. Quod si ignoranter id fecerit, si quidem solemnitates requisitas in contrahẽdo matrimonio neglexerit, eisdem subijciatur pœnis. Non enim dignus est, qui ecclesiæ benignitatem facilè experiatur, cuius salubria præcepta temere contẽpsit. Si verò solemnitatibus adhibitis impedimentũ aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit: tunc facilius cum eo, & gratis dispensari

sari poterit. In contrahēdis matrimonijs, vel nulla omninò detur dispēsatio, vel raró, idq; ex causa, & gratis concedetur. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

eccl. c. quia frustra. de usu. In matrimonio quando dispensandam.

Caput VI.

D*Ecernit S. Synodus, inter raptorem, & raptam quamdiu ipsa in potestate raptoris, mãserit, nullum posse consistere matrimonium: Quod si rapta à raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in vxorē habeat; & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & fauorem prębentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumq; dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur prӕterea raptor mulierum raptam, siue eam in vxorem duxerit, siue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.*

Matrimonium inter raptorem, & raptam, nullum, & eorum pęnę. c. fi. de rap. c. puellis, 32. q. 1. Cōc. Chal. c. 17. Cōc. Vuor. c. 27. Exo. 21. c. 1. de adu.

Caput VII.

M*Vlti sunt, qui vagantur, et incertas habēt sedes & vt improbi sunt ingenij, prima vxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa viuente, diuersis in locis ducunt, cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quod spectat, paternè monet, nè hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facilè recipiant: magistratus etiam sæculares hortatur, vt eos seuerè coerceant. Parochis autem præcipit, nè illorum matrimonijs intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.*

Vaghi ad matrimonium non recipiendi.

Conc. Col. par. 7. c. 45 Rom. 8.

Caput VIII.

G*Raue peccatum est, homines solutos concubinas habere: grauissimum verò, et in huius magni Sacra-*

Cōcubinariorum pęna.

Inf.seſ.15. c.14.de re. Cõc.Rom. ſub.Nic.1. in fin.

cramenti ſingularem cõtemptum admiſſum, vxoratus quoque in hoc damnationis ſtatu viuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum vxoribus, alere, & retinere. Quare, vt huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remedijs prouideat; ſtatuit huiuſmodi concubinarios, tam ſolutos, quàm vxoratos, cuiuſcumq; ſtatus dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, & iam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excommunicatione feriendos eſſe, à qua non abſoluantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annũ cenſuris neglectis permanſerint; contra eos ab ordinario ſeuerè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres ſiue coniugatæ, ſiue ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinarijs publicè viuunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel Diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur, inuocato ſi opus fuerit brachio ſæculari, eijciantur: alijs pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Caput IX.

Matrimo. libertas non impedienda, c. cum locũ c. requiſiuit. & c. Gemm. de ſpõ. ca. fi. in ſi. 31 q.2. e c. fin. 39. q.

ITa plerumque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuũ mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excęcãt, vt viros, & mulieres ſub eorum iuriſdictione degentes, maximè diuites, vel ſpem magnæ hęreditatis habentes, minis, & pęnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis pręſcripſerint. Quare, cum maximè nefarium ſit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias naſci, à quibus iura expectantur, præcipit

pit sancta Synodus omnibus cuiuscumque gradus, dignitatis, & conditionis existant sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quouis modo directè, vel indirectè, subditos suos vel quoscumque alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

Caput X.

AB aduentu Domini nostri Iesu Christi vsque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum vsque ad octauam Paschatis inclusiuè, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obseruari Sancta Synodus præcipit: in alijs vero temporibus nuptias solemniter celebrari permittit: quas Episcopi vt ea, qua decet, modestia, & honestate fiant, curabunt: sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum. Cõc. Lao. dicen. can. 51. Conc. Salegusta. c. 3.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit.

Cap. I.

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus prudẽter, scienterque curandum est, vt in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum: multo magis elaborandum est, vt in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur: nam totius familiæ Domini status, & ordo mutabit, si quod requiritur in corpore non inueniatur in capite. Vnde & si alias sancta Synodus de promouendis ad Cathedrales, & superiores Ecclesias nonnulla vtiliter decreuit: hoc tamen munus huiusmodi esse censet, vt, si pro rei magnitudine expendatur, numquam satis cautũ de eo videri possit. Itaque statuit, vt, cum primum ecclesia vacauerit, Sup. de re. Sess. 6. c. 1 Sess. 7 c. 1. Ses. 22. c. 2 de ref.

rit, supplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atque à Capitulo per Ciuitatem, & Diœcesim indicantur, quibus Clerus, populusque bonum à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque ius, quacumque ratione à Sede Apostol. habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in ijs pro præsenti temporum ratione innouando, hortatur, et monet vt in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quàm si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoueri studeant: eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis vtiles ipsi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus; sed eorum existentibus meritis, præfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos, et vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos sciant quæ iuxta Sacros Canones, & Tridentinæ huius Synodis decreta requirũtur. Quoniam verò in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum, populorum, ac morũ varietate potest adhiberi, mandat Sancta Synodus, vt in prouinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscribantur, quibusque locis, & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctiss. Roman. Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdẽ locis vtilis, atque opportuna esse videbitur: ita tamen, vt cũ deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit: ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio,

ca. cum in cunctis, & c. cum nobis olim, de elect. Conc. Lat. sub Leo X. de ref. Curiæ, in pri. sess. 9. cum allega. sup. Sess. 22. de re. c. 2.

monio, ac professione fidei ab eo facta, quæ primum ad Sanctiss. Rom. Pont. omninò transmittatur, vt ipse Summus Pontifex, plena totius negotij, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesijs possit vtilius prouidere. Omnes verò inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quæcumque de promouendi qualitatibus, & Ecclesiæ statu à quibuscumque etiam in Rom. Curia habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur, in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se adhibita accurata diligentia, inuenisse promouendos qualitatibus à iure, & ab hac Sancta Synodo requisitis præditos: ac certò existimare sub periculo salutis æternæ, idoneos esse, qui Ecclesiis præficiantur, itavt relatione in vno Consistorio facta, quo maturius intereà de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium iudicium differatur, nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & singula, quæ de Episcoporũ præficiendorum vita, ætate doctrina, & cæteris qualitatibus alias in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem etiam in creatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigenda, quos sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremo eadem Sancta Synodus, tot grauissimis Eccles. incommodis commota, non potest non commemorare nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quàm vt Beatissimus Romanus Ponti-

S.D.N. Pij IV. Bulla super forma iuram prof. fidei inf. p. 169.

In dictis locis.

Sup. Sess. 6 & 7. c. 1 de ref. & Sess. 22. ca. 1. de ref. & Sess. 23. de sacr ord. de ref

fex,

Sup.Sef.6. c.1 de.ref. Act.26. c. Ephes. 42. d.sup.sef.6 de ref.c.8.

sex. quã sollicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, vt lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat, & bonos maximè, atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat, idque eo magis, quod ouium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officij immemorum Pastorum regimine peribunt, D. N. Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus.

Conc. prouincialia renouãda, & quon. Conc.T. 3 c.18.c. cõcilia. 17.d. e.de Conc. & ca. propter ecclesiasticas, cũ seq. 18. dis.c.sicut olim de acc. Conc. Arel.3.c.1 Conc.Lat. sub Leo X. Sef.10 Sy. Greg.c.18. Con. Nic. c.5. Conc. Ant.c.10. Inf.sef.25. c.2.de ref.

Caput II.

PRouincialia Concilia, sicubi omissa sunt pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersiis componendis, alijsque ex sacris canonibus permissis reuocentur. Quarè Metropolitani per seipsos, seu illis legitimè impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet saltem triennio post Octauam Paschæ Resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi, seu alio commodiori tempore pro more Prouinciæ, non prætermittat Synodum in prouincia sua cogere; quo Episcopi omnes, et alij, qui de iure, vel cõsuetudine interesse debent exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfretãdum esset, conuenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. Idem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subijciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant, in cuius Synodo prouinciali cum alijs interesse debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant; in reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia salua, atque integra maneant. Synodi quoque Diæcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes: qui alias cessante exemptione,

Cõc. Tarrac.c.8. & Conc. Ag.

inte-

interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur; ratione tamen Parochialium, aut aliarum sæcularium ecclesiarum etiam annexarū debeant ij qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo intereße. Quod si in his, tam Metropolitani, quam Episcopi, & alij suprascripti negligentes fuerint, pœnas sacris Canonibus sanctitas incurrant.

c.71. & c. sicut olim de acc. ca. annis, cum seq. 8. dist. Dist. 18. fere ꝑ totā. Cōc. Aur. 5. c. 18. Cōc. Tarrac. c. 7. Cōc. Cōst. 6. c. 8. Cōc. Aur. 3. c. 1. si qs autem cū seq. 18. dist. Conc. Tol. c. 35. Visitationes quomodo fieri debeat, & quando, & à quibus.

Caput III.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam Diæcesim per seipsos, aut si legitimæ impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter eius latitudinem visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen vt tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis verò, etiam post plenè visitatam propriam Diæcesim, non visitentur Cathedrales ecclesiæ, neq; diæceses suorum comprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores, in ijs ecclesijs vbi hactenus uisitationem exercere legitimè consueuerunt, debeant quidem, assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps per seipsos tantum ibidem uisitare. Visitatores etiam à Capitulo deputandi, ubi Capitulum ius uisitandi habet, prius ab Episcopo approbentur: sed non ideò Episcopis, vel eo impedito, eius Visitator easdem ecclesias seorsum ab his uisitare prohibeatur; cui ipsi Archidiaconi uel alij inferiores, uisitationis factæ infra mensem rationem reddere, et depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegijs quibuscumque. Visitationum autem

c. 2. §. sanè de censi. in 6. §. Florentinum. 87. dist.

omnium istarum pręcipuus sit scopus, sanam, orthodoxamque doctrinam, expulsis hęresibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocētiamque accendere, cætera, prout locus, tempus, & occasio feret, & visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ, vt faciliùs, feliciùsq; succedant; monentur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, vt paterna charitate, Christianoque zelo omnes amplectantur, ideòque modesto contenti equitatu, famulatuq; studeant quam celerrimè, debita tamē cum diligentia, visitationem ipsam absoluere. Interimque caueant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graues, onerosiue sint; neue ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios vsus, pręter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine nec pecuniam, nec munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili: exceptis tamen victualibus, quæ sibi, ac suis frugaliter, moderatèque pro temporis tantùm necessitate, & non vltra, erunt ministranda. Si tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint soluere, id quod erat ab ipsis antea solui, certa pecunia taxata, consuetum, an verò prædicta victualia subministrare, saluo item iure conuentionum antiquarum cum Monasterijs, alijsue pijs locis, aut ecclesijs non Parochialibus inito: quod illæsum permaneat. In ijs verò locis, seu Prouincijs, vbi consuetudo est, vt nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant; ibi id obseruetur. Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in

Cōc. Brac. 2. c. 2. Cōc. Tici. ver. statuimus etiam ne Episcopi, c. cauēdum, & c. ĩter cetera 10. q. 3. & c. cū Apostolus. de censib. ca. exigit, de censib. in 6.

supra-

supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, id præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis iuxta Constitut. Concilij generalis Lugdunen. quæ incipit; Exigit, necnon, & alijs pęnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi absque vlla speveniæ mulctetur. Patroni verò in ijs, quæ ad Sac. administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neque visitationi ornamentorum eccl. aut bonorum stabilium, seu fabricarum prouentibus immisceant, nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat, sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum redditus in vsus ecclesiæ necessarios: & vtiles, prout sibi expedire magis visum fuerit: expendi curent.

c.exigit.de cēsib.in 6.

Sup.sef.22 c.9.de ref. & ca.1.10. q. 3.

Caput IV.

PRædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canones, aliàs super hoc editos, sub fel. rec. Paulo III. aptius præsentium temporum vsui accommodãdo, mandat, vt in ecclesia sua ipsi per se, aut si legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prędicationis munus assument: in alijs autem ecclesijs per Parochos, siue ijs impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas præstare, vel tenentur, vel solent, deputandos in ciuitate, aut in quacumque parte Diœcesis censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis; tempore autem Ieiuniorum Quadragesimę, & Aduētus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, Diuinamque legem annuncient, & alias, quotiescumque id opportunè fieri posse iudicauerint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ

Prędicationis munus proprium. Episcoporum. Supr. Sess. 5. de ref. cap. 2. Cōc. Cart. 4. c.10. Cōc. Rhē. cap. 14. ca. Episcopus nullã rei 88. dist. Cōc. Arel. c 10. Conc. Lat. sub Innoc. III. c. 10. c. Iter cetera de offi. or. Cōc Mag. cap. 25. Sy. Greg. 49 c. nō liceat, 91. dist. c. excommunica.

mus.§. qa verò, de hęret. interesse, vbi commodè id fieri potest, ad audiendum eorum verbum Dei. Nullus autem sæcularis, siue regularis, etiam in ecclesijs suorum Ordinum, contradicente Episcopo prædicare præsumat. Idem etiam saltem Dominicis, & alijs festiuis diebus pueros in singulis Parochijs fidei rudimenta & obedientiam erga Deum, & parentes, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt: & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prędicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

Sup.sess.5. c.2. de ref.

d.sess. 1. 2. de ref.

Caput V.

CAusę criminales grauiores contra Episcopos, etiã hęresis (quod absit) quæ depositione, aut priuatione dignæ sunt ab ipso tantùm summo Rom. Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si eiusmodi sit causa, quæ necessariò extra Rom. Curiam sit committẽda; nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata: nec vmquam plus his tribuat, quàm vt solùm facti instructionem sumant, processumque conficiant; quem statim ad Romanum Pontificem transmittant, reseruata eidem Sanctissimo sententia definitiua. Cœtera aliàs sub fel. rec. Iulio III. super his decreta, necnon, & constitutio sub Innocentio III. in Cõcilio generali, quæ incipit; Qualiter, & quando, quam sancta Synodus in præsenti innouat, ab omnibus obseruetur. Minores verò criminales causę Episcoporum in Concilio tantùm prouinciali cognoscantur, & terminentur, vel a deputandis, pro Concil. prouinciale.

c.ad abolẽdam, & ca. excoῆicemus. ibi. §. dãnati verò, de hæret. & cap. quo iure, 5. dist.

Sup.sess. 11 de ref. c. 6. ext. de acc. c. qualiter, & quando, il 2.

Ca-

Caput VI.

Licet Episcopis in irregularitatibus omnib. & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario. & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, dispensare, & in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in Diœcesi sua per seipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absoluere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantùm, non eorum Vicariis sit permissum.

Episcopi i quib. causis dispensare possint, c. miror, & c. cōtumaces 50. d. c. erga. 1. q. 1 at si cler. 1 de iud. & c. nuper. de sent. excō. c. sacro. de sent. excō.

Caput VII.

Vt fidelis populus ad suscipienda Sacramenta, maiori cum reuerentia atque animi deuotione accedat, præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt non solum, cum hæc per seipsos erunt populo administranda, prius illorum vim, & vsum pro suscipientium captu explicent sed etiam idem a singulis Parochis piè, prudenterque, etiam lingua vernacula, si opus sit, et commodè fieri poterit, seruari studeant iuxta formam à sancta Synodo in Cathechesi, singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon vt inter Missarum solemnia, aut diuinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis vel solemnibus, explanent, eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

Inf. ses. fin. in prin. su. Sess. 22. de sacrif. Misse. c. 8.

Caput VII.

1. Tim. 5. c. sed illud 45. dis. c. si peccauerit ver. ergo, 2. q. 1.

APostolus monet, publicè peccantes palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, vnde alios scandalo offensos, commotosque fuisse non sit dubitandum: huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet; vt quos exemplo suo ad malos mores prouocauit, suæ emendationis testimonio ad rectam reuocet vitam. Episcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus ecclesiis, vbi id commodè fieri poterit; pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ proximè vacaturæ ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confessiones in ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

c. pœnitentes & c. in capitẽ, cũ seq. 20. dis.

Caput IX.

Sup. Sess. 6 de ref. c. 4. & sess. 7. de ref. c. 8. & Sess. 22. de ref. c. 8.

QVæ aliàs sub felic. record. Paulo III, & nuper sub Beatissimo Domino Nostro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum visitatione constituta sunt; eadem etiam in ijs ecclesiis sæcularibus obseruentur, quæ in nullius Diœcesi esse dicuntur, vt ab Episcopo, cuius cathedralis ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio Prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, visitentur: non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

Ca-

Caput X.

EPiscopis, vt aptius, quem regunt, populum possint in officio, atque obedientia continere: in omnibus ijs, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, ius, & potestatem habeant, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta Canonũ sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emẽdatione, ac Diœcesis suæ vtilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, aut morũ correctione agitur, exẽptio, aut nulla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam interposita, executionẽ eorum, quæ ab his mãdata, decreta, aut iudicata fuerint; quoquo modo impediat, aut suspendat. Sup. sess. 12. de ref. c. 1. & sess. 13. de ref. c. 1. Sup. Sess. 6. c. 3.

Caput XI.

QVoniam priuilegia, & exemptiones, quæ varijs titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione, excitare, & exẽptis occasionẽ laxioris vitæ præbere cognoscuntur, decernit Sancta Synodus, vt, si quando iustis grauibus, & ferè necessarijs suadentibus causis, aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Rom. Curia, vel extra insignibus decernẽdos esse placuerit, nec nõ alios cuicumque monasterio oblatos, vel quomodocũque addictos, aut sub nomine seruientium militijs, seu monasterijs, hospitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex iis priuilegiis detractũ esse Ordinariis intelligatur, quo minus, ii, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum cõncedi contigerit, ipsis Ordinarijs tamquam Apost. Sedis delegatis, plene in omnibus. & quo ad Capellanos Regios, iuxta Constiti c. cũ capel. ext. de pri.

Innoc. III. quæ incip. cum Capellæ subiecti existant: exceptis tamen ijs, qui prædictis locis, aut militis actu seruiunt, et intra eorum septa, ac domos resident, subq; eorum obedientia viuunt, siue ijs, qui legitimè, et secundum regulam earumdem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat; non obstantibus priuilegijs quibuscumque, etiam Relig. S. Io. Hierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò priuilegia residentibus in Cur. Rom. vigore Eugenianæ Constit. aut familiaritatis Cardin. competere solent; ea in ijs, qui beneficia ecclesiast. obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur; sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

c. diuin. de priui. in extrau. commun.

Caput XII.

CVm dignitates in ecclesijs præsertim Cathedralibus, ad conseruandam, augendamq; ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, vt qui eas obtinerēt, pietate præcellerent, alijsque exemplo essent, atque Episcopos, opere, & officio iuuarent: meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quascumque quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi qui saltem 25. suæ ætatis annū attigerit, & in clericali ordine versatus, doctrina ad suū munus exequēdum necessaria, ac morum integritate commendetur: iuxta constitut. Alexand. III. in Concil. Later. promulgatam, quæ incipit: cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus ecclesijs, vbi fieri poterit, Mag. in Theolog. seu Doct. aut Licentiati in iure canonico. Ad cæteras, autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest,

c. lice. c. nō cū seq. de ele. i 6. c. 1. de ref. c. cū in cunctis, de cle. Cle. 1. epis. 1. ad Iac. & epis. 3. Anaclet, epi. 1. c. Diaconi 92. d. & c. 24.

subest, Clerici alioquin idonei, & 22 ann. non minores asciscantur. Prouisi etiam de beneficiis, quibuscumque, curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram generali eius Vicario, seu officiali Orthodoxæ suæ fidei, publicam facere professionem, & in Rom. ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac iurent. Prouisi autem de canonicatibus, & dignitatibus in ecclesiis cathedralibus, non solùm coram Episcopo, seu eius officiali, sed etiam in capitulo idem facere teneantur: alioquin prędicti omnes prouisi vt supra, fructus non faciant suos nec illis possessio suffragentur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo ordine sacro, aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit: aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum initiari valeat. In omnibus verò Ecclesiis cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones, habeant annexum ordinem Presbyteri, Diaconatus, vel Subdiaconatus, Episcopus autem cum consilio capituli designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque ordo ex sacris annexus in posterũ esse debeat: ità tamen, vt dimidia saltem pars Presbyteri sint; ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi. Vbi verò consuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes sint Presbyteri omnino obseruetur. Hortatur etiam sancta Synodus vt in Prouinciis, vbi id cõmodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicatuum in Cathedralibus ecclesiis, & collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiã Licentiatis in Theologia, vel iure canonico. Pręterea,

hęc. de ost. Arch.

Inf. in bul. S.N.D. Pij IV. sup. formam Iura. prof. fidei.

ext. de Sũma Trin. & fide Cath. per tot. c. licet cã. & c. cũ ex eo. de. ele. in 6.

Sup. sess. 7. de ref. c. 12 c. 3. cũ seq. ext. de ęta. & qual. c. in Eccle. ext. de cõf.

obti-

sup.sess.13. de ref.c.1. obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis, dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut cõsuetudinis, vltra tres menses ab eisdem ecclesiis quolibet anno abesse: saluis nihilominus earum ecclesiis cõstitutionibus, quę longius seruitij tempus requirunt; alioquin anno primo priuetur vnusquisque dimidia parte fructuũ, quos ratione etiam præbendæ, ac residentiæ fecit suos. Quod si iterum eadem fuerit vsus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Crescente verò contumacia, contra eos iuxta Sacrorũ Canonum Constitutiones procedatur. Distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis collusione, aut remissione exclusa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit: Consuetudinem, quod S. Synodus in vsum reuocat; non obstantibus quibuscũque statutis, & consuetudinibus. Omnes vero diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia: & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adsistere, & inseruire, atque in Choro ad psallendum instituto, hymnis, & Canticis Dei nomen reuerenter, distinctè, deuoteque laudare. Vestitu insuper decẽti, tam in Ecclesiis, quam extra assiduè vtantur, ab illicitisque venationibus, aucupijs, choreis tabernis, lusibusque abstineant; atque ea morum integritate polleant, vt meritò Eccles. Senatus dici possit. Cætera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimẽ spectant, deq. congrua in his canendi, seu modulãdi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanẽdi, simulque de omnibus Eccl. ministris, quæ necessaria erunt, & si qua huiusmodi: Synodus Prouincialis pro cuiusque Prouinciæ vtilitate, & moribus, certam cui-

Sup. Sess.5. c.1 de ref. c.1. de ser. non resid. in 6.

c. licet, & c. ext. pandæ §. qui vero, de præben. c. quia nonnulli, de cl. nõ resi., Cõc. Tur. c.8. Conc. Ag. cã.55. qui incipit. Episc. c. Episcopũ. 34. d. tot. ti. de vit. & hon. cler. extra in 6. & in Clem.

que

que formulam præscribet. Intereà verò Episcopus non minùs, quam cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter à capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

Caput XIII.

QVoniam pleræque Cathedrales ecclesiæ tam tenuis redditus sunt, & angusti, vt Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neq; ecclesiarum necessitati sufficiant; examinet Concilium prouinciale, vocatis iis quorũ interest, et diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemq; inuicem vnire, vel nouis prouentibus augere expediat, confectaq; de premissis instrumẽta, ad summum Rom. Pont. mittat, quibus instructus Sũmus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicẽ vniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim verò donec prædicta effectum sortiantur, huiusmodi Episcopis, qui fructuum subuentione pro Diæcesis suæ tenuitate indigẽt, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non sint, nec dignitates, seu Canonicatus, & præbendæ, nec Monasteria, in quibus viget regularis obseruantia: vel quę Capitulis generalibus, et cæteris Visitatoribus subduntur, à Summo Rom. Pont. prouideri. In Parochialibus etiã ecclesiis, quarum fructus, ęquè adeò exigui sunt, vt debitis nequeant oneribus satisfacere, curabit Episcopus, si per beneficiorum vnionem, non tamen regularium, id fieri nõpossit, vt primitiarium, vel decimarum assignatione, aut per Parochianorũ Symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantùm redigatur, quod pro Rectoris, aut parochię necessitate decenter sufficiat. In vnionibus verò, quibuslibet,

Sup. ses. 7. de ref. c. 6. & 7. & ses. 14. de ref. c. 6. & infr. c. 15.

c. vnio. 10. q. 3. c. & tẽporis, cum seq. 16. q. 1.

bet. seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, ecclesiæ Parochiales Monasteriis, quibuscumque, aut Abbatiis, seu dignitatibus, siue præbendis ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ, siue aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militiisve non vniantur, & quæ vnitæ sunt, reuideantur ab Ordinariis, iuxta alias decretum in eadem Synodo, sub fel. rec. Paulo III. quod etiam vnitis ab eo tempore circa æquè obseruetur: non obstantibus in iis quibuscumque verborum formis, quæ hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum omnes hæ Cathedrales Ecclesiæ, quarum redditus summam ducatorum 1000. & parochiales, quæ summam ducatorum 100. secundum verum annuum valorem non excedunt nullis pensionibus, aut reseruationibus fructuum grauentur. In iis quoque ciuitatibus ac locis, vbi parochiales ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum quem regant, sed promiscuè petentibus Sacramenta administrant, mandat S. Synodus Episcopis pro tutiori animarum eis commissarium salute, vt distincto populo in certas, propriasque parochias, vnicuique suum perpetuum peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solicitè Sacramenta suscipiant, aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemq; in iis ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ sunt parochiales, quamprimum fieri curent; non obstantibus quibuscumque priuilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Sup. Sess. 6. de ref. c. 6.

c. Pastoralis de his quæ fiunt a præl. cap. 113. q. 1. c. pluris, 16. q. 1. c. 1. de parroch. & & sup. sess. 14. de ref. c. 9.

Caput XIV.

IN pluribus Ecclesiis, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & Parochialibus ex earum constitutionibus aut ex praua consuetudine obseruari intelligitur, vt in

electio

electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionem alicuius Cathedralis ecclesiæ, vel beneficij canonicatuum aut præbendarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus solutiones, promissiones, compensationesue illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus eccl dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hęc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, vt quæcumque huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, atque ingressus ęos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant: ipsique diligenter de eorum Constitutionibus, siue Consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantùm, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac scandalosas, reijciant, & aboleant. Eos verò, qui aduersus hæc in præsenti decreto comprehensa, quauis ratione commiserint, pœnis contra simoniacos editis sacris Canonibus, & varijs Sum. Pontificum Constitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, Constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica authoritate confirmatis de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu, Episcopus tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

1. q. 1. ferrè per totam. Conc. Tol. 8. c. 1 c. cũ super. de confess. tot. fere tit. de sim extr.

Caput XV.

IN ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, vbi frequentes, adeòque tenues sunt præbendę simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonicorum gradui, pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Ca-

Sup. c. 13.

su Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, ijs vnire, vel, si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quorum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur; eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, vt tot supersint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ commodè valeant respondere: non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & priuilegijs, aut quacumque reseruatione generali, vel speciali, aut affectione; neque prædictæ vniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint ex quibuscumque prouisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusuis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

c. in eccle. ext. de ist.

Caput XVI.

Capitulum, Sede vacante, vbi fructuũ percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures, fideles, ac diligentes decernat, qui rerũ Ecclesiasticarum, & prouentuum curã gerant, quorũ rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem cõfirmare omninò teneatur, qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quãtum fieri poterit idoneus: si secus factum fuerit, ad Metropolitanũ deputatio huiusmodi deuoluatur. Et, si ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta Capitulumque, vt præfertur, negligẽs fuerit, tunc antiquior Episcopi ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eamdem ecclesiam vacantem promotus

Cõc. Calc. act. 6. c. 25. in fin. Cõc. vorm. c. 70. c. nõ liceat, 22. q. 1.

ca. non liceat il 1. 11. q. 1. & c. fi. de supl. negl. Præl. in 6.

motus ex ijs, quæ ad eum spectant, ab eisdem Occonomo, Vicario, & alijs quibuscumq; officialibus, & administratoribus, qui Sede Vacante fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis administrationis, aut cuiuscumque eorum muneris: possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiam si prædicti officiales redditis rationibus à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput XVII.

CVm ecclesiasticus Ordo peruertatur, quãdo vnus plurium officia occupat Clericorum, sanctè sacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus ecclesijs conscribi. Verùm quoniam multi, improbæ cupiditatis affectu seipsos, non Deum decipientes, ea, quæ benè constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus debitam regendis ecclesijs disciplinam restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat obseruari: statuit, vt in posterum vnum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur. Quod quidem si ad vitam eius, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat; liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo vtramque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hęcque non modo ad Cathedrales ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam sæcularia, quàm regularia quæcum-

ca. vnio §. sed, et hoc 10.q.3.ca. quia in tãtum, ca. ad hęc, & cap. cum non ignores. de præb. cum alleg. supr. Sess.7 de ref. c.2. ca. referent, & c. de fin. c. de prębend. 21.q.1. per totam, ca. quia nonnul. de cler. nõ residẽt. ca. eam te decet, de ætate, & qua.

Sup. sess. 7. de ref. c. 4.

cumque etiam commendata, pertineant, cuiuscumque tituli, ac qualitatis existant. Illi verò, qui in præsenti plures Parochiales ecclesias, aut vnam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent; cogantur omninò, quibuscumque dispensationibus, ac vnionibus ad vitam non obstantibus vna tantùm Parochiali, vel sola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin, tam parochiales quàm beneficia omnia, quæ obtinent, ipso iure vacare censeãtur, ac tamquam vacantia liberè alijs idoneis conferantur, nec ipsi, antea illa obtinentes tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, vt resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur prouideatur.

c. execrabilis, §. qui verò, in extr. comm. tit. de præbẽ.

Caput XVIII.

EXpedit maximè animarum saluti, à dignis, atque idoneis Parochis gubernari. Id vt diligentius, ac rectius perficiatur, statuit S. Synodus, vt, cum Parochialis ecclesiæ vacatio, etiam si cura eccl. vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures administretur; etiam in ecclesijs patrimonialibus, seu receptiuis nuncupatis, in quibus consueuit Episcopis; vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptũ examen teneri mandat per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiamsi ipsa Parochialis ecclesia reseruata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem S. Rom. Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum; debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis ecclesiæ, (si opus fuerit) idoneum in ea Vicarium, cum con-

grua

grua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere: qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Episcopus, & qui ius patronatus habet, infra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam corã deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicũ vocentur, qui volẽt examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint; examinentur ab Episcopo, siue eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab alijs examinatoribus non paucioribus, quam tribus, quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probẽtur. Adueniente que vocatione cuiuslibet ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant: indeque succedente, alia vocatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi examinatores Mag. seu Doctores, aut licentiati in Theol. aut iure Canon. vel alij Clerici, seu Regulares etiam ex ordine Mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Euang. se quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. Caueantque ne quidquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec

Inf. ses. vlt. de ref. c. 9.

c. quando, 24. di. sup. ses. 21. ca. 2. de ref.

O post

post accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi, quã alij dantes incurrant: à qua absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddãtur. Et de his omnibus non solùm coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali (si opus erit) rationem reddere teneantur; à qua si quid contra officium eos fecisse compertũ fuerit, grauiter eius arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine, renuncientur quicumque ab his idonei iudicati fuerint ætate, moribus, et doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantẽ Ecclesiam gubernandam opportunis, ex hisq; Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit, atq; illi, & non alteri, collatio ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si verò iurispatronatus, ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non ad alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur. Cùm verò institutio ab alio quam ab Episcopo erit facienda, tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. Quod si ius patronatus laicorũ fuerit, debeat qui à patrono præsentatus erit, ab eisdẽ deputatis, vt sup. examini, & nõ nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supradictis casibus nõ, cuiquam alteri, quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatorib. approbatis, iuxta supradictã regulam, de ecclesia prouideatur: nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus executionẽ habeat, vlla deuolutio, aut appellatio, etiã ad Sed. Apost. siue eiusdẽ Sedis legatos, aut Vicelegatos, aut Nunc. seu Episcopos, aut Metrop. Primates, vel Patriarchas interposita,

Sup. ses. 14. c. 13. de refor.

Sup. ses. 14. 2. c. 11. de ref. c. illud & c. relatũ de iur. pat.

posita,

posita, impediat, aut suspendat: alioquin Vicarius, quẽ Ecclesiæ vacãti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit, vel forsan postea deputabit, ab eius ecclesiæ custodia & administratione nõ amoueatur, donec aut eidẽ, aut alteri qui probatus, & electus fuerit, vt sup. sit prouisum; alias prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formã factæ, subreptitiæ eße censeantur; non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionib. affectionibus nouis prouisionibus, indultis, concessis quibuscumq; Vniuersitatib etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscumque. Si tamen adeò exigui redditus dictæ parochiales fuerint, vt totius huius examinationis operam non ferant: aut nemo sit, qui se examini quærat subijcere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiũtur, facilè grauiores rixæ, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, priuatum aliud examen, ceteris tamen, vt sup. seruatis adhibere: Licebit etiam Synodo Prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittendave esse censuerit prouidere.

Caput XIX.

D*Ecernit sancta Synodus, mandata de prouidẽdo, & gratias quę expectatiuę dicũtur, nemini amplius etiam Collegijs, Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti aut ad certam summam, vel alio quovis colore cõcedi, nec hactenus concessis cuiquam vti licere. Sed nec reseruationes mentales, nec aliquæ quæcũq; gratiæ advacatura, nec indulta ad alienas ecclesias, vel Monaste-*

Expectatiuæ tollun tur.

c.2. de concess. prębe. & c. detestanda, co. tit. in 6.

ria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, concedantur, & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

Caput XX.

Cau sę omnes Ecclesiast in prima, inst. coram. Ordi. tractandæ. & infr. biēnium finiēdę, c. 1. ext. de for. cōp. inf. ses. vlt. c. 10. in fi. de ref.

CAusæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, atque omninò saltem infra biennium à die motæ litis, terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum, iudices superiores, aliàs tamen competentes, adire, qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimùm terminari curēt; nec antea alijs comittantur, nec auocentur, neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur, eorumve commissio, aut inhibitio fiat, nisi à definitiua, vel à definitiuæ, vim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur causę, quæ iuxta Canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ: vel quas ex vrgenti, rationabilique causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ manu propria subscribendum committere, aut auocare.

c. nec licuit 17. d. ca. maiores, de bapt. Virg. Pap. I epi. ad Eleuth. in fin. & Pelag. II in epist. circ. fin. cum fi.

Ad hæc, causæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio: etiā visitando, sed Episcopi tantùm examini, & iurisdictioni relinquantur, etiam si in præsenti inter Episcopū, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarū istarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendeat: coram quo, si pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam, nec in secunda, nec in tertia instantia in eadē causa matrimoniali

Causę criminales, & matrimoniales ab Episcopis tantùm tractandæ.

moniali litigare, nisi pars altera, & alimẽta, & expẽsas litis velit subministrare. Legati quoque etiã de Latere, Nuncii, Gubernatores Ecclesiastici, aut alii quarumcumque facultatũ, vigore non solum Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum iurisdictionem iis præripere, aut turbare non præsumãt: sed nec etiam contra Clericos, alias ve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, eoque negligente, procedant; alias eorum processus, ordinationes ve nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem, partibus illati teneantur.

Præterea, si quis in casibus à iure permissis appellauerit, aut de aliquo grauamine conquestus fuerit; seu alias ob lapsum biẽnii, de quo supra, ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis expẽsis suis transferre, eodẽ tamẽ Episcopo prius admonito, vt, si quid & pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis significare. Quod si appellatus compareat: cogatur tunc is quoque actorum, quæ trãslata sunt expensas, proportione sua, si illis vti voluerit, subire, nisi aliter ex loci cõsuetudine seruetur, vt scilicet ad appellationem integrũ hoc onus pertineat. Porrò ipsam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellãti quãto citius, & ad minus intra mẽsem exhibere: Qui Notarius si in differẽda exhibitione fraudẽ fecerit, ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur, & ad dupli pęnã, quanti ea lis fuerit, inter appellantẽ, & pauperes loci distribuendam, cõpellatur. Iudex verò si & ipse impedimenti huius conscius, particeps ve fuerit, aliter ve obstiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur; ad eãdem dupli pœnam, prout

Appellans quid agere debeat, c. de appellationib. ferè p tot. & c. significauerũt, cũ seq. de test. & attest. cum sim.

supra teneatur: non obstantibus quo ad omnia supra-scripta, priuilegijs, indultis, concordijs. quæ suos tantum teneant auctores, & alijs quibuscumque consuetudinibus.

Caput XXI.

CVpiēs sancta Synodus ut ex decretis ab ea editis nulla vnquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa posita in decreto, publicato Sess. I. sub Beatiss. D. N. Pio IV. videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horū temporum leuandas calamitates, sedandas de religione cōtrouersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morū abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, & Christianā pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur; explicando declarat mentis suæ non fuisse, ut ex prædictis verbis solita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs ulla ex parte immutaretur; neque noui quidquam præter id, quod a Sacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Sup. sess. 17.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria V. post Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quę erit dies nona mensis Decembris proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreuiandi in qua, Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deq. alijs ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari prout suo tempore in Congregationibus proponetur.

SES-

SESSIO XXV.

Quæ est viiij, & vltima, sub Pio IV. Pont. Max.

Cœpta die tertia absoluta die quarta Decemb. 1563.

Decretum de Purgatorio.

CVm Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex Sacris litteris, & antiquæ Patrum traditione, in Sacris Cõcilijs, & nouissime in hac Oecumenica Synodo docuerit Purgatorium esse; animasque ibi detentas fidelium suffragijs, potissimũ vero acceptabili altaris sacrificio iuuari; præcipit sancta Synodus Episcopis, vt sanam de Purgatorio doctrinam, à sanctis Patribus et Sacris Concilijs traditam à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari, diligẽter studeant. Apud rudem verò plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea verò quæ ad curiositatem quamdã, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tamquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, vt fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueuerunt, secũdum Ecclesiæ instituta piè, & deuotè fiant, & quæ pro illis ex testatorũ fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, sed

Ioann. 14. 15. 16. & 20 Sup. Sc. 12 de sac. miss. in princ. Sup. ses. 12 c. 2. & c. 3. Cõc. Sen. decr. 12. c. qualis, cũ seq. dis. 15 2. Mac. 12. Heb. 1. c. non æstimemus, & ca. pro obeũtib. 13. q. 2. Matt. 22. Luc. 3. cap. fin. de pæn. d. 7. c. quiescam⁹ dis. 43. c. 1. de rem. in 6. Rom. 12. Act. 1.

à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & aliis, qui hoc prestare teneantur diligenter, et accuratè persoluātur.

De inoocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & sacris Imaginibus.

Conc. Senon. decr. 13. cū seq. Concil. Const. 5. Act. 2.

MAndat S. Synodus omnibus Episcopis, & cæteris docendi munus, curamque sustinentibus, vt iuxta Catholicæ, & Apostolicæ Eccles. vsum, à primæuis Christiane religionis temporibus receptum, sanctorumque Patrum confessionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum vsu, fideles diligenter instruant; docentes eos Sanctos vnà cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre, bonum, atque vtile esse suppliciter eos inuocare; & ob beneficia impetrāda à Deo per filium eius Jesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor, & Saluator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos verò, qui negant Sanctos, æterna felicitate in cęlo fruentes, inuocandos esse; aut qui asserunt, vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, vt pro nobis etiam singulis orēt, inuocationem esse idololatriam; vel pugnare cum verbo Dei, aduersarique honori vnius mediatoris Dei, & hominum Iesu Christi; vel stultum eße, in cęlo regnantibus voce, vel mente supplicare, impiè sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viuentium sancta corpora, quæ viua membra fuerunt Christi, & templum Spiritus sancti ab ipso ad æternam vitam suscitāda, & glorificanda à fidelibus veneranda esse; per quę multa beneficia à Deo hominibus præstantur: ita vt affirmantes, SS. Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas aliaque sacra monumenta à fide-

Sup. Sess. 5 de peccat. orig. ver. si quis hoc Adę ad Fiebr. 8. 9. & 11. c. 1. 1. Tim. 2. Leo Pap. ep. 5. ca. 2. et ep. 69. c. multiplex, de pęn. d. 1. ca. cum adverū. 96 d. c. quoniā d. 10. c. cū Mart. vers. ceterū. de cel. Miss. Sup. sess. 22. c. 3.

à fidelibus inutiliter honorari: atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequentari, omnino damnandos esse; prout iam pridem eos damnauit & nunc etiam damnat Ecclesia, imagines porrò Christi, deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum in templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam, non quod credatur inesse aliqua in iis diuinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ, vel quod ab eis sit aliquid petendum, vel quod fiducia in imaginibus sit figenda, veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illa repræsentat; ita vt per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur, id quod Conciliorum præsertim verò secundæ Nicenæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

de sac. Mis. 1. Cor. 5. Cõc. Nic. per 102. Conc. Generale. 8. can. 3.

Conc. Nic. 2. act. 3. c. 4 Conc. Nic. act. 2. 4. ... fin. 5. & 6.

Illud verò diligenter doceat Episcopi, per Historias mysteriorum nostræ redemptionis picturis, vel aliis, similitudinibus expressas erudiri, & confirmari populũ in articulis Fidei commemorandis, & assiduè recolendis, tũ verò ex omnibus sacris imaginibus magnũ fructum percipi, non solum, quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Christo sibi collata sunt, sed etiã, quia Dei per sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subiiciũtur, vt pro iis Deo gratias agant, ad sanctorumque imitationem vitã moresque suos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colẽdam. Si quis autem his decretis cõtraria docuerit, aut senserit: anathema

thema sit. In has autē sanctas, & salutares obseruationes, si qui abusus irrepserunt, eos prorsus aboleri S. Synodus vehementer cupit: ita vt nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionē præbētes, statuantur. Quod si aliquando historias, & narratione S. Scripturæ, cū id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, nō propterea diuinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porrò superstitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro vsu tollatur: omnis turpis quæstus eliminetur: omnis denique lasciuia vitetur, ita vt procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur, & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione, homines ad commeßationes, atque ebrietates non abutantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum, ac lasciuiam agantur. Postremò, tāta circa hæc diligentia, & cura, ab Episcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat, cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc vt fidelius obseruentur, statuit S. Synodus, nemini licere vllo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, vllam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit; nulla etiam admittenda esse noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas; nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo; qui simulatque de ijs aliquid compertum habuerit: adhibitis in consilium Theologis, & alijs pijs viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea iudicauerit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, vel omnino aliqua de

Inf. in d. c. 1. de indu. & sup. Seſ. 21. c. 9. de ref. c. 2. extra de rel. & ven. Sā.

Sess. 8. et c. decet, de immun. eccl. in 6.

c. 1. c. 2. extra de reli. & ve. Sāc. Conc. Lat. sub Inno. III. c. 6.

ijs,

ijs rebus grauior questio incidat: Episcopus, antequam controuersiam dirimat: Metropolitani, & comprouincialium Episcoporum in Concilio Prouinciali sententiam expectet: ita tamen, vt nihil inconsulto sanctissimo Rom. Pont. nouum, aut in ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem Sacrosancta Synodus, reformationem prosequens, ea quæ sequuntur statuenda esse censuit.

Caput I.

QVoniam non ignorat S. Synodus quantũ ex Monasteriis piè institutis, & rectè administratis in ecclesia Dei splendoris, atque vtilitatis oriatur, necessariũ esse censuit, quò faciliùs ac maturius vbi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina instauretur & constantius, vbi conseruata est, perseueret, precipere, prout hoc decreto precipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ; quã professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componãt: atque in primis, que ad suæ professionis perfectionem, vt obedientiæ, paupertatis, castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ & Ordinis pecularia vota, & præcepta ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum conseruanda, pertinentia, fideliter obseruent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quam in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant: vt ab illis non recedatur: cum compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius

Regulares qua ratione vitam instituere debeant.

Cle exiui, §. cum igitur in primis, de ve. signif.

ca. cum ad monasterium in fi. de statu mon.

tius

tius Regularis disciplinæ exactę non fuerint conserua-ta, totum corruat ædificium necesse est.

Caput II.

c.2. et c. cũ ad monasteriũ, de stat. reg.

N*Emini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierũ, liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiã nomine Conuẽtus possidere, vel tenere: sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsumfructum, vel vsum administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum seu Conuentuum ad solos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium vero vsum ita Superiores permittãt, vt eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat: nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut conuictus fuerit, in biennio actiua, & passiua voce priuatus sit; atque etiam iuxta suæ Regulę, & ordinis Constitutiones puniatur.*

Caput III.

Quib. regularibus bona immobilia possidere liceat. cap. exiit, qui seminat. §. portio de verb. sign. in 6.

C*Oncedit sanct. Synodus omnibus Monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, et Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico nõ erat cõcessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apost. similia bona possidere permissum erat, eis spola-*

spoliata sint; eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem Monasterijs, & domibus, tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantùm numerus constituatur, ac in posterum conseruetur; qui vel ex redditibus proprijs Monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari; nec de cetero similia loca erigantur sine Episcopi, in cuius Diœcesi erigenda sunt, licentia priùs obtenta.

Côc. Arel. cap. 1. Côc. Mag. c. 19. c. 1. & c. authoritate, de instit c. quoniam vt ait de vita, & honest. cle. capi. vni §. sanè. vt hoc, de sta. rep. in 6.

Caput IV.

PRohibet sancta Synodus, ne quis Regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, uel lectionis, aut cuiusuis pij operis prætextu, subijciat se obsequio alicuius Prelati, Principis, uel Vniuersitatis, uel Communitatis, aut alterius cuiuscumque personæ seu loci: neq; ei aliquod priuilegium, aut facultas ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contrafecerit: tamquā inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus à suis Conuentibus recedere, etiam pretextu ad Superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut uocati fuerint. Qui uerò sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum, tamquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Vniuersitates mittuntur, in Conuentibus tantùm habitent, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

Regulares alicuius obsequijs se subijcere nō possūt, sine superiorū licentia. c. quanto, de offi. or. Cle. ne in agro, §. quia vero. de statu mon.

Caput V.

BOnifacij VIII. Constitutionem, quę incipit: Periculoso, renouans S. Synodus, uniuersis Episcopis sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternę præcipit ut in omnibus Monasterijs sibi subiectis, ordinaria, in alijs uerò Sedis Apost. authori-

c. periculoso, de stat. reg. in 6.

thori-

thoritate, clausuram Sanctimonialiũ, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maximè procurent, inobedientes, atq; contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque pęnas, quacumque appellatione postposita, compescentes, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis. Quod auxilium vt prębeatur, omnes Christianos Principes hortatur Sancta Synodus, & sub excommunicationis pęna, ipso facto incurrenda, omnibus Magistratibus sęcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium licet post professionem exire à Monasterio, etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & priuilegijs non obstantibus. Ingredi autẽ intra septa monasterij nemini liceat, cuiuscumque generis, aut conditionis sexus, vel ætatis fuerint, sine Episcopi, vel Superioris licẽtia, in scriptis obtenta sub excommunicationis pęna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantùm Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessarijs, neque alius vllo modo possit, etiam vigore cuiuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia Monasteria Sanctimonialium extra męnia Vrbis, vel oppidi constituta, malorum hominum prędę, et aliis facinoribus sine vlla sæpè custodia sunt exposita, curent Episcopi, & alij Superiores, si ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, vel antiqua Monasteria intra Vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij sęcularis. Impedientes verò, vel non obedientes per censuras ecclesiasticas parere compellant.

Monialib. post ꝑfessionem à Monaster. exire non liceat. Cõc. Cab. c.57.61.& 63.

Ingressus monasteriorũ omnib. prohibitus Cõc. Mat. 1. c. 2. Cõc. Arelat. c.7. ca. definimus 18. q.2. c. periculoso de stát. re. in 6.

Ca-

Caput VI.

IN electione Superiorum quorumcumque Abbatum temporalium, & aliorum officialium ac Generalium, & Abbatissarum atq; aliarum Præpositarum, quo omnia rectè & sine vlla fraude fiant: in primis sancta Synodus districtè præcepit omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituere: aut voces, & suffragia absentium supplere. Si verò cõtra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit electio irrita sit; & is, qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis existat: facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur; & si in posterum aliæ concedantur, tamquam subreptitiæ habeantur.

Electio superiorum Regularium & monialium quomodo facienda.

Caput VII.

ABbatissa & Priorissa; & quocumq; alio nomine Præfecta, vel præposita appelletur, eligatur, non minor annis 40. & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio: ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur; ex ijs, quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserit, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. Duobus verò Monasterijs nulla præficiatur. Et, si qua duo vel plura, quocumq; modo obtinent, cogatur, vno excepto, intra sex mẽses cætera resignare. Post id verò tem-

Abbatissa & aliæ superiores quo modo, & quâ ætate eligendæ.
Côc. Car. 3.
Côc. Aga. c. 10. c. sanctimoniales 20. q. 1. c. indemnitatibus de elect. in 6.

Côc. Aga cap. 59.
Conc. Epaũ. c. 9. c. vlt.

cap. vnum 21. §. 1. Conc. Cabil. c. 12.

tempus, nisi resignauerit, omnia ipso iure vacent. Is verò, qui electioni preest, Episcopus, siue alius superior, claustra Monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum ordinum, vel Monasteriorum Constitutiones.

Caput VIII.

Monasteria omnia, que generalib. Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolice protectione, ac directione regi consueuerunt, teneãtur infra annum à fine presentis Concilij, et deinde quolibet triẽnio sese in cõgregationes redigere, iuxta formam Constitutionis Innocentij III. in Concilio generali, que incipit: In singulis, ibiq; certas regulares personas deputare, quæ de modo, et ordine de predictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberẽt, & statuãt. Quod si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius Prouincia prædicta Monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro predictis causis conuocare. Quod si infra limites vnius Prouincie non sit sufficiens talium Monasteriorum numerus ad erigendam Congregationem, possint, duarũ, vel trium Prouinciarum Monasteria vnam facere Congregationem. Ipsis autem Congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eãdem habeant authoritatem in suæ Congregationis Monasteria, ac Regulares in eis commorãtes, quam alij Præsides, ac Visitatores in ceteris habent Ordinibus: teneanturque sue congregationis Monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obseruare, que in sacris

c. in singulis. de stat. Monach.

Cano-

Canonibus, & in hoc Sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint: Episcopis, in quorum Diœcesibus loca prædicta sita sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

Tot. tit. de stat. reg. extr. in 6. & 1 Cle. exiui, de verb. sign. & capi. exiit, eod. tit. in 6.

Caput IX.

M*Onasteria Sanctimonialium, Sanctę Sedis Apostolicę immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorum S. Petri, vel Sancti Ioannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quę verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquantur.*

Monasteria Monialium, ab Episcopis gubernari debeant c. cognouimus. 18. q. 2.

Caput X.

A*Ttendant diligenter Episcopi, & cęteri Superiores, Monasteriorum, Sanctimonialium, vt in Constitutionibus earum admoneantur sanctimoniales, vt saltem semel singulis mensib. confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctā Eucharistiam suscipiāt: vt eo se salutari presidio muniant ad omnes oppugnationes Dęmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quod verò sanctissimum Christi corpus intra chorum, vel septa monasterii, & non in publica Ecclesia conseruetur, prohibet sancta Synodus: non obstante quocumque indulto, aut priuilegio.*

Moniales sępiùs confiteantur.

Clem. ne in agro, §. sanè de stat. Mon.

Caput XI.

I*N monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierum, quib. imminet animarum cura personarum sęcula-*

rium prȩter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorũ. seu locorum familia, personȩ, tam regulares, quàm sȩculares, huiusmodi curam exercentes, subsint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, et correctioni Episcopi, in cuius Diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, nisi de eiusdem cõsensu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto Monasterio Cluniacẽsi cũ suis limitibus, & exceptis etiam ijs Monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinũ sedem ordinariam principalem habent, atq; alijs Monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent, saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel personas iurisdictionem exercent.

c. qui religionis, 18. q. 3.

Caput XII.

Censurȩ, & interdicta nedum à Sede Apost. emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata; mandante Episcopo à Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atq; seruentur. Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua seruandos idem Episcopus prȩceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, seruentur.

c. de ijs 12. dist.

Caput XIII.

Cõtrouersię de prȩcedentia, quomodo terminãdȩ & à quib.

Controuersias omnes de prȩcedentia, quȩ persȩpè maximo cũ scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tam sæculares, quàm regulares, tũ in processionib. publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorũ corporib. & in deferenda umbella, & alijs similibus. Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem

omnes,

omnes tam Clerici seculares, quàm regulares, quicumque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur: ijs tantùm exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò viuunt.

Caput XIV.

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit: Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, à suo Superiore officio priuetur, & si deliquerit ab Episcopo puniri possit.

Regulares delinquentes quomodo, et a quibus puniātur, sup. ses. 6. cap. 3. de ref. c. fi. §. si vero de stat. mon.

Caput XV.

In quacumque religione, tam virorum, quàm mulierum, professio non fiat ante decimumsextum annum expletum; nec qui minore tempore, quàm per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit nulla; nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus.

Professio qua ætate fieri debeat c. Gōsaldus 17. q. 2. c. ad Apostolicam. de reg. et c. non solum eod. tit. in 6. c. ad nostram c. cū vinum & c. postulasti eod. tit. & c. 1. eod. tit. in 6.

Caput XVI.

Nulla quoq; renunciatio, aut obligatio antea facta etiā cum iuramento, vel in fauorem cuiuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat, intra duos menses proximos ante professionem, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiam si cum huius fauoris expreßa renunciatione, etiā iurata, sit irrita, & nullius effectus. Finito tēpore nouitiatus, Superiores, nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monasterio eos eijciant.

c. cum causam in fin. de elect.

Per hæc tamẽ Sancta Synodus non intendit aliquid innouare: aut prohibere, quin religio Clericorum societatis Iesu, iuxta pium eorum institutum, à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & eius ecclesię inseruire possint; sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, nouitij, vel nouitię illius temporis, quo in probatione est, quocumque pretextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius Monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem substantię suę Monasterium possideat; nec facilè, si discesserit, id recuperare possit: quin potius pręcipit sancta Synodus, sub anathematis pęna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant, quod vt rectè fiat, Episcopus, etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

Caput XVII.

Virgines ante 12. annum habitum non suscipiãt. ca. puella, 20.q.1.c.illud.20.q.1.

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atq; decernit vt, si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eũ suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam explorauerit Episcopus, vel eo absente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciãt, quid agat, & si voluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritq; conditiones requisitas iuxta Monasterij illius, & ordinis Regulam, necnon Monasterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat, cuius professionis tempus, ne Episcopus ignoret, teneatur Pręfecta monasterio eum ante mensem certiorem facere.

Sup. sess. 15 c. 1. de ref.

Quòd

Quòd si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit, quandiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

Caput XVIII.

ANathemati Synodus subijcit omnes, & singulas personas, cuiuscumq; qualitatis, vel conditionis fuerint, tā clericos, quam laicos, sæculares, vel regulares, atque etiā qualibet dignitate fulgētes, si quomodo cumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quācumque mulierem inuitam, præterquam in casibus in iure expressis, ad ingrediendū Monasterium vel ad suscipiendum habitum cuiuscumque Religionis, vel ad emittendam professionem: quique consilium, auxilium, vel fauorem dederint: quique scientes eam non spōte ingredi Monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere; quoquo modo eidem actui, vel præsentiam, vel consensum, vel authoritatem interposuerint, Simili quoque anathemati subijcit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierū voluntatem, vel accipiendi, vel voti emittendi, quoquomodo sine iusta causa impedierint. Eaq; omnia, & singula, quæ ante professionem, vel ipsa professione fieri oportet, seruentur, non solum in Monasterijs subiectis Episcopo, sed et in alijs quibuscumque: Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pænitentes, aut Conuertitæ appellantur, in quibus Constitutiones earum seruentur.

Cogentes virgines, vel viduas īgredi monasteria, anathemati subijciūtur. cap. de lapsis, et c. Episcopo. 16. q. 6. cū sim.

Conc. To. 3. c. 10. cap. puella, 20 c. 2. c. vl. 32 q. 1. Regularis qualiter possit dimittere habitum. Conc. To. 2. c. 54. in fi. c. puellę 20. q. 1. ca. cum virū de regul.

Caput XIX.

QVicumque Regularis prætendat, se per vim, & metū ingressum esse Religionem, aut etiam dicat ante ætatem debitam professum fuisse; aut quid simile, velitque habitum dimittere quacumque de causa; aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum: non audiatur, nisi intra quinquenium tantùm à die

Cõc. Arel. 1. cap. vlt. Cõc. Arel. 2. c. 25.

professionis, et tunc non aliter nisi causas, quas prætẽderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si ante habitum spontè dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur: sed ad Monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur: interim verò nullo priuilegio suæ Religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem: nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum suæ religionis.

Caput XX.

Abba 5. officiũ in visitãdis Monasterijs.

ABbates, qui sunt Ordinũ Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subiecti, quibus est in alia inferiora Monasteria, Prioratusve legitima iurisdictio, eadẽ illa sibi subdita Monasteria, & Prioratus, suo quisq; loco atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cũ Ordinum suorũ Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in ijs, quæ alias de visitatione Monasteriorũ cõmendatorum definita sunt, non esse comprehensa, teneanturq. quicũque prædictorum Ordinum Monasterijs præsunt prædictos Visitatores recipere & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, iuxta S. Sedis Apost. & cuiusquẽ Ordinis Constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt huiusmodi cõmendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus Conuentum habentibus, Superiores qui correctiones, & spirituales, regimen exercent, à Capitulis Generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, et iura concernunt, immunia sint, & illæsa.

Sup. Se. 21 c. 8. de ref.

Ca-

Caput XXI.

CVm pleraque Monasteria, etiã Abbatię Prioratus, & Præpositure, ex mala eorum, quibus cõmissa fuerunt, administratione, non leuia passa fuerint, tam in spiritualibus, quam in temporalibus detrimẽta: Cupit Sancta Synodus ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omninò reuocare. Verum adeo dura, difficilisq. est præsentium temporum conditio, vt nec statim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium possit adhiberi: vt tamen nihil prętermittat, vnde prædictis salubriter aliquando prouideri possit; primum quidem confidit, Sanctissimum Romanũ Pontificẽ pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantũ hęc tempora ferre posse viderit, vt ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos conuentus habent, regulares personæ, eiusdem Ordinis expressè professæ, & quæ gregi præire, et pręesse possint, præficiãtur. Quæ vero, in posterum vacabunt, non nisi Regularibus spectatæ virtutis, & sãctitatis conferãtur. Quo ad ea verò Monasteria, quæ capita sunt, ac Primates Ordinum siue Abbatiæ, siue Prioratus, filiæ illorum Capitũ nuncupantur; teneantur illi, qui in præsenti ea incommendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore prouisum, infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut ijs cedere: alias commendæ prædictæ ipso iurę vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit; mãdat S. Synodus, vt in prouisionibus dictorum Monasteriorum qualitas singulorum nominatim exprimatur; aliterque facta prouisio subreptitia esse censeatur, nullaque subsequenti possessione, etiam triennali, adiuuetur.

Cõc. Lat. sub Leo X. Sess. 9. in Bul. de re. Curiæ.

Sup. Se. 10 de ref. c. 10

Caput XXII.

HÆc omnia, & singula in superioribus decretis contenta, obseruari S. Synodus præcipit in omnibus Cœnobijs, ac Monasterijs, Collegijs, ac Domibus quorũcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarũ, etiam si illæ sub gubernio militiarũ, etiam Hierosolymitanæ, viuant, & quocumque nomine appellentur, quarumcũque Sãctimonialium virginum ac viduarũ, sub quacumque Regula, vel Constitutionibus, & sub custodia, vel gubernatione, vel quauis subiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuscumque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium monachorum, aut Canonicorum quorumcumque: non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs, sub quibuscũque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum, appellatis, etiã in fundatione obtentis, necnon Constitutionibus, & Regulis etiam iuratis, atque etiam Consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò Regulares tam viri, quã mulieres sunt, qui sub arctiori Regula, vel statutis viuunt, excepta facultate habẽdi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & obseruantia S. Synodus amouere non intendit. Et quia S. Synodus desiderat, vt omnia, & singula supradicta quam primum executioni demãdentur, præcipit omnibus Episcopis in Monasterijs sibi subiectis, & in omnibus alijs, ipsis in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus, & generalibus, & aliis Superioribus Ordinum supradictorum, vt statim prędicta exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia prouincialia suppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula

tula prouincialia & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiusdem Ordinis prouideãt. Hortatur etiam S. Synodus omnes Reges, Principes, Respub. & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, vt velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cęteris Præfectis in superius cõtentæ reformationis executione suum auxilium, & authoritatum interponere, quoties fuerint requisiti: vt sine vllo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione. Caput I.

Optandum est, vt ii, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes agnoscãt: ac si nõ ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxũ, sed ad labores, & solicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant. Nec enim dubitandũ est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammãdos, si Prępositos suos viderint non ea, quæ mundi sunt, sed animarũ salutem, ac cęlestem patriam cogitãtes. Hæc cum ad restituendã Ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animaduertat: admonet Episcopos omnes, vt secum ea sæpe meditantes, factis etiã ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis verò ita mores suos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter exemplo Patrum nostrorum in Concilio Carthaginensi, non solum iubet, vt Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint: verum etiam in reli-

ca. magnæ de vnio. c. qualiter & quando d. acc. sup. se. 23. de ref. c. 1. in pri.

Psalm. 101. Eccl. 8. c. 5. & 66. Matth. 10. & 18. cũ fi. Cõc. Cart. 1. c. 15. Cõc. Tol. 3. c 7 c. Episco. 41. d. c.

pro reuerentia. 44. dist. sup. Sess. 2.

reliquo vitę genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod à Sãcto hoc instituto sit alienum, quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præseferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus Ecclesiæ cõsanguineos, familiares ve suos augere studeant; cum & Apostolorum Canones prohibeant, ne res ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent, sed si pauperes sint, ijs, vt pauperibus, distribuant; eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: imò quam maximè potest, eos sancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminariũ extat, penitus deponant: Quę vero de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in quibuscumque beneficia ecclesiastica, tam sæcularia, quam Regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed, & ad Sanct. Rom. Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit, quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum vniuersalis Ecclesię administratio nitatur, nefas videri potest, non ijs etiam virtutum insignibus, ac viuendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos conuertant.

Cõc. Aut. c. 57. quisquis 11. q. 2. cap. sint manifestæ c. Episcopus, et c. 10 eccle. cum sc. 12. q. 2.

Cõc. Lat. sub Leo X. s. 9. de ref. Curiæ.

Caput II.

Bu. Ses. 24. c. 2. de ref. c. perueni. ca. propter ecclesiasticos cum multis alijs 18. d.

Cogit temporum calamitas, & inualescentium hęresum malitia, vt nihil sit prætermittendũ, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel cõsuetudine in Concil. prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo prouinciali, post finem præsentis Concilij habẽda, ea omnia, & singula, quæ ab hac S. Synodo defini-

nita,& statuta sunt,palam recipiant:nec nō verā obedientiam Sum. Rom. Pontifici spondeant,& profiteantur,simulque hæreses omnes à sacris Canonibus,& generalibus Concilijs,præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas,publice detestentur,& anathematizent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promouendi, in prima Synodo prouinciali,in qua ipsi interfuerint omninò obseruent. Quod si quis ex supradictis omnibus, quod absit,renuerit: Episcopi comprouinciales statim Summum Romanum Pontificem admonere sub pœna diuinæ indignationis teneantur: interimque ab eiusdē communione abstineāt. Cæteri verò omnes siue in præsenti,siue in futurū,beneficia ecclesiastica habituri,& qui in Synodo Diœcesana conuenire debent, idē,vt suprà,in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obseruent: alias secundum formam sacrorum Canonū puniatur. Ad hæc,omnes ij,ad quos Vniuersitatum,& Studiorum generaliū cura,visitatio & reformatio pertinet,diligenter curent,vt ab eisdem Vniuersitatibus, Canones, & decreta huius sāctæ Synodi integrè recipiantur,ad earumque normam Magistri doctores,& alij in eisdem Vniuersitatibus ea, quæ Catholicæ fidei sunt,doceant, & interpretētur:seq. ad hoc institutum initio cuiuslibet anni solemni iuramento obstringāt:sed,et si aliqua alia in prædictis Vniuersitatibus correctione,et reformatione digna fuerint,ab eisdem,ad quos spectat,pro religionis,& disciplinę ecclesiasticæ augmento emendentur,& statuantur Quæ verò Vniuersitates immediatè summi Rom. Pontificis protectioni,et visitationi sunt subiectæ;has sua Beatitudo p eius delegatos eadē qua sup. ratione,& prout ei

c. sicuti,& ca. excommuni a. 9 il 3 de hær. c. 1. in fin. de Sum. Tri. & fide cath. cum sim.

vtilius

vtilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

Caput III.

c. dilecto, de sen. ex. in 6. c. multis, in priu. 2. q. 1. c. visis in fi. 16 q. 2. c. corripiantur. 24. q. 3.

Excommunicatio quando exercenda, & quomodo concedenda.

c. Episcopi, c. nemo Episcoporum & c. nullus sacerdotum 11. q. 3 c. sacro, de sen. excõ. Cõc. Aut. 5. c. 1.

QVamuis excõmunicationis gladius neruus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad cõtinendos in officio populos valde salutaris sobriè tamen, magnaque circumspectione exercendus est: cum experientia doceat, si temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni; quam formidari; & perniciem potius parere, quam salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus, præterquam ab Episcopo, decernantur, & tunc non alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ eius animum moueat, nec ad eas concedendas cuiusuis sæcularis, etiam Magistratus authotitate adducatur: sed totum hoc in eius arbitrio, & conscientia sit positum: quando ipso pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse iudicauerit. In causis verò iudicialibus mandatur omnibus Iudicibus ecclesiasticis, cuiuscumque dignitatis existant, vt quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij, propria authoritate ab ipsis fieri poterit, abstineat se tam in procedendo, quam definiendo, à censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur in causis ciuilibus ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos per mulctas pecuniarias, quæ locis pijs ibi existentibus, eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur; seu per captionem pignorum personarumque districtionem per suos proprios, aut alienos executores faciendam, siue etiam per priuatio-

uatio-

uationem beneficiorum, aliaque iuris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis, vel personalis aduersus reos hac ratione fieri non poterit, sitque erga iudicem contumacia; tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, prǫter alias pǫnas, ferire poterit. In causis quoque criminalibus, vbi executio realis, vel personalis, vt supra fieri poterit, erit à censuris abstinendum, sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit, licebit iudici hoc spirituali gladio in delinquentes vti, si tamen delicti qualitas, præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sǫculari cuilibet Magistratui prohibere ecclesiastico iudici, ne excommunicet; aut mandare, vt latam excommunicationem reuocet, sub prætextu, quod contenta in præsenti decreto non sint obseruata; cum non ad sǫculares, sed ad ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus verò quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solùm ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur, sed si obdurato animo censuris annexus, in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tanquam de hæresi suspectum, procedi possit.

cap. si quis deinceps in fin. 17. q. 4.

c. rogo ca. seq. 11. q. 3. 6. c. nulli cum seq. c. cum desideres, & c. si concubinę, de sen. excom.

Caput IV.

Contingit sępè in quibusdā Ecclesiis, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerū ex varijs defunctorum relictis impositū esse, vt illis pro singulis diebus à testatoribus prescriptis nequeat satisfieri, vel eleemosynā huiusmodi pro illis celebrādis, adeò tenuem esse, vt non facilè inueniatur, qui velit huic se muneri subijcere, vnde depereunt pię testantium voluntates, & eorum conscientias, ad quos prędicta spectāt, onerandi occasio datur. Sancta Synodus cupiens hæc

od

ad pios vsus relicta. quo plenius, & vtilius potest, impleri: facultatem dat Episcopis, vt in Synodo Diœcesana, Itemq; Abbatibus & Generalib. Ordinum, vt in suis Capitulis Generalib. re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prędictis Ecclesiis, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atq; Ecclesiarum vtilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorum semper defunctorum cõmemoratio fiat, qui pro suarũ animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt.

Sup. sess. 22 de ref. c. 6.

Cap. V.

RAtio postulat, vt illis quę bene constituta sunt, contrariis ordinationib. non detrahatur. Quãdo igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, seu fundatione, aut aliis constitutionibus qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt iniũcta, in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in prębendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, obseruetur, vt eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in vlla prouisione detrahatur, & aliter facta prouisio subreptitia censeatur.

Caput VI.

STatuit Sancta Synodus, vt in omnib. Ecclesiis Cathedralib. & Collegiatis decretũ sub fel. rec. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedralium: obseruetur non solùm, quãdo Episcopus visitauerit, sed et quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius cõtra aliquẽ ex contentis in dicto decreto procedat; ita tamen vt cũ extra visitationẽ processerit, infrascripta omnia locum habeant: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni

Sup. sess. 6 de ref. c. 4.

eligat

eligat ex capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius, tã in formando processum quàm in cęteris omnibus actibus, vsq; ad finem causę inclusiuè, coram Notario tamen ipsius Episcopi; & in eius domo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantum sit vtriusq; votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel diffinitiua sentẽtia fuerint; tunc intra sex dierum spatiũ cum Episcopo tertium eligant: & si in electione tertij etiam discordẽt: ad viciniorem Episcopũ electio deuoluatur: & iuxta eam partẽ, cum qua tertius conueniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: aliàs processus, & inde secuta, nulla sint, nullosque producãt iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decrèto de concubinarijs, & in attrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideò opus sit personali detentione, possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere: seruato tamen in reliquis ordine præmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur vt iuxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur. Episcopis prętereà vbique is honor tribuatur, qui eorũ dignitati par est, eisque in Choro & in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus publicis sit prima sedes, & locus, quẽ ipsi elegerint, & pręcipua omnium rerum agendarum authoritas. Qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad suum, vel suorum commodum spectanda agatur: Episcopi ipsi Capitulum conuocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Absente verò Epi-

Inf. c. 14. et sup. ses. 14. de matri. c. 8. c. qualiter, 2. de ac cus. ca. tuę de pœn.

Cõc. Cart. 4. ca. 35. c. Episcopus in Ecclesia 95. dist. ca. nouit, cũ seq. de his, quę fiunt à pręlat. sine cons. Cap.

Episcopo, omninò hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure, vel consuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cęteris autem in rebus Capituli iurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salua, & intacta omninò relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ij omnes in causis ecclesiasticis Episcopo subijciantur: non obstantibus quo ad supradicta priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus, necnon consuetudinibus, etiam immemorabilibus sententijs; iuramentis, concordijs, quæ tantùm suos obligent authores: saluis tamen omnibus priuilegijs, quæ vniuersitatibus Studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa. Hęc autem omnia, & singula in ijs Ecclesiis, locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarij ex Constitutionibus, vel priuilegijs, aut consuetudinibus, siue concordijs, seu quocumque alio iure maiorem habent potestatem, authoritatem, ac iurisdictionem, quam præsenti decreto sit comprehensum: quibus sancta Synodus derogare non intendit.

Iuribus allegatis in meo tract. de priuile. scholatiũ, maximè priuile. 94 cum seq.

Caput VII.

CVm in beneficijs ecclesiasticis, ea, quę hereditariæ successionis imaginem referunt, sacris Constitutionib. sint odiosa, & Patrũ decretis cõtraria, nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu ad beneficium ecclesiasticum cuiuscumque qualitatis concedatur, nec hactenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocq; decretum in quibuscumque beneficijs ecclesiasticis, ac etiam in Cathedralibus Ecclesiis, ac in quibuscumq; personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus locum habeat. In coadiutorijs quoque cum futura successione idem posthac obserue-

Accessus, & regress⁹ tollendi, c. Apostolic. 8. q. 1. c. ex transmissa & ca. ad extirpandas successiones, de fil. presb. c. cõsuluit. de iur. pat. ca. ad hæc de dec. Conc. Rom. tempore Hylarij, cap. 5 sup. sess. 6. de ref. c. 6. c. scripsit, & c. quãuis 7. q. 1.

seruetur, vt nemini in quibuscumque beneficijs ecclesiasticis permittantur. Quod si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut Monasterij vrgens necessitas, aut euidens vtilitas postulet Prælato dare Coadiutorem, is non alias cum futura successione detur, quam hæc causa prius diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à iure, & decretis huius sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælatis requiruntur; alias concessiones super his factæ subreptitiæ esse censeantur.

Sup.Sess.22 de ref.c.8. & Sess. 7. de.ref.c.1. & 2.

Caput VIII.

ADmonet sancta Synodus quoscumq; ecclesiastica beneficia sæcularia seu regularia obtinentes, vt hospitalitatis officium, à sanctis Patribus frequẽter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, promptè, benignèque exercere aßuescant: memores, eos qui hospitalitatem amant, Christum in hospitibus recipere. Illis verò, qui hospitalia vulgò nuncupata, seu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve vsum præcipuè instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesiis suis vnita, obtinent; vel si Ecclesiæ Parochiales, hospitalibus fortè vnitæ, aut in hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationem concessæ sint: præcipit omninò, vt impositum illis onus officiumve administrent, atque hospitalitatem, quæ debent ex fructibus ad id deputatis, actu exerceant, iuxta Constitutionem Concilij Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub felic. recor. Paulo III. innouatam, quæ incipit: Quia contingit. Quod si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta, nec in loco, vbi

cap. 1. & c. quiescamus 41. d. cap. Archidiaconi 85 d.c. volumus, 89 d. c. qui & ad fin. & cap. mos est, 12. q. 2. ca. quoniam 16. q. 1.

c. quia cõtingit, de relig. dom. & sup. Sess. 7 cap. vlt. de ref.

sunt dicta hospitalia similes personæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vsum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore vtilior, conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vsu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter fortè, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum. quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus; aut si id non possit, ipse, prout supra, vtiliter prouideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli cuiuscumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen regularibus subiecti, vbi viget regularis obseruantia, ab Ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, necessariis, re ipsa obire cessauerint: non solùm per ecclesiasticas censuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint: sed etiam hospitalis ipsius administratione, curaue perpetuò priuari possint; aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur; nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorum vni, & eidem personæ vltra triennium deinceps committatur; nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obstante, quò ad omnia supradicta, quacumque vnione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegiis, aut indultis quibuscumque.

Ca-

Caput IX.

SIcuti legitima patronatuum iura tollere, piasq; fidelium voluntates in eorum constitutione violare æquum non est: sic etiam, vt hoc colore, beneficia ecclesiastica in seruitutẽ, quod à multis impudẽter fit, redigantur, non est permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur, decernit S. Synodus, vt titulus iuris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & alijs iure requisitis ostendatur, siue etiã ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimũ temporis cursum, qui hominũ memoriam excedat, aliasve, secundũ iuris dispositionem. In ijs verò personis seu Communitatibus, vel Uniuersitatibus, in quibus id ius plerũque ex vsurpatione potius quæsitum præsumi solet plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quã si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem quam 50. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam secularibus, quam Regularibus, seu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, seu facultates, & priuilegia concessa, tam in vim patronatus, quã alio quocumque iure nominandi, eligendi præsentandi ad ea, cũ vacãt (exceptis patronatibus super Cathedralibus Ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quę ad Imperatorem, & Reges, seu Regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos Principes, iura Imperii in dominiis suis habentes pertinent; & quæ in fauorem Studiorum generalium concessa sunt) in totũ prorsus abrogata, &

Sup. Sess. 14. de ref. c. 12. c. piæ mentis cũ seq. 16. q. 7 & ca. nobis. de iur. patr. Conc. To. 9. c. 2. decernimus, & c. monasteriũ cum seq. ijsdem ca. & quæ.

irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaq. huiusmodi, tamquam libera, à suis collatoribus conferantur, ac prouisiones huiusmodi plenũ effectum consequantur. Ad hęc liceat Episcopo, præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quodsi ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamẽ iuxta alias statuta ab hac S. Synodo examinentur: alioquin institutio ab inferiorib. facta irrita sit, & inanis: Patroni autem beneficiorũ cuiuscumq Ordinis, & dignitatis, etiamsi Communitates, Uniuersitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionum quorumcumque beneficiorum, etiamsi verè de iure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione essent, nullatenus, nullave causa, vel occasione se ingerant, sed illos liberè Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas sanctiones transferre præsumant: si secus fecerint, excommunicationis, & interdicti pęnis subijciãtur: & dicto iure patronatus, ipso iure priuati existant. Insuper accessiones, per viam vnionis factæ de beneficiis liberis, ad Ecclesias iurispatronatui etiã laicorum, subiectas, tam ad Parochiales, quã ad alia quæcumque beneficia, etiã simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum iis quibus cum vniuntur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituantur. Hæ, si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusuis instantiam fient, quacumque authoritate, etiã Apostolica, concessæ fuerint: simul cum vnionibus ipsis per subreptionem obtentæ intelligantur: non obstante

Sup. Sess. 24 de ref. c. 18 & sess. 14. de ref. c. 13

qua-

quacumque in ijs verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa, nec executioni amplius demandentur; sed beneficia ipsa vnita, cum vacauerint, liberè, vt antea, conferantur. Quæ verò à 40. annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem sunt consecutæ: hæ nihilominus ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apostolica delegatis, reuideantur, & examinentur, ac quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum vnionibus irritè declarentur: ac beneficia ipsa separentur, & alijs conferantur. Similiter quoq; patronatus, quicumque in Ecclesijs, & quibuscumque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti, à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiam authoritate Sedis Apost. ab ijsdem Ordinarijs, vti delegatis, vt suprà, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediantur, diligenter cognoscantur: & quos non repererint ob maximè euidentem Ecclesię, vel beneficij, seu dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum reuocentur; atq; beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restitutio patronis, eo quòd ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant non obstantibus Priuilegijs, Constitutionibus, & Consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Sup. sess. 7. de ref. c. 7.

Caput X.

Iudices delegati in singulis Concilijs Prouincialibus deputandi.

QVoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoq; ob locorum longinquitatem personarum notitia, quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non potest: hincque interdum iudicibus non vndequaque idoneis, causæ in partibus delegantur, statuit Sancta Synodus, in singulis Concilijs Prouincialibus,

 bus,

c. statutū de ref. in 6.

bus, aut Diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII quę incipit: Statutum; & alioquin ad id aptas designari, vt pręter Ordinarios locorum, ijs etiam posthac causæ ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori cōtigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum, vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum: ita vt habeat quæq; Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac vt suprà qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur; alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Summum Roman. Pontificem transmittant, delegationes quæcumque aliorum iudicum alijs, quam his, factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet dehinc Sancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoscumque iudices, vt terminandis causis, quanta fieri poterit breuitate, studeant: ac litigatorum artibus seu in litis contestatione seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

c. finem litib. &c. fin. de do. & contum. c. 2. de re iudi. &c. constitutis, de procu.

Cap. XI.

Anticipatę solutiones in locationib. eccles. tollendę c. deprecationis 10. q. 1. & c. 2. de precat.

MAgnam Ecclesijs perniciem afferre solet, cùm earum bona, repræsentata pecunia, in successorum pręiudicium alijs locantur. Omnes igitur hę locationes, si anticipatis solutionibus fient, nullatenus in pręiudicium successorum validę intelligantur, quocumque indulto, aut priuilegio non obstante; nec huiusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam iurisdictiones ecclesiasti-

cas,

cas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare: nec conductoribus per se, aut alios, ea exercere; aliterque concessiones, etiam à Sede Apostolica factæ subreptitiæ censeantur. Locationes verò rerum Ecclesiasticarum, etiam authoritate Apostolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, seu, vt in nonnullis partibus ad vigintinouem, seu bis vigintinouem annos, vocant, factas: Synodus Prouincialis, & vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra Canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.

Inti de rebus ecclesf. non alien. & in extra uang. in c. Ambitio.

Caput XII.

Decimę ecclesiæ soluendę. Conc. Matiscon. 1. c. 5. Concil. Ticin. ver. in sacris. Exo. 22. & 23. Leuit. 27. Num. 8. Tob. 1. Malac. 3. c. decimas, cum seq. 16 q. 7. c. parochiano. ca. ex tramissa, & c. tua, de dec. ca. omnes decimę 19. q. 7. c. pęnit. c. non est, c. tua, & c. in aliquibus, de decim. Cle. 1. eod. tit.

NOn sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obuenientes, subtrahere moliuntur, aut qui ab alijs soluendas temere occupant & in rem suam vertunt: cùm decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur S. Synodus omnibus cuiuscumq; gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumq; alijs Ecclesijs, vel personis, quibus legitimè debentur, integrè persoluant. Qui verò eas, aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro Christiana charitate, debitoq; erga pastores suos munere, vt de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesijs, largè subuenire ad Dei laudem, atq; Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Caput XIII.

De quarta funeraliũ de reput. extra in 6. & in Cle.

DEcernit S. Synodus, vt quibuscumque in locis iam ante annos 40. Quartæ, quę funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit, ex quocumque priuilegio, aliys Monasteriys, Hospitalibus, aut quibuscumq; locis piys concessa, eadem posthac integro iure, & eadem portione; quæ antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persoluatur; non obstantibus concessionibus, gratiys, priuilegiys, etiam, Mari magno, nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

Caput XIV.

Mulieres cum clericis cohabitare prohibentur, & concubinariorum pęnæ. Cóc. Cart. 3. c. 17. Conci. Nicenum, c. 3. Conc. Matis. conc. 1. Conc. Arc. 2. c. 3. Conc. Tol. 2. c. 3. Conc. Bra. 1. c. 15. Con. Tur. 2. c. 16. 11. & 18. Conc. Magũtiacum c. 46. c. interdixit. 32 dist. c cum omnibus, c. volumus cap. fœminas.

QVàm turpe, ac Clericorum nomine, qui se diuino cultui addixerunt: sit indignum, in impudicitię sordibus, immundoq; concubinatu versari, satis; res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militiæ dedecore, testatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ reuocentur, populusque hinc eos magis discat revereri, quò illos vita honestiores cognouerit; prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis, nè concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iys vllam consuetudinem habere audeant; alioquin pœnis, à sacris Canonibus, vel Statutis Ecclesiarũ impositis, puniantur. Quòd si à superioribus moniti ab iis se non abstinuerint: tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionũ ipso facto sint priuati, quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. Si verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perseuerãtes, secundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantum

tum

tum fructus omnes, ac prouentus suorum beneficioru͠, & pẽsiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quo ad Ordinarius, etiam vti Sedis Apostolicę delegatus, arbitrabitur, suspendatur, & si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam versentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuò priuentur, atque inhabile, ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in posterum reddantur; donec post manifestam vitæ emendatione͂, ac eoru͠ Superioribus cu͠ iis, ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si postqua͂ eas semel dimiserunt, intermissum cõsortium repetere, aut alias huiusmodi scandalosas mulieres, sibi adiungere, ausi fuerint: præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plecta͂tur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prędictam executionem impediat, aut suspendat: supradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat, qui sine strepitu, et figura iudicij, et sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici verò beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes, iuxta delicti, & contumaciæ perseuerantiam, & qualitate͂ ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsve modis, iuxta sacros Canones puniantur. Episcopi quoque (quod absit) si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo prouinciali admoniti, se non emendauerint; ipso facto sint suspensi: &, si perseuerant, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per

81. d. c. 1. cum multis seq. de cohab. cle. & mul.

c. 2. cu͠ seq. de cohab. cle. & mulier. c si cõcubinæ, de sent. excõ.

Cõc. Aur. 3. c. 4. sup. c. 6. & in alijs locis supra alle. Con. Tol. 4. c. 41.

c. quorundam 34. di. Conc. Au. 5. c. 3.

per priuationem, si opus erit, in eos animaduertit.

Caput XV.

Filij clericorum in ecclesijs vbi eorũ patres habẽt beneficia, vel ante habuerũt, beneficium obtinere non possunt. ca. proposuisti 81. dist. ca. 2. & per totum, de fil. presb.

VT paternę incontinentię memoria locis Deo consecratis, quos maximè puritas, sanctitasque decet longissimè arceatur, non liceat filijs Clericorũ, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio in Ecclesijs, vbi eorũ patres beneficiũ aliquod ecclesiasticũ habent, aut habuerunt, quodcumq; etiam dissimile beneficium obtinere, nec in dictis Ecclesijs quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent; vel alias obtinuerũt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadẽ Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiã intra trium mensium spatium, alias ipso iure eo priuatus existat, & super ijs quæcũque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fiẽt, vt alter alterius beneficium consequatur, in fraudem huius decreti, & Canonicarum sanctionum factæ omninò censeantur, nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur.

Caput XVI.

Beneficia curata in simplicia conuerti non possunt.

STatuit Sancta Synodus, vt Ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumq; nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum institutione, aut aliter quomodocumq; retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur: non obstantibus quibuscumque gratijs, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In ijs verò, in quibus contra earum insti-

stitu-

stitutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario Ecclesiæ, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formam decreti sub fel. rec. Paulo III. assignetur. Quòd si id commodè fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit, cum primum per cessum, vel decessum Vicarij seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur. Sup. sess. 7 de ref. c. 7.

Caput XVII.

NOn potest S. Synodus non grauiter dolere, audiens Episcopos aliquos sui status oblitos, Pontificiam dignitatem non leuiter dehonestare; qui cum Regum ministris, & Regulis, & Baronib. in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indignè non solùm loco cedunt, sed etiam personaliter illis inseruiunt. Quare hęc & similia detestans Sancta Synodus, Sacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atq; alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorem, & grauitatem pertinentes, renouando, pręcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant: mandans eisdem, vt tam in Ecclesia, quàm foris, suum gradum & Ordinem præ oculis habentes, vbiq; se Patres, & Pastores esse meminerint, reliquis verò tam Principibus, quàm cęteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

Episcopi dignitaté suam conseruent. c. quanto, de off. ordi. & sup sess. 24. de ref. c. 4.

Sup. ses. 6. ca. Valentinianus, 63 dis. c. [illegible] in ecclesijs 95 d. cap. quis dubitet, ca. duo sunt. cum seq. 96. d. & c. solitę, de maiori. & obed.

Ca-

Caput XVIII.

Sacri Canones exactè obseruandi, nec nisi vrgēti causa dispensandum in c. si Rom. 10. d. c. si quis omnē 1. q. 7 c. 1. de const. c. 1. de voto.

SIcuti publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt plenius, euenientibus casibus, & necessitatib. pro communi vtilitate satisfiat, sic frequentiùs legem soluere, exemploq; potiùs, quàm certo personarum, rerumque delectu petentibus indulgere, nil aliud est, quàm vnicuiq; ad leges transgrediendas aditum aperire.

Quapropter sciant vniuersi, Sacratiss. Canones exactè ab omnibus, & quod eos fieri poterit, indistinctè obseruandos: Quòd si vrgens, iustaq; ratio, & maior quandoque vtilitas postulauerint, cum aliquibus dispensandum esse, id causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis à quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque facta dispensatio surreptitia censeatur.

Caput XIX.

Duellorū vsus tollendus, & pugnantium, ac permittentium, et spectantiū pœnæ, c. 1. de torneament.

DEtestabilis duellorum vsus, fabricante diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano Orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac iurisdictione, & dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quē duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, priuati intelligantur, & si feudalia sint, directis dominis statim acquirātur. Qui verò pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant, & vt homicidæ, iuxta Sacros Canones puniri

c. 2. de cle. pugnan. in duel. de tor.

niri

niri debeant, & si in ipso conflictu decesserint, perpetuò careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli tam in iure, quam facto dederint: aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint nec non spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

neam. per totum, & toto tit de homicid.

Caput XX.

CVpiens sancta Synodum ecclesiasticam disciplinã in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuò sartam tectam à quibuscumque impedimẽtis conseruari: præter ea, quæ de ecclesiasticis personis constituit; sæculares quoque Principes officii sui admonendos esse censuit: cõfidens eos, vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæq protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui, non tantùm esse concessuros sed etiam subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordines reuerentiam, reuocaturos, nec permissuros, vt officiales, aut inferiores Magistratus Ecclesiæ, & personarum ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violentur: sed vna cum ipsis Principibus debitam Sacris Summorum Pontific. & Conciliorum Constitutioni bus obseruantiam pręstent. Decernit itaque, & pręcipit, Sacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apostol. sanctiones, in fauorem ecclesiasticarum personarum, libertatis ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innouat exactè ab omnibus obseruari debere. Proptereaque admonet Imperatorem, Reges,

Ecclesiastica libertas & immunitas obseruanda.

c. concilia §. hinc. 17. d. cap. quis dubitet. c. duo sunt, & c. fi. 95. d.

c. peruenit 86. d. ca. fi. quis suadẽte. 17. quæ 4. toto tit. de immu. eccles. cap. quãquam de cen. in 6. c. felicis, de pœ.

nu eod libr. Conc. Tici. vers. statuimus, & ver. sancim⁹ Cōc. Aquis. c 9. Concil Lat. sub Leo X. c s. 9. & 10.

Reges, Respub. Principes, & omnes, & singulos cuiuscumque status, & dignitatis extiterint, vt quo largiùs bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati eo sanctiùs, quæ ecclesiasticis iuris sunt, tamquam Dei præcipua, eiusque patrocinio tecta, venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijsve Dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximèque ministris ipsorum Principum, lædi patiantur, sed seuerè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam, ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarumque protectionem existant, imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res ecclesiæ suæ in primis authoritate, ac munificentia auxerūt, nedum ab aliorum iniuria vindicarūt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulo præstet: quo cultus diuinus deuotè exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in residentijs, & officijs suis quieti, & sine impedimētis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

cap. Valētinianus, 63. d. c. ecclesię in fi. 8, d. c. Constantinus, & ca. vlt. 96. dist.

Caput XXI.

POstremo sancta Synodus omnia, & singula, sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque ecclesiastica disciplina, tam sub fel. recor. Paulo III. ac Iulio III. quam sub Beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, vt in his, salua semper authoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur.

Sup. Sess. 6 de refor. in princ.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

CVm ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commodè expediri non possint;

possint; propterea iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus statutum fuit: ea, quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eamdem Sessionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS,

Die 4. Decembris.

Decretum de Indulgentijs.

CVm potestas conferendi indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit, atque huiusmodi potestate dignitatis sibi tradita, antiquissimis etiã temporibus illa vsa fuerit, sacrosanta Synodus indulgẽtiarũ vsum Christiano populo maximè salutarem, & sacrorum Conciliorum authoritate probatum, in Ecclesia retinẽdum esse docet, & præcipit, eosque anathemate dãnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant: in his tamen concedendis moderationem, iuxta veterem, & probatã in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit; nè nimia facilitate ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus verò, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens, præsenti decreto generaliter statuit, prauos quęstus omnes pro his consequendis, vnde plurima in Christiano populo abusuum causa fluxit, omnino abolendos esse. Cæteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde, quomodocumque prouenerunt, cum ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committunt corruptelas, commodè nequeant specialiter prohiberi: mandat omnibus Episcopis, vt diligenter quisque huiusmodi abu-

Matth. 16. Ioann. 20. cap. audiuimus, & cap. quod cum que ligaueris. 24 qu. 1. c. vt constitueretur 50. d. cap adhuc de pœnit. d. 3. toto tit. de pæ nit. & rem. extr. in 6. & in c cũ ex eod. extr. de pœn. & remiss. c. 1. eod. tit. in 6. Clem. abusionibus, de pœn. & remiss d. c. cũ ex cod. & sup. sess. 21. de ref. c. 9.

sus

ſus Eccleſiæ ſuæ colligant, eoſque in prima Synodo prouinciali referant, vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cognita, ſtatim ad Summum Romanum Pontificem deferantur cuius authoritate, & prudentia, quod vniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur, vt ita Sanctorum Indulgentiarum munus, piè ſanctè, & incorruptè omnibus fidelibus diſpenſetur.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus Feſtis.

INſuper hortatur Sancta Synodus, & per Sanctiſſ. D. N. atque Saluatoris aduentũ, Paſtores omnes obteſtatur, vt tamquam boni milites illa omnia, quæ S. R. Eccl. omnium eccleſiarum mater, & magiſtra, ſtatuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in alijs Oecumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent, omniq. diligentia vtantur, vt illis omnibus, & pijs præcipuè ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia, vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendam, vt dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio, admonentes populos crebrò obedire Præpoſitis ſuis, quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient: qui verò contemnunt, Deum ipſum vltorem ſentient.

c. non decet, 12. d. Vig. in ep. ad Eleuth. in fi felix. d. in epiſt. 3. ſup. Seſ. 22. c 8. de ſac. miſſ. c. qui ſuis, 13 d. c. quia frater. 7 q. 1. Luc. 10. Cõc. Mag. c. 36. & 37. Cõc. Aur. 3. c. 21.

De Indice librorum, & Catechiſmo, Breuiario & Miſſali.

Sup ſeſ. 18 in princ.

SAcroſancta Synodus in ſecunda Seſſione, ſub Sanctiß. Domino noſtro Pio IV. celebrata, dilectis quibuſdam Patribus commiſit, vt de varijs cenſuris, ac libris, vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet conſideraret, atque ad ipſam ſanctam Synodum referrent;

Cõc. Mil. cap. 18.

rent: audiens nunc huic operi ab eis extremam manum impositam esse, nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem distinctè, et commodè possit à sancta Synodo dijudicari: præcipit, vt quidquid ab illis præstitum est, Sanctiss. Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio, atque autoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de Cathechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali, et Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

D*Eclarat sancta Synodus, ex hoc loco assignato Oratoribus tam Ecclesiasticis, quam sæcularib. sedendo, incedendo aut quibuscumque alijs actibus, nullum cuiquã eorum factum fuisse præiudicium, sed omnia illorum, et Imperatoris, Regum, Rerũ publicarum, ac Principum suorum iura, et prærogatiuas illæsas, et saluas esse, in eodemque statu permanere prout ante præsens Concilium reperiebantur.*

De recipiendis, & obseruandis Decretis Cõcilij.

T*Anta fuit horum temporũ calamitas, et hæreticorũ inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide nostra asserẽda vnquã fuerit, aut tam certò statutum, quod nõ humani generis hoste suadente, illi errore aliqua cõtaminauerint: ea propter sancta Synodus id potissimum curauit, vt præcipuos hereticorũ nostri temporis errores damnaret, et anathematizaret: veramq; et Catholicam doctrinam traderet, et doceret, prout damnauit, anathematizauit, et definiuit. Cumque tãdiu tot Episcopi, ex varijs Christiani Orbis prouincijs euocati, sine magna gregis sibi cõmissi iactura, et vniuersali periculo ab Ecclesiis abesse non posint, nec vlla spes restet, hereticos, toties fide etiam publi-*

ea, quam desiderarũt, inuitatos, & tãdiu expectatos, huc amplius aduenturos, ideoque tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nunc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam suam ita pręstandã, vt quę ab ea decreta sunt, ab hæreticis deprauari, aut violari nõ permittant: sed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & fideliter obseruentur. Quod si in his recipiendis, aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quę declamationem (quod non credit) aut definitionem postulent; pręter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit Sancta Synodus Beatissimum Rom. Pont. curaturum, vt vel euocatis ex illis pręsertim prouincijs, vnde difficultas orta fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel cõmodiore quacumque ratione ei visum fuerit, Prouinciarum necessitatibus, pro Dei gloria, & Ecclesię traquillitate consulatur.

De recitandis Decretis Concilij sub Paulo III. & Iulio III. in Sessione.

Sup. Sess. 5 1. 6. 7. 13. & 14. *Quoniam diuersis temporibus, tã sub fel. rec. Paulo III. quàm Iulio III. multa in hoc sacro Concil. quo ad dogmata, ac morum reformationem statuta, & definita sunt: vult S. Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur.* Recitata sunt.

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctissimo Domino nostro.

Illustrissimi Domini, Reuerendissimiq. Patres, Placetne

cetne vobis; vt ad laudem Dei omnipotẽtis huic sacræ Oecumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV. Romanis Põtificibus, in ea decreta, & definita sunt, cõfirmatio nomine S. huius Synodi per Apostolicæ Sedis legatos; & Præsidentes à Beatissimo Rom. Pontif. petatur? Responderunt, Placet.

Post modum Illustrissimus, & Reuerendissimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præsidens benedicens S. Synodo dixit; Post gratias Deo actas Reuerendissimi Patres, ite in Pace. Qui responderunt. Amen.

ACCLAMATIONES
Patrum in fine Concilij.

CARDINALIS A LOTHARINGIA
Beatissimo Pio Papæ, & D. Nost. Sancta, & uniuersalis Eccles. Pont. multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissimè Ecclesiæ tuæ conserua multos annos.

Card. Beatissimorum Summorum Pontificum animabus Pauli III. & Iulij III. quorum authoritate hoc sacrum generale Concilinm inchoatum est, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatori, & Serenissimorum Regũ, qui hoc vniuersale Concilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictioue sit.

Resp. Amen. Amen.

Card. Serenissimo Imperatori Ferdinando, semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebuspublic. & Principibus nostris, multi anni.

Resp. Pium, & Christianum Imperatorem, Domine conserua, Imperator cęlestis, terrenos Reges rectæ fidei conseruatores, custodi.

Card. Apostolicæ Romanę Sedis Legatis, in hac Synodo Præsidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Resp. Magnas gratias, Dominus retribuat.

Card. Reuerendissimis Cardinalibus, & Illustribus Oratoribus.

Resp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiss. Episcopis vita, & felix ad Ecclesias suas reditus.

Resp. Præconibus veritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui, multos annos.

Card. Sacrosancta Oecumenica Tridentina Synodus, eius fidem confiteamur, eius decreta semper seruemus.

Resp. Semper confiteamur, semper seruemus.

Card. Omnes ita credimus: omnes idipsum sentimus; omnes consentientes, & amplectentes subscribimus. Hæc est fides B. Petri, & Apostolorum: hæc est fides Patrum: hæc est fides Orthodoxorum.

Resp. Ita credimus, ita sentimus, ita subscibimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur misericordijs, & gratia primi, & magni supremi Sacerdotis, Iesu Christi Dei, intercedente simul inuiolata Domina nostra Sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. Fiat, Fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, Anathema.

Post hæc mandatū fuit à legatis, & Præsidentibus sub pœna excommunicationis omnibus Patribus, vt antequā discederent è Ciuitate Tri-

Tridentina, subscriberent manu propria decretis Conc. aut ea per publicum instrumentum approbarent, quo omnes deinde subscripserunt, & fuerũt numero CCLV. videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepisc. XXV. Episc. CLXVIII. Abbates VII. Procuratores absentium cũ legitimo mandato XXXIX. Generales ordinum VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali: in cuius fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, Sacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis, eiusdem Concilium Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camarinensis Diœcesis, eiusdem Concil. Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, S. Laurentij in Damaso Diaconus Cardinalis, de Farnesi, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & attestamur, qualiter hodie die Mercurij, 26. Ianuarij, M.D.LXIV. Pontificatus Sanctissimi Domini nostri D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto, in Concistorio secreto, apud Sanctum Petrum, Reuerendiss. DD. mei Cardinales, Moronus, & Simoneta, nuper reuersi à Sacro Concilio Tridentino, cui vti Sedis Apostolicæ Legati præ erant, petierunt ab eodem Sanctiss. Domino nostro, vt infrà.

Beatissime Pater, in decreto super fine Conc. Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decẽmbr. præteriti publicato, statutum fuit, vt per Sanctitatis Vestræ, & Sanctæ Sedis Apostol. Legatos, & Præsidentes peteretur nomine dicti Conc. à Sactitate Vestra confirmatio omnium, & singulorum quę tã sub rel. fel.rec. Paulo III. & Iulio III. quàm sub Sanctitate Vestra in eo, decreta, & definita sunt, Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc

Legati, & Præsidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto stabilitum fuerit, humiliter petimus nomine dicti Cōcilij Oecumenici Tridentini, vt Sanctitas Vestra dignetur cōfirmare omnia, & singula, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quem sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt.

Quibus auditis, Sanctitas Sua, viso, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendiss. D. D. meorum Cardinaliū, respondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilij Oecumenici Tridentini super eius cōfirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & singula, quæ in dicto Concilio tam sub fel. record. Paulo III. & Iulio III. prædecessoribus nostris, quàm Pontificatus nostri tempore decreta, & definita sunt, authoritate Apostolica, etiam de venerabilium fratrum nostrum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inuiolabiliter obseruari mandamus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Ita est. A. Cardinalis Farnesius Vice Cancellarius.

BVLLA S. D. N. PII, Diuina Prouidentia Papæ IV.

SVPER CONFIRMATIONE Oecumenici generalis Concilij Tridentini.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTVS Deus, & Pater Domini nostri IESV CHRISTI, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: qui respicere dignatus est Ecclesiam suam Sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatam, atque vexatam, & grauiùs in dies laborantem, apto tandem ei subuenit, optatoque remedio ad plurimas, & perniciosissimas hæreses extirpādas, ad corrigendos mores, & restituendam ecclesiasticam disciplischpli-

ſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam indictum iampridem in Ciuitate Tridêtina Oecumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. Prædeceſſore noſtro, & Seſſionibus aliquot habitis cœptũ fuerat, ab eius autem ſucceſſore Iulio in eamdem vrbem reuocatum, poſt alias Seſſiones celebratas, varijs impedimentis, & difficultatibus obiectis, nè tũ quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mærore piorum omniũ, cum quotidie magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicè regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſollicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Roman. Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerum publicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodque à patre luminum aſſidua precati ſumus. Cum enim eam in Vrbẽ vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet, noſtris conuocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, & aliorum inſignum Prælatorum maxima, & Oecumenico Concilio digna frequentia, prȩter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia, diuinique, & humani iuris cognitione prȩſtantes viros, prȩſidẽtibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedis Apoſtolicæ propriæ reſeruatis, liberũ ipſi Concilio arbitrium per litteras, ad Legatos noſtros ſcriptas, vltrò permiſerimus, quȩ de Sacramentis, & alijs rebus, quȩ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractandæ, definiendæ, & ſtatuendæ reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tolendos abuſus, & emendandos mores, à ſacroſancta Synodo sũma libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui interfuerunt concordia peractum fuit, vt conſenſum eum planè, à Domino effectum fuiſſe, conſtiterit: idque in noſtris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo, tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in alma hac Vrbe indiximus, quæ magna Clerici, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque, & gratias diuinæ Maieſtatis merito perſoluendas curauimus; cum eiuſmodi Concil. exitus ſpem magnam, & propè certam attulerit, fore, vt maiores in

dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusq; perueniant. Cum autem ipsa Sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostol. reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigijs inhærens; decretorum suorum omnium, quæ nostro, & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica Sessione facto: Nos ex Legatorum litteris priùs deinde post reditum eorum ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postalatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris, S. Rom. Eccles. Cardinalibus deliberatione matura, sanctiq; Spiritus in primis auxilio inuocato, cùm ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano vtilia, ac salutaria esse cognouissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assensu, in Consistorio nostro secreto, illa omnia, & singula authoritate Apostolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac seruanda esse decreuimus; sicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam cõfirmamus, & suscipi, obseruarique decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœnis à sacris Canonibus Constitutis, alijsque grauioribus etiam priuationis, arbitrio nostro infligendis, vniuersis, & singulis, venerabilibus Fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs quibusuis Ecclesiarum Prælatis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta, & statuta in Ecclesijs suis, Ciuitatibus, & Diœcesibus, & in iudicio, & extra iudicium diligenter obseruent, & à subditis, quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obseruari: contrafactores quoslibet, & contumaces per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, etiam in ipsius decretis contentas, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio. Ipsum verò charissimum filium nostrum Imperatorem electum, cæterosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi obtestamur, vt, qua pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio, diuini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacræ Synodi reuerentia, ad eiusdem Concilij exequenda, & obseruanda decreta Prælatis,

cum

cum opus fuerit, auxilio, & fauore suo adsint, neque aduersantes sanæ, ac salutari Concilij doctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandum præterea peruersionem, & confusionem, quę oriri posset, si vnicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concil. cōmentarios, & interpretationes suas edere; Apostolica authorit. inhibemus omnibus tam Ecclesiasticis personis, cuiuscumque sint ordinis, cōditionis, & gradus, quàm laicis quocumque honore, ac potestate præditis, prælatis quidem sub interdicti ingressus Ecclesiæ, alijs verò, quicumque fuerint sub excommunicationis latæ sentētiæ pœnis, ne quis sine authoritate nostra audeat vllos commentarios glossas, amonitiones, scholia, vllum ve omninò interpretationis genus super ipsius Concilij decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam sub prætextu maioris decretorū corroborationis. aut executionis alio ve quæsito colore statuere; Si cui verò in eis, aliquid obscurius, dictum, & statutum fuisse, eamq; ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit, ascendat, ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam, omnium fidelium magistram, cuius authoritate etiam ipsa Sancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & cōtrouersias, si quæ ex eis decretis ortę fuerint nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipsa quoque S. Synodus decreuit, reseruamus parati, sicut ea de nobis merito confisa est omnium Prouinciarum necessitatibus ea ratione, quę commodior nobis visa fuerit, prouidere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis authortate scienter, vel ignoranter contingerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, ne ve qui excusatione ignorationis vti possit: volumus, & mendamus, vt litteræ per aliquos Curię nostrę Cursores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, vt Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam, & clara voce recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & loco solito Campi Floræ affigantur; ibique, vt legi, & omnibus innotescere possint; aliquantisper relinquantur, Cum autem inde amouebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impressionem tradentur, quo commodiùs per Christiani nomini Prouincias, & Regna diuulgari possint. Trau-

sumptis

sumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij scripta subscripta ve, & sigillo, ab subscriptione alicuius personæ, in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, fidem sine vlla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ cõfirmationis, monitionis, inhibitionis, reseruationis, volũtatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1563. 7. kal. Februarij. Pontificatus nostri Anno quinto.

Ego Pius, Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus, Episc. Osti. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæsius, Episcop. Portuen.
Ego Io. Card. Moronus, Episc. Tusculanen.
Ego A. Card. Farnesius, Vicecanc. Episc. Sab.

. . . . . .

Ego. R. Card. S. Angeli, maior Pœnitent.

. . . . . .

Ego Io. Card. S. Vitalis.
Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

. . . . . .

Ego Io. Bapt. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Pisarum:
Ego Io. Card. Romanus.
Ego F. M. G. Card. Alex.
Ego Clemens Card. Aræcæli.
Ego Io. Card. Sabellus.

. . . . . .

Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Abburd.
Ego Lud. Simonetta.

. . . . . .

Ego F. Cap. Paciecus, y de To.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Io. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus.

Ego M. S. Card. Constant.
Ego Alp. Card. Gelsualdus.
Ego Hipp. Card. Ferrar.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.

Ego Gui. Asc. Diac. Card. Gam.
Ego C. Vittellocius Card. Vittellius.
Ant. Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

CATALOGVS LEGATORVM, PATRVM.

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacrosanctam oecumenicam Tridentinam Synodum conuenerunt à principio vsque ad finem, qui fuit die 4. Decembr. M.DLXIII. sub Pio IV. Pont. Max.

Quorum nomina, & cognomina, & Patria, & Dignitates infra continentur.

Hercules Gonzaga S.R.E. Presb. Card. tit. S. Mariæ Noue, Mantuanus, obijt Tridenti die 2. Martij. 1563. & sepultus est Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. tit. S. Susannæ, Neapolitanus, obijt Tridenti 18. Martij. 1563. & ibi sepultus in Ecclesia S. Marci Ordinis Fratrum Heremitarum S. Augustini, quorum olim fuerat Generalis.

Ioannes Moronus, S.R.E. Card. Episcop. Prænestinus, Mediolanensis, in demortui S. R. E. Cardin. de Mantua locum missus.

Stanislaus Hosius S.R.E. Presb. Card. tit. S. Laurentij in Palisperna, Polonus Vuarmien.

Ludouicus Simoneta S.R.E. Præsb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Mediolaen.

Ma:-

Marcus Siticus S.R. Eccl. Diaconus, Card. Basilicæ duodecim Apostolorum, Altempus, Germanus.

Bernardus Nauagerius S. R. E. Presbyt. Card. tit. S. Nicol. inter imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Scripandi, locum missus.

Cardinales non Legati.

Carolus à Lotharingia, S.R.E. Presbyt. Card. tit. S. Appollinaris, Princeps, & Archiepiscop. Rhemensis, Gallus.

Ludouicus Madrutius, S. R. E. Diaconus Card. electus Episcopus Tridentinus. Germanus.

Oratores, quorum nomina hic describuntur, iuxta eorum loca, quæ in eadem sacrosancta Synodo habuerunt.

Oartores Ecclesiastici sedebant à manu dextra Legatorum videlicet.

Antoninus de Muglitio, Moraus, Archiep. Pragensis, Orator Cæsareus.

Georgius Drascouitius, Croatus, Episcopus quinque Ecclesiæ, Orator Cæsareus pro Regno Hungariæ.

Valentinus Herbunus, Polonus, Episcop. Præmisciensis, Orator Serenissimi Regis Poloniæ.

Marcus Antoninus Bobba, Casalensis, Episcop. Augusten. in Pedemontio, Excellentissimi Ducis Sabaudię Orator, nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis Florentinus, Episcop. Cortonensis, Orator Excellentissimi Ducis Florentiæ, missus in locum Ioan. Strozij,

Frater Martinus Rozas Portalrubeo, Hisp. Orator Relig. Hierosolymitanæ.

Oratores sæculares sedebat à manu sinistra Legatorum.

Sigismundus à Tunn, Tridentinus, Orator Cæsareus.

Ludouicus de Lansac ——

Renaldus Ferrerius Præsidens in Parlamen. Parisiensi, & Guida Faber, Iud. maior Tholosæ. } Oratores Christianissimi Galliarum Regis.

Ferdinandus Martineus Marzcarenus, Orator Serenissimi Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor & eques, & Matthæus Dandalus, eques, } Oratores Serenissimi Dominij Venetorum.

Mel-

Melchior Lussi eques auratus, Orator septem Cantonum Heluetiorum.

Augustinus Pangratner I.V.D. de Monachio, Orator Excellentissimi Alberti, Ducis Bauariæ.

Claudius Fernandez Quignonij, Comes Lunensis, Orator Regis Catholici in locum Illustriss. Ferdinandi de Aualos Marchionis Piscariæ missus, obijt Tridenti, die 20. Decembris. 1562. post finem Concilij, ibique sepultus est.

Hic separatim ab alijs Oratoribus, sedebat apud Reuerendissimum Thelesinum Secretarium S. Synodi, ob contentionem super præcedentia, ortam inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Iustinopolitanus. Hierosolymitanus.

Daniel Barbarus Venetus electus Aquileiensis.

Ioannes Triuisanus, Venetus, Patriar. Venetiarum.

Archiepiscopi Pauli Tertij.

Ferdinandus Annius Neapolitanus, Archiepisc. Amalphitan. nunc Episc. Bouinus.

Petrus Landus, Venetus, Archiepiscop. Creten.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus Archiepiscopus Hidruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiscopus Spalatrensis.

Sebastianus Leccauela, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiscop. Naxiensis, nunc Episc. Literanen.

Petrus Guerrero, Hisp. Archiepisc. Granatens.

Antonius Altouitus, Florent. Archiep. Florent.

Cæsar Cibo Genuensis, Archiepiscop. Taurinensis, obijt Tridenti die 26. Decemb. 1562.

Archiepiscopi Iulij Tertij.

Paulus Æmilius Verallus Romanus, olim Archiepisc. Rossanen. nunc Caputaquen.

Ioan Brunus de Orchino, Macedo, Regni Seruiæ, Primas, Archiep. Antibaren.

Ioannes Baptista Castaneus, Romanus, Archiepiscopus Rossanen.

Ioannes Baptista Vrsinus, Romanus, Archiepiscopus sanctæ Seuerinæ.

Archiepiscopi Pauli Quarti.

Ludouicus Beccatellus, Bononienſ. Archiepiſopus Raguſi-
uus.

Mutius Calinius, Brixienſis, Archiepiſc. Iadrenſis,

Sigiſmundus Saracenus, Neapolitan. Archiepiſc. Materanus.

Antonius Perrages de Caſtilegio Hiſpanus, Archiepiſcop. Ca-
laritanus.

Iulius Paueſius, Brixienſis, Ordin. Prædicat. Archiepiſcopus Su-
rentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Luſitanenſis, Ord. Pręd. Archiep.
Bracaren.

Auguſtinus Saluago, Genuenſis, Ordin. Prædicat. Archiepiſcop.
Genuen.

Archiepiſcopi Pij Quarti.

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Lega-
tus, Archiepiſc. Nicoſien.

Gulielmus, d'Auaſon, Gallus, Archiepiſc. Fbreduen.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſcpo. Corcirenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Sena-
rum.

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiſc. Tarentinus,
nunc Card. tit. ....

Gaſpar de Foſſo, Coſentinus, Ord. S. Franciſci de Paula Calab.
Archiepiſcopus Rhegynus.

Antonius de Muglitio, Morauus, Orator Cæſareus, Archiepi-
ſcopus Pragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſcopus Amalphita-
nus.

Gaſpar Ceruantes de Garra, Hiſpanus, Archiepiſc. Meſſan. nunc
Salernitanus.

Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Prædic. Archiepiſcop. Lan
cianenſ.

Octauianus Præconius, & Meſſanenſis, Ord. Min. Conuent. San-
cti Franciſci, Archiepiſc. Panorm.

Nicolaus de Pelue, Gallus, Archiepiſcop. Senonnenſis.

Antonius Iuſtinianus, Chienſis, Ordin. Præd. Grę cus, Archiepiſ.
Nixien.

Antonius Puteus Nicenus, Archiepiſc. Baren.

Epiſcopi Leonis Decimi,

Vincentius Nicoſantius de Fano, Epiſcop. Arbenſis,

Ioan-

Ioannes Franc. de Flisco, Ianuen. Episc. Andrien.
Ioann. Thomas de S. Felicio, Neapolit.

Episcopi Adriani Sexti.

Quintus de Rusticis, Romanus, Episcopo Milleten.

Episcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catharo, Episc. Catharen.
Aloysius Pisanus Venetus, Episcopi. Patauin. nunc Card.
Alexander Piccolhomineus, Senen. Episc. Pietin.
Dionysius Græcus, Ord. min. S. Francisci de Obseruantia, Episc. Millopotamen.
Gabriel de Veneur, Gallus, Episc. Ebroicensis.
Gulielmus de Monthas, Gallus, Episc. Loctorensis.

Episcopi Pauli Tertij.

Antonius à Camera, Sabaudus, Episcop. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Episcop. Catanien.
Bernardus Bonioannes, Romanus, Episc. Camerien.
Fabius Nirtus, Neapolitanus, Episc. Caiacen.
Scipio Bongallus, Romanus Episc. Ciuitatis Castellanæ.
Georgius Cornelius, Venetus, Episc. Taruisinus.
Vincentius, Durantius, Brixiensis, Episc. Thermularum.
Mauritius de Petra, Sapien. Episc. Vigleuen.
Martius de Martijs, Medices, Florentinus, Episc. Marcsien.
Ioannes Vincentius Michaelius Barolitanus, Episcopus Minerbinen.
Gabriel de Bouueri, Gallus, Episcop. Andegauen.
Leonardus Haller, Germanus, Episc. Philadelphien.
Lud. Vanninus de Theodolis, Forliuiens. Episc. Britorien. obijt Tridentini die 11. mensis Ian. 1565.
Ægydius Falceta, Cingulanns, Episcop. Caplulanus nunc Britonoriensis.
Iulius Contarenus, Venetus Episcop. Ciuitatis Bellunen.
Thomas Casellus, Rossanen. Ordin. Prædicat. Episcop. Canen. iunior.
Hippolytus Ariuabenus, Mantuanus, Episc. Hieragetren
Hieronymus Machabæus, Rom. Episc. Castren.
Petrus Augustinus Hispanus, Episc. Oscen. & Iacensis.
Iacobus, Naclantus, Florentinus, Ordin. Prædicat. Episcop. Clodiensis.
Bartholomæus Sirigo, Creten. Græcus, Episcop. Castellaneten.

Tho-

Thomas Stella, Venetus, Ordinis Prædicatorum, Episcop. Iustinopolitan.
Petrus du Val, Gallus, Episcop. Sagiensis.
Ioan. Antonius Pantusa, Consentinus, obijt Tridenti, die 27. Octobr. 1562. Episcop. Litterensis.
Ioannes Baptista de Grossis, Mantuanus, Episcopus Regiensis.
Ioannes Guaroz, Lusitanus, Ordin. Sancti Augustini, Episcop. Conimbricen.
Philippus Ricabella, Racanaten. Episc. Racanat.
Ioan. Iacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Augustini, Episcop. Interamnen.
Michael a Turre, Vtin. Episcop. Ceneten.
Pompeius Zambeccarius, Bonon. Episc. Salmonen.
Ioan. Beroardus, Panormitanus, Episc. S. Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquensis, Episc. Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ordin. Prædicat. Episcop. Brugnacen.
Cæsar Fogia, Rossanen. Episc. Embriaticen.
Cæsar Comes a Gambara, Brixien. Episc. Tortonen.
Io. Baptista de Bernardis, Lucen. Episc. Adiacen.
Martinus Perezius de Ayla, Hisp. Episc. Segobiens.
Nicolaus Psalme, Gallus, Episc. Verdunen.
Alphonsus Rosettus, Ferrariensis, Episcop. Comaclen. nunc Ferrarien.
Iulius Parisianus, de Tolentino. Episcop. Ariminen.
Bartholomæus Sebastianus, Hisp. Episc. Pacten.
Franciscus Lambertus. Sabaudus, Episc. Nicien.
Maximilianus Doria Genuen. Episcop. Naulen.
Eustachius du Bellay, Gallus, Episc. Parisien.
Bartholomæus de Capranica, Romanus, Episc. Carinien.
Ennius Massarius de Narnia, Episc. Ferettanus.
Achilles Brancia, Neapol. Episc. Bouen.
Io: Francisc. Verdura, Messanen. Episc. Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Ordin. Prædic. de Catharo Episcop. Veglen.
Ioannes Antolizen de Bricianos de la Ribera, Hispanus, Episcop. Iuuenacen.
Tristanus de Brizet, Gallus, Episc. Xanoten.

Episc.

Episcopi Iulii Tertii.

Ascanius Gerardinus de Amelia,Episc.Cartacen.
Marcus Gonzaga,Mantuanus,Episcop.Assueren.
Baldouinus de Baldouinis,Pisanus Episc.Auersanen.
Petrus Franciscus Pallauicinus,Genuensis,Episc.Aleriensis.
Aegidius Fuscarius,Bonon.Ordin.prædicat.Episc.Mutinen.
Timotheus Iustinianus de Chio,Græcus, Ordin.præd.Episcop. Calamonensis.
Didacus de Almansa,Hispanus,Episc.Corien.
Lactantius Rouerella,Ferrarien.Episc.Asculanus.
Ambrosius Monticula,Lunensis,Sarzanen.Episc.Signinus.
Sebastianus Gualterius,Romanus,Episc.Viterben.
Honoratus Fascitellus,Monachus,Ord.S.Bened.Neapolitanus, qui obiit Romæ in mense martio 1564.Episc.Insulanus.
Petrus Camaianus,Aretinus,Episc.Ferularum.
Horatius Græcus.Troianen.Appulus,Episc.Lesinen.
Fabius Cuppelata placentinus.Episc.Lacedonen.
Gaspar de Casal,Lusitanus,Ord.S.Aug.Episc. Leiren.
Bernardinus de Cuppis,Romanus,Episc.Auximanus.
Ioannes de Moruillier,Gallus,Episc.Aurelianen.
Iulius Gentilius Tortonen.Episc.Vultarien.
Adrianus Fuscouius,Romanus,Episc.Aquinus.
Antonius de S.Michaele,Hispanus,Ordin.S.Francisci deObser. Episc.Montis Marani.
Hieronymus Melchiorius Recanatensis,Episc.Maceraten.
Petrus de Petris de Monte,Aretinus,Episc.Lucerinus.
Cæsar Iacomellus,Romanus,Episc.Bellocastren.
Iulius Grittus,Venetus,Episc.Parentinus.
Iacobus Siluerius Piccolhomineus de Cælano. Episc.Aprutinus.
Ludouicus de Bresze,Gallus Episc.Melden.
Iacobus Maguanellus Senen.Episc.Grosseran.
Io.Andr.Cracius de Tibure,Episc.Tiburtin.
Francisc.Ricardotus,Burgundus,Episc.Arrebaten.
Carolus Cicada,Genuen.Episc.Albiganens.
Franc.Maria Piccolhomineus,Sen.Episc.Ilcinen.
Accesculus Moya de Contreras,Hisp.Episcop.Vicen.
Galeatius Roscius de Interamna, qui obijt Tridenti, die 19. Octobr.1563.Episc.Assisien.
Iacobus Maria Sala,Bonon.Episc.Viuarien.
Gabriel de monte S. Sabini,Episc.Hesinus,

S Maria

Marianus Sabellus, Rom. Episc. Eugubinus.
Agapitus Bellomo, Rom. Episc. Casertanus.
Iulius Cananius, Ferrarien. Episc. Hadriens.
Iulius Gallerus Pisanus. Episc. Alexanen.
Hieronymus Burgensis, Gallus. Episc. Cathadonen.

Episcopi Pauli Quarti.

Scipio Aestensis, Ferrarien. Episc. Casalen.
Didacus Sarmiente de Sottomaior. Hispanus, Episc. Astoricen.
Thomas Coduclus, Anglus, Episc. Assaphen.
Faustus Capharellus, Rom. Episc. Fundanus.
Bellissarius Baldinus, Neapol. Episc. Larienen.
Vrbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Episc. Senogallien.
Iacobus Suretus, Græcus, Episc. Milopotamen. iunior.
Io. Baptista Osius, Romanus, Episcop. Reatinus obijt die 12. Nouemb. 1562.
Marcus Laureus, Tropiensis Ord. Præd. Episc. Campanien.
Franciscus de Beaquere, Gallus, Episc. Metensi.
Io. Franciscus Commendunus, Venetus, Episcop. Zacinthen. nunc Card.
Carolus de Grassis Bonon. Episc. Montis Falisci.
Arias Gallego, Hisp. Episc. Gerunden.
Gieron. Gallego, Hisp. Episc. Oueten.
Hercules Rettinger, German. Episc. Laurentinus.
Iulius de Rubeis, Polian. Episc. S. Leonis, obijt Romæ in mense Martio, 1564.
Ioan. de Munatones, Hisp. Ord. Sancti Augustini, Episcop. Segobricen.
Franciscus Blanco. Hisp. Episcop. Aurien.
Vincentius de Luchis, Bonon. Episc. Anconitanus.
Pompeius Piccolhomineus de Aragonia, Episc. Topien.
Petrus Barbaricus, Venetus, Episc. Cursolen.
Franciscus Bachodinus, Sabaudien. Episc. Gebennen.
Carolus de Agennens, Gal. Episc. Cenoman.
Hieronym. de Nichisola, Veronen. Ord. Præd. Episc. Theanen.
Marcus Antonius Bobba Casalen. Episc. Augusten. nunc Card.
Iacobus Lomellinus, Messanen. Episc. Mazarien.
Donatus de Laurentijs de Asculo, Appulus, Episc. Arianen.
Petrus Contarenus, Venetus, Episc. Paphen.
Petrus Danesius, Gallus, Episc. Vauren.
Hieronymus Sauorgnanus, Foroiulien. Episc. Sibinicen.

Philip-

Philippus du Bee, Gallus, Episc. Veneten.
Carolus de Roucy, Gallus, Episc. Suessionen.
Georgius Crascouitius, Croatus, Episc. Quinque Eccles.
Franciscus de Aguirre, Hisp. Episc. Crotonen.
Andreas de Guesta, Hisp. Episc. Legionen.
Antonius Gorroinero, Hisp. Episc. Almerien.
Antonius Augustinus, Hisp. Episc. Iserden.
Angelus Massarellus, Septem pedanus Episcop. Thelesin.
Antonius Ciurelia, Barensis, Episcop. Buduensis.
Dominicus Casablanca, Nessan. Ord. Prędic. Episc. Veicensis.
Petrus Faunus Costacciarius, Episc. Aquen.
Io. Carolus Bouius, Bonon. Episc. Octunen. nunc Archiepiscop. Brundusinus.
Hugo Boncompagnus, Bon. Epis. Vestanus, nunc Card. tit. S. Six. deinde Pont. Max. 1572. nuncupatus Greg. XIII.
Saluator Facinus de Colle. Episc. Clusinus.
Lupus Martinez, Hisp. Episc. Elnen.
Carolus de Espinay. Gallus, Episc. Dolen.
Aegidius Spifamè, Gallus, Episc. Niuernen.
Antonius Sebastianus Minturnus, de Traiect. Episc. Vxentin.
Bernardus del Bene, Florentinus, Episc. Nemansen.
Dominicus Bollanus, Venetus, Episc. Brixien.
Io. Antonius Vlpius Comen. Episc. Comen.
Ludouicus de Ginolhac, Gallus, Episc. Tutellen.
Philippus Maria Campeius, Bonon. Episc. Feltren.
Io. de Quignones, Hisp. Episc. Calaguritan.
Didacus Couarruuias de Leyua, Hisp. Episc. Ciuitaten.
Philippus Gerius, Pistorien. Episc. Isclanen. nunc Assisien.
Io. Antonius Fachinetus, Bon. Episc. Neocastren. Card. à Greg. XIII. 1582. 12. Dec. & postea Sum. Pont.

Episcopi Pii Quarti.

Io. Fabritius Seuerinus, Neapolitanus, Episc. Aceren.
Martinus Ritouius, Episc. Ipren.
Antonius Hauetius, Ord. Prędic. Flander, Episc. Namurcen.
Constantinus Bonellus, Feretran. Episc. Ciuitatis Castelli.
Iulius Superchius, Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Episc. Accien. nunc Caprulan.
Mattheus de Concinis, Florentinus Episcopus Cortonens.
Nicolaus Sfondratus, Mediolanensis, Episc. Cremonens. Card. à Greg. XIII. 1583. 22. Decemb. & Pap. die 5. Decembr. 1590.

appellatus Gregor.XIV.
Ventura Buffalinus Romanus.Episc. Massanens.
Ludouicus de Bueil,Gallus,Episc.Vencien.
Hieronymus Galleratus,Mediol.Episc.Sutrinus.
Io.Petrus Delphinus,Venetus,Ord.Canon.regularium, Episco. Zacinthi,& Cephaloniæ secundus.
Io.Andreas Bellonius,Messanen.Episc.Massalub.
Federicus Cornelius,Venetus,Episc.Bergomen.
Stephanus Bouther,Gallus,Episc.Corisopiten.
Io.Paulus Amanius.Cremens.Episc.Anglonen.
Alexander Sfortia de S.Floria, Episc.Parmen, nunc Cardin.tit. S.Mariæ in Via.
Antonius le Cirier Gallus,Episc.Abrincen.
Andreas Mocenicus,Venetus,Episc.Nimosieu.
Benedictus Saluinus,Firmanus,Episc. Verulanus.
Gulielmus Cassador,Hisp.Episc.Barchionen.
Petrus Gonzalez de mendoza,Hisp.Episc.Salamantin.
Martinus de Corduba de mendoza, Hisp.Ordin.Prædic.Episc. Dertusen.
Iulius magnanus,Placent.Ordin.min.Conu.S.Franc.epis. Calu.
Valentinus Herbutus,Polonus,epis.Præmisilien.
Simeon Aleotus Foroiulien,electus Episc.Foroiulien. mortuus est Tridenti,die 20.Augusti 1562.
Petrus de Xaque,Hisp.Ord.Pręd.Episc.Nilochen.
Prosper Rebiba,messanen.episc.Troianus.
Melchior Auosmediano,Hisp.Episc.Guadiscen.
Hippolytus de Rubeis,Parmensis episc.Papien.
Didacus de Leo,Hisp.Ord.Carmel.Episc.Calumbrien.
Annibal Saracenus,Neap.Epis.Licien.
Paulus Iouius,Comen.electus episc.Nucerien.
Hieronymus Triuisanus,Venetus,Ord.prædic.mortuus est Tridenti die 9.Sept.1562.Episc. Veronen.
Hieronymus Ragazzouus Venetus,Episc.Famagust.
Romulus de Valentibus de Trebia.episc.Conuersan.
Lucius maranta Venusinus,episc.Lauellen.
Simon de Nigro,Genuen.episc.Sarazan.mortuus Cardinalis.
Theophillus Gallupus,Tropien.episc.Oppiden.
Iulius Simoneta,Mediolanen.episc.Pisauren.
Petrus de Albert,Gallus,Episc.Conuenarum.
Iacobus Guidius,Volaterranus,Episc.pennen.Adrien.

Dida-

Didacus Ramirez,Hisp.Episc.Pampilonen.
Franciscus del Gado,Hisp. Episc.Lucen.
Ioannes Clausse,Gallus,Episc.Senccen.
Iacobus Gibertus de Nogueras,Hisp.Episc.Aliphan.
Ioannes Annius,Neapol.Episcop.Hippolen. & Coadiutor Bouinus.
Antonius Maria de Saluiatis,Romanus, in Gallia.Episcopus S. Pauli Card.à Greg.XIII.1583.
Matthæus Priulus Venetus,Episc.Aemon nunc Vincentinus.
Thomas Lilius,Bon.Episc.Soranus,deinde Plac.
Hieronymus Guerinus,Feretranus Episc.Imolen.
Thomas Oyerllaithe,Hibernus,Episc.Rossen.
Franciscus Valete,Gallus,Episcopus Vabren.
Fabius Pignatellus,Neapolitanus, Episcopus Monopolitanus,
Carolus de Vicecomitibus.Mediolanen.Episc. Vintimilien. mortuus Card.tit...
Ioannes Colosaurinus, Hungarus, Ordin.Prædicat.obiit Tridenti die 24.Nouembris,anno 1562.Episcopus Canadien.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Episc.Tinien.nunc Quinque Ecclesiæ.
Spinellus Bencius,Politianus,episcop.Montispolitiani.
Franciscus Abondius,Castillioneus,epis.Bobien.nunc Cart.tit.
Stanislaus Faleschi,Polonus,episc. Theodosien.
Eugenius Ohairt,Hibernus,Ord.Præd.episc.Achaden.
Donaldus Magongial,Hibernus,episc.Rapoten.
Guido Ferrerius Pedemontanus,epis.Vercellen.nunc Car.tit...
Io.Baptista Sighicellius Bonon.episc.Fauentinus.
Sebastianus Vantius de Arimino episc. Vrbeuetan.
Io.Baptista Lomellinus,Messanen.episc.Gardien.
Io.Baptista Millanesius,Florent.episc.Marsican.
Augustin.Mollignatus,Vercellensis,episc.Triuicanen.
Carolus Grimaldus Genuen.episc.Sauonen.
Fabritius Landrianus,Mediolanen.episcop.S.Marci.
Bartholomæus Ferrantius,Amerinus,Episcopus Amerinus.
Petrus Fragus,Hisp.episc.Vsellen.
Hieronymus de Gadis,Florent.Episc.Cortonen.
Franciscus Contarenus,Venetus,episc.paphen.
Io.Delphinus,Venetus,episc.Torcellanus.
Alexander Molus Comen.episc.Minoren.
Hieronymus Vielmus,Venetus,Ord.præd.episc.Argolicen.

Franciscus Rageseus Ord.S.Francisci de Obser. Episc. Marchanen.

Abbates.

Hieronymus Gallus, Abb.Claraualleu.
Symplicianus Abb.Sancti Saluatoris Papię, de Vulculina, Congregationis Cassinen.
Stephanus Catanius, Nouarien.Abb. S.Mariæ Gratiarum, Placentin.dictæ Congregat.Cassinen.
Augustinus Loscus, Hispanus, Abb.S.Benedicti de Ferraria, Cōgregat.Cassinen.
Eutichius Cordes, Antuerpin.Abb.S.Fortunati apud Bassianum Congreg.Cassinen.
Slaudius Sanctes, Gallus, Abb.Luneuillan.
Cosmus Damianus Hortolanus, Hispan.Abb.Villebertrandi.

Generales.

Vincentius Iustinianus, Genuen.Generalis, Ordin.Pręedicator. Cardin.Pij V.
Franciscus Zamorra, Hispanus, Generalis, Ordin. Min.de Obseruantia.
Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis Ordin.Minor. Conuentualium.
Christophorus Patauinus, Generalis, Ord.Heremitarum.S.Aug.
Io.Baptista Miglianacca, Asten.Gener.Ord. S.Mariæ Seruorum.
Stephanus Fazinus, Cremen.Prouincialis Lombardię, pro Generale Carmelitarum.
Iacobus Lainez, Hispanus, Præpositus Generalis Societ.Iesu.
Thomas.Ciuitatis de Castello, Generalis Capuccinorum.

Doctores Legum pro sacro Concilio.

Gabriel Paleotus, Bonon.Auditor Rotæ, nunc Cardin. tit.S.Nerei,& Archilei.
Scipio Lancellotus, Rom.Aduocatus Consistorialis, Cardin. à Greg.XIII.1583.
Io.Bapt.Castellinus, Bonon.Promot.deinde Episc.Arim.
Michael Thomasius.Maioricen.Doctor Decretorum.

Theologi à Summo Pontifice missi.

Fr.Petrus de Soto, Ordin.Pręedicatorum, Hisp.obijt Tridenti, mense Aprilis, 1563.
Alphon.Salmeron, Hisp.Societatis Iesu.
Franciscus Torensis, Doctor Theologus, Hispanus.
Antonius Solisius, Doctor Theologus, Hisp.
F.Camillus Campeius, Papien.Inquis.Ferrariæ, Ord.Pręd.

Fr.

Fr. Hieronymus Brauo. Hisp. Ord. Prædicatorum.
Fr. Andrianus Valentinus, Venetus, Ordin. Prædic. inde mortui Fr. Petri de Soto locum, nunc Illustriss. Dominij Veneti Inquisitor Generalis.

Doctores Theologicæ facultatis Parisiensis missi à Carolo IX. Galliarum Rege Christianissimo.

Nicolaus Maillad. Decanus facultatis Parisiensis.
Ioannes Peletier.
Antonius Demochares.
Nicolaus de Bris.
Iacobus Hugonis, Franciscanus, idem etiam Procurator Reuerend. Ioan. Vrsini Episcopi Trecorensis.
Simon Vigor.
Ricardus du Pre.
Natalis Laillet, obijt Tridenti 7. kal. Decemb. 1562.
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broycher.
Claudius de Saintes, Canon. Regularis.

Theologi, missi à Philippo Rege Catholico.

Cosmas Damianus, Hortolanus, electus Abb. Villabertrandi.
Ferdinandus Tritius Doctor Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinand. Velliosillus Doctor Theolog. Canonic. Saguntinus.
Thomas Dassio I.V.D. Canonicus Valentinus, Licentiat.
Antonius Couarruuias, Auditor Grataneu.
Ferdinandus Menacaceasis, Decretorum Doctor.
Frater Ioannes Ramirez, Hispanus, Minister Prouinc. D. Iacobi
Frater Alphonsus Contreras, Commissarius Ord. in Curia Regis Hispaniæ.
Frater Michael de Medina, Hisp. Ordin. Minor S. Theologię D.
Frater Ioan. Lobera, Hispan. S. Theologiæ Lector Salmanticę, missus in societatem ministri Prou. D. Iacobi sub memorati.
Cosmus Palma Fonteyus Sacræ Theologiæ Lector, Hispanus, Hortolani Abb. descrip. & Comes.
Fr. Io. Gallo. Hisp. Ord. Predicat.
Fr. Petrus Fernand. Hisp. Ord Præd. in societate Magistri Gallo.
Frater Desiderius de S. Martino, Panor. Ord. Carmelitan.
Michael Baius ab Atho. S. Theologię Doctor.
Io. Messeles, Louanij, S. Theologię Doctor.
Cornelius Iansenius, Hulstensis, S. Theologię Doctor.

Theolog: missi à Rege Portugaliæ.

Fr. Franciscus Foriero, Ord. pręd.

D. Iacobus à payua de Andrade, Lusitanus, Doctor Theologus.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis portugalliæ.

Ab Excellentissimo Duce Bauariæ.

Ioannes Cauillonius, Flander ex societate Iesuitarum.

Procuratores Episcoporum absentium.

Marchantius, Doctor Theologus, pro Illust. Car. de Mendoza, Episcop. Bergen.

Io. Gothardus. cler. sæc. Germanus pro R. Episc. Ratisbon.

Georgius, Hochenuarter cler. sec. Doct. Theologus, Suffraganeus pro Reuer. Episc. Basiliensi.

Frater Felicianus Ninguarda à Morbinio, Ord. pręd. pro Illustr. D. Salisburg. Orator.

Petrus Cumes, Doctor Theologus, Can. Malacitanus, pro Reu. Malacitano.

Io. Delgadus, Doct. Theol. Canonicus Tydensis, pro Do. Io. de S. Aemiliano Reuer. Episc. Tudensi.

Gaspar Cardillus, Villalpandeus, Segob. Doctor Theolog. pro Reuer. Episc. Abulen.

Frater Io. de Ludemna, Doctor Theologus, Ord. Præd. pro Reuer. Episc. Saguntino.

F. Franciscus Orantes, Lector Vallisoleti, Ord. Minorum, pro Reuer. Episc. Palentino.

Cæsar Ferrantius Suessanus, Doctor Theologus, pro Reuerend. Episc. Suessano apud Reuer. Illerdensem.

Procuratores ordinum.

Io. Contingon. D. Gallus, Prior, & procur. Ord. Cluniacensis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior monasterii de recluso, procurator Generalis Ord. Cistercien.

Theologi sęculares, & Doctores iuris Canonici.

Georg. Gerard. Gallus, Doctor Theol. cum Reu. Andegauensi.

Gentianus Heruetus, Gallus, cum Illustr. & Reuer. Cardinale à Lotharingia.

Franciscus Sancius, Decanus, facultatis Theologię, & Can. Salamantic. cum Reuer. Salaman.

Matthæus Guerra, Consentinus, Calaber, presb. sæcularis, cum Reuer. Episc. S. Marci.

Federicus Pendasius cũ Illust. Card. de Mantua, Legato S. Conc.

Io.

Io.Franciscus Lombardus,cum Illustr.Card.Seripando, Legato S.Concilij.
Petrus Mercatus,Theologus,cum Reuer.Vincensi.
Trigillius Doctor Theologus,Canonicus Legionen.cum Reueren. Legionen.
Sobanus Doct.Theologus,cum Reuerend.Legionen.
Antonius Leitonus,Doctor Theol,cum Reuer.Coymbricensi.
Petrus Fontidonius.D.Theol.cum Reuerend Salmantino.
Ioannes Villeta D.Theol.cum Reuer.Barchinonem.
Io.Fonseca D.Theol.cum Reuerendiss.Episcopo Granaten.
Michael Oroncuspe,D.Theol.cum Reuer.Episc.Pampilon.
Alphonsus Fernandez de la Guerra, Hisp.Doctor Theologus, cum Reuer.Guadixien.
Michael Vicero D.V.I.cum Reuer.Episc.Pampilon.
Iosephus Puebla,Doct.Theolog.cum R.Episc.Ciuitaten.
Io.Chacon.Doct.Iuris Canonici,cum Reu.Episc.Almer.
Antonius Garsias,Doctor Theologus, cum Reuerend.Episcop. Oueten.
Benedictus Arias,Montanus,Ord.S.Iacobi.Doctor Theologus, cum Reuer.Segobien.
Ioannes Barcellona,Theol.cum Reuer.Episc.Vscellen.

Doctores Galli,Ordinis S.Benedicti.

Ioan Garthougne,Doctor Theologus.
Ioan.de Verdun.Doctor Theologus.

Theologi Ord.F.Pradicatorum.

Angelus Ciosus Florentinus,cum Illust.Card.Mantuano legato
Seraphinus Caballus,Brixia,Prouincialis terræ S. cum Reuere. suo Generali,
Heliseus Capys,Venetus Theologus.cum Reuerend.Archiepisc.pragen.
Petrus Ardien.Gallus,cum Reuer.D.Cenomanen.
Bernardus Bernardi,Gallus,inquisitor Auinioni, Vicar.Congr. Franciæ,cum Reuer.D.Memausensi.
Ioan.Mattheus Valdina,cum Reuer.D.Laurentino.
Petrus Martyr,Coma,Hispan.cum Reu.Dom Gerundensi.
Petrus Zatores,Hisp.cum Reuerend.D.Dertusensi.
Antonius de Grosupto,cum Reuerend.Dom. Vigliuanensi.
Aurelio de Chio,cum Reuerend.D.Spalatrensi.
Adrianus Valenticus,Venetus,cum Reuerend.D.Nicosiensi.
Marcus Medices,Veronen.cum Reuerendiss.D.Ceneten.

Bene-

Benedictus Herba: Mantuanus, cum Reuerend. D. Brixiensi.
Michael de Ast, Genuensis, Prior S. Laurentij.
Constantinus Coccianus Isorella, cum Reuerendiss. Dom. Montepolitiano.
Henricus de Sancto Hieronymo, cum Reueren. D. Bracatensi.
Ludouicus de Soto maior, cum Reuerendiss. D. Georg. de Tayde
Baptista de Lugo, cum Reuerend. D. Veronensi.
Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum S. Francisci de Obseruantia, cum suo Generali.

Aloysius de Burgo nouo, Placent. Sacræ Theolog. Lector, Bononiensis, Commissarius Generalis, nunc Ordinis Generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Prouinc. Bonon. Magist.
Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Raguseus Apostolicus Prædicator, Terræ S. gubernator, nunc Episc. de Stagno in Dalmatia.
Angelus de Perriollo, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Perusiæ.
Angelus Iustinianns, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Ianuæ.
Vincentius de Messina, Italus, Sac. Theol. lector Neapoli.
Iulius Passitanus, Vrceanus Italus, Sacr. Theol. Lector Bergomi.
Iacobus Alani, Gallus, Theol. cum Reuerend. Episc. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ordin. Fr. Minorum Conuentualium, existentium in S. Concilio, cum Reuer. Patre Generali.

Marcus Anton. Gambaronus à Lugo, socius Relig.
Bartholomæus Golphus de Pergula, Prædicator Illustriss.
Ioannes Tertius, Bergom. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regens in Conuentu S. Crucis de Florentia.
Augustinus Balbus à Lugo.
Ioannes Baptista Ghisulphus Ordin. Scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonij de Patauio.
Lucius Anguissola Placentinus, Regens S. Franc. Bononiæ.
Maximianus Beuianus Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ.
Octauianus Charus de Neap. Regens S. Lauren. de Neap.
Antonius Posius de Monte Ilcino, regens in Conuentu Duodecim Apostolorum Romæ.
Bonauentura Meldulen. regens in Conuentu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, regens in Conuentu Ferrariæ.

An-

Antonius à Cubalo Feltren. (rio.
Andreas Schynopius de Amandula, cũ Reuer. Dom. Gathanza.
Baltassar Cryspius, Neapolitanus, cum Reuer. Dom. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Heremitarum S. Augustini.

Thadæus Perusinus, cum Reuer. Dom. Saluiato, nũc Generalis.
Io. Paulus Recanatensis, cum R. Dom. Quinque Ecclesien. Oratore pro Regno Hungariæ.
Simon Florentinus, cum Illustr. Card. Seripando, Legato.
Cherubinus Lauosius de cassia, cum Reuerend. D. Vercell.
Gabriel Verratellos, Anconitanus.
Ambrosius Veronensis, Prior conuentus S. Marci in Vrbe Trid.
Io. Baptista Burgos, Valentinus, Hisp.
Antonius Mondulphensis, qui est cũ Reuer. D. Prage. Oratore.
Aegidius Volaterranus, cum Reueren. Episcopo Thinien.
Eugenius Pisauriensis in præterita Quadrag. Concilij Prædicator celeberrimus.
Adamantius Florentinus, qui est cum Illustriss. Card. Madrutio.
Aurelius Corinaltensis, cum D. Orat. Heluetiorum.
Balthassar Massanus, cum Reuerendiss. Episcopo Catanien.
Sebastianus Fanesius, eiusdem Ord. Scriba.
Christophorus de Sanctotis, Burgensis, Hisp.
Simon de Brazzolatis Patauinus.
Angelus Ferrus, Venetus, cum Reuerend. D. de Osma.
Petrus Lusitanus, cum Reueren. D. Leiriens.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Ioan. Iacobus Cherecatus Vincentinus, Prouinc. Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordin.
Theodorus Masius, Mantuanus, cũ Reuer. Domino Cremonẽsi.
Syluester, Confessor Illust. Card. Mantuani.
Lucretius Asolanus, cum Reuer. Dom. Patriar. Venetiarum.
Nicolaus Gallus, cum Reuer. P. Generali.
Eraldus Gallus, cum Reuer. P. Generali.
Laurentius Lauretus, Venetus cum Reuer. Patre Generali.
Angelus Ambrosinus, Venetus.

Theologi Ord. Fratrum Seruorum.

Stephanus Bonuntio, Aretinus.
Amans pro Congregatione Seruorum, cum Reuer. D. Sebinio.

Officiales S. Concilij Trid.

Episcopus Cauensis, Commissarius.
Episcopus Thelesinus, Secretarius.

Ludo-

Ludouicus Bondonus, Magist. Cerimoniarum.
Antonius Manellus, Depositarius.

Cantores Sacri Concilij.

Simon Bartolinus, Perusinus.
Ioan. Aloysius de Episcopis, Neapolit.
Bartholomæus Conte Gallus.
Matthias Albo, de Fulgineo.
Franciscus Bustamente, Hisp.
Io. Antonius Latinus, Beneuentan.
Franciscus Druda Galliensi.
Lucas Longinquus, Gisonen.
Petrus Scorteccius Aretinus.

Notarij.

Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, & Cynthius Pamphylus, de S. Seuerino.
Hieronym. Gambarus Brixiensis, Forensis.

Cursores S.D.N. & Sacri Concilij.

Nicolaus de Mattheis, & Iacobus Carra.] Iobroges.

NVMERVS PRAELATORVM cuiuscumque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum conuenere.

Prælati.	Itali	187	per Procuratores	2
	Galli	26	per Procuratores	1
	Hermani	2	per Procuratores	4
	Hispani	31	per Procuratores	4
	Lusitani	3		
	Græci	6		
	Poloni	2		
	Hungari	2		
	Angli	1		
	Hiberni	3		
	Flandi	2		
	Croati	1		
	Moraui	1		
	Illyrici	3		

In-

INSCRIPTIONES DIVERSORVM OPERVM.

QVę plerique eruditissimi, ijdemq; pijssime Patres, durante Tridentino Cōcilio, vel suo Marte confecere, vel ex alijs congessere, seu vertere, vel pene obliterata restituere; cum authorum nominibus eo ordine dispositę, quo ipsa Opera vel primùm emissa, vel denuò impressa fuerunt.

De Summi Pontificis authoritate.

De residentia Episcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Max. & Concilij Generalis authoritate ad Basileensium Oratorem responsio coram Sanctissim. D. Eugenio Papa IV. Sacro Cardinalium Senatu, cœterisque Romanæ Curię proceribus, in Concilio Florentino, viua voce exhibita per Ioannem à Turre Cremata Presbyterum, Cardinalem S. Xysti; nunc primum in lucem edita, Opera Camilli Campegij, Theologi Papiensis.

Constitutiones Sanctorum Apostolorum. Doctrina Cath. à Clemente Romano Episcopo, & ciue conscripta, libri octo Frācisci Turriani prolegomena, & explanationes apologetice, in eisdem Constitutiones Gręcè scripta.

De constitutionibus Apostolicis, B. Clemente Romano Authore, libri octo, nunc primùm à tenebris eruti, & ad orthodoxā fidem astruendam apprimè vtiles.

Ioanne Carolo Bouio, Episcopo Ostunensium, nunc Archiepiscopo Brundusino, interprete.

Eiusdē Scholia in loca, quę dubitationē aliquā habere vidētur.

De Quadripartita Iustitia libri tres. De Sacrificio missæ, & sacrosanctæ Eucharistię celebratione, per Christum in cœna nouissima, De cœna, & Calice Domini, quo ad Laicos, & Clericos non celebrantes, libri tres. Authore, Gaspare Casalio Lusitano, Legeriensium Episc.

Isaię Prophetę vetus, & noua ex Hebraico versio, cū commēt. Francisco Forerio. Vlyssiponensi, S. Theolog. professore Dominicano, authore.

Christiana Paræncsis, siue de recta in Deum fide, libri septem. Michael medina, Hisp. Ordin. min. de Obseruantia, authore.

Eiusdem Disputationes de indulgentijs.

Locorum Catholicorum tum Sacræ Scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda libri septem F. Francisco Horantio, Hispano, Ordin. Min. Reg. Obseruantiæ, authore.

Petri Fontidonij Segobiensis, Doctoris Theologi, pro sacro œcumenico Concilio Tridentino, Aduersus Ioannem Fabriccium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia ferè de Religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controuersiam vocantur, apertè, & dilucidè explicantur, præsertim contra Martini Chemnicij petulantem audaciã: Authore R. D. Diego Payna Andradio Lusitano.

Commentarius in sacrum D. N. Iesu Christi Euangelium, secũdum Matthęum.

A P. Ioannes Suarez, Episc. Conimbricensis, & Arganisi Comite, editus.

Thomę ab Argentina commentaria in 4. lib. Sentent. recognita, & à mendis quibus passim scatebant, repurgata.

Suprascripti libri omnes ex officina Francisci Ziletti prodiere.

Assertio fidei Catholicæ aduersus articulos vtriusque Confessionis fidei Annę Burgensis I. D. in Academia Aurelianens. olim professoris. Authore Feliciano Ninguarda à Morbinio, Dominicano Doctor Theol. Reuerendiss. & Illustriss. Archiepisc. ac Principis Salisburgen. Consiliario, & in sacro Tridentino Concilio Oratore.

Disputationes aduersus protestationem 35. Hæreticorum Augustanę confessionis. Habitę à Gaspar. Cardillo Villulpandeo, Hisp. Segob. Doct.

Antonij Sebastiani Minturni, Episcop. Vxentini, de officiis Ecclesiæ prętandis.

D. Bonauenturę in quatuor libros Sentent. lib. quatuor. Item Opusculorum eiusdem Tomi duo, ab innumeris ferè mendis purgati, & Annotationibus, tam rerum memorabilium, quam locorum Scripturę, & Doctorum in margine nunc denuo decorati. Iussu R. P. F. Francisci Zamora, totius Seraphici Ordin. de Obseru. General. Ministri.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII Diuina prouidentia Papæ Quarti.

Super declaratione temporis ad obseruanda Decreta œcumenici, & Generalis Conc. Tridentini.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones authoritas, atq; confirmatio Apostol. Sed. & debet, & solet accedere, ita si qua super eis exorta sit dubitatio, eiusdem. Sed iudicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras peruenit, multos esse qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta S. Generalis Concil. Trident. ad reformationem, & ius positiuum duntaxat spectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa prætertim, quę tempora certa pręscribunt ad Prouinciales, Diœcesanasque Synodos celebrandas, ad sacros Ordines suscipiendos, ad relig. profitendam, ad Parochiales Ecclesias, aliaque beneficia Ecclesiastica, quę eiusdem Concil. decretis retineri prohibitum sit, resignandas, & ad complures huiusmodi exequendas, ac alias omnes ad prędictam reformationem, ius que positiuum tantum spectantes, quę obseruari aut euitari debeāt. Nos itaque, vt omnis controuersia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire censuimus, duximus declarandam. Nam, etsi ipsius Cōcilij decreta etiam de venerabilium Fr. nostrorum S. R. E. Cardin. consilio, & assensu in Concistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerunt sub finē mens. Ian. & ab eo etiam tēpore apud hanc S. Sedem obseruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendatæque imprimendis necessario consumptum fuit, & in iure etiam communi sancitum est, vt Constitut. noue vim non nisi post certum tempus obtineant; ęquum nobis, & iustum visum est; prędicta decreta omnia ad dictam reformationem, iusque positiuum duntaxat spectantia, à Kal. Maij proximè pręteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cuiusquam, quod ea ignorauerit, admittendam, atque ita Apostol. author. declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque statuimus,

ctoriarum, aliarumq; almae Vrbis nostrae, ac Rom.Cur. tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus, quae tamen (vt intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium praefectis, ac officialibus minus diligenter obseruantur. Cum autem enixæ nostrę voluntatis sit, vt illa, & pariter decreta Sacri Cōc. Trid. in his, quae ad eorum officia spectant, ab eisdem omninò obseruentur. Nos propterea considerantes, parum esse, iura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officij nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, salubriter, & vtiliter prouidere, praefatasq; constitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quae hic haberi volumus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes: Venerab. Fr. nostro Io. Episc. Tuscul. Morono, Io. Michaeli S. Anastasię Saraceno, ac Io. Bapt. S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinę Alexandrino, Clementis S. Marię in Aracæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetę, ac Carolo S. Martini in montibus Borromæo presb. necnon Vittellotio S. Mariae in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipsi, seu eorum maior pars coniunctim, vel diuisim, eorum arbitrio, & tanquam executores ad litterarum, constitutionum, & decretorum praed. constitutiones, & ordinationes, ac decreta praefata, iuxta tenores eorum, ac litterarum desuper confectarum, per quoscumq; Pœnitentiarię, Vicariæ, & Camerae, ac Rotae, Curiarum, ac Tribunal. praed. iudices, & officiales, sub excommunicationis latae sententiae, ac priuationis officiorum, & alijs eisdem. Card. bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis, firmiter obseruari faciant, & cum effectu, nisi tam in executione dictorum decretorum Concilij, quàm dictarum litterarum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerserit, quo casu ad nos referant, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, ac eos, qui litteris, & decretis prædictis, & eorumdem Card. mandatis non paruerint, ex tunc prout ex eadem die, & è contra, illorum officijs priuatos, nec non ad illa, & alia Rom. Cur. officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officijs sic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusuis personis idoneis pro pretio conuenienti emi, liberè & licitè posse authoritate nostra curent, nuncient, decernāt, ac declarent, prout nos harum serię nunciamus decernimus, & de-

claramus. Non obstan.quibusuis Constitut. & Ordinationibus Apost.ac Pœnitentiæ,& Curiar.necnon Tribunal præd.statutis, &c.etiam iuramento,&c.roboratis,priuilegijsquoque,indultis, & litteris Apost.illis,ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscunque tenoribus,& formis, ac cum quibus clausulis, & decretis,etiam motu simili,&c. & alias quomodocumque concessis,&c.Quibus omnibus,&c.illorum tenores, &c.hac vice latissime derogamus, eaque, aduersus præmissa nullatenus suffragari volumus: cœterisque contrarijs quibuscumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat.Romæ apud S.Marcum, quarto Nonas Aug.anno quinto.

BVLLA S. D. NOSTRI

D.Pij, D.Prouidentia Papæ Quarti.

Contra quoscumque Ecclesias, & beneficia Ecclesiastica quæcumque in confidentiam retinentes, siue recipientes.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutum, vigiles mentis oculos,non solùm in absentium extendere,sed potissimum in præsentium, domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutando, aliquando reflectere, ac eos præsertim, quos in Apost. solicitudinis partem euocauit Altissimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eis omnimoda suspicione vacuos,& immunes conseruare decet; vt qui cœteros illustris officii sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa morum integritate præstare dignoscantur. Sanè licet dudum,cum certam simoniacę grauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Roman. Cur. atque adeo in sacrum venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegium,quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiarumque precibus adductos beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere, intelleximus; hanc illicitam

tam beneficentiæ exercendę, seu amicitię colendæ viam à tāto saltem Collegio prorsus eliminare cupiētes, eosdem Fratres in Concistorio nostro secreto, nō semel admonuerimus, huiç aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent ne ve illa hoc pacto reciperent, atque sic recepta dimitterent : Nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, & eorum aliquos monitionis nostræ, imò potius suimet oblitos ea, quæ custodiendę receperant, beneficia nondum tamen dimisisse. Et insuper illos, & nonnullos, alios enim Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicę Clericos Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, in sui fauorem resignata cessa, vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis, per obitum, vel alias vacantibus, à nobis, & prędecessoribus nostris, seu etiā ab Ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodū sibi prouideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, sibi in titulū, commendam, vel administrationem, aut alias dicta authoritate concessa quandoq; in resignantium vel cedentium, seu etiam aliorum fauorem cessisse vel alias dimisisse. Ac sibi propterea pēsiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorū beneficiorum huiusmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem prouisionem, præsentationem, & illam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum, ad eorumdem ecclesiarum, monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus siue accessus, & ingressus ad Ecclesias etiam cathedrales monasteria, ac alias diuersa beneficia ecclesiastica sibi reseruari procurasse, & obtinuisset ad hoc, videlicet, vt cōfidentes sic decimarum Apostolicarum vel communis dicti Collegij, & annatę aliorumque iurium dictæ Camerae debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut alias dispositioni Sedis Apost. generaliter reseruatorum collationibus, ac interdum vt beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum fauorem cedantur, seu resignētur, vel vt personae inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & faculta-

Benedictus Herba: Mantuanus, cum Reuerend. D. Brixiensi.
Michael de Ast, Genuensis, Prior S. Laurentij.
Constantinus Coccianus Isorelia, cum Reuerendiss. Dom. Montepolitiano.
Henricus de Sancto Hieronymo, cum Reueren. D. Bracarensi.
Ludouicus de Soto maior, cum Reuerendiss. D. Georg. de Tayde
Baptista de Lugo, cum Reuerend. D. Veronensi.
Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum S. Francisci de Obseruantia, cum suo Generali.

Aloysius de Burgo nouo, Placent. Sacræ Theolog. Lector, Bononiensis, Commissarius Generalis, nunc Ordinis Generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Prouinc. Bonon. Magist.
Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Raguseus Apostolicus Prædicator, Terræ S. gubernator, nunc Episc. de Stagno in Dalmatia.
Angelus de Perriollo, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Perusiæ.
Angelus Iustinianns, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Ianuæ.
Vincentius de Messina, Italus, Sac. Theol. lector Neapoli.
Iulius Passitanus, Vrceanus Italus, Sacr. Theol. LectorBergomi.
Iacobus Alani, Gallus, Theol. cum Reuerend. Episc. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ordin. Fr. Minorum Conuentualium, existentium in S. Concilio, cum Reuer. Patre Generali.

Marcus Anton. Gambaronus à Lugo, socius Relig.
Bartholomæus Golphus de Pergula, Prædicator Illustriss.
Ioannes Tertius, Bergom. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regens in Conuentu S. Crucis de Florentia.
Augustinus Balbus à Lugo.
Ioannes Baptista Ghisulphus Ordin. Scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonij de Pattauio.
Lucius Anguissola Placentinus, Regens S. Franc. Bononiæ.
Maximianus Beuianus Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ.
Octauianus Charus de Neap. Regens S. Lauren. de Neap.
Antonius Posius de Monte Ilcino, regens in Conuentu Duodecim Apostolorum Romæ.
Bonauentura Meldulen. regens in Conuentu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, regens in Conuentu Ferrariæ.

An-

Antonius à Cubalo Feltren. (rio.
Andreas Schynopius de Amandula,cũ Reuer.Dom.Gathanza.
Baltassar Cryspius,Neapolitanus,cum Reuer.Dom.Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Heremitarum S. Augustini.

Thadæus Perusinus,cum Reuer.Dom.Saluiato, nũc Generalis.
Io.Paulus Recanatensis,cum R.Dom.Quinque Ecclesien.Oratore pro Regno Hungariæ.
Simon Florentinus,cum Illustr.Card.Seripando,Legato.
Cherubinus Lauosius de cassia,cum Reuerend.D.Vercell.
Gabriel Verratellos,Anconitanus.
Ambrosius Veronensis,Prior conuentus S. Marci in Vrbe Trid.
Io.Baptista Burgos,Valentinus,Hisp.
Antonius Mondulphensis,qui est cũ Reuer.D.Prage.Oratore.
Aegidius Volaterranus,cum Reueren.Episcopo Thinien.
Eugenius Pisauriensis in præterita Quadrag. Concilij Prædicator celeberrimus.
Adamantius Florentinus,qui est cum Illustriss.Card.Madrutio.
Aurelius Corinaltensis,cum D.Orat.Heluetiorum.
Balthassar Massanus,cum Reuerendiss.Episcopo Catanien.
Sebastianus Fanesius,eiusdem Ord.Scriba.
Christophorus de Sanctotis,Burgensis,Hisp.
Simon de Brazzolatis Patauinus.
Angelus Ferrus,Venetus,cum Reuerend.D.de Osma.
Petrus Lusitanus,cum Reueren.D.Leiriens.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Ioan.Iacobus Cherecatus Vincentinus,Prouinc.Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordin.
Theodorus Masius,Mantuanus,cũ Reuer.Domino Cremonẽsi.
Syluester,Confessor Illust.Card.Mantuani.
Lucretius Asolanus,cum Reuer.Dom.Patriar.Venetiarum.
Nicolaus Gallus,cum Reuer.P.Generali.
Eraldus Gallus,cum Reuer.P.Generali.
Laurentius Lauretus,Venetus cum Reuer.Patre Generali.
Angelus Ambrosinus,Venetus.

Theologi Ord.Fratrum Seruorum.

Stephanus Bonuntio,Aretinus.
Amans pro Congregatione Seruorum, cum Reuer.D.Sebinio.

Officiales S.Concilij Trid.

Episcopus Cauensis,Commissarius.
Episcopus Thelesinus,Secretarius.

Ludo-

Ludouicus Bondonus, Magist. Cerimoniarum.
Antonius Manellus, Depositarius.

Cantores Sacri Concilij.

Simon Bartolinus, Perusinus.
Ioan. Aloysius de Episcopis, Neapolit.
Bartholomæus Conte Gallus.
Matthias Albo, de Fulgineo.
Franciscus Bustamente, Hisp.
Io. Antonius Latinus, Beneuentan.
Franciscus Druda Galliensi.
Lucas Longinquus, Gisonen.
Petrus Scorteccius Aretinus.

Notarij.

Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, & Cynthius Pamphy-lus, de S. Seuerino.
Hieronym. Gambarus Brixiensis, Forensis.

Cursores S. D. N. & Sacri Concilij.

Nicolaus de Mattheis, & Iacobus Carra.] Allobroges.

NVMERVS PRAELATORVM

cuiuscumque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum conuenere.

Prælati.	Itali	187	per Procuratores	2
	Galli	26	per Procuratores	1
	Hermani	2	per Procuratores	4
	Hispani	31	per Procuratores	4
	Lusitani	3		
	Græci	6		
	Poloni	2		
	Hungari	2		
	Angli	1		
	Hiberni	3		
	Flandi	2		
	Croati	1		
	Moraui	1		
	Illyrici	3		

In-

INSCRIPTIONES DIVERSORVM OPERVM.

QVę plerique eruditissimi, ijdemq; pijssime Patres, durante Tridentino Cōcilio, vel suo Marte confecere, vel ex alijs congessere, seu vertere, vel pene obliterata restituere; cum authorum nominibus eo ordine dispositę, quo ipsa Opera vel primùm emissa, vel denuò impressa fuerunt.

De Summi Pontificis authoritate.

De residentia Episcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Max. & Concilij Generalis authoritate ad Basileensium Oratorem responsio coram Sanctissim. D. Eugenio Papa IV. Sacro Cardinalium Senatu, cœterisque Romanæ Curię proceribus, in Concilio Florentino, viua voce exhibita per Ioannem à Turre Cremata Presbyterum, Cardinalem S. Xysti; nunc primum in lucem edita, Opera Camilli Campegij, Theologi Papiensis.

Constitutiones Sanctorum Apostolorum. Doctrina Cath. à Clemente Romano Episcopo, & ciue conscripta, libri octo Frācisci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticę, in eisdem Constitutiones Gręcè scripta.

De constitutionibus Apostolicis, B. Clemente Romano Authore, libri octo, nunc primùm à tenebris eruti, & ad orthodoxā fidem astruendam apprimè vtiles.

Ioanne Carolo Bouio, Episcopo Ostunensium, nunc Archiepiscopo Brundusino, interprete.

Eiusdē Scholia in loca, quę dubitationē aliquā habere vidētur.

De Quadripartita Iustitia libri tres. De Sacrificio missæ, & sacrosanctæ Eucharistię celebratione, per Christum in cœna nouissima, De cœna, & Calice Domini, quo ad Laicos, & Clericos non celebrantes, libri tres. Authore, Gaspare Casalio Lusitano, Legeriensium Episc.

Isaię Prophetę vetus, & noua ex Hebraico versio, cū commēt. Francisco Forerio Vlyssiponensi, S. Theolog. professore Dominicano, authore.

Christiana Paræncsis, siue de recta in Deum fide, libri septem. Michael medina, Hisp. Ordin. min. de Obseruantia, authore.

Ejus-

Eiusdem Disputationes de indulgentijs.

Locorum Catholicorum tum Sacræ Scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda libri septem F. Francisco Horantio, Hispano, Ordin. Min. Reg. Obseruantiæ, authore.

Petri Fontidonij Segobiensis, Doctoris Theologi, pro sacro œcumenico Concilio Tridentino, Aduersus Ioannem Fabriccium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia ferè de Religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controuersiam vocantur, apertè, & dilucidè explicantur, præsertim contra Martini Chemnicij petulantem audaciã: Authore R. D. Diego Payna Andradio Lusitano.

Commentarius in sacrum D. N. Iesu Christi Euangelium, secũdum Matthęum.

A P. Ioannes Suarez, Episc. Conimbricensis, & Arganisi Comite, editus.

Thomę ab Argentina commentaria in 4. lib. Sentent. recognita, & à mendis quibus passim scatebant, repurgata.

Suprascripti libri omnes ex officina Francisci Ziletti prodiere.

Assertio fidei Catholicæ aduersus articulos vtriusque Confessionis fidei Annę Burgensis I. D. in Academia Aurelianensi olim professoris. Authore Feliciano Ninguarda à Morbinio, Dominicano Doctor Theol. Reuerendiss. & Illustriss. Archiepisc. ac Principis Salisburgen. Consiliario, & in sacro Tridentino Concilio Oratore.

Disputationes aduersus protestationem 35. Hæreticorum Augustanę confessionis. Habitę à Gaspar. Cardillo Villulpandeo, Hisp. Segob. Doct.

Antonij Sebastiani Minturni, Episcop. Vxentini, de officiis Ecclesiæ pręstandis.

D. Bonauenturę in quatuor libros Sentent. lib. quatuor. Item Opusculorum eiusdem Tomi duo, ab innumeris ferè mendis purgati, & Annotationibus, tam rerum memorabilium, quam locorum Scripturę, & Doctorum in margine nunc denuo decorati. Iussu R. P. F. Francisci Zamora, totius Seraphici Ordin. de Obseru. General. Ministri.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII
Diuina prouidentia Papæ Quarti.

Super declaratione temporis ad obſeruanda Decreta œcumenici, & Generalis Conc. Tridentini.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones authoritas, atq; confirmatio Apoſtol. Sed. & debet, & ſolet accedere, ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem. Sed iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit, multos eſſe qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta S. Generalis Concil. Trident. ad reformationem, & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa prætertim, quę tempora certa pręſcribunt ad Prouinciales, Diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros Ordines ſuſcipiendos, ad relig. profitendam, ad Parochiales Eccleſias, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, quę eiuſdem Concil. decretis retineri prohibitum ſit, reſignandas, & ad complures huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prędictam reformationem, iuſ que poſitiuum tantum ſpectantes, quę obſeruari aut euitari debeāt. Nos itaque, vt omnis controuerſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam, etſi ipſius Cōcilij decreta etiam de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Cardin. conſilio, & aſſenſu in Conciſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub finē menſ. Ian. & ab eo etiam tēpore apud hanc S. Sedem obſeruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendatæque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & in iure etiam communi ſancitum eſt, vt Conſtitut. nouę vim non niſi poſt certum tempus obtineant; ęquum nobis, & iuſtum viſum eſt; prę dicta decreta omnia ad dictam reformationem, iuſque poſitiuum duntaxat ſpectantia, à Kal. Maij proximè pręteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam, atque ita Apoſtol. author. declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus,

ctoriarum, aliarumq; almae Vrbis nostrae, ac Rom.Cur. tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus, quae tamen (vt intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium praefectis, ac officialibus minus diligenter obseruantur. Cum autem enixæ nostrę voluntatis sit, vt illa, & pariter decreta Sacri Côc. Trid. in his, quae ad eorum officia spectant, ab eisdem omninò obseruentur. Nos propterea considerantes, parum esse, iura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officijs nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, salubriter, & vtiliter prouidere, praefatasq; constitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quae hic haberi volumus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes: Venerab. Fr. nostro Io. Episc. Tuscul. Morono, Io. Michaeli S. Anastasię Saraceno, ac Io. Bapt. S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinę Alexandrino, Clementis S. Marię in Aracæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetę, ac Carolo S. Martini in montibus Borromæo presb. necnon Vittellotio S. Mariae in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipsi, seu eorum maior pars coniunctim, vel diuisim, eorum arbitrio, & tanquam executores ad litterarum, constitutionum, & decretorum praed. constitutiones, & ordinationes, ac decreta praefata, iuxta tenores eorum, ac litterarum desuper confectarum, per quoscumq; Pœnitentiarię, Vicariæ, & Camerae, ac Rotae, Curiarum, ac Tribunal. praed. iudices, & officiales, sub excommunicationis latae sententiae, ac priuationis officiorum, & alijs eisdem. Card. bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis, firmiter obseruari faciant, & cum effectu, nisi tam in executione dictorum decretorum Concilij, quàm dictarum litterarum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerserit, quo casu ad nos referant, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, ac eos, qui litteris, & decretis prædictis, & eorumdem Card. mandatis non paruerint, ex tunc prout ex eadem die, & è contra, illorum officijs priuatos, nec non ad illa, & alia Rom. Cur. officia in posterum obtinenda in habiles, ac ipsis ab eisdem officijs sic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusuis personis idoneis pro pretio conuenienti emi, liberè & licitè posse authoritate nostra curent, nuncient, decernât, ac declarent, prout nos harum serię nunciamus decernimus, & de-

claramus. Non obstan. quibusuis Constitut. & Ordinationibus Apost. ac Pœnitentiæ, & Curiar. necnon Tribunal præd. statutis, &c etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegijsquoque, indultis, & litteris Apost. illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibus clausulis, & decretis, etiam motu simili, &c. & alias quomodocumque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, eaque, aduersus prĕmissa nullatenus suffragari volumus: cœterisque contrarijs quibuscumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas Aug. anno quinto.

BVLLA S. D. NOSTRI

D. Pij, D. Prouidentia Papæ Quarti.

Contra quoscumque Ecclesias, & beneficia Ecclesiastica quacumque in confidentiam retinentes, siue recipientes.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solùm in absentium extendere, sed potissimum in præsentium, domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutando, aliquando reflectere, ac eos præsertim, quos in Apost. solicitudinis partem euocauit Altissimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eis omnimoda suspicione vacuos, & immunes conseruare decet; vt qui cœteros illustris officii sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa morum integritate præstare dignoscantur. Sanè licet dudum, cùm certam simoniacę grauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Roman. Cur. atque adeo in sacrum venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiarumque precibus adductos beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere, intelleximus; hanc illicitam

tam beneficentiæ exercendę, seu amicitię colendæ viam à tãto saltem Collegio prorsus eliminare cupiẽtes, eosdem Fratres in Concistorio nostro secreto,nõ semel admonuerimus,huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent ne ve illa hoc pacto reciperent,atque sic recepta dimitterent : Nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, & eorum aliquos monitionis nostræ,imò potius suimet oblitos ea , quæ custodiendę receperant,beneficia nondum tamen dimisisse.Et insuper illos,& nonnullos,alios enim Patriarchas,Archiepiscopos,& alios Episcopos,ac etiam Cameræ Apostolicę Clericos Ecclesias, Monasteria,dignitates, & alia beneficia huiusmodi , in sui fauorem resignata cessa,vel alias dimissa,acceptasse,aut de illis per obitum, vel alias vacantibus,à nobis,& prędecessoribus nostris,seu etiã ab Ordinarijs , & alijs inferioribus collatoribus etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodũ sibi prouideri obtinuisse,illaque,ac etiam alia aliter vacantia,sibi in titulũ, commendam,vel administrationem,aut alias dicta authoritate concessa quandoq; in resignantium vel cedentium,seu etiam aliorum fauorem cessisse vel alias dimisisse.Ac sibi propterea pẽsiones annuas,ac fructus,redditus,& prouentus Ecclesiarum, Monasteriorum,dignitatum,& aliorũ beneficiorum huiusmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas , & illos transferendi,ac etiam collationem prouisionem, præsentationem,& illam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum , ad eorumdem ecclesiarum,monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium,necnon regressus siue accessus, & ingressus ad Ecclesias etiam cathedrales monasteria , ac alias diuersa beneficia ecclesiastica sibi reseruari procurasse , & obtinuisset ad hoc,videlicet,vt cõfidentes sic decimarum Apostolicarum vel communis dicti Collegij , & annatę aliorumque iurium dictæ Camerae debitorum solutionem eludant,integris que beneficiorum,etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut alias dispositioni Sedis Apost. generaliter reseruatorum collationibus,ac interdum vt beneficia ipsa,tempore procedente , in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum fauorem cedantur,seu resignẽtur , vel vt personae inhabiles , & incapaces huiusmodi , etiam laici pensionibus , ac fructibus , redditibus , & prouentibus Ecclesiasticis fruantur , & gaudeant ; seu potius illis , & faculta-

te transferendi prædicta abutantur in animarum suarum periculum,& perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinaliũ eorundem,in monitionibus nostris parendo incuriam, & tam illorum,quàm cœterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam conniuentibus oculis diutiùs minimè dissimulandum, sed huic errori, ne radices altiùs agat, occurrendum tandem esse censentes: Et quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes, beneficia huiusmodi in confidentiam, vt prefertur, retinuerunt & fructus ex eis indebitè,vel percipiendo,vel per alios nomine suo,etiam per simulatas illorum locationes,& fictas de receptis quietantias,ac donationes,& remissiones percipi sinendo, grauiter excesserunt Cardinalium metam; potiùs ex immoderata erga suos indulgentia, quàm aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facilè reputamus: idcirco omnes, & singulas, Ecclesias,etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales,ac Monasteria,etiam Concistorialia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates, etiam maiores,& principales, etiam Conuentuales, personatus, administrationes,& officia, cœteraquè beneficia Ecclesiastica;cum cura,& sine cura,sæcularia, & quorumuis ordinum regularia,etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia,per eiusdem Romanæ Ecclesię,etiam Episcop. Cardinales, & quoscumque alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos,& alios Episcopos,ac etiam eiusdem Cameræ clericos,in titulum commendam, vel administrationem, aut alias in huiusmodi confidentiam iure prohibitam, cuiusuis personæ vt præfertur,contemplatione, vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis, & Sedi Apostolicæ, harum serie reseruantes, ipso iure a die receptionis eorundem vacuisse, & vacare. Ac fructum, & pensionum reseruationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessionis eis,vt præmittitur,factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse; & eosdem Cardinales, seu quosuis alios, à prima die receptionis beneficiorum huiusmodi, citra fructus, & redditus, & prouentus earumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum,ac pensiones prædictis, indebitè percipere, suosque facere non potuisse,neque debuisse; sed illos omnes, & singulos ad Came-

Cameram eadem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri; & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, authoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & declaramus. Et in super vniuersis, & singulis tam eiusdem Rom. Eccles. Cardinalibus, etiam Episcop. quàm Prælatis, & Clericis, & alijs prædictis, præsentibus, & futuris, nè deinceps vllo vmquam tempore aliquas Ecclesias, Monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iurepatronatus, vti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reseruationum huiusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant. Cardinalibus verò, & aliis Prælatis huiusmodi in virtute sanctæ Obediẽtię, & sub interdicti ingressus Ecclesię, reliquis verò sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, pet contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua, nisi à nobis, aut à Rom. Pontifice pro tempore existente, pręterquàm in nobis articulo constituti, absolui nequeant, districtiùs inhibemus. Ac quascumque collationes, prouisiones, perfectiones, commendas, reseruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi siue accedendi, & ingrediẽdi, ac alias dispositiones de Ecclesiis monasteriis dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros etiam Motu proprio, seu Concistorialiter, ac etiam per Ordinarios, & alios inferiores Collatores, & ad patronorum eorumdem pręsentationem, & aliàs quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiusmodi expresè siue occultè, ac de iure pręsumptæ, & aliàs contra pręmissas pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, neq; cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria, dignitates, ac alia beneficia huiusmodi, ipso iure, vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata; fructusque, & pensiones Cameræ Apost. applicatos, vt præfertur, esse, & censeri; Sicque in pręmissis omnibus, & singulis, per quoscumq; Iudices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesię Romanæ Cardinales, sublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, etiam per pręsumptiones, & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum aliàs confidentias huiusmodi in lucem erui, & probari non pos-

se constet) procedendo, iudicari, & definiri debere. Ac quicquid secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari contingerit, irritum, & inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri; de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, ac alijs constitutionibus Apostolicis, necnon Collegij prȩfati iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam; ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem, Et ne quispiam vllo vnquam tempore præsentium ignorantiam prætendere possit, volumus, & eadem authoritate decernimus, quod ipse præsentes litterȩ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe valuas, & per aliquem ex Cursoribus nostris, aliarum copia ibi affixa, & ibi dimissa, & etiam in Cancellaria Apost. de more publicentur: Ac in eiusdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium illas in iudicio producere volentium, commoditatem, describantur. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ reseruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1564. Kal. Nouemb. Pont. nostri anno quinto.

V. sa de curia M. de Enciso.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1564. Indict. 7. die verò 3. mensis Decemb. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D.N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. anno quinto, suprascriptæ litterȩ Apostol. publicatæ & affixæ fuerunt ad valuas Basilicȩ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariȩ Apostolicæ ac in Acie Campi Florȩ dimissis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum litterarum copiis affixis. vt moris est, per nos Iulium Parinum; & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctiss. Domini nostri Papȩ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

BVL-

BVLLA S. D. N. D. PII
Diuina prouidentia Papæ Quarti.
Super forma iuramenti professionis fidei.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apost. seruitutis officium requirit, vt ea, quæ Dominus omnipotens, ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus, in nomine suo congregatis, diuinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Trid. dispositionem, omnes, quos deinceps cathedralibus, & superioribus Ecclesijs perfici, vel quibus de illarum dignitatibus, Canonicatibus, & alijs quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis, curam animarum habentibus prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei professionem facere, seq. in Rom. Ecclesię obedientia permansuros spondere, & iurare teneantur. Nos volentes, etiam per quoscumque quibus de monasteriis, conuentibus domibus, & alijs quibuscumque locis Regularium quorumcumque ordinum, etiam Militiarum, quocunque nomine, vel titulo, prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, vt vnius eiusdem fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes, in hoc alicui minimè desiderari, formā ipsam præsentibus annotatam publicari, & vbiq; gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædictos spectat, recipi, & obseruari, ac sub pœnis per Conc. ipsum in contrauenientes latis iuxta hanc, & non aliam formam, professionem prædictam solemniter fieri Auctoritate Apostol. tenore pręsentium districtè præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore. Ego N firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quę continentur in Symbolo fidei, quo S.R.E. vtitur, videlicet; Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem cœli, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium: & vnum Dominum Iesum Christum filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sęcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Vir-

gine, & homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato; passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum scripturas; & ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis; & in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas; & vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum: & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sanctam scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenent sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum admitto, nec ea nunquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoq; septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Iesu Christo D.N. instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Eccl. Cathed. ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto; omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio, Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis, & defunctis, atque in sanctiss. Eucharistiæ Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter. Corpus, & sanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantię panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantùm specie, totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi; Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari: Similiter, & Sanctos, vna cum Christo regnantes, venerandos, atque inuocandos esse, eosque oratio-

nes

nes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas: Firmissimè assero imagines Christi, ac Deiparę, semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse; atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam; Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse: Affirmo, Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco; Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apostolorum principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac iuro; cœtera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac pręcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor, simulq; contraria omnia, atque hęreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem extra quàm nemo saluus esse potest, quàm in pręsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam, vsque ad extremum vitæ spiritum, constantissimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis; vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia

Volumus autem, quod præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica, de more, legantur. Et vt omnibus facilius pateant, in eius quinterno describantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & mandati infringere vel ei ausu temerario contraire, Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dom. 1564. Idib. Nouemb. Pont. nostri anno quinto.

Ferd. Cardin. Cęsius. Cæs. Glorierius.

Lectæ; & publicatę fuerunt supradictæ litteræ, Romæ in Cancell. Apostol anno incarnationis Dominicæ 1564. die verò Sabbati 9. mensis Decembr. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij, Papę IV. anno quinto.

A. Lomellinus Cust.

Decla-

Declaratio, quod gratia de non residendi, & percipiendo fructus ratione studij, non valeant sine consensu Ordinarij.

SAnctissimus in Christo Pater, & D. N. D. Pius, Diuina prouidentia Papę IV. ad cuius aures nuper peruenit, nonnullos curata, vel alios sacros ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub prętextu, quod litteris operam dare cupiebant, post confirmationem Concil. Trid. per Sanctitatem suam factam, & publicatam secum, vt litterarum Studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiusmodi vsq; ad quinquenium, vel aliud tempus, tunc expressum, dummodo infra primũ illius annum Subdiaconi fierent, ad aliquos ordines promoueri minimè teneantur, & tam ijdem interim, quam alij, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquem, seu aliquos promoti, quòd similiter studentes beneficijs per eos obtẽtis per Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios etiam congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel alios deputandos in diuinis deseruiendo, animarum curam illis imminentẽ exercendo, & alia incumbentia onera supportando, vsque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residére non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorumdem beneficiorum fructus percipere possent per ordinariam Sanctitatis suæ Signaturam, seu Pœnitentiariæ suæ officium dispensari, sibique pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his, vel fraudi, vel circumuentioni locum, prę sertim quò ad absentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non potest, quantum humana ratione prouideri potest, relinquere volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo, huiusmodi dispensationes, & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiarię, quam Apostolicas, & alias desuper confectas, & conficiendas litteras, processusq; habitos, & habendos per easdem dictis absentibus, nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat Apostolica auctoritate declarauit decernens irritum, &c.

Placet, Publicetur, & describatur. I.

Lecta, & publicata fuit suprascripta Regula Romanæ in Can-

Cancellaria Apostolica anno Incarnationis Domini 1564. die verò Veneris 24. Mensis Nouembris, Pontificatus præfati S.D. N. Papæ, anno quinto.

A. Lomelinus Custos.

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina Prouidentia Papæ Quarti.

Super residentia Prælatorum, & Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesię specula, meritis in sufficientibus diuina dispositione constituti, cunctos non solũ vigilantiæ nostræ commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intenta nostrę mentis acie collustrãtes studium efficax, operamq; sedulam ad hoc omninò statuimus adhibere, vt quemadmodum operosum S. Conc. Trid. progressũ, felicemq; exitum Domino cooperante, præstitimus, in sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, qui in Apostolicæ sollicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia, non tepide, neque dissimulanter exequamur. Sanè licet in Concilio prefato saluberrima fuerit ordinatione decretũ, quod omnes, & singuli venerabiles fratres nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi & Episcopi, & alij Beneficiati, apud Ecclesias sponsas sua residere teneantur, nonnulli tamen, quod non sine animi nostri mærore referimus, adeo sui, gregumque, quos olim deperditos, Saluator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, vt etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonii intra eos, suasque Ecclesias solemniter contracti iura confundentes; sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prędictas Eccl. quomodocũq; sibi concessas inuisere, & apud illas, vt probos, & prouidos patres familias decet, residere nõ curẽt, in perditionẽ

mi-

animarum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum, exemplum, & scandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius etiam temporalis pœnæ metu frangendam, seu conuincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa, scientia nostra, ac de Apostol potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis prefatis, ac alijs quibuscumque etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præminentia prefulgentibus, predictas Ecclesias in commendam, vel administrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & aliis quibuscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti, super residentia in Concilio predicto promulgati tenorem, personalem, in suis Ecclesiis residentiam facere tenentur, in virtute sanctæ obedientię, & vltra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam sub priuationis eorum à Regimine, & administratione Ecclesiarum suarum, ac alijs nostro, & pro tempore existentis, Romani Pontificis successoris nostri, arbitrio imponendis pœnis, distinctæ, præcipiendo per Apostolica scripta mandamus, quatenus omni mora cessante in eisdem suis Ecclesiis, iuxta formam, & tenorem dicti Concilij personaliter resideant. Et nihilominus, si quos mandato nostro huiusmodi (quod absit) non parere contingerit, ne etiam tales absentes, melioris in hac parte conditionis, quàm cœteri, suis Ecclesiis residentes existant, hac nostra perpetuo valitura sanctione, per presentes statuimus, & ordinamus, quòd deinceps omnia, & singula mobilia, & immobilia, etiam in Vrbe, vel eius districtu existentia, & se mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac vbicumque locorum consistant, ad Patriarchas Primates, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscumque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, & præminentia præfulgentes, Ecclesias prædictas in titulum, vel commendam, siue administrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoscumque, beneficiatos curam animarum habentes, qui extra predictas Ecclesias, & Diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta Decretum, & formam Concilii huiusmodi non residentes decesserint pertinentia, & per illos suarum Ecclesiarum, ac quorumcumque Monasteriorum, Prioratuum Prepositarum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet

bet

bet obtinuerint, ac fructum, reddituum, & prouentuum ecclesiasticorum, necnon pensionum annuarum sibi super similibus fructibus, redditibus, & prouentibus reseruatarum, & assignatarum occasione quæsita, etiam si facultatem specialem de illis, aut eorum parte testandi, & aliàs liberè disponendi à nobis & quibusuis alijs Romanis Pontificibus prędecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quòd facultates huiusmodi reuocari nequeant, alijsque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum desuper confectarum de rebus, & bonis huiusmodi iam disposuerint, tanquam spolia ad Cameram Apostolicam legitimè pertineant, liceatque dilectis filijs moderno, & pro tempore existente Commissario nostro generali, & suis, dictæque Cameræ deputatis, in euentum decessus huiusmodi solitum inuentarium super reb. & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis Clericorum spolijs fieri solet, ad dilecti filij nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Thesaurarij manus redigere, dictæq; Cameræ applicare, cuiusuis licentia desuper minimè requisita. Ac facultates, & desuper confectas litteras prædictas etiam motu, & scientia similibus etiam in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam nobis, & Eccles. Rom. dictęque Sedi impensorum, quomodolibet concessas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenore, præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, in euentum obitus huiusmodi etiamsi in Vrbe, aut eius districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, vt præfertur contingerit ex nunc prout ex tunc, & è cõtra in dictę contumaciæ pœnam eiusdem potestatis plenitudine, & tenore reuocamus, cassamus, & annullamus. Ac tam eas, quàm earum prętextu quomodolibet pro tempore condita, factaque testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem seruitiorum, nulla, & inualida, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra præsentium tenorem suffragari. Et sic per quoscumq; Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctę Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in quauis instantia sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere. Ac quidquid secus à quoquam quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter attentari contigerit, irritũ, & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum prędecessorum nostro-

stro-

strorum ordinationibus, reseruationibus, & decretis, quò ad Prælatorum, & aliorum beneficiorum, etiam in suis Ecclesijs, aut Diec. residentium, & ibi decedentium, quę etiā ampliamus, & extendimus ad habentes Ecclesias in Vrbis districtu, ibiq; residentes, & decedentes spolia Cameræ Apostolicę applicata, hactenus emanatis nullatenus præiudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus sed ea in suo robore, vt antea, manere volumus, prꝥterquam quò ad eos, qui in suis Ecclesijs iuxta formam prædicti Concilij residerint, & specialem licentiam testādi habuerint: hanc enim tantum saluam eis esse volumus. Ita vt generalis licentia testandi eis, quamquam residentibus minimè suffragetur, sed sola speciali, si quam habuerit, tueri se possint. Cœterum, vt prȩceptum, mandatum statutum, ordinatio, reuocatio, cassatio, decretum, & alia prȩmissa, præsentesque litterę ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusq; possit aliquam illorum ignorantiam prȩtendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuò firma, & illibata permaneant: volumus, & mandamus quod eadem præsentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariȩ nostræ Valuis, ac Acie Campi Florȩ per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ copia illarum ibi dimissa, ab ea diȩ omnes perinde arctent, ac si illis personaliter intimatȩ fuissent. Non obstantibus prȩmissis, ac in fauorem cursalium per fel. record. Sixtum IV. Leonem X. Iulium III. & quoscumque alios Romanos Pontific. prȩdecessores nostros, ac etiam per nos editis, & approbatis; Necnon alijs litteris constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cœterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostri præcepti, mandati, statuti, ordinationis, reuocationis, cassationis, annullationis, decreti, ampliationis, extensionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prȩsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rom. apud S. Petrum, Anno Incarn. Domin. 1564. 7. kalend. Decembr. Pont. nostri anno quinto.

Cæs. Glorierius.

Visa de Curia M. de Enciso.

H. Cumyn.

Anno

Anno à Natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo quarto. Indictione septima, die verò 20. Mensis Iulij, Pontificatis Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. Pij, diuina prouidentia Papæ IV. anno quinto, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad val. Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & valuas Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ, dimissis in præfatis locis Præsentium retroscriptarum litterarum copijs affixis, vt moris est, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati Sãctissimi Domini nostri Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII. *diuina prouidentia Papa Quarti.*

Super executione Concilij, & litterarum eius Sanctiss. contra Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & alios personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesijs.

PIVS PAPA. IV.

MOtu proprio, &c. cum tam per sacrosanctum œcumenicum Concilium Tridẽtinum, quàm etiam per nostras litteras, siue Bullas, etiam desuper emanatas, & inter alias sub Datum Romę apud S. Petrũ, anno Incarnationis Dominicæ 1564. 7. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno 5. Mandatum sit omnibus Episcopis, Archiepiscopis, & alijs, quibus animarũ cura cõmissa est, oues suas agnoscere, pro eis sacrificium offerre; verbique diuini prædicatione, Sacramentorũ administratione, ac bonorum omnium exemplo pascere pauperum, aliarumq; miserabilium personarum curam paternã gerere, & signanter, munera pastoralia; & eis diligenter incumbere, & assistere, aliaq; facere, quæ in dicto S. Concilio, & in dictis nostris litteris, siue Bullis continentur. Quę omnia nequaquam ab eis præstari, & adimpleri possunt, cum gregibus suis non inuigilant, neq; assistũt, sed mercenariorum more oues sua deserunt, & propterea debuissent, & deberent omnes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, & alij in dignitatib. Ecclesiasticis constituti, & præfecti, & quibus animarum cura existit, iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici Concilij, ac prædictarum nostrarum litterarum, seu Bul-

larum

larum vim formam, continentiam, & tenorem ad eorum respectiuè Ecclesias Dioecesi.ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur ad effectum in eis personalem residentiam faciendi, sese contulisse, ac omnia, & singula in eisdem præceptis, Concilio, & litteris, siue Bullis respectiuè contenta adimpleuisse, & obseruasse. Attamen sicut accepimus, multi, & multi praefatorum praeceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque suarum propriaeque salutis immemores, in dictis dignitatibus Ecclesiasticis, quibus cura animarum imminet, ac Episcopalibus, & Archiepiscopalibus respectiuè constituti praemissa facere, & adimplere hactenus minimè curarunt, sed distulerunt, & differunt in graue animarum suarum, gregumque sibi commissorum periculum, & ouium suarum perniciosum exemplum, & scandalum, sententias censuras, & poenas propterea sibi inflictas temere, & damnabiliter incurrendo. Quę omnia cum non sint conniuentibus oculis, aut impunè prętermittenda, sed grauiter, vt cœteris transeant in exemplum, cum iam per tot menses inobedientes fuerint, censuras praefatas sustinent, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostrae plenitudine. Dilecto filio nostro Alexandro Riario, Camerae Apostol. generali Auditori, cui aliàs etiam, seu praedecessori, seu viuae vocis oraculo commisimus vt dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas Ecclesiasticas, animarum curam habentes, non residentes, poenas praefatas in dicto Concilio, & litteris, siue Bullis nostris contētas incurrisse declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque grauiora procederet, tamen quia nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas præfatas in vim commissionis nostræ huiusmodi sibi factę tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in posterũ de illius iurisdictione dubitari cōtingat, denuò eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercente authoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim contra Episc. Archiep. & alios quoscumq; Praelatos, tam in Vrbe, quam alibi, & vbique locorum existen. & in proprijs Dioec. non residen. constito sibi quantum sufficere videbitur summariè simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria vsq; ad sententiam exclusiuè procedat, & deinde nobis referat, vt nos in Concistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, vt moris est, ad sententiam priuationis, & depositionis, Prælato-

corum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quo verò ad alios curam animarum haben. vsque ad sententiam inclusiuè procedat, & exequatur, iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & litterarum nostrarum prædictarum, cum eisdem facultatibus, vt sup. ac aliàs faciat, & exequatur, prout in dictis litteris, siue Bullis continetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi à diuinis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, reaggrauandi, carcerandi, & brachium sęculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna, contrarijs quibuscumque non obstant, & quod præsentis nostri Motus proprij soli signatura sufficiat: ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria, & alijs quibuscumque, quibus omnibus expressè derogamus, non obst.

Placet Motu proprio I.

Præsentetur B. Amerin. Regens.

BVLLA S. D. N. D. PII, PAPAE IV.

Reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium, Maris magni, & aliarum quarumcumq; similium gratiarum, quibuscumque locis, & personis concessarum, in his in quib. statutis, & decreti S. Concilij Tridentini contrariantur.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neque vniuersali Ecclesię curæ, & sollicitudini nostræ commissæ, salubriùs, neque iniuncto nobis Apost. seruitutis officio, decentiùs præstare possumus, quàm quod proui lentiæ nostræ ministerio œcumenicum Concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs, summaque sanctorum Patrum concordia per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit; ità per vniuersos, qui Christiana pietate censentur vbiq; suscipiatur, & remotibus quibuslibet obstaculis,

ab omnibus ęqualiter obseruetur. Cum itaque in eodem Concilio quàm plurima salubria, & ad vniuersalem motuum reformationem valdè vtilia decreta, atq; statuta maturo præsentium ipsorum examine præcedentia, sint edita, quibus multa, atque diuersa priuilegia, exemptiones immunitates, dispensationes, facultates, conseruatorię, indulta, & vt vocant confessionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ quæ variis tam cathedralibus etiam Metropolitanis, quàm collegiatis Ecclesiis, Monasterijs, Conuentibus, & alijs Religiosis, etiam Fratrum Mendicantium, domibus, & ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, Sancti Ioannis Lateranensis, ac incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Viennen. & Sancti Bernardi, Iuren. alijsque Hospitalibus Militijs, eorumque Capitulis, & Conuentibus, ac Vniuersitatibus, etiam Studiorum generalium Collegijs, tam sæcularibus, quàm Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apostolorum de Vrbe, quàm alijs Fabricis, S. Cruciatę, alijsque pijs locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Prępositis, & aliis Ecclesiasticis, tam sęcularibus, quàm diuersorum ordinum, & militiarum, regularibus ac etiam laicis cuiuscumque dignitatis, & status, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriusque sexus personis, necnon aliquibus Notarijs, & etiam de Latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per plures Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, ac Sedem Apostolicam, eiusque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiã Imperatorum Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de Fratrum consilio diuersimodè, varijsque temporibus in genere, vel specie, ex quauis etiam honesta causa concessa, & etiam plures confirmata, & innouata fuerunt, in plerisque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi est tam sancta, & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta, vt par est, effectus vbique consequi, & ab omnibus obedienter obseruari, Priuilegiorum, Exemptionum, Immunitatum, Facultatum, Cõseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium. Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apostolicarum, & aliarum litterarum desuper confectarum processuũque, decretorum, & aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, pręsentibus pro sufficienter expressis,

pressis,& plena insertis habentes. Motu proprio, & ex certa scientia,ac de Apostolicæ potestatis plenitudine,quod eadem omnia,& singula priuilegia,& exemptiones, immunitates, facultates,dispensationes conseruatoriæ,Indulta,Confessionalia, Mare magnum,& aliæ gratiæ in his omnibus,& singulis, in quibus illa statutis, & decreti Concilij huiusmodi contrariantur, ipso iure reuocata,cassata,& annullata, ac ad ipsius Concil.terminos,atque limites reducta sint, & esse censeantur, nec quidquam aduersus ipsa decreta, & statuta, quominus vbiq; & apud omnes obseruentur,in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi,& reputari debere,ac si vnquam emanassent,auctoritate Apostolica,tenore præsentium declaramus,ac etiam statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula quæ vigore priuilegiorum,exemptionum,immunitatum, & dispensationum;facultatum. Conseruatoriarum,Indultorum,confessionalium, & aliarum, quarumcumque gratiarum huiusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerunt,& in posterum fient,& in his, in quibus, dicti Concilij decretis aduersantur,nulla,inualida,& irrita esse, & censeri ac nemini,etiam quantumlibet, vt prefertur, qualificato,tam in foro(quod aiunt)fori, quàm conscientiæ suffragari posse,& debet. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, aliosque Iudices,& Commissarios quauis auctoritate fungentes; etiam S.R.E.Cardinales,sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate,in vtroque foro iudicari,& definiri debere,ac quidquid secus à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.Non obstantibus premissis,ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cœterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis,statuti,ordinationis,& decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare presumpserit,indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostol.eius,se nouerit incursurum.

Dat.Rom.apud S.Petrum. Anno Incarn.Domin.1565.13.Kal. Martij,Pont.nostri,anno sexto.

Cæs.Glorierius.

P.Episc.Narnien.

H.Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini 1565. Indict. 6. die verò 24. mensis Febr. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D.N. Pij, Diuina prouidentia Papæ IV. anno eius 6. Retroscriptæ litterę Apostolicæ publicatę, & affixæ fuerunt in Acie campi Florę, & valuis Cancellarię Apostolicę per nos Nicolaum de Matthaeis, & Camillum Cherubinum. Sanctiss. D.N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

ORATIO HABITA IN SESSIONE Nona, & vltima Sacri Concilij Tridentini.

Celebrata duobus continuis diebus 3. & 4. Decembr. 1563. sub Pio Quarto Pont. Max.

A R.D. Hieronymo Ragazono, Veneto, Episcopo Nazianzeno, & Coadiutore Famagust.

Hic summatim recensentur omnia in Conc. Trid. definita, quæ ad pie credendum, & ad bene viuendum pertinent.

AVdite haec, omnes Gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis Orbem. Trid. Conc. iamdiu caeptum, aliquando intermissum distractum varie atq; diuulsum, nunc demum singulari Dei omnipotentis beneficio, summa atq; incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate connectitur atq; perficitur. Dies hæc quidem felicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum, reficitur, & absoluitur: & nauis hæc vna bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus atque fluctibus tuta in portu collocatur, quam vtinam conscendere nobiscum ij voluissent, quorum in primis gratia hæc ipsa nauigatio instituta fuit, atque ędificij huius construendi participes extitissent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: maioris nunc profectò lætitiæ causam haberemus. Sed nostra id certè culpa non accidit.

Nos Vrbem hanc in Germanię faucibus, id est, in domibus illorum ferè limine positam eligimus, nos custodiam nullā nobis ne suspicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus, nos eam fidem publicam illis concessimus, quam sibi composuerunt, nos hic illos perdiu expectauimus: neque hortari, ac rogare vnquam destitimus, vt ad veritatis lucem cognoscendum accederent. Verùm illis etiam absentibus, satis, vt pu-

ro, à nobis consultum est. Etenim cum duo essent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei Catholicę, ac verę Euangelicę illis in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quaeque opportunae his temporibus viderentur, explicata, & confirmata, disiectis omnibus, ac dissipatis errorum tenebris doctrina, alterum disciplinæ Ecclesiasticae, cuius potissimum deprauatione illi se à nobis defecisse affirmant restitutio vtrumque quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulare praestitimus.

Principio enim sancta hæc Synodus (facta ex laudabili maiorum nostrorum consuetudine suę fidei professione) vt quoddam, quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimonijs, atque præsidijs in dogmatibus sanciendis nitēdum esset, ostenderet, veteris, ac noui Testamenti libros, qui essent sine vlla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, piè, & prudenter enumerauit: ac, ne de verbis quidem vlla ex varijs inuersionibus oriri posset difficultas, certam, ac definitam de Graecis, & Hebraeis translationem approbauit. Hinc omnium hęresum caput, atque arcem aggrediens, de humanae naturę corruptis initijs ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset exprimeret. De iustificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definiuit, quibus, & perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur, & rectè sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia (vt in illis Dei spiritum facilè agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè vniuersæ iugulantur, & quasi caligo Sole, discutiuntur, ac dispelluntur; eaque claritas; isque splendor veritatis appareat, vt tantum lumen quin videat, dissimulare iam nemo possit: Subsecuta est salutaris septem diuinorum Ecclesiae Sacramentorum tractatio; primùm simul de omnibus, post de vnoquoque separatim. Hic verò quis non videt quàm distinctè, explicitè, abundanter illuminata, & (quod caput est) verè tota cœlestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, poterit vllo modo desiderare? quis in illis omnibus errandi locum, aut occasionem inueniet? quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare in posterum poterit: cum

gratiam illam, quæ illis ipsis, quibusdam quasi stillicidijs in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuisse tam copiosè perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio, & de Communione sub vtraque specie, & paruulorum decretibus, quibus quidem nihil sanctius, nihil vtilius, vt de cœlo lapsa, non hominibus composita videatur. Adiungitur his hodie certe de Indulgentijs, de Purgatorio, de Sanctorum veneratione, inuocatione, imaginibus, & reliquis doctrina, quâ non solum hæreticorum fraudibus, & calumniis obsistetur, sed piorum etiam Catholicorum conscientijs plane satisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus, quę dogmata appellantur, faustè, ac feliciter erunt peracta; neque aliud quicquam præterea, eo in genere, à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibusdam administrandis, cum nonnulla essent: quę non ritè omninò, ac rectè seruarentur, accuratissimè, Patres amplissimi, curastis, vt purè illa, & castè atque ex more, institutoque maiorum tractarentur. Ita omnem superstitionem, omnem quęstum, omnem (vt dicunt) irreuerentiam à diuina Missarum celebratione abstulistis, vagis, ignotis, & criminosis sacerdotibus sanctum hoc offerre sacrificium interdixistis, rei huius sacratissimæ vsum à priuatis domibus, & profanis in sacra, & religiosa loca reuocastis, molliores cantus, & symphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes, à templo Domini summo, vetuistis. Ita Ecclesiastico vnicuique gradui leges illæ à vobis præscriptæ sunt, vt tradito illis diuinitus ordine abutendi nullus vtique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonij impedimenta, quæ ansam quasi quandam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, remouistis: facilem veniæ consequendæ viam minus legitimè connubij fœdus ineuntibus interclusistis. Quid de fortuitis, tenebricosisque matrimonijs commemorem? Et quidem ita sentio si alia nulla causa conuocandi Concilium fuisset (quę multæ, & maximę fuerunt) propter vnam hanc id omninò fuisse faciendum. Nam cum res hæc ad omnes spectet, neque vllus in Orbe terrarum vniuerso angulus reperiatur, quem labes hęc non inuaserit: curandum meritò fuisset, vt communi huic malo, communi etiam consilio prouideretur. Innumerabilium Patres sanctissimi, & grauissimorum

rum

rum delictorum, ac scelerum occasio, prudentissima ista vestra, ac propè diuina sanctione penitus ablata est, & Christianæ Reipub. gubernationi sapientissimè consultum. Accedat ad hæc vtilis in primis ac necessaria multorum de Purgatorij, Sanctorum venerationis, inuocationis, imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione, abusuum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera verò pars, in qua de labenti, ac propè cadenti Ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum diligentissime etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, non ambitione præstent, quique populi commodis, non suis inseruiant, & prosint, potiùs quàm præsint. Enunciabitur, atque explanabitur frequentiùs, & studiosiùs verbum Domini, ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus, & inuigilabunt Episcopi, cœterique, quibus animarum cura commissa est, neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impure, & flagitiosè viuendum, aut ad male, & perniciosè docendum priuilegia, nullum sine pœna crimen, nulla sine præmio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium sacerdotum multitudini optimè prouisum est; certæ vnusquisque Ecclesię, statutoque operi, vnde ali possit, adscribetur.

Auaritia, quo nullum vitium est tetrius, præsertim in domo Dei, ab eo omninò tolletur: gratiæ Sacramenta omnia, vt par est conferentur. Ex vna Ecclesia plures, ex pluribus vna, vt populi commodum, & ratio postulabit, constituentur. Eleemosynarum Quæstores (vt appellant) qui sua, non quæ Iesu Christi, quærentes, magnum nostrę religioni damnum, magnam infamiam afferebant, ex omni hominum memoria (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitus euellentur. Hinc nostra præsens calamitas sumpsit exordium: hinc serpere infinitum malum, manereque in dies latius non desistebat, neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus, ac prouisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapientissime factum dixerit; vt membrum hoc, in quo sanando diu, ac multum frustra laboratum est, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porrò Deo cultus tribuetur puriùs, & accuratius, atque ita, qui fuerunt vasa Domini: mundabuntur, vt ad sui imitationem alios trahant. In quo praeclarè illud, fuit excogitatum, vt qui sacris essent initiandi, ijs moribus, atque litteris in vnaquaque Ecclesia a prima aetate instituerentur, vt quoddam quasi virtutum omnium Seminarium illud existeret. Iam verò prouincialibus Synodis restitutis. Visitationibus ad populorum vtilitatem, non ad querelam, & sumptum renouatis tradita Pastoribus regendi suos, atque pascendi commodiùs facultate; Pœnitentia publica in vnum reuocata: Hospitalitate tum Ecclesiasticis hominibus, tum pijs locis indicta; In curatis sacerdotij conferendis, memorabili, ac penè cœlesti ratione constituta, Beneficiorum (vt aiunt) pluralitate sublata, hæreditaria sanctuarij Dei possessione prohibita. Modo excommunicationibus imposito, ac terminato. Primis indicijs ijs in locis, vbi lites oriuntur, assignatis; Singularibus certaminibus interdictis; Omnium hominum, ac sacrorum in primis luxuriae cupiditati, atque licentiae freno quasi quodam, quod excuti non facilè possit, iniecto; Regibus, ac Principibus sui muneris diligenter admonitis, alijsque rebus huiusmodi prudentissimè sancitis, qui non videt vestras vos P. optimi, hac etiam in re partes cumulatissimè executos? Actum sæpè est in superioribus Concilijs de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis, sed nescio, an vmquam diligentiùs atque distinctiùs. Hic, prȩsertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus Catholicæ Religionis veritas agnoscitur, non solùm Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos: si vsum, peritissimos; si ingenia, perspicacissimos; si pietatem, religiosissimos, si vitam, innocentissimos: Numerus quoque fuit, vt si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hȩc omnium, quæ antea fuerunt. Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere, nihil dissimulatum, est nostrorum aduersariorum argumenta, & rationes ita tractatȩ, vt eorum, tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum discussa, summa sæpè contentione certatum, eo scilicet consilio, vt quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus veritatis vires, ac nerui probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes discordiæ potuit existere.

Quæ

Quae cum ita sint, licet optandum (vt initio dicebam) summoperè fuisset, vt vnà cum illis haec agerentur, quorum potissimum causa tractata sunt, absentium tamen etiam incolumitati, atque saluti ita prouisum est, vt alia ratione prouideri, si affuissent, non potuisse videatur. Legant illi, qui de fide nostra statuimus, vt Christianum hominem decet, humiliter, & si lumen eis aliquod fulserit, ne faciem auertant, & si vocem Domini audierint, corda sua non obdurent. Ac, si ad communem matris Ecclesiae complexum, vnde illi distraxerunt, redire voluerint, clementiam sibi omnem, ac misericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio est, P. A. dissentientes à nobis animos conciliandi consentiens in fide, atque officio retinendi, si, quae hoc in loco verbis sancimus, res ipsa in nostris Ecclesiis præstemus. Leges, & si optimè sunt, muta tamen res est. Quid Hebræo populo, Dei ipsius ore latæ leges profuerunt? Quid Licurgi leges Lacedemonis, Solonis Atheniensibus ad libertatem retinendam, quam ob causam erant conscriptæ, vtilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene, beateque viuendum instituta, atque præcepta ex vnius Christi Domini nostri vita, atque doctrina desiderare, aut possumus, aut debemus? quid item fuit à maioribus nostris omissum, quod cum ad rectae sentiendum, tum ad praeclarè agendum pertineret? Medicamentum quidem salutare compositum, ac paratum iamdiu habemus. Verùm si morbum debet expellere, sumendum est ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primùm inebriemur. Charissimi, & viuae, atque loquentes leges simus, & norma, ac quasi quædam regula, ad quem aliorum actiones, & studia, dirigantur, atque ita sibi vnusquisque persuadeat mihi è Christianae Reipub. commodo, ac dignitate successurum, nisi, quantum in se sit, studiose præstiterit. Id curandum nobis cum antea fuit, tum multo erit in posterum accuratiùs, Etenim si magistri nostri, ac Saluatoris exemplo facere prius debebamus, quàm docere postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, si cum non furandum esse demonstrauerimus, ipsi furemur? si cum non moechandum, mæcemur? Sanctos à Sancto Concilio innocentes, atque integros ab integritatis præceptis, & innocentiæ firmos in fide, atque constantes à fidei nostræ infirmata doctrina discedere

mini-

minimè conuenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrum iamdiu reditum sustinentes, ea se ipsi ratione consolabantur fore, vt hanc temporis vsuram maiori præsentes studio sanciremus. Sed fiet id à nobis, vt spero, Patres Sanctiss. diligenter, & quemadmodum hoc in loco fecistis, ita etiam domi satis Deo, atque hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis est) Deo primùm ipsi maximo, atque immortali maximas, atque immortales gratias, & agamus, & habeamus, qui non secundum peccata, quæ fecimus nos, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis, sed diem hunc lætissimum, quem videre multi concupierunt nobis non solum videndum, sed etiam celebrandum, incredibili cum totius Christiani populi assensu, atque approbatione, sua magna benignitate concessit. Pio deinde IV. Summo nostro, atque Optimi Pontifici, gratiæ perpetuæ, ac singulares habendæ sunt; qui cum primùm Beati Petri sedem ascendit, tanto Synodum hanc instaurandi desiderio exarsit; vt in eo suas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios statim viros probatissimos ad indicendum illis Nationibus, atque Prouincijs Concilium misit, pro quorum in primis salute conuocabatur. Hi Aquilonis parte propè omnes peragrarunt, rogarunt, obsecrarunt, obtestati sunt tuta omnia, atque amica promiserunt, atque id etiam egerunt, vt in Angliam traijcerent Legatos postmodum pietate, ac doctrina præstantissimos, cum interesse ille Synodo; vt mirum in modum capiebat, non posset, huc misit, ex quibus duos (quorum memoria in benedictione est) statuta die, tametsi nulli ferè Episcopi conuenissent, hic esse voluit. Hi, atque additus ei paulò post tertius nouem menses, atque eò amplius iustum ad Synodum instituendam Episcop. numerum hoc in loco nihil agentes expectauerunt: cum intereà nihil aliud Pontifex ipse, aut ageret, aut meditaretur, quàm, vt Patres quamplurimi, quàm optimi, & quamprimùm huc accederent, & Christiani nominis Reges omnes, ac Principes suos huc Oratores mitterent, vt communi omnium voto, atque consilio communis hæc causa grauissima omnium, atque maxima tractaretur. Quid verò posteà omni cura, solicitudine, sumptibus prætermisit, quod ad Concilij huius amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O singularem Pastorem, ac patris nostri pietatem, atque pruden-

dentiam: ò summam etiam eiusdem felicitatem, cuius auctoritate, atque auspicijs iactatum hoc diu, & agitatum Concilium constitit, & conquiescit. Te Paulum III. te Iulium, mortuos appello, quamdiu, quantoque studio videre, quod nos videmus exoptastis? quot in eam rem sumptus, quos labores insumpsistis? Quamobrem verè tibi, atque ex animo. Pie, sanctissime, ac beatissime gratulamur, quo tantam tibi lætitiam tantum tuo nomini laudem (id quod maximum diuinæ in te beneuolentiæ argumento est) Dominus reseruauit, quem nos precibus omnibus, ac votis supplices oramus, vt te nobis incolumem, pro Ecclesiæ suę sanctæ commodo atque ornamento, & quam citissimè reddat, & quam diuitissime conseruet. Serenissimo etiã Imperatori gratias agere, & gratulari iure optimo debemus. Ille potentissimorum Cęsarum, qui propagandę Christianę Religionis miro quodam desiderio flagrarunt, animum, vt locum, referens, vrbem hanc omni periculo liberam conseruauit, & nos, vt tutam, tranquillamque pacem traheremus, sua vigilantia perfecit, magnamque nostris animis securitatem assidua trium suorum Legatorum summorum virorum præsentia, ac prope pignore attulit. Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate sollicitus mirificè fuit. Ille à se, atque à nobis dissentientes nomine ex obscurissimis, in quibus versantur, tenebris, eruere, atque ad sanctæ huius Synodi clarissimam lucem aspiciendam adducere maximopere laborauit. Regum pręterea Christianorum, ac Principum in Concilio hoc amplissimis suis Legationibus ornando, & suos vestrę auctoritati fasces submittendo, pia maximè voluntas grata nobis memoria prosequenda est. Iam verò quis est Illustrissimi Legati, & Cardinales, qui se vobis debere plurimum non fateatur. Vos nostrarum actionum Duces optimi, ac moderatores extitistis. Vos, ne nostra, aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari, qua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curastis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, vt ad optatum, res exitum, quod alij multi, vestri similes frustra tentauerunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiam habere, tu Morone Illustriss. atque ornatissime debes: qui cum vigesimo ab hinc anno primum pręclaro huic ędificio lapidem posueris: extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos feliciter pro summa tua, ac propè diuina sapiẽtia impones.

Fa-

Factum hoc vnum egregium, ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neque vlla vnquam ætas de tuis laudibus conticescet. Quid de vobis dicam, Patres sanctiss. quàm bene de Christiana Reipub. vestris his præstantissimis actionibus meruistis? quanta vestrum vniuscuiusque nominis commendatio, quanta gloria à Christiano populo vniuerso tribuetur. Vos verè Patres, verè Pastores, & agnoscent omnes, & prædicabunt: vobis suam vnusquisque vitam atque salutem acceptam libentissime refert. O diem illam populis nostris iucundissimam, atq; lætissimam, in qua primum reuisere illos, nos, atque amplecti à templi Domini ædificatione redeuntes contigerit.

Sed fac, tu Domine Deus noster, vt tam eximię de nobis opinioni egregijs factis respondeamus, & semen quod hoc in agro tuo seminauimus, vberem fructum afferat, fluatque vt ros eloquium tuum: atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris, vt vnum sit omnium ouile, & vnus Pastor, atque is potissimùm Pius IV. in tui nominis gloriam sempiternam. Amen.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII, Diuina prouidentia Papæ Quinti.

De veritate exprimenda, &c. in dispensationibus matrimonialibus, & alijs gratijs, sub pœna falsi.

PIVS PAPA V.

Motu proprio, &c. Cum sicut accepimus, nonnulli suæ conscientiæ prodigi, ac propriæ salutis immemores, vt facilius à nobis, & Sede Apostolica dispensationes matrimoniales, & alias gratias, & concessiones obtineant gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiam illorum aliter, quàm eis à principio ab ipsis partibus significatum, vel narratum fuerit exponunt, & si matrimonia huiusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac aliàs diuersimodè veram facti speciem tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quam pro alijs quibuscunque gratijs, & cōcessionibus obtinendis immutent ac propterea cū non solū in impetrationibus huiusmodi falsitas narretur, verū etiā in partibus ple-

plerumque pro verificatione gratiarum huiusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur. Nos igitur huiusmodi abusibus, & erroribus obuiare cupientes Motu proprio, &c. omnes & singulos procuratores tam officij sacræ Pœnitentiariæ, seu contradictoriarum, quàm alios, quoscumque sollicitatores, scriptores, quod Copistas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quo ad substantialia, & qualitates necessariò exprimendas, diuersam faciunt, seu quoquomodo inuertunt, aut immutant, deprauant, & per subreptionem, & obreptionem gratias à nobis extorquent pœnam falsi incurrere, & ea puniri omninò debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almæ Vrbis Gubernatori Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario quatenus in praemissis reos, & culpabiles repertos pœna falsi, vt permittitur, puniant, cum potestate citandi etiam per edictum, constito summariè de non tuto accessu, aliqua dicendi, & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cœterisque contrarijs nequaquam obstantibus; irritum quoque, & inane, &c. dicique, &c. iudicari, & definiri debere, & sublata, &c. decernentes, Et quod præsentis Motus proprij, & absque data, & registratura, sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria non obst. eiusque transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ; quoque Cameræ, & Cancell. Apostol. ac Audientiæ causarum Palatij Apostolici Valuis, & in acie campi Floræ dimissis in ibi copijs affixis omnes ita afficiant, & arctet, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio M.

Die 5. Decembr. 1566. Suprascr. litteræ Apost. affixæ, & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis dimissis in eisdem locis copijs affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curs.

Io. Gerardi, Mag. Curs.

BVLLA S. D. N. PII, Diuina prouidentia Papæ Quinti.

Super declaratione Decreti Conc. Trid. de cognatione ſpirituali inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunq; alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

CVm illius vicem, licet minimè ſuffragantibus meritis geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & videt oculi æquitatem, officij noſtri debitam proſequimur actionem, ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus, ita aperire ſtudemus, vt pijs Chriſti fidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sanè licet ex eo quòd in Conc. Trid. decret. fuerit, cognationem ſpiritualem inter eos tantùm contrahi, qui ſuſcipiant baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatiq; patrem, & matrem; in reliquis perſonis, quæ per antiquos Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibentur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur: adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, necnon inter maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & patrem, ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitũ de vno cõiuge, de altero, & prohibitum eſſe videatur. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum fauori (quãtum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, à præciſis verbis Concil. minimè diſcedendum in pręmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quo minus inter dictos maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunq; alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quã baptizantis, & baptizati, in dicto Cõcilio nominatim non expreſſas, matrimoniũ liberè, & licitè contrahi poſſit, & ita ab omnib. iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque

que dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit iudicari. Non obstan. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis alijsque contrarijs quibuscumque. Volumus aut, quòd præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie Campi Florae de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuò valiturae describantur. Et quia difficilè foret, pręsentes ad singula quæque loca deferri, quòd earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitę, vel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, decreti, mandati, statuti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romae apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1566. 4. Kal. Decemb. Pontific. nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Visa de Curia Io. Barengus.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini, 1566. Indict. 9. die verò 19. mensis Decembr. Pont. S. D. N. Pij, diuina Prouid. Papæ V. anno eius primo, retroscriptæ litterę Apost. affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Cancellar. Apost. & in Acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium, præfati Sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.

Stephanus de Olea Magist. Curs.

BVLLA S. D. NOSTRI PII,

Diuina prouidentia Papæ Quinti.

Super declaratione Concilij Tridentini de impedimentis affinitatis ex fornicatione prouenientis.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontif. spectat Canonicas sanctiones, quæ expressionem sensum postulare videntur, re diligenter

ter perspecta, ita declarare, & aliàs prouidere, vt omnis dubietas de pijs Christi fidelium mentibus euellatur. Sanè postquam ex eo quod Trid. Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens, per quod non solum Matrimonium, contrahi prohibetur, sed etiam posteà factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo, & secundo gradu coniunguntur, in vlterioribus verò gradibus statuit Matrimonium, posteà factum non dirimi, à pluribus Christi fidelibus, vt accepimus, est dubitatum an licèt in vlterioribus gradibus huiusmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati ac matrimonij libertati, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, declaramus, & Apost. auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quò minus in vlterioribus gradibus huiusmodi liberè, & licitè matrimonium contrahi possit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atq; statuimus decernentes irritum, & inane, si quid secus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit iudicari. Non obst. constitutionibus, & ordinationibus Apost. alijsque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quòd præsentes litteræ in Cancel. nostra Apost. & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Constit. perpetuò valituras describantur. Et quia difficile foret, pręsentes ad singula quæque loca deferri, quòd earum transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, decreti, mandati, statuti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostoli eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dom. 1566. 4. Kal. Decembr. Pont. nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

Visa de Curia Io. Barengus.

Registrata Cęsarem Secretarium.

Au-

Anno à Nat. Dom. 1566. Indict. 9. die vero 19. menſ. Decembr. Pontif. Sanctiſs. D.N.D. Pij diuina prouidentia Papę V. anno eius primo, Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valuis Canc. Apoſt. & in acie Cāpi Floræ, vt moris eſt, per nos Io. And. Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.

Stephanus de Olea Magiſt. Curſ.

DECLARATIO CONCILII
Tridentini de compaternitate, & affinitate.

Ex fornicatione, ac Matrimonijs deſuper contractis, & contrahendis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D.N.D. Pius, diuina Prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod cum in decretis S. Concilij Tridentini certæ tantum perſonę enumerentur, inter quas duntaxat cognatio deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra perſonas in dictis decretis enumeratas, quo quomodo cognatione ſpirituali, ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant abſque diſpenſatione Apoſtolica, Matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cœtero contrahere poſſint, cum ante prędictam confirmationem, id facere de iure minimè liceret. Et inſuper, cum in eiſdem decretis ſtatuatur, affinitatē, quę ex fornificatione contrahitur, in illis ſolūmodo attendi debere, qui primo, vel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitatur. An matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilij, tertio, vel vlteriori huiuſmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, poſt confirmationem eiuſdem Concilij abſque diſpenſatione Apoſt. contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant. Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilij cognationem ſpiritualem contraxerunt (dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concil. voluit deinceps contrahi hanc cognationem ſpiritualem) matrimonij vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua liberè, & licitè copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi, abſque di-

ſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas iam contracta valere, plenamq; roboris firmitatem obtinere: Et ſimiliter Matrimonia poſt confirmationem Concilij abſq; diſpenſatione Apoſtol. ſecuta, & quæ de cœtero ſequentur, inter perſonas, quę ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declarauit. Sicq; per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Card. ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſciẽter, vel ignoranter attentare contigerit, irritum, & inane decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſtol. anno Incarnationis Dominicę, 1566. die verò Martis 20. menſis Aug. Pont. Pręfati S.D.N.D. Pij Papę V. anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

DECLARATIO REGVLÆ Pij Quarti.

Super expreſſione gradus propinquiori in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D.N. D. Pius, Diuina Prouidentia Papa V. Attendens per quandam conſtitutionẽ dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuae praedeceſſorem editam, qua cauetur, quod in diſpenſationibus Matrimonialibus pro diuerſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus coniunctis, non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectae litterae nullius ſint roboris, vel momenti, prout in d. Conſtitutione plenius continetur, à diſpoſitione iuris cõmunis & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtylo nimirum recedi; ac fauorem matrimonij debitum reſtringi. Volenſq; propterea iuri, & ſtylo praedictis, necnon piae memoriae Greg. XI. Clem. VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuae praedeceſſorum veſtigijs inhaerendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quãtum cum Deo poteſt, fauere: Statuit, & ordinauit, quod de cœtero in quibuſcumque diſpenſationibus quas pro matrimonijs contractis,

aut

aut contrahendis inter viros, & mulieres inuicem diuersis prohibitis consanguinitatis, seu affinitatis, aut mixtis ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicumque illi sint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas sua numquam dispensare intendat, gradibus coniunctos ab eadem Sanctitate sua, & pro tempore existente Rom. Pont. aut Sede Apostol. impetrari, vel alias concedi contigerit, ac litteris commissionibus desuper etiam locorum Ordinarijs faciendis, gradus remotior attendatur, trahat quem secum propinquiorē, ac ob id sufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtētis tamen postea super propinquiore litteris declaratorijs, iuxta Greg. & Clem. praed. huiusmodi cōstitutiones, quas quo ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obseruari mādauit, dispensationesque seu dispensandi cōmissiones, ac desuper confectas litteras, & processus habitos per easdem dispensari seu his cum quibus dispensari mandatur propter proximioris gradus huiusmodi nō expressionem, de surreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde ac si in litteris, & commissionibus huiusmodi de proximiore, seu vtroque gradu specialis, & expressa mentio facta fuisset. Sitque per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his à quocumque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit, constitutiones Pij Præd. huiusmodi cœterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur, & describatur M.

Lecta, & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancel. Apost. anno Incarn: Dom. 1566. die verò Martis, 20. mensis Augusti Pont. præfati S.D. Nostri D. Pij Papæ anno primo.

BVLLA S. D. N. D. PII,

Diuina prouidentia Papæ Quinti.

Per quam declaratur Decretum S. Concilij Tridentini, super impedimento publicæ honestatis editum.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum spectat Pontificem sua sollicitudine diligenter prouidere, vt sacrorum Conciliorum decreta, ita suæ

declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquatur. Sanè ad aures nostras peruenit multos esse, qui dubitent, an Decretum œcumenici Conc. Trid. Sess. 24. de reformatione Matrimonij, tertium quo cauetur, impedimentum publicæ honestatis, vbi sponsalia valida non fuerint prorsus tolli; vbi verò valida fuerint, non excedere primum gradum cum in vlterioribus gradib. non possit huiusmodi prohibitio seruari; de sponsalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præsenti contracta, non tamen consummata, quæ interdũ sponsalia appellantur, comprehendat, ita vt etiam eo casu impedimentũ inde proueniens sublatum fuerit. Nos itaq; vt omnis difficultas, & dubitatio tollatur, attendentes, quod Sponsaliorum appellatione; qua dictum Conc. vtitur, non nisi impropriè matrimonium verbis de pręsenti conceptis contractũ continetur, quodq; agitur de correctione. Iuris veteris, quo casu secundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum est, præsertim cum longè maiorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de pręsenti contracto, quã in Sponsalib. de futuro vigere à nemine dubitetur. Idcirco motu proprio auctoritate Apostol. tenore pręsentium declaramus, & definimus, decretum Conc. huiusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in Sponsalib. de futuro dumtaxat, non autẽ in matrimonio sic (vt præfertur) contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnib. illis casibus, & gradibus, quib. de iure veteri ante prædictum Decretum Conc. introductum erat, & ita ab omnib. iudicari debere mandamus, atq; statuimus. Non obstantib. Constitutionib. & Ordinationib. Apostolicis, alijsq; contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quod præsentes litteræ in Cancellaria nostra, & in acie Campi Floræ de more publicentur: inter constitutiones perpetuo valituras describantur. Et, quia difficile foret, præsentes ad singula quæq; loca deferri, volumus, & etiã declaramus, quod earũ transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentib. adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrę declarationis, definitionis, mandati, statuti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apost. eius, se nouerit incursurum.

Dat.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1568. Kal. Iulij, Pont. nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini 1565. Indict. 6. die verò 24. mens. Febr. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouid. Papæ V. anno VI. Retroscriptæ litteræ Apostol. lectæ, & affixæ, & publ. fuerunt ad valuas Cancel. Apost. & in acie Campi Floræ, vt moris est dimissis ibidem præsentibus litteris per aliquãtulum temporis spatium affixis, & deindè amotis per nos Iul. Parinum Cle. Ter. & Io. Bornotum prælib. S. D. N. Papa Curs.

Camillus Cherubinus, Mag. Curs.

SANCTISS. D. N. D. PII,

Papæ V. Const tutio.

De trium votorum professione ab ijs emittenda, qui in Congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à sæcularibus Presbyteris est distinctus.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

LVbricum vitę genus eorum veriti, qui regularium formam præferentes, nec proprijs renunciant, nec vllam profitentur ex Regulis approbatis, quando horum plerique proprio instituti obsequentes, alij odio incensi, alij, dum quod ambiunt, minùs sequuutur; alij, vel lapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant, quidam etiam in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatem adepturi, è solatio suo vt lubet, exiliũt, eiectisque illius insignibus, vestem recipiunt sæcularem. Hinc graues, & periculosæ quotidie offensiones in populos concitantur; dum quos disciplinæ regulari perpetuò manciparos credũt, rursus eos, etiam vbi consueuerint contempto post tot annos, & relicto, indignis sæpè modis, eius, cui se se dederant, vitę instituto, liberos vident, & solutos in sæculo euagari, cũ igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam persequatur, hanc de prędictis rationem capere instituimus, vt vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus

deinceps, & immobilis disciplinæ regularis cultus debeat in ipsis sodalitatibus perpetuò obseruari, itaq; de nobis attributæ potestatis plenitudine, statuimus, vt omnes, & singuli Priores, Prępositi, & alij Præsidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici, & Fratres S Georgij in Alga Venetiarum, ac Eremitarum S. Hieronymi, aliàs B. Petri Pisarum, & omnium ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Ecclesiarum Domorum, & Conuentuum in communi, & sub obedientia voluntaria, & extra votum solemne religionis viuentes, quorum habitus à ſęcularibus Presbyteris est distinctus qui religionem amplecti, & professionem regularem solemnem emittere voluerint, id in suis quisque Conuentibus, & Domibus intra 24. horarum spatium, postquam Delegatus noster praesente litteras eis significauerit, palam, & sponte deliberent, declarent: inde conuocato quamprimum per singulas huiusmodi congregationes Generali, vel alio supremo, iuxta morem cuiusque Congregationis, Capitula ibiq; electi vna subdegant, ex regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipsius Capituli consenserit, trium votorum substantialium professionem regularem intra mensem solemniter emittant, & in eam, tam ipsi, quam illam deinceps ingressuri atq; professuri perpetuum ferãt Altissimo famulatum: sicq; professi, vel in suis quisq; Prioratibus prępositutis, præsidentijs, administrationibus, & officijs confirmentur, vel ad aliam transferantur, prout cuiq; congregationi, & Superioribus suis videbitur vtilius expedire. Qui vero, excurso iam anni spatio, in ipsa Congregatione morari, refugerint intra tempus prædictum profiteri; detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis si opus sit, receptorum, & administratorum omnium rationibus eijciantur: nec deinceps patiãtur in illis eiusdem Congregationibus, Domibus, seu Conuentib, amplius conuersari. Quocirca mãdamus vniuersis, & singulis Prioribus, Præpositis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac alijs cuiuscumq; dignitatis, & nominis Ministris, necnon Conuentibus, Canonicis, Fratribus, & personis Congregationũ huiusmodi, vt statutum nostrum prędictum, non expectata alia iussione, aut mentis nostræ declaratione humiliter recipiant, & studiosè obseruare procurent. Quod si forte aliqui in eo quo nunc sunt statu (quem omninò tollimus, & absoluemus) contra nostrum hoc statutum persistere contenderent, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio priuamus, & ad

futura

futura perpetuo indignos decernimus, excõmunicationis quoque sententia innodamus eo ipso. Non obstantib. fundationibus & institutionibus, ac statutis, & consuetudinibus Congregationum Domorum, & Conuentuum prędictorum, iuramento confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, exemptionibus & indultis Apost. illis, eorumque Superioribus & personis, ad eorum singulis per quoscumque Rom. Pont. praedecessores nostros, ac nos, & Sedem Apost. etiã per modum statuti perpetui ac initi, & stipulati, contractus ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in genere, & in specie concessis, & confirmatis, ac etiam alijs reformationibus quotiescumque ac quocumque tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet alijs indulgentijs, & litteris Apost. specialibus, & generalibus, quorũcumq; tenorum, existant, per quę pręsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumq; totis tenorib. habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quæ omnia tamquam abrogata contra earumdem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari. Cœterum mandamus, præsentes ad valuas Basil. Principis Apost. de Vrbe, & Canc. Apostolicæ ac in acie Campi Floræ publicari, & earum, exempla de more applicari. Ac etiam volumus, quod ipsarum præsentium exempla etiam impressa, & Pręlati Ecclesiastici, vel eius curiæ sigillo, & Notarij publici manu obsignata, eamdem illam fidem vbiq; locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si ibi ostenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sublationis, abolitionis, priuationis statuti mandati, innodationis, & voluntatis infringere. vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apost. eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domin. 1568. 15. kal. Decemb. Pont. nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno à Natiu. Domini 1568. Indictione 11. die verò 4. mensis Decemb. Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papę V. anno tertio, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis

Apostolorum de Vrbe Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie campi Floræ, dimissis in omnibus supradictis locis earundem retroscriptarum litterarum copijs affixis, vt est moris, per nos Ioannem Freile, & Iulium Parinum prælibati S.D.N. Papæ Curs.

Christianus de Monte, Mag. Curs.

SANCTISS. D. NOSTRI PII, Papæ Quinti.

Extensio Decreti Concil. Tridentin. sess. 21. cap. 2. Quod incipit. Cum non deiecit, loquentis de Clericis sæcularibus, ac Clericis regularibus non professis: quod nón promoueantur ad sacros ordines, nisi seruata forma dicti Decreti.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pont. sacrorum Conc. auctor & interpres, illa, quæ in huiusmodi Concilijs à prudentibus Patribus, in Spiritu sancto legitimè congregatis salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officij debito, dum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consueuit. Sanè cum non deceat diuino ministerio ascriptos cũ ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quęstum exercere, à S. Trid. Concil. inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus sęcularis, quamuis alias moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros Ordines promoueretur, nisi prius legitimè constaret, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficeret, pacificè possidere, vel alias ordinari non posse, nisi iuxta Decreti ab ipso Cõcilio desuper editi formã, & tenore. Cum aut nulla in huiusmodi Decreto religiosorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti molestè accepimus) certorũ Ordinum religiosi, seu Canonici, vel Clerici intra claustra Monasteriorum, seu Domorũ more regularium in communi viuentes, qui numquam, seu non nisi ad certũ tempus professionem emittũt, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad sæculũ redire liberè, & licitè possunt, religionis prætextu absq; titulo sufficientis beneficii, nec iuxta d. Decreti tenorẽ, ad sacros Ordines se promoueri prętendant, & à nonnullis Episcopis passim promoueantur, atq; inde plerumq; illud incon-

con-

conueniens eueniat, vt sic promoti, & è claustro exeũtes, & per sęculum vagantes, vel mendicare, vel sordidũ quæstum exercere, non sine ipsorũ dedecore, ac Ordinis vilipendio, & quã plurimorum Christi fidelium scandalo cogãtur. Nos igitur, qui singulorum Dei Ministrorũ honorem, & decus (quantum in nobis est) sinceris exoptamus affectibus motu proprio, & ex certa nostra scientia, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine hac perpetuo valitura sanctione, decretum prædictũ de Clericis sæcularibus loquens, ad omnes, & singulos etiam cuiuscumque Ordinis Clericos religiosos, siue sæculares more religiosorũ viuentes in cõmuni non professos, harum serie extendimus, & ampliamus. Ac religiosis, & alijs prædictis nõ professis, vt ad sacros Ordines promoueri, necnon omnibus, & singulis venerabilib. Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis gratiã, & communionem Sedis Apost. habentibus, vt Ordines ipsos huiusmodi Religiosis personis impendere, nisi obseruata forma d. Decreti, non valeant, in virtute S. Obed. & sub indignationis nostrae pœna interdicimus, & prohibemus; ac contra facientes per annum à præstatione taliũ Ordinũ ipso iure suspendimus. Statuentes, & decernentes, promotiones quorumlibet religiosarũ personarum prædict. ad Ordines huiusmodi contra ipsius decreti Conc. Trid. formam, etiam cuiusuis licentiae ab Apost. Sede, vel illarum superiorib. cuiuscumq; dignitatis, status, gradus, & praeeminentiæ existant, etiamsi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant, concessę prętextu factas, executione pręd ictorum ordinum omnino carere, nullasq; prorsus, & irritas existere, sicq; promotas personas in altaris ministerio ministrare non posse: Quinimo ministrantes priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus & alijs gratijs Clericis cõcessis omnino priuari, & irregularitatis, aliasq; in dicto Decreto contentas, pœnas eo ipso incurrere, à quibus nisi à Rom. Pont. vel in mortis articulo minimè absolui possint. Non obst. quibusuis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quorumuis monasteriorum, ordinum, etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alias roboratis, statutis, & consuetudinibus, & priuilegijs atq; indultis, & litteris Apostolicis, illis, illorumque superioribus, & personis sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorum derogatorijs, alijsq; efficacioribus efficacissimis, restitutiuis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie,

cie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua; non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exequuta forma ad hoc seruanda foret, illorum tenores, formas datas, & decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habente illis alias in suo robore permansuris; hac vicè dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cœterisque contrarijs quibuscumque. Et vt præsentes literæ ad omnium notitiam perueniant, & ne ve quis illarum ignorantia excusari possit, volumus, & Apostol. auctoritate decernimus, præsentes litteras ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellar. Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel eius curiæ obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ extensionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, suppositionis, statuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerarió contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apost. eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Domini 1568. pridie Idus Octobr. Pontificatu nostri anno tertio.

Caes. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Caesarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini 1568. Indicti 11. die verò 12. mẽsis Nouembr. Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pij, diuina prouidentia Papae V. anno tertio retroscriptae litterae Apostolicae affixae, & publicatae fuerunt ad valuas Basilicae Principis Apostolorum de Vrbae Cancellariae Apostolicae, & in acie Campi Florae, dimissis in superius expressis locis praesentibus litteris per aliquantulum temporis spatium affixis, & deinde, vt moris est amoris per nos Thomam Gallarum, & Iulium Parinum, praelibati Sanctissimi D.N. Pij Papae V. ac S. Sedis Apostolicae Cursores. *Christianus de Monte, Magist. Curs.*

A D

AD CONCILII TRIDENTINI MARGARITAS.

Adm. R. P. Mauritij de Gregorio, Siculi Cameratensis, Ord. Prædicatorum, Theolog. Illustrissim. D. Oratij Aquauiua, Episcopi Calatini.

HYACINTHVS.

Et collectio omnium Conciliorum Religionis Christianæ contra hæreticos. Ex primo Hierosolymitano sub Diuo Petro vsque ad Tridentinum. Ex Tomis magnis Conciliorum ex paruo Volumine Archiepiscopi Toletani, Bartholomæi de Miranda etiam Conciliorum. Ex serie Synodorum Dominici Bannes, ex Illustrissimo Cardinali Baronio, & ex Illustrissimo Cardinali Bellarminio, ex Historia Tripartita, ex Historia Ecclesiastica Ruffini, ex Historia Ecclesiæ Eusebij, ex Platina, ex Panuino, ex Pyghio de Ecclesiastica Hierarchia, ex Epiphanio, ex Alphonso de Castro, ex Serafino Poretta, ex Bullario, ex Sacris Canonibus, & eorum expositionib. ex Theologis in Sententijs, ex Summa S. Thomæ, & Commentatoribus, ex Expositoribus Noui, & Veteris Testamenti, ex Summis Casuum conscientię desumptus, sub quibus Pontificibus, Imperatoribus, & in quo anno confessorum: & quot Episcopi, & cœteri interfuerunt.

CONCILIVM PRIMVM.

SVpposita definitione Concilij, quam prædicti Doctores assignant, scilicet, quod est conuentus, seu congregatio Episcoporum, Abbatum, & Generalium Ordinum ex gratia locali Synodo ad tractandum de fide, & religione, & moribus authoritate Summi Pontificis. Videatur Bannes in princip. 2. 2.

Et supposita diuisione; quod Concilium est triplex, Generale, ad quod generaliter Episcopi conuocantur, Prouinciale ad quod Episcopi vnius Prouinciæ, aut Regni Metropolitani authoritate congregantur. Et Episcopale quod faciunt Episcopi

cum

cum Sacerdotibus. Videantur Conc. Synodalia S.Caroli Borromei. Tandem ſuppoſita alia diuiſione, ſcilicet, quod Synodorũ, quædam ſunt congregatę,& confirmatæ à Summo Pontifice, quædam congregatæ tantum,& non confirmatę, quædam non congregatæ,ſed confirmatæ,& quædam neq; confirmatæ, neq; congregatæ. Videantur expoſitores Concil.Conſtantienſis.

PRIMVM CONCILIVM ſecundum aliquos.

QVidam dicunt in principio nominari primum Conc. fuiſſe contra Iudã in electione Matthiæ,vt in actis Apoſtolorũ, c.1.ſub D.Petro in Hieroſolyme,cum cœteris Apoſtolis poſt Aſcenſionem Chriſti. Viri fratres,&c.(dicit Petrus)de Iuda, &c.qui poſſedit agrum de mercede iniquitatis,&cet.& orantes cecidit ſors ſuper Matthiam, & annumeratus eſt eum vndecim Apoſtolis. Ecce ex primo Concilio exiſtentia Spiritus ſancti.

PRIMVM CONCILIVM, ſecundum communem opinionem.

Summarium, de circumciſione non facienda, vt abſtineant à contaminationibus ſimulacrorum, fornicatione, ſuffocatis, & ſanguine.

COncilium primum Hieroſolymis celebratum eſt ſub D.Petro Apoſtolo,& reliquis Apoſtolis, tempore Claudij Tiberij, quod habetur. In Actibus Apoſtolorum ca.15.quod modo ſequitur. Surrexerunt autem quidam de hæreſi Phariſęorum, qui crediderunt dicentes,quia oportet circumcidi eos; pręcipere quoq; ſeruari legem Moyſi,conueneruntq; Apoſtoli,& ſeniores videre de verbo hoc;cum autem magna conquiſitio fieret; ſurgens Petrus,dixit ad eos;Viri fratres;vos ſcitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit per os meum Gentes audire verbũ Euangelij,& credere,& qui nouit corda Deus,teſtimonium perhibuit,dans illi Spiritum ſanctum,ſicut,& nobis: & nihil diſcreuit inter nos, & illos purificans corda eorum : nunc ergo quid tentatis Deum, imponere iugum ſuper ceruices diſcipulorum, quod neque Patres noſtri,neque nos portare potuimus, ſed per gratiam Domini noſtri Ieſu Chriſti credimus ſaluari; quemadmodum, & illi. Tacuit autem omnis multitudo,& audiebant Barnabam,& Paulum narrantes quanta Deus feciſſet ſigna, & prodigia in Gentibus per eos;& poſtquam tacuerunt,reſpondit Iaco-

Iacobus,dicens, Viri fratres,audit me.Simon narrauit quemadmodum primum Deus visitauit sumere ex Gentibus populum nomini suo,& huic concordant verba Prophetarum sicut scriptum est;post hęc reuertar,& reædificabo tabernaculum Dauid, quod decidit;& diruta eius reædificabo, & erigam illud: vt requirant cœteri hominum, & omnes Gentes, super quas inuocatum est nomen meum dicit Dominus faciens hæc. Notum à sęculo est Domino opus suum: propterea ego iudico non inquietari eos,qui ex Gentibus conuertuntur ad Deum: sed scribere ad eos, vt abstineant se à contaminationibus simulacrorum,& fornicatione,& suffocatis, & sanguine; Moyses enim à temporibus antiquis habet in singulis ciuitatibus, qui eum prædicent in Synagogis,vbi per omne Sabbatum legitur. Tunc placuit Apostolis, & senioribus, & omni populo eligere viros ex eis,& mittere Antiochiam cum Paulo, & Barnaba Iudam, qui cognominabatur Barsabas, & Silam viros primos in fratribus,scribentes per manus eorum Apostoli, & seniores fratres, quisunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentib.salutem. Quoniam audiuimus, quia quidam ex nobis exeuntes, turbauerunt vos verbis euertentes animas vestras, iubentes vos circumcidi,& seruare legem,quibus non mandauimus: placuit nobis in vnum eligere viros, & mittere ad vos cum carissimis nostris Barnaba, & Paulo hominibus, qui tradiderunt animas suas pro nomine Domini nostri Iesu Christi. Misimus ergo Iudam,& Silam,qui & ipsi vobis verbis referent eadem. Visum est enim Spiritui sancto, & nobis, nihil vltra imponere vobis oneris,quam hęc necessaria; vt abstineatis vos ab immolatis simulacrorum,& sanguine,& suffocato,& fornicatione, à quibus custodientes vos bene agetis. Valete.

Alia Tria Concilia.

GLossa Ordinaria Actuum Apostolorum ponit alia duo concilia,vt in cap.sexto, non est ęquum derelinquere verbum Dei,& ministrare mensis,&c.

Elegerunt Stephanum &c.

Aliud.

IN capitulo vigesimo primo aliud permittendo ad tempus legalia,donec Synagoga honorificè sepeliatur.

Aliud.

IN capitulo quarto, Aliud, quod potiùs Cœtui orans pro incremento gratiæ dicitur,quam Concilium.

II. CONC. anno 252.

FVit Romanum sub Cornelio Papa,& Decio Imperatore, congregatum contra Nouatum constituitur à sexaginta Episcopis, & totidem Presbyteris cum Diaconibus multis, vbi statuitur Nouatum cum his qui eum sequeretur, alienum esse ab Ecclesia: Eos vero qui lapsi fuissent in certamine, fraterna commiseratione curandos,& fomentis pœnitentiæ mendicandos,& contra Catharos mundos se appellantes.

III. CONC. anno 303.

FVit Ancyrannum ab Ancyra ciuitate Galatiæ dictum, post tempora Marcellini Papæ celebratum paulo ante Nicænum circa annum Domini supradictum quod facile non inuenitur; fuit autem prouinciale, sed tamen receptum in sexta Synodo generali Constantinopoli in Trullo celebrata, vt patet ex 2. can. sexta Synodi; a Gratiano in Decreto, Anchiritanum dictum, à quibusdam (vt ait) Bartholomæus Carranza Aquiranum, & continet Canones 24. contra eos, qui inuiti dijs thurificabant, vel immolabant sub Eusebio Papa, & Diocletiano Imperatore.

IV. CONC. anno 311.

FVit Neocęsariense sub Melchiade Papa (quamuis quidam dicant quod nesciatur sub quo Pontifice, cui opinioni videtur adhęrere Archiepiscopus Toletanus) & sub Constantino, Choro, & Galerio Maximino Augustis in Clara Neocæsariensi ciuitate, quæ nunc Trapezuntium, appellatur, vt ait Palemonius de origine ciuitatum Scriptor, & Cosmographi recentiores enucleant, in prouincia Cappadociæ sita factum fuit paulò ante Nicænum; quoniam Episcopus hic, & illic designatus reperitur, in quo Patres 17. conuenerunt; cuius Canones sexta Synodus Constantinopolitana in Trullo celebrata probauit, vt ex secundo Canone Gręcæ editionis constat, depositionem, irregularitatem, tempus ordinandorum Presbyterorum numerum Diaconorum,&c. obseruari iubet.

V. CONC. anno 315.

FVit Nicænum primum in Nicæa Bithynię ciuitate habitum. vt ait Polemonius. Vbi congregati fuerunt 318. Episcopi Catholici fidem integram, sanctam, Catholicam immaculatam exposuerunt, damnando Arium, Sabbellium,& Photinum hæreticos, sub Diuo Siluestro,& Magno Constantino.

VI. CONC. anno 320.

FVit secundum Romanum congregatum intra thermas Domitianas sub D. Siluestro, & Constantino Imperatore, cum 275. Episcopis, iterùm Arium, Photinum, & Sabellium reprobando, de gaudio mundationis Constantini, de donatione Ecclesię, &c.

VII. CONC. anno 322.

FVit Eliberinum prouinciale apud Elibertum Hispaniæ ciuitatem celebratum sub Constantino Magno Imperatore, & Siluestro Papa, 19. Episcoporum, idola, & homicidia prohibens, pœnam ponens matrimonium contemnentium; virginitatem laudans, vsuram eijciens, lenocinium, &c.

VIII. CONC. anno 323.

FVit Arelatense primum prouinciale, sub Constantino Magno, & Siluestro Papa authoritate Pontificis confirmatum, cum fuisset prouinciale in Gallijs de obseruatione Paschatis, de domicilio, de Episcopis, & de quorumdam delictorum pœnis, &c. cum confirmatione primo in Prefatione.

IX. CONC. anno 324.

FVit Gangrense in Paphlagonia, seu regione Pelasgiorum, prouinciale, confirmatum in sexta Synodo generali Constantinopolitana in Trullo celebrata, sub eisdem, vt ex secundo Canone ditionis Gręcę Parisinę, vbi de nuptijs, de orationibus, de parentibus obediendo post epistolam, &c. tractat.

X. CONC. anno 328.

FVit Arelatense secundum prouinciale, etiam sub Siluestro Papa, & Constantino, iubendo ne cum mulieribus cohabitetur, cum hęreticis non communicetur, ne Neophitis clericis ordo detur, &c.

XI. CONC. anno 332.

FVit Carthaginense primum sub Siluestro Papa, & Constantino Imperatore prouinciale fuit in quo Carthaginem ex diuersis Prouinciis, Africanis plurimi conuenerunt Episcopi, & sanciuit rebaptizationem non faciendam, martyres non infamandos, de ordine, &c.

XII. CONC. anno 342.

FVit Romanum secundum, sub Iulio I. in quo conuenerunt 116. Episcopi contra Arium, cuius hæresis inualescebat, quē damnarunt vnà cum suis dogmatibus, & in Synodo Nicœna confirmarunt acta.

XIII. CONC. anno 346.

FVit Coloniense sub Iulio I. Papa, & Constantino Imperatore contra Eufratem blasphemum hæreticum, Christum negantem Deum esse, & cum fuisset Episcopus, fuit priuatus, & damnatus.

XIIII. CONC. anno 347.

FVit Antiochenum sub Iulio I. Papa, & Constantino Imperatore, cui Concilio subscripserunt triginta Episcopi, qui in eodem conuenerunt, & probatum est in sexta Synodo generali Constantinopoli in Trullo celebrata, vt in can. 2. Græcæ editionis patet, vbi prohibetur cum Iudæis celebrare; cum excõmunicatis communicare, & quæ facere non licet Episcopis.

XV. CONC. anno 351.

FVit Sardicense à Sardinia dictum, congregatũ est præcepto Constantij Imperatoris, sub quo fuit factum, & sub Iul. Papa, vt Athanasio liceret ad suam Ecclesiam redire, vnde fuerat expulsus per hæreticos Episcopos Arianos vt in historia Tripartita, in lib. 4. ca. 21. conuenerunt Orientales Episcopi 76. Occidentales quasi 300. qui tamen continuo à Conc. discedentes, seorsim aliud Concil. facere, in quo Arij dogmata statuerunt, eorum discessus causa fuit, quòd dicerent se nolle ad verba procedere, nisi prius à Concil. summouerentur defensores Pauli, & Athanasij, quod Occidentales pati non potuerunt, cui Conc. affuit Hosius Episcopus Cordubensis, prius in Niceno de depositione Episcoporum, & de excommunicatione &c. tractarunt.

XVI. CONC. anno 350.

FVit Hierosolimitanum secundum, per Maximum eiusdem loci Episcopum cum Athanasius litteris Constantij Imperatoris, & Iulij Papæ, sub quibus fuit congregatum fultus, vt ad suam reuerteretur Ecclesiam, & hoc per omnes Episcopos fuit intentum.

XVII. CONC. anno 353.

FVit Sermiense sub Iulio I. Papa, & Constantino Imperatore, quod paulò post Constantinus in Sirmio iussit congregari; vbi fratres regulas tradiderunt fidei Orthodoxas contra Ariã, in quibus interpretati sunt locum illum Genesis cap. 19. hic non prætereundum; pluit Dominus à Domino, vt sit sensus non quòd ipse Pater à semetipso pluere dicatur, sed pluit Dominus Filius à Domino Patre, vt habetur in Historia Tripartita, in lib. 5. cap. 3.

18. CONC. anno 364.

FVit Laodicense prouinciale confirmatum in sexta Synodo Generali in Trullo celebrata præsente Constantino, cū ergo vigintiduo patres in Laodicea Phrigiæ Pacatianæ ex diuersis Prouincis Asiæ conuenissent, statuerunt Canones 59. quibus regulas exposuerunt ecclesiasticas sub Liberio Papa, & Constantino Imperatore, vbi de Bigamia, de Psalmis, & Euangelijs legendis in Ecclesia, & quod clerici ad tabernas, & ludos ire non audeant.

19. CONC. anno 388.

FVit Constantinopolitanum sub Damaso Papa, & Cyrillo Hierosolymitano, Gratiano, & Theodosio Imp Concilium centum quinquaginta patrum fuit cōtra Macedonium Episcopum Constantinopolitanum, qui Spiritum Sanctum Deum esse negabat, Est autem ex quatuor principalibus Concilijs, & quidem proximum post Nicænum, statuerunt aliquot Canones, & Symbolum fidei non diuersum ab eo, quod in Ecclesia cātatur, nisi quod addiderunt Spiritum Sanctum ex patre procedētem. subscripserunt se centum quinquaginta Episcopi.

20. CONC. anno 387.

FVit Valentinum prouinciale apud Gallias celebrarum sub Damaso Primo Papa, & Gratiano, & Valentiniano Imp. in quo conuenerunt triginta Episcopi, & ediderunt Canones quatuor de puellis quę se Deo vouerant quod baptizati non debeant sacrificijs dæmonum se miscere, &c.

21. CONC. anno 393.

FVit Telense apud Africam Concilium prouinciale contra Iouinianum, & socios eius sub Siricio Papa, Theodosio I. Arcanio, & Honorio Imp. vbi perlectæ sunt litteræ Pōtificis, & ad eumdem responsum factum, & etiam contra Manichæos, &c.

22. CONC. anno 396.

FVit Carthaginense, & prouinciale, sed confirmatum in sexta Synodo generali Trulli, quod Carthaginense fuit sub Siricio Papa, & Theodosio Imper. vbi iubetur, vt prædicetur Trinitas, quod sacerdotes, & clerici sint casti, de diœcesibus, & vt Parochi obediant, &c.

23. CONC. anno 397.

FVit Carthaginense tertium prouinciale, tamen confirmatum in sexta Synodo generali Trulli, vbi dicitur, vt singulis annis Synodus ab Episcopis fiat, & cui quædam Sacramenti nō

Y con-

conferenda: vetus,& nouem testamentum in Ecclesia legendũ, eorum partes quæ sint, explicentur.

24. CONC. anno 398.

FVit Carthaginense quartum prouinciale, sub Siricio Papa, & Arcadio Imper. cui inter fuerunt. 214. Episcopi, confirmatum deinde in sexto Synodo in Trullo celebrata, vbi recepta sunt Concilia in Carthagine habita de proprietatibus Episcoporum, & ordinandorum, & de alijs ordinibus, de clericis, & virginibus sanctimonialibus, quæ facere, & quæ non licet Episcopis, clericis, & viduis professis.

25. CONC. anno 399.

FVit Thauritanense prouinciale, sub Sirio Papa; & Diuo Ambrosio Episcopo Mediolanense, Arcadio, & Honorio Imperatoribus, quod totum consumptum est in causarum quorumdam, ciuilium compositione, quæ tunc inter Episcopos quosdã & aliquos Presbyteros agitabantur, & ideo à multis, vt ab Archiepiscopo Toletano, & à Bannes omnia derelinquuntur.

26. CONC. anno 492.

FVit Cartaginense quintum sub Anastasio Papa, & Arcadio Imperatore, existentibus 73. Episcopis; à quibus quindecim Canones editi sunt, de clericis, de non alienatione rerum Ecclesiarum, de idolatris destruendis, & cœtera tractarunt.

27. CONC. anno 403.

FVit Toletanum primum Prouinciale, sub Anastasio Papa, & Arcadio Imper. authoritate Leonis Papæ primi confirmatum, præsentibus 19. Episcopis, Toletano Præsidentes; vbi fuit determinatum, ne ad schisma subditi Episcopi perueniant, & vt nullus pręter Episcopos Chrisma conficiat, regulas fidei Catholicæ, & assertio eiusdem contra Priscillianistas, &c.

28. CONC. anno 408.

FVit, Mileuitanum sub Innocentio I. Papa, atque Augustino Hippobensi Episcopo Doctore Ecclesiæ, & capite Augustinianorum, Arcadio, & Honorio Imp. contra Pelagianos, præsente Anselmo, Legato Ecclesiæ Romanæ, subdentes post, contra Pelagium, dicentem, salutem euenire ex nobis. Ne Episcopi sint negligentes cõtra hæreticos, quando Concilium est faciendum: & ibi fuit confirmatum ab Innocentio.

29. CONC. anno 423.

FVit Carthaginense sextum sub Bonifacio I. Papa, & Honorio Imperatore, Prouinciale tamen a 217. Episcopis celebra-

bratum est decidentibus, vt ab Episcopis Orientalibus petatur Concilium Nicænum,& recitarunt professionem fidei.

30. CONC. anno 424.

FVit Carthaginense septimum,Prouinciale, sub Bonifacio I. Papa,& Honorio Imperatore,à 73.Episcopis editum,nihil habens,quod ad nostra tempora perueniat, quamuis multa in suprascriptis,& dicendis Concilijs tangantur.

31. CONC. anno 428.

FVit Ephesinum sub Celestino I. Papa, sub quo mortuus est Augustinus supradictus R. A. (quorum fuit Pater magnus Dominicus)etiam author,& Theodosio Imp. quod Concilium fuit ex quatuor principalibus contra Nestorium Constantinopolitanum Episcopum existentibus in eo 20. Episcopis. Qui Nestorius purum hominem ex Sancta Maria Virgine natum asseruit Christum,& aliam personam carnis, & aliam facere deitatem dicebat:cui Synodo præfuit Cyrillus Alexandriæ Episcopus, qui cum vniuerso Concilio ad eumdem Nestorium eadem decreta transmisit,vt habetur in Epistola.

32. CONC. anno 436.

FVit Rhegiense Concilium prouinciale sub Sixto III.Papa, & Theodosio II.Imp.à tredecim Episcopis celebratum, facientibus sex Canones,attingendo ad ea quæ dicta sunt in Cõcilio Tauritanense de hæreticis,& schismaticis Episcopis,quod in Nicæno tetigit.De Episcopis tandem loquuntur.

33. CONC. anno 438.

FVit Agatense prouinciale,à Ciuitate Agata Galliæ,à triginta quinque Episcopis, in quo de disciplina, & ordinationibus Clericorum,& Pontificum, & Ecclesiarum vtilitatibus, de prædicatione Symboli,& ne ante Missam expletam egredi populus præsumat.

34. CONC. anno 440.

FVit Aquileiense prouinciale, contra Palladium,& Secundinum Arianæ sectæ defensores, sub Sixto Papa III.& Theodosio Imper.vbi damnarunt eos Patres, & adest dominationis forma, quod fecerunt cum quibusdam Legatis Afrorum, & Gallorum.

35. CONC. anno 444.

FVit Arausicanum prouinciale sub Leone Papa,& Theodosio II.Imper.vigintiquinque Canones ad edificationẽ Ecclesię, & stabilimentũ,primo de Chrismate,de conuersione hęretico-

rum in articulo mortis,& de Catechumenis,de libero arbitrio de misericordia Dei,de adiutorio eius, de natura, & gratia,de peccato originali quæ habentur in Concilio Tridentino.

36. CONC. anno 446.

FVit Vasense prouinciale per decem, & octo Episcopos celebratum,vbi fuit decisum,quòd Proprij Episcopi Chrisma recipiatur;de sepulturis,de prædicatoribus:vt Kyrie eleison in omnibus Ecclesijs dicatur,&c.sub Leone I.Papa,& Theodosio Imper.

37. CONC. anno 447.

FVit Carpentoractense prouinciale,sub Leone I. & Valentiniano Imp.fecerunt constitutiones contra Episcopos querelatos parum,aut nihil eorum,quæ à fidelibus Ecclesijs cõferebantur,dantes vt amplius non faciant.

38. CONC. anno 453.

FVit Arelatense tertium prouinciale à 34.Episcopis celebratum sub Leone Papa,& Valentiniano Imper.Martiano Augusto,Opilione, & Vincamalo Consulibus, de obseruandis canonibus,de ætate diaconorum,& Sacerdotum ordinandorũ, &c.

39. CONC. anno 457.

FVit Calcedonense generale vnum ex quatuor celeberrimis sub Leone Papa,& Martiano Imper.celebratum est à 630. Patribus contra Eutichen.Constantinopolitanum Abbatẽ, qui asserebat Christum post humanam assumptionem non ex duabus naturis existere,sed solum in eo diuinam naturam permanere,& contra Dioscorum eiusdem defensorem Alexandrinum Episcopum, damnando etiam Episcopos, ordinationem per pecuniam facientes, de clericis, ne absque dimissorijs ministrent,&c.

40. CONC. eodem anno.

FVit Synodus Calcedonensis 630.Episcoporum,habita contra omnes hæreses,& præcipuè contra Eutichen,& Dioscorum Alexandrinum Episcopum,per actiones,decẽ, & octo; & concluditur inualidum esse Concilium absque Apostolicæ Sedis Legatos,sub Valentiniano,& Martiano Imp. & Leone I. Papa,&c.

41. CONC. anno 458.

FVit Veneticum prouinciale, in quo pauci Episcopi conuenerunt, sexdecim Canones statuentes, in quibus tractatur de regula Ecclesiastica,quæ sacerdotibus, donante Domino credi-

credita est, de districtione, cuius cura nō sine culpa eorum torpescit; sub Leone I. Papa, & Martiano Imp. celebratum, &c.

42. CONC. anno 462.

FVit Turonense prouinciale primum, in quo fuerunt octo Episcopi, continens tredecim Canones, quibus primo hortatur clericos ad castitatem, secundo ad abstinentiam; in reliquo complectitur institutionem regularem eorumdem clericorum, &c.

43. CONC. anno 466.

FVit Romanum tertium prouinciale, sub Hilario Papa, à 50. Episcopis congregatum potissimum statuentibus, vt Canones Nicæni Concil. & Apostolicę Sedis decreta custodiantur, & vt bigami ad gradus Ecclesiasticos non accedant, scilicet viduę, aut corruptę mulieris mariti, de Episcopis, & quòd non eligant successores.

44. CONC. anno 486.

FVit Tarraconense prouinciale à decem Episcopis celebratum sub Felice 3. Papa, & Zenone Imperat decidentibus ne Clerici, & Monachi communicent cum mulieribus, ne vendant carius, & vilius emant, ad criminalia se miscere non audeant, de Episcopis quòd semel in anno visitent, & nullum bis confirment.

45. CONC. anno 494.

FVit Eupapenense prouinciale, in quo fuerunt 70. Episcopi sub Gelasio Papa, & Anastasio Imper. facientes 40. decreta ad institutionem Clericorum, & Episcoporum, vt in Agatense Concil. scilicet, vt Episcopi, & clerici venatores non sint, illicitis horis non deambulent.

46. CONC. anno 502.

FVit Ilerdense prouinciale, & 8. Episcoporum sub Symmacho Papa, & Anastasio Imp. facientium quattuordecim Canones, iubentes vt clerici à sanguine humano abstineant, ab abortu, & eius pœna ab incestu, à stupro, &c. quę à Gratiano de hoc Concil. in decreto de consecr. dist. 4.

47. CONC. anno 510.

FVit Valentinum per sex Episcopos celebratum, à Valentia Hispanię dictum sub Symmacho Papa, & Anastasio Imper. constituentes, vt Euangelium post Epistolam legatur, & quod Episcopus defunctus per viciniorem Episcopum honorificè sepeliatur.

48. CONC. anno 512.

EVit Aurelianense primum tempore Clodouei Regis Francorum, cuius etiam extat epistola ad eandem Synodum, in qua profitetur se pariturum Ecclesiæ, & Papæ pręceptis; de non captiuandis clericis, monialibus, seruis Ecclesiarum, & ipsos reddere captiuos; Ideo ad eundem Regem rescribitur à Synodo pręter hæc, de homicidis, adulteris, & furibus, &cet. & ab Ecclesia abstrahere non præsumant quod præscriptio non habet locum in Ecclesia, de Quinquagesima, Sexagesima, Quadragesima, de Litanijs, &c. tractatur.

49. CONC. anno 513.

EVit Gerundense prouinciale sub Hormida Papa, & Iustino Imp. constituens, vt quęlibet Prouincia in officio Ecclesiæ vnum teneat ordinem de baptizatione Cathecumenorum in vigilia Paschæ, & Pentecostes, vt dicatur oratio Dominicalis, de honestate, & vita clericorum, &c.

50. CONC. anno 520.

EVit Cęsaraugustanum prouinciale duodecim Episcoporum sub Hormisda Papa, & Iustino Imp. iubentium, vt mulieres fideles ad cœtum virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem, & Doctoratus nomen non vsurpetur, die Dominico non ieiunetur.

51. CONC. anno 528.

EVit Toletanum secundum anni quinti Almarici Regis sub Ioanne I. Papa, & Iustino Imperat. iubens, vt clericos ante ordinem sacrum, & Monachos ante professionē ad nuptias accedere permittantur, hæreticos post mortem posse anathematizari testimonio Sanctorum Patrum.

52. CONC. anno 523.

EVit Constantinopolitanum quintum generale à 165. Patribus sub Felice Quarto, Bonifacio Secundo, Ioanne Secundo, Agapito Primo, Syluerio, & Vigilio Pontificibus sub Iustino Imp. contra Petrum, Antimum Seuerum, & Ibam hęreticos, Petrus Archiepiscopus Antiochenus asserebat in Trisagio hymno addendam esse Crucem, idest Trinitatem esse crucifixam, vt diceretur, Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui crucifixus est pro nobis, vbi necesse erat, aut confundere personas Trinitatis aut negare duas naturas in Christo contra quos plures Episcopi Orientales plura scripserunt, quæ habentur in tomo 2. Conc. fol. 6. & infra secundum impressionem nostrorum Conciliorū.

53. CONC. anno 543.

FVit Aurelianense secundum prouinciale ex Vrbe Aurelia, ex præceptione Francorum Regum, vt ibi patres de obseruatione legis Catholicæ tractarent, & quid de nouis dogmatibus sentirent, & conscriberent, quid obseruandum in posterũ, cum vigintiquinque canonibus de Episcopis Commetropolitanis, vt Concil. prouinciale congregent.

54. CONC. anno 545.

FVit Aurelianense tertium prouinciale tempore Childeberti Regis Francorum sub Vigilio Papa, & Iustiniano Imper. per Canones 26. dicentes ne in sacris constituti misceant se ad vxores accipiendas. De electione Metropolitanorum contra Bonofiacium hæreticum, de rebaptizatione.

55. CONC. anno 550.

FVit Auernense Prouinciale, sub Vigilio Papa, & Iustiniano Imper. addendo quædam noua, & repetendo, aliqua supradicta ad emendationem vitæ, ad serenitatem regulæ, ad animarum remedium.

56. CONC. anno 551.

FVit Aurelianense quartum Prouinciale, sub Pelagio Primo Papa, & Iustiniano Imp. & Chidelberto Rege Francorum, determinando prius sancita non violanda esse, de Quadragesima, & festiuitate Paschali plura dicendo.

57. CONC. anno 552.

FVit Turonense secũdum Prouinciale, pro pace & instructione Ecclesiæ, sub Palagio I. Papa, & Iustiniano Impera. per viginti Canones determinando, ne laici in Ecclesia clericis misceantur, vt litis iacula finiant, & vota pacis acquirant, dicẽte Domino in Ioanne cap. 14. Pacem meam do vobis.

58. CONC. anno 467.

FVit Parisiense primum pro vtilitate Ecclesiæ, sub Pelagio I. Papa, & Iustiniano Imper. vt nemo res Episcopi, & Ecclesię confiscare præsumat, excommunicatum ab alijs non debere admitti.

59. CONC. anno 568.

EVit Aurelianense secundum, in quo inter cœtera Eutichetis, & Nestori dogmata iterum damnata sunt, & quotannis Concilium conuocaretur cautum, & per capita duodecim dicendo, vt nullus propter causas leues suspendatur, sub Ioanne III. Papa, & Iustino Imp. concludit, &c.

60. CONC. anno 584.

FVit Hispalense primum sub Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imperat. robur habens à Sede Romana, vt in præfatione habetur: de disponendis Ecclesię rebus cum subscriptionibus assistentium,

61. CONC. anno 587.

FVit Toletanum tertium, in quo Arij hęresis damnatur, sub Riccardo Rege, Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imp. per Canones 22. & in secundo dicitur, quòd in Ecclesia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

62. CONC. anno 588.

FVit Matisconense Prouinciale primum, sub Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imperat. vt monasteria puellarum nullus ingrediatur non probatę vitæ. De ieiunio Aduentus, & cœtera ordinans.

63. CONC. anno 588.

FVit Matisconense secundum prouinciale sub eisdem, de obseruantia dici Dominicę, de decimis per Canones 20. multa Ecclesiastica tractans.

84. CONC. anno 316.

FVit Antisiodorense Prouinciale sub Theodoro, & Heraclio Imperatore contra strigas diabolicas, contra sortilegia, & superstitiones, de chrismate, & sanguine Christi, de vino consecrando per quadraginta, & vnum Canones.

65. CONC. anno 623.

FVit Hispalense secundum prouinciale, sub Honorio Papa, & Heraclio Imper. de pręscriptione, de bigamia, de ingratitudine, & de duabus in Christo naturis.

66. CONC. anno 636.

FVit Toletanum quartam ab omnibus Hispaniæ, & Galitiæ Episcopis sub eisdem docentibus formulam Conciliorum celebrandorum, de oratione, & confessione fidei, de passione Christi. Quando cantandum Alleluia, & de Hymnis, &c.

67. CONC. anno 640.

FVit Toletanum quintum Prouinciale, à viginti Episcopis celebratum, tempore Regis Gothorum Suuintillę sub filio Heraclij Imperat. & Theodoro Papa de Litaniis, quando sint dicendæ, cum Episcopis, & eorum Vicarijs.

68.

68. CONC. anno 642.

FVit Toletanum sextum Prouinciale in Ecclesia S. Leucadiæ Martyris, à quinquaginta Episcopis Hispaniæ, & Galitię, sub Theodoro Papa, & Heracleone Imper. Pręsidente Eugenio Episcopo Toletano. De humanitate Christi assumpta, & subdit Regem Suintillam expellere eos iurasse cum quinquaginta duobus Episcopis.

69. CONC. anno 644.

FVit Braccarense primum Tulgę Gothorum Regis temporibus ab Episcopis Galitię sub Theodoro, & Constante Imp. in quo Concilio primo lectum est exemplar fidei cum Capitulis quę Episcopi Varaconenses, Lusitani, & Betici contra hęresim Priscillanam per Canones 39.

70. CONC. anno 646.

FVit Braccarense secundum prouinciale, tractans ea, quę ad Ecclesiasticam disciplinam pertiuent; de forma visitationis Ecclesię ab Episcopis, quę possint, & non possint accipere. De consecr. Ecclesiæ sub Theodoro Papa, & Constant. Imper. filio Constantini Tertij.

71. CONC. anno 648.

FVit Toletanum septimū, à triginta octo Episcopis celebratum, sub Martino Papa Primo, & Constante Imperatore. De euentu infirmitatum in clerico miuistrante. De exequijs, & similibus.

72. CONC. anno 650.

FVit Lateranense primum, Romæ celebratum à 105. Episcopis, contra Sergium, Pyrrhum, & Paulnm Patriarchas Constantinopolitanos Cyrum Alexandrinum, & Theodorum contra immaculatum fidem multa dicentes, cum subscriptionibus Martini Papæ, & dictorum Episcoporum.

75. CONC. anno 652.

FVit Toletanum octauum, à quinquaginta quinque Episcopis celebratum, De incauto iuramento non faciendo. De castitate Episcoporum, De frangentibus ieiunium, & similibus, sub Martino Papa, & Constante Imp.

74. CONC. anno 653.

FVit Toletanum nonum prouinciale à sexdecim Episcopis sub supradictis Imp. & Papa iubentibus, quòd à correctione prælatorum est inchoanda Synodus, & ab eisdem danda est tertia pars Ecclesiæ, cœtera, de filijs clericorum, &c.

75. CONC. anno 654.

FVit Toletanum sub ijsdem decimum de celebritate annunciationis Dominicæ, de professione, & habitu viduæ professæ, &c.

76. CONC. anno 655.

FVit Cabilonense prouinciale in Gallijs sub Eugenio I. Papa, & Constantino Imper. per decem, & nouem Canones repetentes quę in Concilio Nicæno, & quod Canonum statuta ab omnibus intemeratè seruentur. De pœnitentia à confessore danda: Ne turpia in Ecclesia cantentur.

77. CONC. anno 668.

FVit Toletanum vndecimum, sub Vitaliano Papa, & Constāte Imper. De processione Spiritus Sancti. De Trinitate. De Incarnatione. De Resurrectione: & quod Episcopus debeat prædicare.

78. CONC. anno 669.

FVit Bracharense prouinciale tertium, sub eisdem, de pane, & vino exclusis opinionib. schismaticis aqua permixto fiat sacrificium in Missa, & in nouis vasibus. De reliquijs quomodo gestandis.

79. CONC. anno 670.

FVit Constantinopolitanum sextum generale, & Oecumenicum iterum aduersus Sergium, & ceteros vt supra dicentes vnam voluntatem, vnam operationem in dispensatione incarnationis Pręsidente Constantinopolitano Imper. & legatis missis ab Agatone Papa, sub eodem Constantino Quarto, per actiones decem & octo.

80. CONC. anno 683.

FVit Toletanum duodecimum, sub Leone II. Papa, & Constantino IV. Imper. & vt ait Caranza, etiam sub Agatone, de pœnitentia, de authoritate concessa Episcopo Toletano, & de pertinentibus ad Regem communicantem cum Ecclesia.

81. CONC. anno 690.

FVit Toletanum tertiumdecimum, sub Sergio Papa, & Iustiniano II. Imper. vbi quædam particularia, & quædam communia supradicta tanguntur.

82. CONC. anno 742.

FVit Synodus mandato Apostolico à S. Bonifacio, & Episcopis Francorum habita sub Zacharia Papa, &, Carolo Magno Duce. Quę sunt prohibita Ecclesiasticis, &c. & quod ad Episco-

sco-

ſcopos pertinent eijcere ſpurcitias Gentilitatis.

83. CONC. anno 781.

EVit Nicænum ſecundum, quod Græci generale appellant. In quo imagines expreſsè adorandas, & amplectendas veneratione decretum eſt, & ſanctorum reliquias venerãdas, ſub Adriano Papa, & Conſtantino VI. Imperatore.

84. CONC. anno 813.

EVit Maguntianum ad inſtaurandam Eccleſiam collapſam, ſedentes in prima Turma Epiſcopi cum quibuſdam notariis legentes, ac tractantes Euangelium, & Epiſtolam, Actũ Apoſtolorum Canones, & Opuſcula Sanctorum Patrum, Paſtoralem librum diui Greg. per Can. 57.

85. CONC. anno 815.

EVit Vuormatienſe prouinciale, ſub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imper. & pronunciata profeſſione fidei, propter cauſam leuem non eſſe excommunicandum aliquem. De profeſſione monachorum, quod miniſtri Dei ſint ſobrij, & menſa Epiſcopalis parca.

86. CONC. anno 816.

EVit Rhemenſe Prouinciale ſub Carolo Magno, & Leone II. Papa, multa, ad honeſtatem clericorum pertinentia, & quędam Sacramenta ſupra tangit.

87. CONC. anno 870.

EVit Conſtantinopolitanum octauum vniuerſale, factum potiſſimum propter depoſitionem Ignatij Patriarchæ Cõſtantinopolitani, quem quidam Epiſcopi ab Eccleſia, cui iure præſidebat, tyrannicè proiecerant, & Photinum ex foro ſæcularis militię ſubito tonſuratum eidem Eccleſię contra ſacros Canones pręfecerant ſub Adriano II. Papa, & Baſilio Imper. & Conſtantinopolitano.

88. CONC. anno 888.

EVit Triburienſe prouinciale à vigiuti duob. Epiſcopis Germanorum, ad reformationem motum, & ſtatus non ſolum clericorum, ſed etiam laicorum.

89. CONC. anno 1215.

EVit Lateranenſe ſecundum generale ſub Innoc. III. Papa, & Philippo Imp. cui interfuerũt Hieroſolymitanus, & Cõſtãtinopolitanus Patriarchæ Metropolitani, 79. Epiſc. 400. Abbates, 13. Priores conuentuales. 80. Græci, & Rom. Imp. Legati, Oratores Regum, Hiſpanię, Galliæ, Angliæ, ſub quo Pap. Romanus

manus moritur Perusijs Pontificatus sui anno 18. mense septimo die 26. cuius Pontificis virtutem, & doctrinam summopere adiuuit B. Dominici, & B. Francisci sanctitas, à quibus Prædicatorum, & Minorum Ordo tunc ortum habuit: Damnans libellũ contra Magistrum Petrum Lombardum, excommunicans hæreticos omnes, & sine licentia prædicantes, & quod semel in anno omnes confiteri teneantur per capita 69.

90. CONC. anno 1313.

FVit Viennense generale probaus constitutiones, quę in volumine Clementinarum feruntur sub Clemente V. & Alberto Imper. vbi determinarunt festum Corporis Christi celebrari fer. v. post Octauam Pentecostes, concedendo indulgẽtias existentibus in officio, & horis diuinis, etiam octauæ, & quod anima rationalis sit forma per se corporis humani, & essentialiter, damnando errores Begardorum, & Beguinarum.

91. CONC. anno 1415.

FVit Constantiense, sub Ioanne Vigesimo tertio Papa, & Sigismundo Imper. inchoatum tempore schismatis tribus Põtificibus existentibus Ioanne 23. Benedicto 12. & Gregorio 12. pronunciando sententiam damnationis Ioannis Vuiclef. cum suis 45. articulis per sessiones 45.

92. CONC. anno 1431.

FVit Basileense inchoatum prius Senis, translatum deinde Basileam, sub Martino V. Papa, & Sigismundo Imp. & notandum quod ait Bartholomæus Archiepiscopus Toletanus hic quod quæ in Constantiensi, & Basileensi dicuntur, non habent aliquid authoritatis, nisi quòd in Bulla Martini Quinti, & Nicolai Quinti Pontificum continentur.

93. CONC. anno 1342.

FVit Florentinum, inchoatum Ferrariæ, & propter pestem in Florentiam translatum: pręsente Imper. Grecorum, & Patriarcha Constantinopolitano, cum alijs Pontificibus, Abbatibus, Monachis, & Crucesignatis. per 25. Sessiones sex habitas prius Ferrariæ, de processione Spiritus Sancti à Filio, de igne Purgatorij de primatu Papæ, de Sacramentis ibi disputatum est sub Eugenio IV. & Sigismundo Imperatore.

94. CONC. anno 1513.

FVit Lateranense tertium Generale, sub Iulio Secundo, & Leone Decimo Pontificibus, & Maximiliano Imper. pro reformatione Ecclesiæ, & pace inter Principes Christianos compo-

ponenda, iubendo etiam Lectoribus Philosophiæ, vt discipulis suis veritatem fidei declarent, vt de creatione, de anima intellectiua, damnãdo Pisanum Conciliabulum legendo Bullas, Canones, & sacram Theologiam, de officio præceptorum puerorum, vt doceant præcepta diuina, & articulos fidei.

De Concilijs, quæ extra seriem reperiuntur attestata tantùm.

AB Archiepiscopo Toletano Concilium Generale Viennēse, & Lugdunense.

A Pannicarola in Quadragesimali. C. Aquense.

A Gratiano 6. quæst. 2. cap. quod autem Concilium Varense, Cap. si tantum Alfense Concilium.

Hermerianum.

Fauentinum.

Hipponense.

Genuense.

Mittense.

Misietense.

Vrbariense.

Compendiense.

Aliud Apud Sanctum Medardum habitum.

Aliud Apud Beluacum, de consecr. dist. 4.

A Dominico Bannes in fine suæ seriei Concilium Simense partim sacrum, & partim sacrilegum.

Ex Socrate in historia Tripartita, & Theodoreto similiter.

Fuerunt facta ab Arianis alia decem, vt ait Athanasius in Epistola ad Afros, & Sozomenus in cap. 35. lib. 5. quę supradicta tangunt.

Ex Camillo Barello de præstantia Missæ.

CONCIL. anno 1545.

FVit vltimum Tridentinum Generale, & Oecumenicum sub Paulo 3. Iulio 3. Marcello 2. Paulo 4. Pio IV. & Pio Quinto. Pontificibus; sub Carolo V. & Ferdinando Imperatore ad extinguendas hęreses Martini Lutheri, in Germania, contra indulgentias Pontificis hęreticè prædicãtis, & scribentis; contra Primatum Ecclesię Romanæ, contra cælibatum, & cœteros ritus veteris Ecclesiæ. contra quem, & alios fuit assignatum Cõciliũ primo Mantuam, deinde propter aliquas causas legitimas Vincentiam tertio Tridentum; nec tunc quidquam factum est, Quarto rursus anno 1545. inchoatum est tertiodecimo die Decem-

cumb. Legatis Apostolicæ Sedis Presidentibus, cum tot Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis, & Legistis, Oratoribus, à Regibus Christianis, & principibus etiam missis, vt parent in ipso.

IN magnis tomis nouis, & vltimis impressis Conciliorum erga finem, habentur sex Concilia Mediol. sub Diuo Carolo. Aliud adest Aquileiense sub Clemente Octauo 1593. & Francisco Barbaro Patriarcha eiusdem Ciuitatis. De reformatione. De vitiis fugiendis, & virtutibus amplectendis, De vita, & honestate clericorum, vt adimpleant Concilia Canones, & C. ordinantur.

HAec de Conciliis Generalibus, & Prouincialibus, de Episcopalibus autem, seu localibus, quę anno quolibet, vt ait Concilium Carthaginense cap. 2. facienda, & augenda sunt, nihil dicimus, & d. S. R. Ecclesię supponuntur, Sanctisque suis, quibus honor, gloria, & labor quinque annornm ex 1604. Galatię in die S. Stephani Confessoris Episcopi Calatini, vsque ad 1611. in die S. Ferdinandi, etiam Episcopi Calatini, quorum auxilio Viridarium omnium scientiarum imprimere pollicemur, & Sacrę Scripturę Paradisum, quem Deus nobis concedat. Amen.

MAR-

MARGARITA
CONCIL. TRIDENT.
Omnes gemmas.

In eiusdem Sancta Synodo singulis Capitibus, Canonibus, & decretis abditas copiosè depromens.

A

sess.

B

Beneficia cur conſtituta ſint,ſeſſ.21.de ref.c.3 136

C

Can-

Cau-

Con-

D

sess.

E

Ec-

gilare,in omnibus laborare,& ministerium suum implere, sess.6 de reform.ca.1 39 in eorum Ecclesijs residere, ibidem sess.23 de reform.c.1 163 & seq.moderatè, ac sobriè viuere sess.22 & ses.25 de reform.ca.1 233 & seq.bonum exemplum subditis præbere,ibidem 233 humanum erga propinquos carnis affectum deponere, ibidem 234 Principibus non inseruire,sess.25 de reform.ca.17 251 cum seq.Lectorem Theologię eligere, sess.5 de reform. ca.1 14 & seq.& Magistrum Grammaticę ibidem 15 malos Prædicatores corrigere, ibidem c.2 18 neglectę animarum curę, & circa plura curata prouidere, sess.7 de reform.cap.5 49 & Ecclesiis, in quibus populus numerosus est,ses.21 de reform.c.4 137 atque alijs omnibus,quę ad Dei cultum spectant, ibidem ca.8 139 & Ecclesiæ Parochiali vacanti,ses.24 de reform.ca.18 208 & quomodo, ibidē & seq.curare,vt hospitalia diligenter gubernentur, sess.7 de ref.c.15 53 vt pueri in suis Parochijs doceantur, ses.24.de reform.ca.4 196 & seq. vt sana de purgatorio doctrina prędicetur, sess.25 in decret.de Purgat.215 vt de inuocatione Sanctorum & imaginibus fideles instruantur, ibi de inuoc.ven.& reliq.Sanctor.216 & seq.vt Missæ piè,ac purè celebrentur, ses. 22 in decret.de obseru.& euitan.& ca.149 vitia subditorum coarguere,sess.13 de reform. ca.1 73 sess.14 de reformat. in Procem.100 & c.4 103 eosque tanquam filios, & fratres diligere,d.c.1 73 & caritate,non austeritate corrigere, & meminisse se Pastores,non percussores,ibidem pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, sess. 23 de reform.ca 1 163 Monialibus confessorem extraord.offerre,sess.25 de Reg.& Mol.cap.10 225 præcedentię controuersias componere,ibidem ca.13 226 virginumDeo dicendarum voluntatem explorare, ibidem ca.17 228 decreta huius Concil.de Regularib.exequi,ibidem ca.22 232 curare, vt decretum matrimonii publicetur,sess.24 de reform.Matrim.ca. 1 185 vt nuptiæ fiant cum honestate,& modestia, ibidem ca. 10 189 ad Conc.prouinciale debet accedere eadem,sess.de reformat. ca.2 192 certis maximis diebus in Ecclesiis permanere , sess.23 de reformat.ca.1 164 Ordines per semetipsos conferre,ibidem ca.3 166 subditos docere, session.22. de reformat.ca.2 152 & bono exempl.pass.sess.23. de ref c.2.163
Episcopi gratiam per subreptionem obtentam possunt respuere,sess.13 de reformat. ca.5 76 in casibus quibusdam reserua-

con-

F

Fides

G

H

Hæ-

Inſti-

Iustifi-

Li-

M

Sacra-

N

No-

O

tan-

fori-

Por-

Pri-

Qua-

Q

R

Sta-

Sup-

V

Vo-

FINIS.

